

Borger = Bennen.

Et Ugeskrift,

udgivet

for

Det forenede Understøttelses=
Selskab.

Syrgetyvende Aargang.

Kjøbenhavn, 1828.

Trykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

05.6
Bo 66

1828
Aug. 4th

1828

1828

Journal of Operations - 1828

Journal of Operations

1828

1828

1828

1828

1828

1828

1828
Journal of Operations
1828

Register

over

Indholdet af Borgervens-Bladet.

Fyrgetyvende Aargang.

No.		Side.
1.	Anmeldelse. Kosesønnen	1:8
2.	Fortsettelse af Kosesønnen	9:16
3.	Slutning af Kosesønnen	17:24
4.	Fødselsdags- Høitiden. Det nye Aars Mødtagelse	25:32
5.	Anmeldelse. Overilelses Følger. Ex: tract af fjerde Kvartals Regnskab 1827	33:36

No.		Side.
6.	Anmeldelse. Fortsættelse af Overlæses Følger	37:44
7.	Fortsættelse af Overlæses Følger. Extract af General:Regnskabet for Selskabet, 1827	45:52
8.	Anmeldelse. Slutning af Overlæses Følger	53:60
9.	Anmeldelse	61:68
10.	Anmeldelse. Et og Andet ud af Dictionnaire des Proverbes Français, sec. edit, Paris 1821	69:76
11.	Fortsættelse af Et og Andet ud af Dictionnaire des Proverbes Français &c.	77:84
12.	Fortsættelse af Et og Andet ud af Dictionnaire des Proverbes Français &c.	85:92
13.	Fortsættelse af Et og Andet ud af Dictionnaire des Proverbes Français &c.	93:100
14.	Fortsættelse af Et og Andet ud af Dictionnaire des Proverbes Français &c.	101:108
15.	Slutning af Et og Andet ud af Dictionnaire des Proverbes Français &c.	109:116
16.	Paolo og Hermosa. Extract af første Kvartals Regnskab, 1828	117:120

No.	Side.
17.	Fortsættelse af Paolo og Hermosa . . . 121:128
18.	Slutning af Paolo og Hermosa. Nogle Aphorismer 129:136
19.	Nogle Aphorismer 137:144
20.	Spørgset ved Havet 145:152
21.	Slutning af Spørgset ved Havet . . . 153:160
22.	To mærkværdige Undvigelser . . . 161:168
23.	Anmeldelse. Dævelens Magt. Su- perlativer 169:176
24.	Anmeldelse. Mariane, eller: Hvo iffun lader Herren raade. Krafttale . 177:184
25.	Anmeldelse. Mariane, eller: Hvo iffun lader Herren raade 185:192
26.	Anmeldelse. Mariane, eller: Hvo iffun lader Herren raade 193:200
27.	Mariane, eller: Hvo iffun lader Her- ren raade 201:208
28.	Mariane, eller: Hvo iffun lader Her- ren raade 209:216
29.	Anmeldelse. Mariane, eller: Hvo iffun lader Herren raade 217:224
30.	Mariane, eller: Hvo iffun lader Her- ren raade 225:232

No.	Side.
31.	Mariane, eller: Hvo ifkun lader Herren raade 233:240
32.	Mariane, eller: Hvo ifkun lader Herren raade. Extract af andet Qvartals Regnskab 1828 241:244
33.	Slutning af Mariane, eller: Hvo ifkun lader Herren raade. Samtale imellem Baron K. og hans Skræder. Anekdot 245:252
34.	Anmeldelse. Vor Herre Christus en afgjort Ven af Fornuftens Brug i Religionen. (En Prædiken holden den 3die Søndag i Fasten 1828, i Weimar, af Dr.. Køhr) 253:260
35.	Anmeldelse. Fortsættelse af Dr. Køhrs Prædiken 261:268
36.	Fortsættelse af Dr. Køhrs Prædiken . 269:276
37.	Fortsættelse af Dr. Køhrs Prædiken . 277:284
38.	Slutning af Dr. Køhrs Prædiken. Barbari af en ganske egen Art 285:292
39.	Slutning af Barbari af en ganske egen Art 293:300
40.	Kongen af Achim 301:308

No.	Side.
41. Fortsættelse af Kongen af Achim . . .	309:316
42. Slutning af Kongen af Achim. Anek- dot	317:324
43. Anekdoter Extract af tredie Kvartals Regnskab 1828	325:328
44. I Anledning af deres Kongelige Højhe- ders, Prinds Frederik Carl Christians og Prindsesse Wilhelmine Marias, høj- tidelige Formæling. Parabler . . .	329:336
45. Parabler. Vi gjøre kun Religionen slet Tjeneste, naar vi mene at forherlige den ved at agte Fornuften ringe . . .	337:344
46. Fortsættelse af: Vi gjøre kun Religionen slet Tjeneste, naar vi mene at forherlige den ved at agte Fornuften ringe . . .	345:352
47. Slutning af: Vi gjøre kun Religionen slet Tjeneste, naar vi mene at forherlige den ved at agte Fornuften ringe . . .	353:360
48. En Uge af en fattig Landsbypræsts Liv i England. Strøtanke	361:368
49. Anmeldelse. Slutning af: En Uge af en fattig Landsbypræsts Liv i England. Mariotto og Gianozza. Strøtanke . . .	369:376

VIII

No.	Side.
50. Anmeldelse. Fortsættelse af Mariotto og Gianozza	377:384
51. Slutning af Mariotto og Gianozza. Udtog af en mærkværdig Hests Livs Historie. En Hunds Troskab	385:392
52. Anmeldelse. En Hunds Troskab. En Tankespaan (af Tzschirner)	393:400

Vorger = Vennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 1.

Løverdagen den 5te Januar 1828.

Forslagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

A n n e l d e l s e.

Som nye Medlemmer af Selskabet bleve i General-Forsamlingen den 17de Decem-ber f. A. antagne:

- Hr. C. F. J. Dichmann, Copist.
- W. Durchholz, Bager.
- L. Matthiesen, Tracteur.
- F. C. Vagge, Tobaksfabriquant.
- S. P. Scharling, Institutbestyrer.
- F. C. Holm, Skoemagermester.

Hr. H. P. Smith, Stud. Theol.

Frue Provstinde A. C. Smith.

Hr. J. Godske, Kjøbmand.

— E. Lundbye, Capitain og Bogholder.

— J. L. Wahl, Muurmester.

— L. de Coninck, Søecapitain.

— E. C. Palludan, Capitainlieutenant.

— J. A. Palludan, Capitainlieutenant, R. af D.

— J. C. B. Rathsch, Søepremierlieutenant.

— J. Langemarch, Søepremierlieutenant.

— E. F. Kruse, Søepremierlieutenant.

— J. C. Svane, Amtschirurg.

— P. Petersen, Bud ved Nationalbanken.

— E. Sigette, Sergeant ved Fodgarden, og
Gymnastiklærer.

— J. Garbrecht, Grosserer.

— A. C. Geisler, Malermester.

Jonfrue Grøn, Tobakshandlerinde.

Hr. C. F. E. Buch, Contorist.

— J. P. Nyberg, Malermester.

— H. C. Jacobsen, Snedkermester.

— Schorn, Cand. juris.

— W. Fæster, Handelsfuldmægtig.

— E. Holmblad, Silke- og Klædefræmmer.

— Pfeil, Huushovmester hos hendes Kongelige
Høihed Prindsesse Juliane.

Hr. J. C. Kromayer, Conditor.

— D. P. Augustinus, Tobakksfabriqueur.

Administrationn for det forenede Understøttelses-
Selskab.

Christensen. Schram. Friedenreich.

Lund.

Rosesønnen.

Et Eventyr, i 12 Kapitler, af Grev v. Platen.

(Fortsættelse.)

Fjerde Kapitel.

Efter nogle Timers Forløb kom Rosesønnen til Enden af Skoven, i hvilken Gyrmantis's Slot laa. Der vinede han nu et høit Taarn, som syntes ham at være et Dpholdsted for Fanger, og snart hørde han Stemmen af en Mand, der begyndte en Klagesang i smerterøbende Toner. Rosesønnen blev staaende og raabde: Hvo er Du, og hvor længe har Du været i dette Fængsel? "Jeg er en Ulykkelig, svarede Stemmen, og allerede i 18 Aar har jeg ventet paa min Forløser". "Kan jeg befrie Dig"?

spurgde Rofesønnen. "Nei, var Stemmens Svar, thi en Troldmand holder mig fast her. Dog — hvo er vel Du, unge Fremmede! der antager Dig min Sag"? Rofesønnen nævnede ham nu sin Pleiemoder i hans Ungdomsdage. "O, vær mig tigange velsignet! gientalede Stemmen. Du er af fyrstelig Herkomst, og en Dronning har født Dig". "Ja, Blomsternes Dronning, gienmælede Gyrmantis's Fostersøn. En Rose er min Moder, og et gaadefuldt Brev min hele Arvelod. Dette byder mig at opsoge en Brud; men jeg er ensomt opdragen paa et Slot i denne Skov, og kien- der derfor ikke nogen Ungmø. Vilde Du ikke nævne mig en ædel Pige, der var god og tæffelig, til hvem jeg kunde frie og see, om hun monne være mig bestemt".

Uden at betænke sig, svarede Fangen Føl- gende. "Tilvisse kan jeg nævne Dig en ædel Pige, som er tæffelig, ja tillige god, og til hvem Du kan frie for at see, om hun monne være Dig bestemt. Gaa kun ligefrem, indtil Du er kom- men til Nabo-Kongerigets Grændser! Lad Dig da vises Veien til Hovedstaden. Kongen har nem- lig en Datter, af Ravn Lilla, den Skønneste iblandt alle Prinsesser paa Jordkloden". Rofesønnen takkede den Ubekiendte, og drog raøkt frem

ad Beien. Han hørde endnu fra Taarnet følgende Sang.

Drag freidigt hen
 over Bierg og Dal,
 Du Rosesøn! kom snart igien!
 Til hid! da skal
 Din Gienkomst mig
 gjøre lykkelig
 og glad og fri.

Semte Kapitel.

Da Rose sønnen kom til Raborigets Grændser, spurgde han efter Beien til Hovedstaden. Hele Dagen vandrede han fremad, og om Natten sov han under et Oliventræ. I drømme saae han nu Prinsesse Lilla, saare herlig at skue og idel tryllende Elskværdighed. Hun holdt i Haanden en Krands, og hendes Læber smilede med undsigelig Ynde. Da foer han ihast op af Søvnens Arme, og i Morgenstundens syvende Time stod han udenfor Stadens Porte. Idet han nu skuede i Staden et stort Sammenløb af Mennesker, spurgde han om Aarsagen dertil. En fortalte ham da, at en Mængde Prinser og Riddere vare samlede for, at kæmpe om Besiddelsen af Lilla. Lyst til Kamp opflammede ogsaa hans Mod, og, idet han kom til Strancken for Kamppladsen, see! da sad

Prinsessen paa en Balkon; hun var saare herlig at skue og idel tryllende Elskværdighed. Paa hendes hølgende Haarlokker var hæftet en Krone, og det tilbagekastete Slør lod hendes blide Ansyn fremlyse; i Haanden holdt hun en Krands, og hendes Læber smilede med uudsigelig Ynde.

Da traad ogsaa R o s e s ø n n e n , med Bæstedenhed, indensfor Sranken. Han seirede over alle Prinser og alle Riddere, hvorfor ogsaa Prinsessens Dien vare, med al Tugtighed, henvendte paa denne herlige Kæmper. Til ham sagde Kongen: "J har tilkæmpet Eder min Datter; gaa nu op og beed om hendes Samtykke"! R o s e s ø n n e n gif da op med bankende Hjerter. Da han traad ind i Salen, kom Lilla ham imøde og satte Krandsen paa hans Hoved. Han kastede sig ned for hendes Fødder, og greb hendes skionne Lilliehaand, paa hvilken han med Hestighed trykkede sine Læber. Huldriig løftede hun R o s e s ø n n e n op fra Gulvet, befalede sine Tienere at gaae ud, og tiltalede ham blufærdigen med følgende Ord. "Bed Stridsvaaben har J vundet min Haand, ved Rieærlighedsvaaben mit Hjerter: alligevel tør jeg ikke helse Eder som min Forloвете. Tag Sæde og hør, hvad jeg om denne Sag har at sige Eder"!

Siette Kapitel.

"Min Gudmoder, begyndte den tækkelige Prinsesse at tale, er en mægtig Fee *). Hun forærede mig til Fadder gave en Knappenaal, hvis nederste Deel er af Staal, den Øverste af Sølv, Hovedet derimod af punrt Guld. Denne Naal, sagde hun, være Dig en kostbar Talisman **)! den indeslutter i sig en undergiørende Kraft. Min Moder giemte denne Naal for mig; men, da hun laa paa sin Sotteseng, og folde Døden nærme sig, lod hun mig komme til hendes Seng og sagde: "her overleverer jeg Dig det Klenodie, paa hvilket Feen satte saa høi Priis. Bær dette stedse hos Dig og lad ei Noget tage det fra Dig! Paa Din Bryllupsdag skal Du stifte Naalen i din Brudeklædning; dette vil, sagde Feen, gjøre dit Ægteskab til det Lykkeligste. Lov mig derfor, min Datter! ikke at formæle Dig, uden at hæfte Naalen paa din kostelige Brudedragt". "Jeg lovede hende det, og hun døde". "J seer da, min Prins! jeg ikke er i Stand til endnu at række Eder min Haand;

*) En Fee : et kvindeligt Aandevæsen, godt eller ondt; hint, skjønt, troedes at skabe Lykke, dette, grimt, meendes at volde Ulykke.

**) T a l i s m a n : hiin, eller denne Ting, den ansaaes for en Lykke s = Fremmer, og Ulykke s = Afværger.

thi, at jeg har mistet Naalen, vil I af følgende min Fortælling faae høre".

"Jeg for min Deel, gjorde mig ei lidet til af dette Klenodie, hvis Brug og Kraft jeg endnu ikke kiendte. Ingenfinde lod jeg det komme fra mig, og hofmodigen viisde jeg det til Alle, da jeg havde faaet det af en Fee. Engang skeede det nu, at jeg spadserede i min Faders Hauge. Da kom hen til mig en gammelagtig Kone, meget hæsltg af Udsyn. Efterat hun længe havde betragtet mig, og lagt Mærke til Naalen, udbrod hun: "Ei, skionne Frøken! hvad mon det vel være for en Naal, I der har paa Eder? Ih nu, lad mig da engang ret betragte den, og fryde mig ved dens herlige Skikkelse!" Jeg gav hende Naalen med et Blik, somom jeg havde endnu mange andre slige Naale. Hun tog den i Haanden, rystede af Forundring med Hovedet, og sagde: "Ei, Ei, Ei! hvilken smuk Naal! forneden Staal, foroven Sølv, og Hovedet af puurt Guld. Nu, jeg takker Eder, skionne Frøken! for det herlige Klenod, I har foræret mig". "Nei, faldt jeg hende raskest ind i Taler, saaledes var det ikke meent, saaledes gaaer det ikke til med den Naal". "Jo, saaledes er det gaaet til, at I har foræret mig Naalen, sagde den Gamle ret næsviist, og satte sine Hænder i Siderne; jeg gad nok seet den, som kunde tage den fra mig"! Dermed vendte hun mig Ryggen og haltedede afsted. Jeg derimod, ganske opbragt og i Fortvivelse over, at have mistet min Naal, løb efter hende, for at holde hende fast; men, da jeg kom til hende, forsvandt hun pludseligen, og efterlod mig i den sørgeligste Tilstand".

(Fortsettes.)

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 2.

Løverdagen den 12te Januar 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

Rose sønnen.

Et Eventyr, i 12 Kapitler, af Grev v. Platen.

(Fortsættelse.)

Syvende Kapitel.

”Just havde jeg, vedblev Prinsesse Lilla med sin vidtløftige Fortælling, sat mig ned paa en Haugebænk for, at gjøre mig selv nogle unyttige Bebreidninger, i Anledning af min Uforsigtighed, idet en Pige kom hen og mældte, min Fader ønskede at see mig. Jeg følede mig ikke i Stand dertil, og sagde derfor til Buddet: Du maa undskyldte mig hos Kongen, saasom jeg ikke befinder

mig aldeles vel. — "Dette kan ikke retgodt gaae an, thi See Pflasterhold — saadant var min Gudmoders Navn — er kommen og længes ret hjærteligen efter at see Eders Raade." Da jeg fik dette at høre, blev jeg meer død, end levende, og Skræk giennemfoer alle mine Lemmer. Omfider svarede jeg, efter et kort Dphor, at jeg skulde komme; kun maatte man forunde mig nogen Tid til at vorde ouklædt. Pagen gik nu, og overlod mig til en grændseløs Angst. Ak! udbrød jeg, skulde da min Gudmoder just idag indtræffe! og hvorfor ikke før, end just paa denne Dag!? Hun kunde jo gierne igaar have forundt os sit Besøg. Ak, hvorledes vil det vel gaae mig, naar hun erfarer, hvad jeg ikke kan skiule for hende!? Vilde nu den Gamle blot for denne Aften laane mig Raalen! Dog, nu er hun borte, og Pflasterhold længes ret inderligen efter mig. Ja, saaledes gaaer det den, der hosmoder sig. Havde jeg bestedent stukket Raalen i en Fuld af min Riuel, vilde jeg have undgaaet alt Uheld."

"Saaledes gjorde jeg mig endnu længe alskens Selvbebreidninger, indtil det omsider faldt mig ind, det maatte være høi Tid at paaflæde mig. Lemmeligen besværligt gjorde jeg, for Kammerjomfruen, hendes Paaflædnings- Arbeid. Endeligen maatte jeg da gaae. Min Frygt for Feen var

næsten uovervindelig. Forstuegangen, jeg skulde passere, gjennewandrede jeg med afmaalte Skridt, og betragtede opmærksomt ethvert Billed, indtil omsider min Fader rev Døren op, rimeligviis for at hente mig, og raabde da: der er hun jo!"

Saa snart nu Feen saae mig, stod hun op med al Verbarhed, idet hun gjorde mig et dybt og langtsomt Knix. Ogsaa jeg gjorde hende til Gien: giæld et lignende Knix; men desto heftigere bankede Hjærtet i mig. Derpaa gif jeg henimod hende og kysfede, endogsaa med Ydmygheds: Mine, hendes Haand. Ih, see engang, sagde hun, idet hun klappede mig paa Kinderne, hvor ydmyg hun er bleven, det stakkels Barn! Aldeles har hun aflagt den muntre Ungdoms Bæsen." "Det veed jeg dog ikke, sagde min Fader, hun synes mig blot forstræffet." "Det stakkels Barn! gientog Feen, idet hun medlidendhedsfuldt saae hen paa mig." "Jeg havde i al Verbarhed taget Sæde paa Kanten af en Stol, hvor jeg hvert Dieblif ventede det Ord, der skulde sønderknuise mig. Imidlertid talede hun meget med min Fader, og efterhaanden var al Frygt forgaaet mig, da hun pludseligen igien begyndte saalunde: Det er sandt, mit frygtsomme Barn! nær havde jeg glemt at spørge Dig, om Du endnu har den lille Naal, jeg forærede Dig

til Fadder-gabe. Den er meget herlig at skue: forneden Staal, foroven Sølv, og Hovedet af purt Guld. Bring mig den herind! den er nyttig til Meget." Uden selv at være mig bevidst, gif jeg ud; men nu gialdt det, hvad jeg skulde giøre. Det faldt mig da ind, at den Gamle, der havde taget Raalen fra mig, kanske endog kunde have været selve Feen Pflasterhold, der havde paataget sig denne Skikkelse i den Hensigt, at sætte Prøve paa min Omhyggelighed for Raalen. Stevse meer og mere bestyrket i denne Tanke, traad jeg ganske bægstet ind, kastede mig ned for Pflasterhold's Fodder, og begyndte næsten grædende: O bedste Gudmoder! tilgiv mig det Feiltrin, for hvilket jeg allerede er straffet! Gid I vilde tilbagegive mig det, I har frataget mig! Den Anger, jeg føler, er oprigtig. I handle derfor naadigen inod mig!" Af hendes undringsfulde Mine blev jeg dog nu tydeligen vaer, hun ikke vidste noget om, at jeg havde mistet Raalen: jeg fortalte hende derfor Alt. Da jeg var færdig, viste hun sig ganske vred i Hu og sagde: Ulydige Barn! jeg vil ikke straffe Eder meer, end I alt er bleven straffet ved Tabet af dette Klenodie, da jeg ikke er i Stand til at oprette Eder Skaden. Den, der har berøvet Eder dette, maa have været en Fee; thi hun kiendte Tingens

hemmelige Kræfter. I skal nu vide, hvad I har mistet."

Derpaa fortalte hun mig om Naalens Under-
virkning. Den søndersprænger alle Laase og
Glaaer; den gjør hver den, som bærer den, usyn-
lig, naar Saadant maatte ønskes, hvilket den
gamle Tyveqvinde nok har vidst. Enhver, der berør-
res med dens Knap, bliver staaende ubevægelig,
indtil Berøringen med Spidsen atter har levende-
gjort Personen. Efterat Feen havde omstændeli-
gen foreholdt mig alt dette, reisde hun ufortøvet
afsted uden at have tilgivet mig Forseelsen."

Ottende Kapitel.

"Saasnart jeg var kommen til den Alder, ved-
blev den skønne Lilla, noget skamfuld, da min
Fader ønskede, jeg skulde vælge mig en Ægte-
mage, skikkede han en tro Mand til Feen
Pflasterhold, og lod spørge hende om Raad.
Feen skikkede mig ved min Faders Udsendte et
Brev, i hvilket var skrevet følgende:

Kommer en Ridder, der — Under! — var
end engang født,
og Naalen saa skøn, Du mistet har,
Dig bringer sødt:
Han Dig af Feen udkaaren er
til Brudgom tier.

Min Fader blev ærgrelig over disse ubestemte Ord, og besluttede ikke videre at bryde sig om dem. Han lod derfor anordne den Kampleeg, hvori J selv nyligen tog Deel, og af hvilken J gif bort med Seieren. Hvis J nu ønsker at besidde mig, maa J drage ud for at vinde det Klenodie, jeg lod mig berøves. Stol J ikke paa Pflasterhold's Spaadom, men tilveiebring os blot Naalen! thi denne alene bringer jo Lykke i Ægtestanden; Dog, fortæl J mig nu ogsaa Noget om Eders Herkomst og Lebned, om Eders Lykkes og Ulykkes-Stierner; thi til Stierne er jo vor Lod knyttet!" Da fortalte han hende Alt, og hun smilede huldelligen, da han sagde hende, hvorledes han kom til Verden. Næppe havde han endt sin Fortælling, førend Klokken lod tiltaffels. Idet han gif, sagde hun til ham: "J maa iføre Eder en meer passende Klædedragt, og følge os ind i Salen, hvor der skal holdes Taffel." Han klædte sig nu i en lettere Dragt, og fulgte med hende. Enhver Person studefede, da han kom ind, saa herlig og pragtfuld var han. Ofte blev der nu druffet Skaaler med Ønske om Brudeparrets Sundhed. Tidligen næste Morgen drog han affted. Da han alt var temmeligen langt borte fra Slottet, vendte han sig endnu engang om, og see! den skønne Lilla stod endnu paa Balkonen og helsede ham i det Fierne. Da nikkede han med Hovedet, og blev ligesaa veemodsfuld, som glædeligen stemt.

Tiende Kapitel.

Da Rosefønningen nu tænkte paa, hvad han havde at gjøre, blev han overmaade sorgmodig; thi hvor skulde han vel gaae hen for at finde Naalen? I to Dage vankede han forgieves omkring. Da kom han ogsaa til den Skov, i hvilken det Slot laa, hvor han blev opdragen. Idet han nu traad ind i Skoven, tænkte han paa Gyrmantis, og kunde ikke modstaae at see hende, sin Ungdoms skionlokkede Pleierinde. Han søgte Slottet, hvor hun boede. Idet han kom dertil, saae Gyrmantis ham langt fra, og gif ham da imøde, saare glad i Sind. "Kjæreste Roseføn! sagde hun, har Du fundet, hvad Du søgte? Ak nei! jeg finder hende ikke, gav han til Svar; forgieves maa jeg søge". "Hvorledes! indvendte hun, Du skulde ikke have fundet nogen fyrstelig Mø, yndig og god, til hvem Du kunde have friet for at prøve, om hun maatte være Dig bestemt?" Ak hende, denne fyrstelige Mø har jeg fundet, men hendes Lykke afhænger af en Knappenaal, og min Lykke beroer paa hendes. Nu fortalte han da sin Ungdoms Pleierinde Alt. Gyrmantis begyndte da at tale saaledes: "Ifølge Alt, hvad jeg hører om denne Kvinde, skulde jeg snart troe, hun er den Samme, der engang for rum Tid siden besøgte mig. Dengang kiendte jeg hende ikke; men nu veed jeg, hun er en

See, af Ravn Pfefferlusch, meget ond og vredsladen. Du kunde jo forsøge din Lykke hos hende. Hun beboer en straatægget Hytte i denne Skov". Dronningen viisde sin Pleiesøn Beien til Hytten, tog, med inderlig Kærlig Afsked fra ham, og lovede at komme til hans Bryllup.

Suart fik Rosesønnen Die paa den Gamles Bolig, og bankede paa Døren. "Kom ind!" lod det indenfra med en skrallende Stemme. Han traad ind i Stuen. Der sad Feen Pfefferlusch ved en Flaske Viin. Paa hendes Halstørklæde opdagede han Naalen, forneden af Staal, foroven af Sølv, Hovedet af purt Guld. "Nu, hvad vil J da? smukke Herre! Hvormed kan jeg tiene Eder? Rosesønnen svarede hende kort og syndigen: Ikke er her Tale om nogen Tjeneste, ved hvilken det kommer an paa at ville. Den Naal, J har frataget den smukke Lilla, skal J give tilbage." "Det var godt, J kom, sagde hun; der har J Naalen!" og trak den i det Samme ud af sit Tørklæde. Rosesønnen mærkede hendes Hensigt, at hun nemlig vilde berøre ham med Naalen, og fastgiøre ham. Hurtigen forekom han hende, og slog hende saa stærkt over Fingrene, at hun lod Naalen falde, hvilken han ihast optog. Ræppe var dette skeet, førend hun omdreiede den kostbare Ring, hun havde paa Haanden. Under hans Fødder aabnede nu Jorden sig, og han sank ned i en mørk Grav, hvor Dagslyset aldrig skin- nede.

(Fortsættes).

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 3.

Løverdagen den 19de Januar 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,
Bef. og Universitets-Bogtrykker.

Rosefennen.

Et Eventyr, i 12 Kapitler, af Grev v. Platen.

(Slutning.)

Tiende Capitel.

Længe sad han, maaløs og bedøvet, paa den fugt-
tige Jord, saa meget havde det pludselige Sted-
skifte virket paa ham. Dog snart fattede han sig
igien. Da tænkte han paa Underkræfterne hos
den Naal, han holdt i Haanden: at nemlig alle
Laase og Luffer, ved dens Berøring, aabnede
sig. Nu ledte han rundt om paa Bæggen
efter Døren. Da han havde fundet denne, berørte

han Laasen med den undervirkende Naal, og, see! den sprang op, saaat han pludseligen var i Frihed.

Ræppe havde han gaaet nogle hundrede Skridt, førend en Bissekræmmerstke, bærende en Kæsse, fuld af allehaande Smaasager kom til ham. "Vil I ikke kiope Noget, smukke Ridder? Har I en Forlovet, da er her Meget, som kan fornøie Hende. Jeg har Spænder, Dreringe, Fingerringe, Sy-puder, Naale og Naalehus." "I kommer, som var I kaldet, sagde Rose son, der ikke havde Mistanke om noget Ondt. Et lille Naalehus maa I lade mig faae; jeg har en Naal her, den jeg ikke kan hæste paa mit Harnisk." Hun gav ham nu et Naalehus; men, inden han stak sin Naal deri, dreiede hun det først om i Haanden, og, see! da strømmede over tusende Naale ud, ja flere og flere, jo meer han rystede Naalehuset. Alle vare de som hans, forneden Staal, foroven Sølvs, og Hovedet af purt Guld. "Nu faaer I see til at udfinde, hvilke af disse Naale er Eders," sagde Bissekræmmerstken med haansfuld Mine, og da først mærkede han, det var Pfeffer-lüsck. Rose son havde tillykke beholdt sin egen Naal i Haanden, og gif videre, veltilmode. Snart naaede han Taarnet ved Enden af Skoven.

"Rosen's Søn er her, raabde han og kan hjælpe Jer; ved et Trylleværk kan han redde Jer." Med sin Naal berørte han nu Taarnets Dør, og Døren sprang op. En lille Dverg traad frem, hæslig, men ikke af modbydeligt Uafsyn. Nu sagde Rosen: Jeg kender Jer; I har bragt Rosen til min Ungdoms skionlokkede Pleierinde. Hun har ofte beskrevet Jer for mig. Er det ikke, som jeg siger?" "Det er mig, gientalede Dvergen. Dog, spild nu kun ikke Tiden, men stræb at indhente Bisssekammersten, om hvem I har fortalt mig, og søg med lige List at besnære hende! Til! Jeg følger efter i nogen Frastand."

Rosen gik ikke længe, inden han alt mødte den ondskabsfulde Pfefferlusch, der sagde til ham: "Nu, har I allerede valgt den Naal, I vil beholde? smukke Herre!" Rosen paatog sig en sorgrøbende Mine, og sagde: Ak, lille Møer! Jeg er færdig til at fortvile! Tag I selv alle Naalene og udsøg mig den, som tilhører mig! Jeg kan ikke faae Fat paa den." Derpaa leverede han hende Naalehuset. Hun grinede af Glæde, fordi hun indbildte sig at have Klenodiet. Dog, medens hun nu vendte sig, berørte Rosen hende med Naalehovedet, og, idet hun vilde dreie sig om igien, blev hun i stærk Netning, som rodfæstet til Jorden.

Ellevte Kapitel.

Imidlertid traad ogsaa Dvergen, der havde skjult sig bag en Buxk, usrygtfom frem, og, da han vinede Trylseringen endnu paa Pfefferlufsch Haand, trak han den af og satte den paa sin Fingger. Hvor forfærdet blev nu ikke Roseføn, da han med Et saae, i Stedet for den stygge Dverg, staaende for sine Dien en midaldrende, stærk Mand, der omarmede ham, idet han udbrød: "See i mig din Fader! men forlang ikke nogen videre Dplysning! gaa din skionne Forhaabning imøde! Paa din Bryllopsdag skal Alt vorde Dig klart." Hermed forlod han Roseføn, der nu stod længe, inden han kunde komme til sig selv igjen efter sin Forundring. Dog, Tanken paa Lilla forjog nu hver anden Tanke, og under søde Forventninger fortsatte han Veien. Næste Morgen kom han til Roborigets Hovedstad. Hvor forundret blev ei Lilla, da hun saae ham saa tidligen komme tilbage. Han sank ned for hendes Fødder og levede hende Undernaalen, hvilken hun meget omhyggeligen skjulede i en Fold af sin Kioel. Idet hun nu hævede ham op fra Jorden, overrafde han skælvende den afblomsfede Roses Etængel til hende. Hun, der godt vidste Betydningen af denne Gave, modtog den med bankende Hjærte. Næppe

havde hun berørt Stængelen, førend den skion-
 neste, fuldeste Rose udfoldede sig af den fortørrete
 Stilk. Kongen bestemte nu den følgende Dag
 til Formælingens Fuldbyrkelse. Seen Pflaster-
 hold indtraf Dagen isorveien. Hun var nu for-
 sonet og glædede sig over det yndige Brudepar.
 Næste Morgen mældte en Løber Rabokongens An-
 komst, tilligemed hans Dronning, hvilke agtede at
 være tilstede ved Brylluppet. Idet nu Salsdørene
 aabnedes, saae R o s e s ø n den, han havde befriet
 fra Taarnet. Ved hans Side sinede han sin Ung-
 doms Pleiemoder, den skionlokkede G y r m a n t i s.
 Denne gif hen til ham og sagde, idet hun omarm-
 mede ham: "Erkiend nu i den, der opdrog Dig, din
 kiødelige Moder, og i ham, der staaer mig ved Siden,
 min Gemal, over hvis Tab jeg saalænge sørgede!
 Det er P h e r i s t o s, din Fader." R o s e s ø n stod der,
 glædeligen overrasket. Den yndige Lilla smilede
 ventligen og sagde til den fremmede Konge: Gid
 J nu vilde forklare mig det lykkelige Underværk,
 der gjør mig til Eders Datter, hvis J ikke vil fraraade
 Eders Søn at modtage min Haand. Da tog Kongen
 Ordet og sagde: "langt fra os være det, at afholde
 vor Søn fra, at gjøre sin Lykke ved en Kongens,
 saa god, saa yndig og hvem Skæbnen har bestemt
 ham! Hør da nu først min Historie!"

Tolvte Kapitel.

Min Fader, begyndte nu Kong Pheristos sin Fortælling, rovede engang fra Feen Pfefferlusch, vi alle kiende og som har spillet ham mangen Ondskab: Streg, en Tryllering, den Samme, I her seer paa min Finger. Hun tragtede nu, paa alle Maader, efter igien at faae sin tabte Ring; men saa godt giemde min Fader den, at enhver hendes List strandede paa hans Forsigtighed. Da min Fader døde, arvede jeg hans Rige tilligemed denne Ring. Nu lod Feen mig høitideligen tilbyde sin Haand, hvis jeg vilde, som hendes Forlovette, forære hende den bevidste Ring. I kau let tænke, at dette Forslag blev forkastet. Kortefter formælede jeg mig med denne min skionne Gemalinde, Gyrmantis.

Længe anvendte Pfefferlusch alle Midler for at spille mig Ringen af Hænderne. Saasnart nu Dronningen var bleven forløst med en lille Søn, tilbød Pfefferlusch sig som Amme, udenat hverken jeg, eller Nogen iblandt Hofbetienterne kiendte hende. Da Pfefferlusch endag, med den unge Prins i Armene, troede sig alene og ubevogtet, sprang hun ned ad en Bagtrappe ud i Haugen for, derfra at bringe sit Bytte hen til sin Skovbolig. Alligevel saae jeg hende fra Binduet, anede Forræderi, og efter et Diebligs Forløb var jeg, som om Binger havde været mig givne, i Haugen, hvor jeg ilede efter hende. Desværre var hun kommen forlangt iforveien; hun naaede sin Hytte og lukkede Døren ilaas efter sig. Nu mærkede jeg, det var Pfefferlusch og kom i Fortvilelse. Da raabde hun ud til mig: Jer Dreng skal I strax faae, naar I giver mig den berovete Ring tilbage. Glad over at have fundet en Priis, for hvilken jeg

kunde tilkiøbe mig mit Barn, puttede jeg Ringen, igjennem en Ridse paa Døren, ind til hende. Hun tog Ringen uden at komme ud, og tilbagegive mig min Søn. Jeg ventede til Aftenen, idet jeg uafbrudt raabde til hende. Hun vilde ikke høre mig. Da tog Breden Overhaand hos mig, og ikke tænkte jeg meer paa den Magt, der ved Ringen var hende given. Jeg traad hen til Vinduet, og da en Rosfestok stod udenfor, tog jeg denne og iusslog der med VinduesRuderne, for at komme ind i Stuen. Alle Roserne bleve afknækkete, og kun en eneste Knop bevarede uskadt. Idet jeg nu vilde skaffe mig Udgang igjennem Vinduet, raabde hun til mig: "hvis J ikke hellere vil have, at Jert Barn døer, end at jeg gier Jer det tilbage, saa stüg igien ned." Jeg, der nu saae mig stedet aldeles i Feens Bold, adlød hendes Befaling. "Nu sagde hun: lad mig først see til at oprette Skaden!" Derpaa optog hun Rosestokken fra Jorden, afrev de brækkete Roseknopper, tog en Potte fyldt med Jord, og plantede deri Roden af Rosestokken tilligemed Stængelen, hvorpaa den uskadte lille Rosknop var. Da hun havde gjort dette, omdreiede hun sin Ring og sagde under wangehaande Gebærder: "Aabn Dig, o Knop! for at indslutte denne lille Dreng!" Det, hun onskede, skeede i et flygtigt Dieblif. Længe stod jeg som forstenet over dette Under, jeg ikke kunde begribe. Endeligen henrev Fortvilelsen mig: jeg stødte med Foden mod Hyttedøren, saaat denne sprang op. Da omdreiede Feen atter Ringen, og jeg følede mig ifort den Dvergestikkelse, i hvilken min Gemalinde skuede mig. "Wil J, sagde den Slemme, at jeg skal skaane denne Rose, og lade Eder være fri, saa lov

mig ikke at overskride denne Skovs Grændser, saa længe I lever i denne Skikkelse; ingensteds at aabenbare, hvem I er, og aldrig at afplukke denne Roseknop. "Alt maatte jeg love for at bevare mit Barns Liv. Saasom jeg nu selv ikke vovede noget Skridt mod disse Feens Forbud, overtalede jeg en Dverg af Feens Følge til, at afbrække hiin Roseknop, og saaledes lykkedes det mig at overgive min Son til sin Moders Pleie. Da nu Pfefferlusch mærkede Roseknoppens Fortrivelse, lod hun mig indhentes ved sine Dverge, saasom jeg ikke turde overskride Skovens Grændser. Hun indspærrede mig i hiint Taarn, udaf hvilket Prinsesse Lilla's Tryllenaal har udløst mig. I hendes Hænder maatte den visnede Rosestængel bære Blomster; thi Barndommens afblomstrete Paradis fremblomstrer atter i Kiærligheden.

Med disse Ord endte nu Kongen sin Fortælling. Pflasterhold tog derpaa Ordet og sagde: "I seer nu, skønne Lilla! at jeg havde spaaet rigtigheden. Den yndige Lilla kyskede taus den gode Fees Haand, og Brylluppet fuldbyrdedes med lige saa megen Pragt, som Munterhed, da Pigerne sang om Rosekens og den fortryllende Lilla's Hændelser.

Den underfulde Naal bewirkede Lykke i Egtestabet, og Lilla fødte sin Gemal en Son, der siden beherskede med Hæder begge Kongerigerne.

Endnu den Dag idag staaer derimod Feen Pfefferlusch ubevægelig paa Beien; ja Baudrerne frygte end for hende og undvige hende, naar de komme ad den Bei, paa hvilken hun staaer.

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 4.

Løverdagen den 26de Januar 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,

Hvf. og Universitets-Bogtrykker.

Fødselsdags-Høitiden.

Engang besluttede nogle unge og rige Englændere, indbyrdes at høitideligholde, paa en ret glimrende Maade, deres Konges Fødselsdag. Foranstaltningen til denne Fest overdroges Morington, paa hvis Smag man kunde, i flige Tilfælde, med Tryghed forlade sig. De unge Herrer sammenstode da en betydelig Sum Penge. En af dem leverede disse til Morington og sagde, paa Alles Begne: "Vi overlade Alt til dit bedste Skøn; kun vide Du, at Festen, Du foranstalter, maa være en ret guddommelig Fest!" "Ja ja, svarede Morington smilende, den skal blive ret guddommelig, det lover jeg; stolers kun paa mig!" Nu gif de unge Englændere, den fastsatte Dag, hen paa det til Festen valgte Bævertningssted. "Vistnok har Morington, sagde den Ene til den

Anden, idet de gif did, "paa det Prægtigste sørget for vor Fornøielse. Han forstaaer at skaffe baade Sandser og Aand, en lige behagelig Nydelse." De traade nu ind i Huset. Der traf de Bærelserne kun maadeligen oplyste, og ei mærkedes i Køkkenet nogen Tilberedning, der syntes at spaae et kostbart Aftensmaaltid. "Morington! hvad skal dette betyde!?" raabde de Alle, som med en Mund, ham imøde, idet han kom ud til dem fra et Bærelse, grændsende til det, hvori de vare forsamlete. "Kun lidet synes Du at have sørget for vor Forlystelse." I Stedet for at undskylde sig, svarede Morington: "Jønskede jo Alle en ret guddommelig Festsdags-Helligholdelse? Seer, her er den!" I samme Dørblik aabnede han Døren til et Bærelse. Der sadde ti londoniske Borgere, med deres Koner samt Børn, og node et for dem tilberedt Aftensmaaltid. De vare Folk, hvilke uheldige Omstændigheder havde bragt i Gield, og som af Borgnere (Kreditorer) havde, ifølge Medhold af Landets Love, været hensatte i det for Gieldnere, der ikke kunne indrede sin Skyld, bestemte Fængsel. Disse Mænds Gield havde Morington afgjort med en Deel af den Pengesum, der var ham betroet af hine unge Englændere, havde befriet de stakkelsFængslete og foranstaltet for dem, i Værtshuset, et just ikke kostbart, men dog godt Maaltid. De ikke dertil, af hiin Sum, anvendte Penge havde han deelt imellem de fra Fængslet befriete Borgere, saaat disse kunde, forskaffe sig, ved Hielp deraf, de fornødne Haandværks-Nedstaber, samt Huusholdnings-Nødvendigheder og paany arbeide sig frem. "J ville jo idag — sagde Morington til sine Benner, der med glædefuld Undring betragtede ham — have en ret guddommelig, en himmelsk Fest. Her er

den Eder tilberedet! En saadan Glæde nyder Gud hverdag i sin Himmel!" Han gav dem derefter den fornødne Oplysning om sin hele Foranstaltning. De reddete Borgere, som nu erfore, hvilke de egentligen havde at takke som Belgiorere, stode op fra deres Pladser, og saavel Glædens, som Taknemmelighedens Taarer nedstrømmede fra Alles Dien. "De har givet os vore Mænd, vore Fædre tilbage!" — tilraabde dem de tilstedeværende Koner og Børn. De unge Englændere bleve saare overraskete og inderligen rørte ved dette Optrin. De rakde alle de Forsamlete Haanden, bade dem at være ret fornøiede paa denne festlige Dag, og satte sig derpaa ned i de Muntres Kreds. Der var sørget ikke for udvalgte, men dog gode Retter, og Synet af saamange lykkeligiorde Mennesker, disses lydelige Glædes: Nttringer, deres hjærtelige Tak, egen Bevidsthed om, at have bidraget ikke lidet til saamange Menneskers Held, gjorde, hos de unge Herrer Englændere, dette simple Maaltid saa behageligt, at det syntes dem, som de ingensinde have nydt en saa herlig Beværtning. Borgerne udtømde Glassene paa deres Belgioreres Sundhed, og Alle tilsammen istemmede de, under Lommelsen af bredfulde Maal, Fryds: og Lykonstnings: Raab for Kongens, for Fædrelandets Held. "Morington! — sagde hans Benner, idet de gif bort — Du har isandhed tilberedet os en ret guddommelig Høitid". De undertegnede sig tillige for en lignende Sum, til samme Awendelse i det følgende Aar.

Det nye Aars Modtagelse.

Et Heitids-Dptrin i et henspundet Aars
sidste Time.

Midnat er kommen. Stille og alvorlig viser sig — svævende imellem Himmel og Jord — det nye Aar. Med Bragen aabner sig Porten for det store dunkle Rum, saaat fra tusende Bierge, fra tusende Dale høres forfærdende Gienlyd. Stads-Taarnenes Vægtere bebude Aarets Komme; Klokkernes Rimetoner lyde igiennem det umaalelige Luft-rum. Glade Jomfru-Chor, som dansende skrede det nye Aar imøde, standse pludseligen og ærefrygtfuldt de muntre Rækker; Alt bliver tyst rundtom. Skingrende Trompeters Klang, buldrende Basuners Skrald, og jublende Unglingers Stemmer bryde nu den høitidsfulde Stilhed. Det er et Aars Morgensrøde, denne Glædestøi forkynnder — deraf den høitidelige Heflighed i Modtagningen — men ikke en sædvanlig Dags rolige Fremkomst, helsest af de aarvaagne Haners Galen og de muntre Fugles Sang. Glæde, Haab, Forventning og ængstende Frygt gienemaande de Sange, med hvilke man styrter sig den nye Fyrste imøde. Forstummede bæver Naturen imellem Stiernernes Lindren. En Herold træder ud af den prægtigen oplyste Sal, hæver Diet op mod Himlen og troer at skue selve Aaret, hvorledes dette langsomt skyder sig fremad, og ryster sine iisbelagte Lokker. "Hvad mon vel dette Aar vil føre med sig? fremmunler Herolden hos sig selv. Taarnvægter, tiltal det, i Stadens og Borgerkabets Navn!"

Taarnvægteren. Paa Stadens samt det agtbare Borgerkabs Begne, og i dets Navn, spørger jeg Dig, nye Aar! hvad bringer Du os?

Naret. Det, mine Forgængere bragde — **Tidens Gaver**

Herolden. (til de i Salen Forsamlete) Hører! Det skal fremdeles være, som det tilforn var: den, der faaer, vil komme til at hofte, og den, som arbejder, modtage Løn.

T. Vægt. Hvad fordrer Du da af os? nye Nar!

Nar. De Offere, Nødvendigheden byder.

Her. Spørg dog, hvad Naret mener dermed!

T. Vægt. Vil Krig finde Sted?

Nar. Sasternes Omlob; Gæring uidentil; Legemet beholder Sundhed.

Her. Høre J? Vi skulle Alle blive sunde.

T. Vægt. Altsaa skal — og det var juft, hvad jeg vilde vide — eiheller nogen Hunger snød ikke nogen Pest plage os. At Døe er en Nødvendighed, dog kun formedelst Alderdom. Hvorledes skal det gaae med Sygdommene?

Nar. Mange af disse staae i Eders egen Magt.

Herol. Høre J? Eders Børn skulle J lade vaccineres; thi ellers ville disse ikke være sikcrete mod Smaakoppe; Smitten. Ogsaa skulle J ikke spise og drikke Formeget.

T. Vægt. Fordrer Du iøvrigt ikke noget somhelst Menneske; Offere?

Nar. Ikke noget Andet, end de Mennesker, Lynet træffer. Derimod venter jeg mange frivillige Menneske; Offere, og paa at faae disse er jeg ganske vis.

Herol. Spørg, hvad Naret vil sige med dette!

T. Vægt. Frivillige Offere —, hvad forstaaer Du derved?

Nar. Jomfruer, der danse sig tildøde, Rogle hurtigen, Andre langsomt.

Her. Høre J? Gallop; Valt serne skulle
J affkaffe (en Latter høres langt borte)

Nar. Forførte Ynglinger —

Her. Høre J?

Stemmer. (indenfra) Ja, vi skulle vistnok
tage os iagt.

Nar. Drankere, der ende med Vandfot og
Fodgigt.

Stemmer. O! Saameget vil Ingen af os
drikke, at disse Sygdomme skulle ramme os.

Nar. Nogle, der falde ned fra Stilladser.

Stemmer. Vi skulle nok vide at afværge Sligt.

Nar. Ladte Geværer seer jeg staae i Kro:
gene. Lystige Personer lege med disse, og
Broderen skyder Søsteren, Elskeren den Elskte —
den Ene efter den Anden.

Her. Høre J? Ladte Geværer staae i
Krogene, og med dem maae J ikke lege.

Stemmen. Jh! saa ubetænksom skulde vel
dog ei Rogen være.

Nar. Mange ville ved at lægge sig, i Frost:
veir's Tid, til Hvile under aaben Himmel,
fryse ihjel; Andre skulle vove sig ud paa tynd
Jis, og tilfætte Livet ved at falde igiennem; ad:
skillige Hundreder ville, ved at foretage sig Bad:
ning i Vandstrømme, gaae under og miste Livet.

Her. J Folk! er der vel iblandt Eder
Rogen, som sætter sig ned ved Veien under en
Kulde af 15, eller 18 Grader? Rogen, der vil gaae
paa tynd Jis, eller, i den Hensigt at tilfredsstille
sin Badelyst, udsætte sig for at drukne i
Strømmen?

Stemmer. Gud bevare os! Sligt kunde aldrig
falde Rogen af os ind. Med Andre kan dette vel
have fundet Sted; men vi skulle nok vide at vogte
os for Saadant.

Nar. Nogle ville gaae ned i Huler, og Jorden komme til at styrte ned paa dem; Andre skulle blive kvalte ved Ruldamp. Børn, med hvilke der ikke haves Tilsyn, ville opædes af vilde Dyr, styrte ned fra Binduer, eller omkomme i Luver.

Her. Høre I?

Stemmer. Nu kiende vi jo Farerne, og skulle da vistnok bestræbe os for at undgaae disse.

Nar. Fremdeles ville mange Hundreder aldeles frivilligen have givet sig, som unyttige Offre, Døden i vold, og ikke meer tælles iblandt de Levende, naar jeg forlader Jorden; Hundreder, som styrte sig i Vandet, kvæle sig, skyde sig, ja endog Hundreder af dem, som idag formastende endnu gladeligen synge.

Her. O, saa hører dog, I gode Folk! Siger da: er vel iblandt Eder Nogen, der kunde have Villie til, selv at berøve sig Livet? Skulde hos En eller Anden denne formastende Tanke være opkommen, da tage en Saadan sig hiin Aarets Udsagn til Advarsel!

Stemmer. Tage Livet af sig selv vil vistnok ikke Nogen; dertil har sikkerligen ei noget som helst Menneske Lyst. "Glæd Dig ved Livet!" hedder det jo i Arien.

Nar. Mange ville berøve Andre Livet: Hundreder ved Sværd og Forgift, Tusender ved Haddets Dolkestik.

Her. Hører! Vilde I vel ærgre Nogen til døde? Vilde I vel forgive Nogen?

Stemmer. Gud bevare os derfra! "Vi sidde jo her i Fryd og Gammen, ja elske hverandre saa høit tilsammen."

Her. Taarnvægter! sig dog, hvorledes

vi ere tilfands! saaat det nye Aar ikke skal gjøre sig nogen frugtlos Forhaabning.

T. Vægt. Høitagtete, frygtelige Beherster, mægtige Nyaar! Til de nødvendige Offere vil Du altid finde Stadens Borgere og det hele Land beredvillige. Hvad derimod Frivillighedss; Offerne angaaer, da maa Du gunstigen undskyldes, om vi negte Dig disse. Det afhænger nu kun af din kongelige Forsorg, om Du vil styrte os blot i saadanne Farer, der fordom have fundet Sted. Vi ere fortiden blevne klogere, vi kiende disse Farer, ja vi vide dem allerede iforveien. Ogsaa ere vi nu langt kyndigere og meer erfarne, end tilforn. Kunst og Dplysning gaae jo nuomtide stedse videre og videre frem. Dine Advarsler have da ikke for os Meget at betyde. Ifkedestomindre takker den underdanne Menneſtehed for din naadefulde Paaminding, og anbefaler Kornhøst, samt Frugtaavl til din kongelige Beskytning.

Aar. Saa er da sandt det, Liden, der sendte mig, har sagt: "Evigen blive de Børn, disse Jordens Menneſter, evigen døve mod Advarsler, evigen blinde med lystklare Dien, uforstandige med al deres Forstand, vildfarende med al deres Indsigt, ukloge med al deres Visdom. Saaledes skulle de stedse vedhænge de gamle Baner, og samme Skabne vorder altsaa deres Lod: de ville indbilde sig at være vise og dog styrte sig i Fordærvelse; de ville angre deres Feil og alligevel paany synde; de ville vaande sig ved Smerten, ikkedestomindre atter paadrage sig Smerte og omkomme. Dette skee dem! de ligge altsaa, paa deres egne Gierninger! Træd frem, døvelende Dag!"

Extract

af

fjerde Kvartals Regnskab 1827,

for

det forenede Understøttelses Selskabs

Indtægter og Udgifter.

I n d t æ g t.

	Edder og Tegn.		Red Eoll
	Rbd.	ß.	Rbd.
Cassebeholdning fra forrige Quartal, Restancer iberegnet	857	11	1603
A. Ugentlige Indkomster for Ugebladets 39te Aargang Nr. 40—52 incl. . .	475	50	
B. Contingent for 3 og 4 Quartal d. A.	1531	68	
C. Laans og Forskuds Afbetaling i dette Quartal	41	72	1310
D. Aarlige Indtægter: det kongelige Huuses Gave	20		100
E. Renter af en Deel af Selskabets Capitaler			3372
	Rbd. 2926 9 6385		

At forestaaende Extract af 4de Quartals Regnskab for 18
er overeensstemmende med Administrationens Con-
bevidner

Friedenreich. Christensen. Schran

Lund.
Bogholder.

U d g i v t.

	Sedler og Tegn.		Røde Solv.	
	Rbd.	ß.	Rbd.	ß.
De løbende Udgifter, for Ugeblads dets Trykning, med Papiir, Løn- ninger &c.	561	78	385	
De aarlige Pensionister i dette Qvar- tal	504	86	132	94
Tilfældige Udgifter: Liv-Rente, Gra- tiale &c.	2	48	75	
Contanter for udstedte men ei endnu ind- tagne Laans og Qvartals Qvitteringer .	344	92	1423	
Rest i Cassen.	1511	89	4369	65
	Rbd.	2926	9 6385	63

Kjøbenhavn den 31te December 1827.

M. Bentzen.
Casserer.

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 5.

Løverdagen den 2^{den} Februar 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,

Hof- og Univerfitets-Bogtrykker.

A n m e l d e l s e.

Mandagen den 11 Februar næstkommende, om Eftermiddagen Kl. 5 holdes General-Forsamling paa Prindsens Palai bag Slottet; til hvilken Tid De Herrer Repræsentantere behageligen ville møde.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab.

Christensen. Schram. Friedenreich.

Lund.

O ver i l s e s - F ø l g e r .

Had er upoetisk, Hevn er lav,
langt under værdig' Skialdes Ære.

(Khrre D. Staffeldt).

(Til Advarsel fortalt af B. Jürgensen)

Følgende Fortælling rører vistnok, idet jeg nedskriver den, paa det meest Smertefulde min Følelse; dog, hvis Fortællingen, hvilket jeg ønsker, kan tiene til Lærdom og Advarsel, har jeg, isandhed! nogen Opreisning for hiint smertende Minde.

I Staden ***n, hvor et lille Fyrstedømmes Behersker havde sin Bolig, levede, endnu for nogle Maaneder siden, Julius M***, eneste Søn af formuende, velansete, høitagede og høiagtningssværdige Forældre; en ung haabvækkende Mand, hvem jeg, efter at have stiftet Bekjendtskab med ham, var inderligen hengiven. For omtrent to Aar siden havde han forladt et udenlandskt Universitet, underkafst sig i sit Hjemsted, Residentsstaden ***n, den juridiske Examen, erhvervet sig en udmærkende Examens-Karakter af de examinerende Herrer, og dernæst modtaget Ansættelse, som Volontair, ved Et af de høieste Landskollegier.

Formedelst sin fordeelagtige Personlighed, med Hensyn saavel til Ydrevæsen, som endnu langt meer til Aand og Hjærte, anbefalede Julius M*** sig strax og overalt, ja skaffede sig uden videre og andre Ubefalinger, end netop hans udmærkende Personlighed, saare let Udgang til de sælskabelige Cirkler, hvilke man pleier at betegne med Benævnelser, de Dannede. Imidlertid gav han snart Geheimeraad D***s Familiefreds Fortrinnet, deels fordi D*** var en virkeligen fortræffelig Mand, og tillige af megen Indflydelse, deels, og fornemmeliggen, fordi Julius M*** elskede Geheimeraadens herlige Datter, Emilie, ja var igjen elsket af hende. Han anholdt om den Elsktes Haand. Faderen, rørt til Taarer, betroede sit eneste Barn, og dets fremtidige Held, til den beilende Ynglings kærlighedfulde Hjærte.

Kortefter styrtede denne enmorgen, meget tidligen, ind i mit Arbeidsværelse. Med Haanden holdt han mig imøde det sidste Nummer af et bekiendt Tidsskrift, i hvilket en ondskabsfuld Kritiker (misbrugsviis betegner man ved Navnet Kritiker, ogsaa den, som dadler af Rid) havde, paa en vistnok skændig Maade, nedsat min Vens literære Frembringelser. Denne var nemlig en varm Ven af Digtkunsten, ja endog selv Digter. Da

Naturen havde skienket ham ualmindelig Vitigtighed, befattede han sig gierne med at skrive Satirer, hvilke han, under Epigram-Form, lod indrykkes i hiint Tidsskrift. ”Døm dog nu selv, sagde han og rakte mig Bladet, om vel mine Digteforsøg have fortient en saadan Kritik, eller, rigtigere, en saadan Redværdigelse!”

”Ingenlunde, kære Ven! svarede jeg den, i høi Grad, opbragte Yngling. Denne saakaldte Kritik er, isandhed! selv under al Kritik, ja ingenlunde værdig det, i sig selv hædrende, men saa ofte misbrugte, Navn, Kritik. Just derfor maa De lade denne Frembringelse, og dens uværdige Forfatter, vederfares den tilbørlige Foragt.”

”O, jeg skal” — forsikkrede Julius truende. ”Det vil sige, vedblev jeg: De ænse hverken Kritiken eller Kritikeren!”

(Fortsættes).

Trykfeil og Rettelser.

- No. 52, S. 415, Lin. 19: gave, læs: have
 — 3, — 18, — 7: læs: Vil I kiøbe Noget? smukke
 Ridder!
 — — — — — 16: hun, læs: han
 — — — 19, — 18: Møer, læs: Moer:
 — — — 24, — 5: Saasnart, læs: saasom
 — 4, — 26, — 8: med en Mund, læs: med een
 Mund
 — — — 31, — 16: Ordet, formastende, udsettes.

I n d t æ g t e r .

	Sedler og Tegn.		Røde Solv.	
	Rbd.	ß.	Rbd.	ß.
A. Cassebeholdning fra forrige Aar, Restancer iberegnet	2831	34	2044	39
B. Ugentlige Indkomster for Ugebladets 39te Aargang fra 1ste Januari til 31te Dec. d. A., No. 1—52	1868	50		
C. Kvartals-Contingenter for dette Aar	3073	56		
D. Laans og Forskuds Afbetaling	73		5259	
E. Aarlige Indtægter:				
1) Det Kongelige Huusets Gave	20		100	
2) De overordentlige Medlemmers Contingent	121			
F. Renter af Selskabets Capitaler for 1826 og 1827	45		7370	30
G. Tilfældige Indtægter:				
Et af Frue E. N. Böncke skænket Legat			2000	
Optaget Laan i Banken	1000			
Omsadt 228 Rbd. Sedler i Sølvs			200	
Omsadt 400 Rbd. Sølvs i Sedler	450			
Anvist men ei betalt Gratification	8			
Udsættelser i Regnskabet for 1826	6	84		

Rbdlr. | 9497 | 32 | 16973 | 69

Overensstemmende med den af Administrationen førte Casse-Control.

Friedenreich. Christensen. Schram.

Lund,
Bogholder.

U d g i v t e r .

	Sedler og Tegn.		Røde Solv.	
	Rbd.	ß.	Rbd.	ß.
1. De aarlige Udgifter, for Ugebladets Trykning med Papir, Lønninger, Bundenes 2 pCt. Indcasations Salair ic.	1478	45	1614	10
2. De aarlige Pensionister	2066	56	132	94
3. Gratificationer, Bundenes iberegnet	2431		100	
4. Laan til 32 Medlemmer af Selskabet	200		4850	
5. Tilfældige Udgifter:				
Omsadt 450 Rbdlr. Sedler				400
— 200 Rbdlr. Sølvs			228	
Selskabets Laan i Banken med Renter	1007	48		
Indkjøbt 4100 Rbd. Sedler Rigsbank-Obligationer med Renter				4023
Contingent hos udelukkede Medlemmer, samt udgaaede Restancer ifølge General-Forsamlingens Beslutning	102	92		60
Forskjellige Omkostninger, efter anviste Regninger	125	90		
Restancer for udstødte men ei endnu indfrieede Laans og Kvartals-Quitteringer	344	92	1423	
Casse-Beholdning	1511	89	4369	65

Rbdlr. | 9497 | 32 | 16973 | 69

Kjøbenhavn den 31te December 1827.

M. Benzen,
Kasserer.

Ex t r a c t

af

G e n e r a l = R e g n s k a b e t

for

det forenede Understøttelses = Selskab for

for Aaret 1827.

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 6.

Løverdagen den 9de Februar 1828.

Forlagt af Understøttelses = Selskabet.

Trykt hos Andreas Seibelin,
Hof- og Universitets- Bogtrykker.

A n n e l d e l s e.

Mandagen den 11 Februar næstkommende, om Eftermiddagen Kl. 5 holdes General = Forsamling paa Prindsens Palai bag Slottet; til hvilken Tid De Herrer Repræsentantere behageligen ville møde.

Administrationen for det forenede Understøttelses = Selskab.

Christensen. Schram. Friedenreich.

Lund.

Overilelſes-Følger.

(Fortsættelse.)

”Umuligt!” udbrød han igien med Hestighed. Ikke blot mine Digtningſ: Frembringelser har han miſhandlet — hvilket jeg gierne tilgiver ham — men endog mig ſelv, og i mig ikke alene Digteren, men ogſaa Menneſket: maatte jeg da ei foragte mig ſelv, hvis jeg nu ikke greb til de Baaben, der i ſlige Tilfælde ere ikke alene tilladelige, men have ogſaa, igiennem mange Aarhundreder, været brugelige, jeg mener: Satirens Baaben?”

”Betænk De Dem forſt, bad jeg ham, i det mindſte nogle Dage, førend De handler!”

”Jeg har allerede handlet,” ſvarede han, og overrafte mig en alt færdigſkreven Satire.

Dette Digt indeholdt rigtignok den fornødne Satire; imidlertid manglede dog derved den Bittigheds-Fylde, hvormed min Vens øvrige Digterværker vare udruſtete; ja, under Tilfærdigheden og i ſin Brede, havde han endog, paa en særdeles paafaldende Maade, tilſidesat Digteartens Form, omendſkiønt han ſelv forhen havde, og det med Føie, paaftaaet, at et Digt, men fornemmeligen et

Satiredigtets Værd er afhængigt ei alene af Tankernes og Materiens Beskaffenhed, men ligesaa meget af Formens Regelmæssighed.

Nu vedblev den heftigen Opbragte, uden først at høre min Dom over hans Satires Værd — Misværd skulde jeg vel hellere have sagt — med følgende Yttringer. "De veed jo selv, at mine Smaadigte ikke have for mig selv noget sønderligen høit Værd, og selv dømme De, der altid har, næstester mig selv, været min strængeste Kritiker, om jeg ikke med Tilfredshed altid modtog den Velæring, kyndige Mænd værdigede mig! Det, som nu, ved denne formentlige Kritik, opirrer mig, er ikke saa meget denne usfle Forfatters Mangel paa Aand og Kundskaber, som den onde Villie, der fremlyser deraf; det Rid og Had, han nu allerede i fulde to Aar har næret mod mig. Til dette fiendske Sindelag gav jeg ham ikke mindste Anledning; thi, at jeg blev isat i min nuværende Stilling, da vi begge søgde en ledig Volontærpost i Collegiummet, bør dog vel ikke lægges mig til Last? Derfor er han vel, mener jeg, en saadan Straf værdig; ogsaa skal han, haaber jeg, endnu i denne Uge, paa Prent modtage sin Straf i den — Tidning, eller ogsaa i en Anden."

"Rigtignok kunde, indvendte jeg, under disse

Omstændigheder det Spørgsmaal opstaae, hvorvidt De monne have Ret til at bekæmpe Deres Fiende med saadanne Vaaben — jeg mener ikke saameget den juridiske Ret, saa meget meer den moralske Beføiethed. Imidlertid, — —”

”Ret?! afbrød mig min Ven; ja en trefoldig Ret har jeg: først Giengieldelses; Ret, formædelst den allerede lidte Forhaanelse; dernæst Modværges; Ret for, at forsvare mig mod uretligt Angreb; endeligen Forekomst; Ret, for at afvende isfremtiden deslige Ulemper Jeg troer saameget mindre at befinde mig i Selvbedrags; Tilfælde, idet jeg mener, at torde giøre min Ret gjældende med Satirens Vaaben, da jeg, hvilket De selv veed, stedse har været den heftigste Fiende af Satire, naar gemeen Personkrænkelser gav dertil Anledning og var dens Genstand. O, i mit Jnderste hader jeg denne forgiftige Ondurt, med hvilken man har, i den nyere Tid, saa yppigen beplantet Digtekunstens herlige Mark.”

”En Plantning, gjenmælede jeg, der vistikke vorder velsignet af Digtekunstens Muse. Ikke vil Nogen af hine Frembringelser, om hvilke De taler, nogentid naae Udødelighed; thi fortornet vendte Gud indens sit Afsyn fra disse Misfostre, i deres Fødsels; Stund, og fra deres Frembringer, ja bortviisde,

ofte til evig Tid, fra sig de sine Præster, hvilke
letsindigen saaledes vanhelligede den uplettete Guds-
indes Helligdom. — Ogsaa ved Deres Digt, min
Ven! savnes den velsignende Haand fra Gudinden,
hvis Tjeneste De hidtil var, med et, isandhed!
reent Sindelag, aldeles hengiven. Den Sa-
tire — —”

”Jeg veed det, afbrød han mig. Den staaer
langt tilbage for mine andre Digte, ja derfor vel
endogsaa paa et saare lavt Trin — om den ellers
staaer paa noget Saadant — af digteriskt Værd.
Dog, det giælder hos mig ligemeget, om den tilkom-
mer Hæderen for poetisk Ypperlighed, eller ikke,
naar jeg blot ved den opnaaer min Hensigt. Iøvrigt
tillade De mig nu blot det Spørgsmaal: hvad
vilde De — hvem jo ogsaa Satirens Svøbe staaer
til Tjeneste — i lignende Tilfælde gjøre?”

”Jeg troer, ja haaber om mig selv dette —
svarede jeg og gjorde en Bevægelse, somom jeg
vilde fæste Satiren hen paa den klare Lue i Ka-
minen.”

Han studsede, og spurgde efter et Ophold:
”Troer De virkeligen dette?”

”Jeg ikke alene troer det, men jeg veed
det endog. Saa gaa De nu hen og gjør ligesaa!”
sagde jeg derpaa med Bibelens Ord, efterat min

Ben havde enstund seet stivt, og endnu stedsse med Twilmine, hen paa mig. Intet virkede saameget paa ham, den religiøst Eindede og i Bibelen vel Bevandrete, som den Gudskraft, der boer i ethvert af den hellige Skrift lærefulde Udsagn. Han rev mig Satiren ud af Haanden, og offrede den til Luen i min Kamin.

Da jeg nu mødte ham den følgende Dag, paa en Spadseretur, forsikrede han mig, at han havde glemt Kritiken, glemt Kritikøren, og frydede sig — ved en sielden Lands-Munterhed, der, under den tunge Kamp, vistnok maatte være en Folge alene af Seieren over sig selv, og Belønningen for hans, ikke letteligen tilkæmpete, Seier.

Efter nogen Tids Forløb tvang uopsættelige Kaldsforretninger mig til, ligesom oftere tilforn, at gjøre en Reise til H*****, hvilken jeg, noksom besønderligt, dennesinde tiltraad med Anelser, der høiligen ængstede mig, men iøvrigt aldeles ikke gjaldt nogen bestemt Genstand. Havde jeg dog blot kunnet undgaae denne Reise, maaskee — maaskee? — ganske vist — vilde jeg da have været i Stand til at afvende det Græsselige, der tildrog sig i min Fraværelse fra ***, og som, efter min Tilbagekomst, blev mig af en, med Sagens rigtige Sammenhæng noie bekiendt, Per:

son fortalt, at være gaaet for sig paa følgende Maade.

I Begyndelsen af dette Foraar havde et glimrende Sælskab, i hvilket ogsaa Julius M*** deeltog, forsamlet sig i Residentens Slotsbauge for, der at feire den herlige Vaars Komme. Statsraad G***, korttilforn bestikket til Medlem af det Kollegium, ved hvilket Julius M*** var ansat som Volontær, havde givet Anledning til, ja derfor ogsaa foranstaltet denne høitidelige Sammenkomst. Statsraaden viisde sig aldeles som en Mand, med Verdens Erfaring og Klogskab. Han var kundskabsfuld og af megen Indflydelse; isvrigt, med Hensyn til sin moralske Karakter, teede han sig saa slet, som han udmærkede sig ved sine Lands evner, Kundskaber og sin Enildhed. Han var hevnbegierlig i høieste Grad, især naar hans Forfængelighed, af sig selv noksom stor, men end meer næret af ham selv og ussle Emigrere, blev frænket paa en Maade, han letteligen gav Navn af nærgaaende, oprørende. Da Julius M*** ansøgte en Volontærplads i ovennævnte Kollegium, begunstede Statsraad G*** netop den sletfinede Forfatter af ovenomtalte Kritik, ja kunde ikke glemme, eller tilgive Vedkommende, at, hans store Indflyden uagtet, denne, ikke af ham

Anbefalete, alligevel Anbefalingsværdige virkelig
 gen blev foretrukken hans ikke, fra nogensomhelst
 Side, Anbefaling fortienende Yndling. Ved
 første Besøg, Julius M*** afslagde hos Stats-
 raaden mærkede han strax, at denne stod i fiendska-
 beligt Forhold til ham. Dette erfoer han end meer,
 da Volontær:Forretningerne bragde ham i nær-
 mere Berørelse med den Mand, der ikke var ham
 god. Imidlertid tog han i Betragtning det Af-
 hængigheds:Forhold, hvori han, under disse Om-
 stændigheder stod til den Megetformaaende, og lod,
 skjønt ofte under haard Kamp med sig selv, de
 Utilbørligheder, for ei at sige, de Usømmeligheder,
 denne Dudskaabsfulde, ikke aabenlyst og under aaben
 Feide, men — ifølge saadanne Uslingers Skik —
 tillod sig at yttre sig paa den Graværendes Bag.
 Dette Uvenligheds:Forhold, imellem Statsraad
 G*** og Julius M***, viisde sig, desværre!
 kun alfor tydeligen ved ovennævnte Baarfest.

(Fortsættes.)

Hr. Professor Nyerups Bidrag indkommer Søn-
 dagen den 17de Februar.

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 7.

Løverdagen den 16de Februar 1828.

Forslagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seibelin,
Hof- og Universtets-Bogtrykker.

Overlæses-Følger.

(Fortættelse.)

Adskillige af Selskabet, Herrer og Damer, — iblandt disse ogsaa Julius M*** og hans Modstander — havde begivet sig til det i Slotsaugen nysopbygte Lystslot for, der at tage i Diesyn adskillige Malerier, som alle skulde være Arbeider af meget berømte, tildeels ogsaa meget gamle Mestere. Under Løbet af Samtalen anstilledes en Sammenligning imellem Malerier, i Fortiden og i Nutiden. Derefter kom man, ved en let Dvergang, til at sammenligne adskillige, nu saa forroste, Musik-Forfattere

med Dørlige fra tidligere Dage, og endeligen Digterne, paa nærværende Tid, med de allerede bortdøde, Wieland, Schiller og Herder, ved hvilken Sammenligning Julius M*** gav, uden at betænke sig, de Hedengangne Fortrinnet.

”De er alfor beskeden, udbrød, med det meest ondskabsfulde Hu, Statsraad G***. Kan endog Fortiden bryste sig af, at have besiddet en Wieland, Schiller, Herder, ei vi dog endnu noget Ypperligere — vor Julius M***.”

Denne blegnede, og var, formedelst sin Dybragthed, ikke i Stand til at sige et Giengjældsord. Dog den Foragt, Julius M***, paa en ikke tvetydig Maade, ved Miner tilkjendegav den Ondskabsfulde, bifaldtes af det øvrige Selskab ei alene ligeledes ved Miner, men ogsaa derved, at pludseligen snart hiin, snart denne bortfiernede sig, saa at, efter kort Tids Forløb, Fornærmeren, som lod til opmærksomt at betragte et vist Maleri, befandt sig alene med den Fornærmete, der tiltalede ham med følgende Ord.

”Deres Sindelag mod mig, Hr. Statsraad! var allerede i det Dieblif, da jeg førstegang havde den Ære at opvarte Dem, ei længer nogen Hemmelighed for mig. Ogsaa er det mig vel bekiendt, hvorledes De bestandigen har angrebet mig

med ondskabsfulde Anmærkninger og fiendske Bagvaskninger, naturligviis altid, naar jeg var fraværende, en sædvanlig Forholdsmaade hos Folk af Deres Sindelag. Først nyligen har Deres Ondskab aabenbart og offenkaldet mig nærværende, og dette paa en Maade, der var høist opværende ikke alene for mig, men overhoved for Enhver, som besidder mindste Gnist af Følelse. Jeg forlanger derfor af Dem den Fyldestgjørelse — —”

”Fyldestgjørelse!?” afbrød ham Statsraaden i Spottetonen. ”Den Fyldestgjørelse, vedblev Julius M***, Mænd af Ære i slige Tilfælde pleie at fordre, og Mænd af Ære ikke pleie at afflaae. Jeg veed, De er en sikkertræffende Skytte; ogsaa jeg feiler ikke letteligen mit Maal: derfor — — —”

”Da maatte jeg være en Daare!” fremstammede Statsraaden, døddbleg over hele sit Ansigt.

”Det tiltroer jeg Dem gjerne, giennemlede Julius, at De anseer det for en Daarlighed, naar Nogen vil vise sig som en Mand af Ære. Alligevel — —.”

Nu vilde Statsraaden bortferne sig. Julius M*** traad ham iveien, og spurgde i en stærk Tone og med truselfuld Mine: ”Vil De, Hr. Statsraad! give mig den fornødne Fyldestgjørelse?”

”Nei!” svarede denne og gif.

”Saa skal jeg nok vide, selv at forskaffe mig en Saadan, raabde Julius M*** efter Uslin:gen, idet denne forsvæiede sig bort.

Formedelst dette Tilfælde, over hvilket den største Deel af Sælskabet tilkiendegav, paa en utvetydig Maade, Statsraaden sit høieste Misnøie, var naturligviis Fornøielsen paa den Dag bleven forstyrret, og Sælskabet adskildes derfor langt tidligere, end det i Begyndelsen havde besluttet. Kun Julius M*** vandrede endnu, i den sildige Aftens:tid, ad Slotshaugens tætteste Gange, og forfattede imidlertid et Spottedigt over Fornærmeren. Dette var, uagtet Forfatteren folde sig betagen af det heftigste Brede:Raseri, alligevel ikke blot med Hensyn til Tankerne, naar man kun ikke tager dets moralske Misværd — jeg mener nemlig dets Hensigtning til en bestemt Person — i Betragtning, saare fortræffeligt, men fortiende endog, med Hensyn til Versenes Kunstrigtighed, at kaldes fuldkomment. Efter nogle Dages Forløb saaes Digtet trykt i Et af de meest yndete Tidsskrifter. Endskjønt det nu var undertegnet blot med Bogstavet M., gjettede dog strax Enhver, da allerede, ved første Dietkast, saavel Anledningen til, som Genstan:

den for Satiren maatte letteligen kiendes, ogsaa Spottedigtets Forfatter.

Statsraaden rasede, ja svøer høit og dyrt — og svøer med de meest forfærdende Eder, — at han paa det Grueligste skulde tage Hevn over Spotte- digteren; at han vilde gjøre Anvendelse af sin Rang, Stand og Formue til, deels for Øjeblikket, deels for Fremtiden at tilintetgjøre Julius M***s hele Lykke, i det Mindste hvad angik hans stats- borgerlige Stilling. Statsraaden har, desværre kun alfor troligen! opfyldt det, han edeligen havde forfikkret.

Ufortøvet reisde han til et nærliggende Bades- sted, hvor Fyrsten dengang opholdt sig. Stats- raaden var ei alene vel kiendt af Fyrsten, men denne befandt sig ogsaa i en Art Broderskabs-For- hold til hiin, da de, som opvoxende Børn og Ung- linge, havde levet i daglig Omgang med hinanden. Ikke vanskeligt blev det altsaa Statsraaden under det Forhold, hvori han saalange havde staaet til den svage Fyrste, der saa let kunde bestikkes ved velvalgte Snedigheds-Ord, især ved Emigreri, at opnaae det første Maal, han foreløbigen havde bestemt for Tilfredsstillelsen af sin Hevnelyst.

Iblandt de mange Ansøgere om den nu ledige Embedspost ved det Kollegium, hvor Julius

hidtil havde arbejdet som Volontær, var ogsaa denne. Da nu Kollegiums: Herrerne begunstede Julius M*** formedelst hans udmærkende Aandsdighed, hans Kundskaber, hans Flid, hans Retsskaffenhed; da desuden hans tilkommende Svigerfader vilde, ved sin Forbøn, tale et vistnok kraftigt Ord for ham: saa tvilede ei Noget, ja endikke selve Julius M*** om, at Pladsen skulde forundes nogen Anden, end netop ham selv. Man blev derfor ikke lidt forundret i Residentsen, da den embedslige Efterretning blev udbredt, at ikke Julius M***, men hiin Statsraadens Yndling, netop den ondskabsfulde Kritiker, der forgieves havde, tilligemed Julius M*** ansøgt Volontærposten, skulde dennesinde være bleven ham foretrukken og have faaet hiin Tjeneste. At nu Statsraadens Indflyden havde bragt dette, der syntes umuligt, til Virkelighed, derom var kun een Stemme.

Julius M***, som strax fortrod hiin Ubesindigheds: Handling, efter dens Udøvelse, havde netop modtaget Ulykkes: Tidningen, da Geheimeraad D***s Tiener traad ind med den Efterretning, at hiin var omsider kommen tilbage fra sin Reise, og længdes ret inderligen efter at tale med sin tilkommende Svigersøn. "Jeg skal strax komme," svarede Julius M***, i sin Forvirrelse,

og, idet han dybt følede, hvor urigtigen, han med Hensyn til hiint Epigram, havde handlet, forsøiede han sig, under Anelsen af et ham sønderknusende Optrin, hen til Geheimeraaden.

Da han traad ind i Geheimeraadens Arbeidsværelse, gif denne, under heftig Sindsbevægelse, med raske Skridt op og ned ad Gulvet. Først efter nogle Minuters Forløb tiltalede han Julius M*** i en Tone, der forraadede snart det dybeste Veemod, snart den største Røie med at tilbageholde Udbruddet af sin Misnøie, paa følgende Maade. "Min Familie synes, begyndte han, af Skæbnen bestemt til at forsøge Antallet af de gyselige Exempler paa den Yderlighed, hvortil utæmmet Bittighed og ulykkelig Hang til ondskabsfuld Satire, disse frygtelige Plageaander, formaae at føre de forblændete Mennesker. De veed jo selv, at hine styrtede min Broder i Afgrundsvælget, og alligevel lod De ikke hans Skæbne være Dem til Advarsel."

"Statsraaden har" — afbrød Julius M*** Geheimeraaden, idet han vilde fremføre Noget til Undskyldning.

Geheimeraaden vedblev, uden at ænse det, Julius M*** vilde sige: "Vee over deslige Bittigheds- og Spotteaands Gaver, naar de besiddes af en Saadan, der troer sig at være Herre over disse,

medens han er sine egne Egners Slave! Ogsaa det Helligste er ham da ei længer helligt; han nedriver dette fra dets Trone, og besudler det saaledes i den skidne Bittigheds fule Pøl, at Enhver træder med Gysen tilbage for dets vanheldete Skikkelse; han spotter den Retfærdige, naar Naturen ikke har forundt denne Bittighedens og Satirens Baaben til sit Forsvar, eller ogsaa, naar den Retfærdige kanstke skammer sig ved at bruge disse Baaben; Dyden selv fordreier han til Lasten, naar det blot lykkes ham at fremstille, fra et latterligt Synspunkt, den Naade og Skik, hvorpaa hiin viser sig i sit Ydrevæsen; han opoffrer Benskab og Hengivenhed, Ægteskabs- Kærlighed, Fader- Æmhed og Faderglæde til de aldrig offermætte Afguder, og inden — — — De veed jo selv, at min ulykkelige Broder blev, formedelst en Satire, dømt til en, ifølge hans Mening, vanærende Straf, og foretrak Selvmord fra Straffens Udholdelse.”

(Sluttes i næste No.)

Fr. Professor Nyerups Bidrag indkommer Søndagen den 24de Februar.

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 8.

Løverdagen den 23de Februar 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

A n m e l d e l s e.

I Generalforsamlingen, som det forenede Understøttelses-Selskab holdt paa sædvanligt Sted Mandagen den 11 Februar 1828, blev følgende forhandlet og besluttet:

1) Generalextract af Regnskabet for Aaret 1827 (see Ugebladet No. 7) blev fremlagt og befundet overeensstemmende med Administrationens Control.

Lil i Forening med Hr. Landsoverrets samt Hof- og Stadsrets-Procurator Hansteen som Revisor fra forrige Aar, at revidere Regnskabet for det afvigte Aar, erklærede Selskabets Repræsentant, Hr. Major og Grosjerer, Maag sig villig.

2) Da der fra flere Repræsentanters Side var

yttret det Ønske, at en Fortegnelse over Selskabets Medlemmer maatte vorder trykt og uddeelt til Medlemmerne, hvis Antal i Aaret 1827 var 1791, blev denne Gjenstand omhandlet; men da Omkostningerne derved befandtes at ville løbe til henved 200 Rbd. og en saadan Sum kunde ansees berøvet dem, der trænge til Understøttelse, besluttedes, at Fortegnelsen kunde trykkes, naar et saa stort Antal Medlemmer tegnede sig for samme, at hvert Exemplar kunde overlades imod Betaling af omtrent 16 ß . Tegner eller muligen noget mindre; eftersom Subskribenternes Antal maatte overstige 1200 som det ringeste, der udfordres til Omkostningernes Besvarelse. I Overensstemmelse hermed vil en Subskriptionsliste blive forelagt Medlemmerne.

3) Anmeldtes, at det i Lovens 48 § . bestemte aarlige Eftersyn af Selskabets Activer havde fundet Sted den 31 Januar d. A. af de 3de Repræsentanter, som i Generalforsamlingen den 17 Decb. f. A. dertil vare udsæete, nemlig: de Herrer Etatsraad og Borgemeester Bentley, Capitain Hof og Universitetsbogtrykker Seidelin og Capitain og Muurmester Dahl, samt at det sædvanlige Document derom var udfærdiget. Ifølge samme udgjorde Selskabets rentebærende Papirer, bestaaende af Kongelige og Bankobligationer, alle paategnede som Selskabets Eiendom, den Summa 104,237½ Rbd. deels Solv og deels rede

Solv, og de rentefrie Obligationer 10,057 Rbd. rede Solv samt 513 Rbd. 48 s. Repræsentativer.

4) De indkomne 39 Ansøgninger om rentefrie Laan bleve foredragne, og derefter bevilget til 29 Medlemmer tilsammen 4550 Rbd. rede Solv.

5) Om Pension og Gratification var indkommen i Alt 223 Ansøgninger, hvoraf 103 fra Medlemmer, der i flere Aar have nydt begge Dele, 105 fra Medlemmer, som i nogle Aar have erholdt Gratificationer alene, og 15 fra Medlemmer, som første Gang søge Understøttelse.

Med Hensyn til Lidsomstændighederne og de hidtil bestaaende Pensioners alt for store Forskjellighed, samt nogles Utilstræffelighed til at fortjene Navn af Pension, besluttede Selskabet i Medhold af Lovens 26 S., at den mindste Pension herefter skulde udgiøre 20 Rbd. og den høieste 50 Rbd. Sedler aarlig, samt den mindste Gratification 10 Rbd. og den høieste 20 Rbd. Sedler. Ligeledes vedtoges, at de Pensionister, som havde ansøgt om yderligere Understøttelse og dertil befundne værdige, skulde nyde den dem i nogle Aar tilstaaede Gratification eller noget mere, som Tillæg i deres Pension, hvorimod de ikke maatte vente nogen extraordinair Gave herefter, men vel efter Omstændighederne Tillæg i Pensionen indtil den høieste efter foransførte Bestemmelse er opnaaet.

Saaledes tildeeltes, fra 1 Januar 1827 at regne:

3 ældre Pensionister hver 40 Rbd. Pension			
8	—	35	—
27	—	30	—
27	—	25	—
56	—	20	—
og 3 nye	—	20	—

124 Pensionister.

Ligeledes erholdt:

13 Medlemmer, hver 20 Rbd. som Gratification

41 — 15 —

53 — 10 —

og 10 maatte forbigaaes i Aar, deels fordi de ikke fandtes at have meddeelt de fornødne Oplysninger om deres Trang og Værdighed, deels fordi de ere for unge Medlemmer til endnu at komme i Betragtning til Understøttelse.

Antallet af Pensionisterne udgjør nu 124 foruden 3de Enker, hvis Mænd have været Embedsmænd i Selskabet, og som saadanne nyde hver 150 Rbd. Sølv aarlig, samt 4 Medlemmer, som ere tilstaaede Renterne af det Brockske Legat, hver 44 Rbd. Sølv aarlig.

Endelig bestemtes, at Selskabets 4 faste Budde kunne i Aar som forrige Aar nyde et Gratiale af 35 Rbd. Sedler hver, men at den Caution, der i Fremtiden bør fordres af Budde skulde

forhøies til 200 Rbd. rede Sølv, samt at en Lov-
bog herefter bliver at betale med 48 f. Tegn.

Iøvrigt tilføies, at saavel det Specielle an-
gaaende de tilstaaede Pensioner og Gratificationer,
som de nye optagne Medlemmer, skal overeens-
stemmende med Lovene, nærmere vorde bekjendt-
gjort i de følgende Ugeblade.

Administrationen for det forenede Understøttelses-
Selskab.

Christensen. Schram. Friedenreich.

Lund.

Ov er i l e l s e s - F ø l g e r .

(Slutning.)

”Statsraadens Forhold, tog Julius M*** til-
orde, undskylder — —”

”Neget, — faldt Geheimeraaden ham atter ind
i Taler, — men retfærdiggjør paa ingen Maade
Deres Udfærd. Ikke vil jeg omtale, at Deres
særdeles pirrelige Sind ei agtede selve de meest
bekiendte Forekrifter, den sædvanlige Klogskab
byder. Ubegribeligt derimod forekommer det mig,
hvorledes De, med Deres Kiærlighed til min

Datter, ikke kunde tage noget Hensyn til hende, ikke til hendes Fader, hvis høieste Lykke er blot hans eneste Datters Held; endnu ubegribeligere er det mig, hvorledes De, med Deres religiøse Tænkemaade, kunde reent glemme saabel Christi Lære: Elsker Eders Fiender! Velsigner dem, som Eder hade! beder for dem, som fornærme og forfølge Eder! somogsaa andre Bibel-Udsagn, i hvilke Tilgivnings-Ordet forkyndes med en saa stærk Kraft, eller — rettere sagt — hvori Tilgivnings-Ordet selv forkynder sig. Derfor nærer, jeg naturligviis megen Betænkelse ved, at betro min Datters Skæbne i Deres Hænder”.

Julius M*** stod der stum og forstenet. Endeligen spurgde han: ”De nærer Betænkelse ved?”

”Det, jeg endnu ingensinde tilforn gjorde, gienmælede Geheimeraaden, vil jeg nu gjøre, nemlig — tage mit Ord tilbage”.

Julius M*** blev bleeg som et Liig, og var længe ikke i Stand til at tale et Ord. Betænk De, sagde han omsider, at — —”

”Jeg har betænkt mig, talede atter Geheimeraaden, ligesom jeg da overhoved ikke pleier først at handle og siden, naar det er for sildigt, at overlægge; thi Udslaget af et saadant Overlæg bliver ialmindelighed, at det er for sildigt til Overlæg.”

”Betænk De — sagde Julius M*** i Bedetonen,

at Deres Datters Skæbne, af hvem jeg elskes, Deres eget og mit Vel ere afhængige af den Beslutning, De nu fatter —”

”Dette har jeg betænkt”, svarede Geheimeraaden.

”De vil altsaa sætte tre Menneskers Lykke paa Spil, naar — —”

”Kanskæe — afbrød Geheimeraaden ham. — Ikke veed jeg dette med Visshed; men Saameget veed jeg forvist, at jeg sætter min Datters og min Lykke paa Spil, naar jeg betroer hende til en Mand, hvis høieste Lykke det er, at drive sit Spil med den farlige Anvendelse af spottelystende Bittighed. Af denne Grund foretrækker jeg, da det i nærværende Tilfælde gælder om vis og uvis Lykke, det Sidste, hvilket Skridt, endog uden at tage Hensyn til mange andre Omstændigheder, alene Faderpligt fordrer.”

”Altsaa vil De ikke?” spurgde Julius M*** i Fortvivlelses-Tonen, og med Fortvivlelses-Minen i sit dødblege Ansyn. ”De vil virkelig ikke give mig Deres Datters Haand?”

Geheimeraaden, der nu atter gik frem og tilbage i Bærelset, gav et Haandvink, der betydede Afslag.

”Lev De vel! raabde Julius M***, styrtede ud, og trykkede Emilie, der mødte ham paa Trappen, Afskedskysset paa Panden. Efter en halv Times Forløb traf man ham paa det Sted, hvor Anled-

ningen til dette gruelige Optrin var givent, ihjelstødt, med Pistolen ved Siden af sig.

Statsraaden smilede spodskt, da han, strax efter Selvdrammet, fik Underretning om den Beklagede værdiges forfærdende Endeligt.

Nu den Ulykkelige's Forældre? spørger Læseren — og Emilie? — Ja Emilie's Fader — — ?

Denne Sidste betoges af Krampeslaget, da man, paa en høist uforsigtig Maade, underrettede ham om Selvdrammet, og for nogle Uger siden nedstødnede man den ulykkelige Faders Liig i Graven. Læreren, over et fiært og det eneste Barns Tab, have berøvet Julius's Moder hendes Diens Syn. Denne Blinde gaaer nu, ved Armen af sin Ledfølger, hendes for Tiden graablevne Egtmand, forbi min Bolig, hen til Kirkegaarden for, at smykke sin Søns Grav med nye Blomster. Emilie, det blege Lidelses-Billed, staaer i dette Dieblik ligeoverfor mig, og smiler besønderligen hen til mig, ret ligesom hun skulde have giettet Indholdet af min Fortælling, snart med Roligheds-Uafsyn, snart med Bemodss-Mine; hun smiler — — i Ufsindigheds-Tilstand.

R. R. Thoring.

Fr. Professor Nyerups Bidrag indkommer Søndagen den 24de Februar.

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 9.

Løverdagen den 1te Marts 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seibelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

A n m e l d e l s e.

I Generalforsamlingen den 11te hujus bleve,
som nye Medlemmer antagne:

Hr. S. H. Heering, Urtetekræmmer

— D. Tidemann, Krigscancellie-Secretair og In-
stitutbestyrer

— M. P. Torp, Stolemager

Mad. Ane Christ. Giesfing

Hr. P. S. Schmidt, Høker

— E. Schreiber, Silke- og Klædekræmmer

— K. A. Bredrup, Uhrmager

— J. Borch, Skoemager

Hr. J. P. Holmer, Kleinsmed

Honf. Amalia Meyer

Hr. C. F. Fæse, Parykmager

— P. C. True, Skoemager

— P. J. Beck, Boghandler

— H. Fæstter, Sæe-Premier-Lieutenant

— J. Wulff, Kjøbmand

— C. Meyer, Skoemager

Honf. Christine Hald

Hr. N. C. Thiel, Snedker

— A. Mathiesen, Snedker

— Kammer-Assessor Brorson

— J. Brorson, ordineret Catechet

— J. D. Riberholdt, Batteriskout ved det Asiatiske
Compagnie.

— N. Petersen, Capelmusficus

— C. E. Albeck, Overkrigscommisair og Regiment's
Quarttermester.

Den til Gratificationer anvendelige Sum, blev
uddeelt til følgende af Selskabets Medlemmer:

No.

1. Lotto-Administrator Fortlings Enke 20 Rbdlr.
2. Opsigtsbetjent Nagaards Enke . . 10 —
3. Theater-Kontrollør Venzens Enke 10 —

No.			
4.	Kollekteur Brorsons Enke . . .	10	Abdr.
5.	Pensionæret Fuldmægtig M. H. Bay	15	—
6.	Bandmester Hiorths Enke . . .	15	—
7.	Justitsraad og Renteskriver Hansens Enke	20	—
8.	Affskediget Bægter-Inspecteur Berg	15	—
9.	Birkeskriver Gothjes Enke . . .	15	—
10.	Jomfrue Jensine Røck	15	—
11.	Capitain og Soldbetjent Meyers Enke	10	—
12.	Fuldmægtig Gluds Enke	20	—
13.	Consumtionskriver Holsts Enke . .	15	—
14.	Commissionær Sorterups Enke . .	15	—
15.	Assistent Veders Enke	15	—
16.	Broemand Schmidts Enke	15	—
17.	Fabrikmester Lorensens Enke . . .	15	—
18.	Kammersekreteer Fabritius's Enke	10	—
19.	Jomfrue Marie Sophie Didrichsen	10	—
20.	Torvemester Hegums Enke	10	—
21.	Portner T. Truelsen's Enke	10	—
22.	Bandmester Sorensens Enke	15	—
23.	Raadmand Lunds Enke	10	—
24.	Kammer-Laquai Schmidts Enke . . .	10	—

No.			
25.	Cancellieraad Lyders Enke . . .	15	Rbdlr.
26.	Sergeant L. P Hansen . . .	10	—
27.	Capitain/Lieutenant Havns Enke .	20	—
28.	Lieutenant Steenberg's Enke . .	15	—
29.	Capitain Hansons Enke . . .	10	—
30.	Oberst:Lieutenant Hansons Enke .	20	—
31.	Præsten Kyndes Enke . . .	15	—
32.	Organist Johansens Enke . . .	10	—
33.	Lærer Lunds Enke . . .	10	—
34.	Cantor Tops Enke . . .	10	—
35.	Lærer Lyders Enke . . .	10	—
36.	Klokker Jerndorffs Enke . . .	10	—
37.	Undergraver Quist's Enke . . .	15	—
38.	Cand. Theol. Medens Enke . . .	20	—
39.	Lærer Clausens Enke . . .	10	—
40.	Amts/Chirurg Beckmans Enke . .	15	—
41.	Cand. Theol. Bjørns Enke . . .	15	—
42.	Institutbestyrer Beters Enke . .	20	—
43.	Lærer Oluffens Enke . . .	15	—
44.	Klædefabriquer Hoppes Enke . .	10	—
45.	Tobaksfabriquer Wenzels Enke . .	10	—
46.	Fuldmægtig Pierrings Enke . . .	20	—
47.	Koffardie/Capitain Dumanns Enke	15	—
48.	Tøimager Vielstrups Enke . . .	10	—

No.			
49.	Raffinadeur Meyers Enke . . .	15	Rbdlr.
50.	Kjøbmand J. C. Lund . . .	20	—
51.	Bogholder Hoffgaards Enke . . .	15	—
52.	Grosserer Krossings Enke . . .	15	—
53.	Fuldmægtig Hermes Enke . . .	10	—
54.	Grosserer P. G. Meyers Enke . . .	20	—
55.	Archivarius Schmidts Enke . . .	15	—
56.	Skibs-Capitain Stages Enke . . .	20	—
57.	Urtekræmmer H. D. Holms Enke . . .	15	—
58.	Bærtshuusholder Carstensens Enke . . .	15	—
59.	Urtekræmmer P. Jensens Enke . . .	15	—
60.	Kræmmer Hendrichsens Enke . . .	20	—
61.	Lysestøber Lynges Enke . . .	15	—
62.	Brændeviinsbr. Petersens Enke . . .	10	—
63.	Urtekræmmer Gullstrups Enke . . .	10	—
64.	Urtekræmmer Brocks Enke . . .	15	—
65.	Viinhandler Lynges Enke . . .	15	—
66.	Høker Stolps Enke . . .	10	—
67.	Grønhandler Sandbergs Enke . . .	10	—
68.	Brændeviinsbrænder P. H. Lund . . .	15	—
69.	Glashandler Berniges Enke . . .	15	—
70.	Fiskehandler Larsens Enke . . .	15	—
71.	Laugsbud Diedrichsens Enke . . .	10	—
72.	Oltapper Weiners Enke . . .	10	—

No.			
73.	Urtekræmmer J. C. Hansen . . .	10	Abdr.
74.	Klædekræmmer Thune	15	—
75.	Urtekræmmer Kierrungaards Enke	10	—
76.	Malers Jens Olsens Enke . . .	10	—
77.	Fribager S. Møller	15	—
78.	Jomfrue L. Lederthoug	10	—
79.	Skoemager Olsens Enke	10	—
80.	Seilmager Brennøe	15	—
81.	Faktor Rosenbergs Enke	10	—
82.	Skoemager Høiers Enke	10	—
83.	Skoemager Christensen	10	—
84.	Parykmager Dyhring	10	—
85.	Skoemager Bergs Enke	10	—
86.	Brandmajor og Muurmester Peter: mans Datter	10	—
87.	Snedker Busch's Enke	15	—
88.	Parykmager Gündels Enke . . .	10	—
89.	Possemyntmager Meers Kone . .	15	—
90.	Ankersmed Caspersens Enke . .	15	—
91.	Friseur Kundsens Enke	10	—
92.	Juveler Luthersons Kone	10	—
93.	Jomfrue Nasmussen	10	—
94.	Muurfriemester Augusts Enke . .	10	—
95.	Skoemager Liliendahls Enke . .	10	—

No.			
96.	Skræder D. C. Møller . . .	15	Rbdlr.
97.	Skræder H. N. Møller . . .	10	—
98.	Guldsmed L. Ebbesen . . .	15	—
99.	Garver Næds Enke . . .	20	—
100.	Snedker Schwarz Enke . . .	10	—
101.	Bogbinder Anthons Enke . . .	10	—
102.	Maler Bergmans Enke . . .	10	—
103.	Uhrmager Kielsens Enke . . .	10	—
104.	Kobbersmed Thrane . . .	10	—
105.	Agalsmed Mortensens Enke . . .	10	—
106.	Sadelmager Lunds Enke . . .	10	—
107.	Kjøbmand Rubens Enke . . .	10	—

*

*

*

Ovenstaaende Gratificationers Udbetaling, tager sin Begyndelse Mandagen d. 3die Marts førstkommende hos Selskabets Kassierer, Hr. Kjøbmand Benzen, boende i St. Pederstrædet No. 116, første Sahl, dog kun imod Lovbøgernes Forvisning, som af Selskabets Budde vil blive Enhver især tilstillede, og hvori af Selskabets Bogholder, Lund, er anført hvormeget General-Forsamlingen har bestemt.

De nye antagne Pensionister samt hvad de
ældre end ydermeere ere tilstaaede vil i næste Ugeblad
blive anmeldt.

Administrationen for det forenede Understøttelses-
Selskab.

Christensen. Schram. Friedenreich.

Lund.

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 10.

Løverdagen den 8de Marts 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seibelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

A n m e l d e l s e.

Følge General-Forsamlingens Beslutning, af 11te forrige Maaned, bleve følgende Medlemmer optagne som nye Pensionister:

No.		aarlig Pension.
1.	Soldbetjent Krogstad, 80 Aar	20 Rbdlr.
2.	Frue Lønborg, 65 Aar	20 —
3.	Liimfabriquer Besterbergs Enke 74 Aar	20 —

Ligeledes bleve følgende ældre Pensionister tilstaaede efterfrevne aarlige Pensioner beregnede fra 1ste Januar 1827.

1.	Assistent Wagger	30 Rbdlr.
----	----------------------------	-----------

Nr.

aarl. Pension.

2.	Buddet Ditleffsens Enke	25	Rddr.
3.	Forvalter Juuls Enke	20	—
4.	Controlleur Fabritius Enke	20	—
5.	Prokurator Hansens Enke	30	—
6.	Toldbetjent Verchens Enke	20	—
7.	Byeskriver Petersens Enke	20	—
8.	Fuldmægtig Lassens Enke	25	—
9.	Havnefoged Nissens Enke	30	—
10.	Model Benzens Enke	20	—
11.	Toldbetjent Greithers Enke	20	—
12.	Buddet Høllinghausers Enke	30	—
13.	Assistent Møllers Enke	30	—
14.	Buddet Maurikens Enke	20	—
15.	Prokurator Nabyes Enke	30	—
16.	Sergeant Flygenrings Enke	20	—
17.	Capitain-Lieutenant Havns Enke	35	—
18.	Sergeant Gjøbels Enke	20	—
19.	Inspecteur Clemens Enke	20	—
20.	Sergeant Freeses Enke	25	—
21.	Provstinde Wellejus Enke	35	—
22.	Klokker Lysters Enke	30	—
23.	Somfr. Lintrup	20	—
24.	Præsten Dischers Enke	30	—
25.	Præsten Kochs Enke	35	—

No.		aaelig Pension.
26.	Graver Nuths Enke	20 Rbdlr.
27.	Klokker Gylkes Enke	20 —
28.	Jomfr. Schults	25 —
29.	Kirkesanger Graulunds Enke . .	20 —
30.	Degnen Taulovs Enke	30 —
31.	Professor Smiths Enke	30 —
32.	Institutbestyrer Borchorst . . .	40 —
33.	Forvalter Clemensens Enke . . .	20 —
34.	Supercargo Bangs Enke	20 —
35.	Fabrikur Würck	20 —
36.	Edikebrykker Halls Enke	30 —
37.	Skibsbygmester Humbles Enke . .	25 —
38.	Bogholder Amberg's Enke	30 —
39.	Grosserer Sælboes Enke	25 —
40.	Hovmester Sorterup	30 —
41.	Brygger Selstrups Enke	20 —
42.	Bogholder Krøymans Enke	25 —
43.	Mægler Howis Enke	25 —
44.	Bogholder Strandgaard's Enke . .	20 —
45.	Gjæstgiver Ternau	20 —
46.	Hørkræmmer Langes Enke	25 —
47.	Høker T. Møllers Enke	20 —
48.	Porcelainshandler Thomsens Enke	20 —
49.	Bogmand Andersens Enke	25 —

No.		aaelig Pension.
50.	Jsenkræmmer Proms Enke	30 Rbdlr.
51.	Lysfæstøber Johnsen	25 —
52.	Handelsbetient Kroll	20 —
53.	Brændevinsbrænder Weises Enke	25 —
54.	Brændevinsbr. Bagge Petersen	20 —
55.	Skraeder W. Müller	30 —
56.	Jomfr. Weydenhaupt	20 —
57.	Uhrmager Studsgaards Enke	25 —
58.	Skomager Frandsveds Enke	20 —
59.	Drejer Kihmes Enke	25 —
60.	Skomager Kings Enke	40 —
61.	Skomager Bolths Enke	30 —
62.	Slagter Schmidts Enke	20 —
63.	Glarimester Ewigers Enke	25 —
64.	Snedker Biedts Enke	30 —
65.	Skraeder Lunds Enke	25 —
66.	Snedker Walthers Enke	30 —
67.	Slagter Niedel	20 —
68.	Guldsmed Carstensen's Enke	25 —
69.	Hattemager Petersens Enke	25 —
70.	Handskemager Reizels Enke	30 —
71.	Bogtrykker Sebbelovs Kone	20 —
72.	Maler Blaumüllers Enke	25 —
73.	Forgylder Bergstrøm	25 —

No.		aaelig Pension.
74.	Maler Svanekeers Enke	20 Rddtr.
75.	Varfemager Krügers Enke	20 —
76.	Jomfr. Edelman	25 —
77.	Sverdtf. Meyers Enke	35 —
78.	Skræder J. Meyer	35 —
79.	Skræder Høstrups Enke	25 —
80.	Skomager Borups Enke	25 —
81.	Skræder Bahses Enke	30 —
82.	Hattemager Jansens Enke	35 —
83.	Skoemager Leisners Enke	20 —
84.	Skoemager Weinbachs Enke	20 —
85.	Gjortler Hainsens Enke	30 —
86.	Linnedvæver Seegers Enke	25 —
87.	Farver Staahls Enke	35 —
88.	Bogtrykker Christensens Enke	35 —
89.	Skræder Kolbeck	30 —
90.	Guldsmied Nielsens Enke	20 —
91.	Skoemager Sylvechs Enke	30 —
92.	Bundtmager Bremers Enke	30 —
93.	Maler Holms Enke	25 —
94.	Jomfr. Tofte	20 —
95.	Snedker Harrens Enke	30 —
96.	Handfemager Helsted	20 —
97.	Skoemager Grænkjans Enke	25 —

No.		aaelig Pension.
98.	Bogbinder Graaes Enke	30 Rddlr.
99.	Kjøbmand Abr. Meyers Enke	40 —
100.	Mægler Andrades Enke	25 —
101.	Jomfr. S. Fürst	20 —
102.	Bogholder Heilbuth	20 —
103.	Parykmager Bernhardt's Enke	30 —
104.	Byefoged Schrøders Enke	20 —
105.	Skipper Lykkes Enke	20 —
106.	Kræmmer Ørsted's Enke	20 —
107.	Præsten Just's Enke	20 —
108.	Skovrider Richardt's Enke	20 —
109.	Præsten Palludans Enke.	20 —
110.	Skraeder Hastes Enke	20 —
111.	Frøken Byberg	20 —
112.	Buddet Hornemans Enke	20 —
113.	Sergeant Rønnings Enke	20 —
114.	Revisor Webers Enke	20 —
115.	Kræmmer Helgeruds Enke	20 —
116.	Frue Cimber	20 —
117.	Billedhugger Willerups Enke	20 —
118.	Kræmmer Thomsens Enke	20 —
119.	Skoleholder Møllers Enke	20 —
120.	Handsemager Schmidts Enke.	20 —
121.	Guldsmed Kemmerer	20 —

Den Enhver især tilstaaede Forhøielse med
Tillæg af Forstjellen for dette Aars første Qvar-
tal, udbetales fra Mandagen den 10de Marts først-
kommende af Selskabets Kassierer, Hr. Kjøbmand
Bengen, boende i St. Pederstrædet No. 116
første Sahl, dog kun mod Lovbøgernes Foreviis-
ning, hvilke vil blive Enhver tilstillede, og hvori det
Tilstaaede af undertegnede er anført.

Administrationen for det forenede Understøttelses-
Selskab.

Christensen. Schram. Friedenreich.

Lund.

E t o g A n d e t

udaf

Dictionnaire des Proverbes Français,
seconde edition. Paris. 1821.

Processen om Efelets Skygge, er et Gemne, som
mesterlig er bearbejdet af Wieland. Anecdoten,
hvorpaa det grunder sig, staaer her, S. 21—22,
saaledes: ”Man siger, at Demosthenes engang,
for at vække Atheniensernes Opmærksomhed for sit
Foredrag, fortalte denne Begivenhed:

Et migt Menneske lejede et Esel til en Rejse fra Athen til Megara. Det var om Sommeren. Ved Middagstid blev det en brændende Hede, og der ej var en Buss, hvorunder han kunde finde Beskjermelse mod Solens Straaler. Hvad griber nu vor Rejsende til? Han stiger ned af Eselet, og lægger sig i dets Skygge. Eseldriveren, som var fulgt med paa Rejsen, paastod, at det var hans Plads, og erklærede, at vel havde han lejet ham Eselet men ikke dets Skygge. Disputen blev varm; fra Ord kom det til Ræverne, og da disse tvende Overtalelsesmaader intet frugtede, søgde man at faae Sagen afgjort ved Rettergang.

(Fortsattes.)

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 11.

Løverdagen den 15de Marts 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

E t o g A n d e t

udaf

Dictionnaire des Proverbes Français,
seconde edition. Paris. 1821.

(Fortsættelse).

Korsèt.

Bed Midten af det 18de Aarhundrede hørte et stift og stramt Korsèt med til alle unge Fruentimres Costume. For at forebygge, at de ikke skulde lude forover med Hovedet, havde man et Halsbaand af Jern beklædt med sort Fløjel, som hvilte paa Korsettet og tvang dem til at bære Hovedet i Vejret. Det var et eget Syn at see en Hus-

moder omringet af 4—5 store Tøse, saa ranke som en Stave, nødte til at løfte Armene i Vejret for at see naar de strikkede, og ikke talende andet end Eenstavellesord. Man maa tilstaae, at en saadan Evang godt var skicket til at give dem Lyst og Attraa efter at see Enden derpaa.

(S. 25).

At løbe April.

Man har paastaet, at den Skif at faae En, som man vil fixere, til at løbe April, skriver sig fra den Tid, da man ikke holdt det for upassende at laane Emner til Farcer af Bibelen. Frelserens Lidelser fandt Sted en Aarstid, der svarer til vor Begyndelse af April, og han blev af Jøderne sendt fra Annas til Caiphas, fra Caiphas til Pilatus, fra Pilatus til Herodes og fra Herodes igjen til Pilatus.

(ibid. S. 46—47).

Haandkys.

Brugen at kysse paa Haanden har altid været anseet som en stum Formular, hvis Mening er at forsikre om Forsoning, at bede om Gunstbevisninger, at takke for det modtagne, og at tilkjende:

give Erbsdighed for sine Superieurer. Den Skif den gaaer af Brug hos os; man anseer den for at være enten for meget nedværdigende eller for stor en Grad af Fortrolighed. Det var at befrygte, at denne Mode rent vilde tabe sig, hvis ikke vore Forliebte sørgede for at vedligeholde den. (S. 49).

Sølleklæd.

Nu omstunder lægge Børnene deres Sølleklæder af naar de ere 4 højest 5 Aar gamle. Saaledes var det ikke ved Midten af Ludvig d. XVdes Regjering, da Drengene og Piger sædvanlig bar denne Hovedbedækning indtil den Alder af 6 eller 7 Aar.

Da Rousseau (Aar 1762) drev Barneskøbet i Landflygtighed, indtog et Hagebaand, til at binde Korsklædet fast om Hovedet med, sin Plads i hans Paaklædnings-Reformationsplan.

En Doctor, Alphonse le Roi, udgav 1772 i Paris, en Afhandling om Fruentimmers og Børns Klædedragt, hvori han siger: Ofte snører man Baandet om Hovedtøjet alt for fast. En saadan Sammenpresning standser Blodet i Arterne og driver det op mod Hjernen, hvilket da foranlediger en Mængde Sygdomme, hvoraf Børnene sædvanlig døe.

I Encyclopædie methodique (Paris, 1785) erklærede Kolland de la Platiere sig ogsaa stærk imod Børnenes hidtil brugte Hovedbedækninger. Vi vil — siger han — ikke opholde os ved Detail: len af Børnesvøb, Børnehuer, Hølleklæder, Understrømper, Halstørklæder, det Sammensurren af ubequemme Baand og latterlige Vindler og Vikler, hvormed Dumhed og Fordomme foraarsage Ungdommen saa megen Besværlighed, hindre dens Bevægelser, standse dens Væxt, og som en rigtig Sands nu begynder at befrie dem for.

(ibid. S. 59—60).

Rosensesten i Salency.

Maaden — siger Madam Genlis — hvorpaa jeg fik at vide, at der existerte en Rosenfest i Salency, var morsom nok. Jeg var i mit 18de Aar. Salency ligger kun en Mils Vej fra det Landgods, hvor jeg havde opholdt mig et Par Aars Tid, uden nogensinde at have hørt den By nævne der siden er bleven saa bekjendt. Vi førte Comoedier op; en af vore bedste Skuespillere, Hr. Matigni, var Øvrighedsperson i Chauni og tillige Herreds: foged i Salency. En Dag, vi vilde, han skulde blive hos os om Natten, for Dagen derpaa at kunne

prøve et Stykke, sagde han, at han maatte hen til en Landsby i Nærheden.

Og hvorfor det? spurgde jeg ham.

Aa! for den dumme Skif som de har hvert Aar.

Hvad for en dum Skif?

Jeg maa gaae derhen for, som Dommer, i to Gange fire og tyve Timer at høre al den optændelige Sludder og Brøvl.

Hvad angaaer den da?

Som jeg sagde Dem — en sand Flauehed. Det gaaer ud paa at tildømme — ikke et Hus, eller en Eng, eller en Aarv — men en Rose. — Ved disse Ord gav Manden sig til at lee af Medlidenhed med dem, da han ikke tvivlede paa at jeg lod lige saa haant som han, om en Skif der i hans Dine var saa latterlig.

Hvorledes — tog jeg igjen Ordet — angaaer det en Rose?

Ja, for Gud! ja; det er mig som skal dømme i denne vigtige Sag. Det er en gammel Skif, som skriver sig fra de barbariske Tider. Det er ubegribeligt, at man i vore saa oplyste Tider ikke affkaffer denne barnagtige Skif, som gjør at jeg hver Sommer paa flette Beje maae rejse tre fire

Wile; thi jeg maa for dette Lapperi Skyld rejse to Gange derhen.

Foræringen af en Rose forekommer mig ikke at røbe meget Barbari. Men hvem giver De da den Rose?

Til den Bondepige, som ansees for at være den sædeligste Pige i Byen og den kjærligste mod sine Forældre.

Dg man kommer sammen, for offentlig at give hende en Rose?

Ja, er det ikke en herlig Belønning for det Stakkels Dyr, hvor der ofte ikke er Brød i Huset!

Naar skal denne Ceremoni finde Sted?

Jeg tager derhen imorgen, for at indhente Erklæringen, samle Stemmer, og udraabe Rosespigen. Derpaa kommer jeg igjen derhen om en Maanedstid, for som det heder, at krone hende.

Herlig! der vil jeg være med.

Man kan see det engang for Norskab Skyld. De vil ret lee. Det som er det pudsigste derved, er den Vigtighed, som disse stakkels Folk tillægge denne Ceremoni, og Rosespigens Forældres Storagtighed og Glæde den Dag. Man skulde tro, de havde vundet det store Lod i Lotteriet. Det vil more Dem et Øjeblik; men naar man skal see det Aar for Aar, er det for en tænkende Mand en kjedsommelig Sag.

Denne Besked var intet mindre end romanagtig. Ikke destomindre indskjød den mig dog en hæftig Lyst efter at see Rosenfesten i Salency. Nogle Dage derefter fik vi Besøg af Provintsens Stiftamtmand Lepelletier de Morfontaine, en ædel og veltænkende Mand. Jeg talte til ham om Rosenpigen, og det blev afgjort, at vi skulde tage derhen og overvære hendes Befrandning. Som sagt, saa skeet. Vi kom til Salency, og kronede den unge Rosenpige i et Capelle, som bærer Navn af den hellige Medard, der i det 6te Aarhundrede stiftede denne Fest. Jeg hørte en rørende og opbyggelig Tale af Stedets Præst; jeg saa Moderen og den ærværdige Fader til Rosenpigen strømme i Taarer under Ceremonien. Rosenpigen fik en Mængde Foræringer, hvoraf Morfontaines vare de betydeligste. Ogsaa stiftede han en aarlig Rente af 200 Livrer til Rosenpigen af Salency.

I nogle Aar har der nu været den Indretning, at Ejeren af Slottet Salency, Præsten og Byens Sognefoged udgjøre en Committee. Denne Committee udnævner 3 Piger, som skal kaste Lod. Den som faaer No. 1, er da Rosenpige. Kroningen finder Sted den næste Søndag efter St. Medards Fest (d. Junii). Paa den Dag bliver Ros-

senpigen, som tilligemed sine Forældre har spist til Middag paa Slottet, af Herredsfogden ført til Kirken under Ledsagelse af 12 hvidklædte unge Piger. Hun sidder midt i Choret og hører Messen. Naar den er endt, begiver Gejstligheden og Almuen sig i Procession til St. Medards Capel. Her velsigner Præsten Krandsen, holder en Tale, og sætter Krandsen paa Hovedet af den knælende Rosenpige. Derpaa synges Te Deum, og en gammel Sang St. Medard til Ære.

Over Indgangen til den fædrene Bolig hænger en Blomsterkrands og derhos den Indskrift: Den belønnede Dyd.

Salency. Højtiden har givet Anledning til adskillige andre f. Ex. i Canon og i Briqvebec i Normandiet. Disse to Festiviteter handles der om i et Skrift (216 Sider i Octav), som Abbed Monnier udgav i Paris 1778. (S. 97—100).

(Fortsættes).

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 12.

Løverdagen den 22de Marts 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

E t o g A n d e t

udaf

Dictionnaire des Proverbes Français.

(Fortsættelse).

Skjæg.

Man veed, hvor meget Østerlændingerne gjøre af deres Skjæg; hos os var det fordom ligesaa. Carl den Stores sædvanlige Ed var: jeg sværger ved den hellige Dionysius og ved mit Skjæg.

Fra Chlodovig af, og indtil Enden af det 12 Seculum lod man Skjægget voxer. Den Mode, at man i de næste 4 Aarhundreder bar langt

Haar, forandrede Frants den 1ste, som i en Leg kom til Skade at faae et Slag i Hovedet, og derved blev nødt til at skjære sit Haar af.

Under Henrik IV. var Skjægget en af de fornemste Artikler ved Toiletten. Man saae Skjægge af alle Slags Façon, og Knebelbarter a la turque, a l'espagnole o. s. v. Man tillavede Box med vellugtende Sager og Modens Farver til at pynte Skjægget med; om Natten puttede man det i en dertil indrettet Pose; og man havde pene Kamme at rede det med naar det var raget i Uorden.

Under Ludvig XIII, som kom paa Tronen da han var 9 Aar gammel, tabte Skjæggene noget af deres Anseelse. Hofmændene bar blot en lille Fipskjæg, der først var firkantet, siden spids, og tilsidst rent, forsvandt. (S. 52).

Stambøger.

I en Stambog finder man Fransk, Italiensk, Engelsk, Tydsk, undertiden Latin, Prosa og Vers, Tegninger, Noder, Alt med Forfatternes Navne under.

Det er en Mode som Aar 1810 kom til Frankrig fra Tydskland. Det har over i hundrede

Har været Skif hos tydske Rejsende, at de førte en Bog med sig med rene Blade, hvori de anmodede de Lærde som de besøgte, at skrive deres Navn til ligemed Datum og en Sententis. (S. 86—87).

Kulsviertro.

Herved forstaaer man en ligefrem Tro, uden mindste Tanke om Undersøgelse. Oprindelsen til denne Talemaade er følgende: Fanden forklædte sig engang som Eremit for at forføre en Kulsvier og sætte ham Snarer i en Ordtvist. Han spurgde ham: Hvad troer Du? Jeg troer, svarede Kulsvieren, hvad Kirken troer. Og hvad troer Kirken? spurgde den Lede. Den troer, hvad jeg troer, var Svaret. Dermed var Fanden bragt til Lausshed. (S. 103).

Hunde.

Under Carl IX i Frankrig gav Hofdamerne sig af med at gjøre et Slags Hunde tamme, som vare nærbeslægtede med Skafaldyret, og hvis Physiognomie, efter de Naturkyndiges Udsagn, robede Lumskhed og Utroskab.

Brantome fortæller, at Henrik III forærte en Herre ved sit Hof det blaa Vaand, for af ham at faae de smaa tyrkiske Hunde, som ansaaes for de smukkeste i Europa. Man havde den Gang disse Hunde i smaa zirlig udstafferede Kurve, som man bar i et Vaand om Halsen. Naar man gik, hængde Kurvene ved den venste Side; satte man sig ned, havde man dem paa Knæerne

(S. 115).

Forstandsøvelse for Børn.

Den bestaaer i følgende vanskelige Opgave. En Mand havde en meget lille Baad, hvori han skulde føre en Ulv, en Gjed, og noget Kaal over en Flod, men hvori han ikke kunde rumme mere end een af Delene paa Gangen. Tog han Ulven over først, saa aad Gjeden imidlertid Kaalen. Tog han Kaalen først saa dræbte Ulven Gjeden. Tog han Gjeden, saa vilde han ved den følgende Rejse være i den samme Forlegenhed. Thi naar han kom tilbage for at afhente den tredie Transport, vilde enten Gjeden eller Kaalen være fortæret.

Der er dog een Udvej. Det bestaaer i, at man først fører Gjeden alene over; saa bliver Kaalen tilbage, som Ulven ikke rører. Paa den anden

Tour tager man Raalen, og bringer Gjeden med sig tilbage, i hvis Sted man saa sætter Ulven over, der ikke rører Raalen som er kommen over paa den anden Side. Saa kommer Baadsføreren igjen for at afhente den alene tilbageblevne Gjed.

(S. 117).

Conversati on.

Naar man ikke har noget andet at tale om, taler man om Bejrliget; ligeledes tager man sin Tilflugt dertil, naar man ikke ret kjender dem man er i Selskab med.

Til at glimre i Conversation maa man ligne saadanne Rige som har alle deres Midler i rede Penge; man maa besidde en overordentlig Landsnærværelse og en lykkelig Hufommelse der forsyner med Overflødighed af Ord og Talemaader.

Cartesius var i store Selskaber gjerne taus, og Thomas karakteriserer denne berømte Mand, naar han siger, at han af Naturen havde faaet sine intellectuelle Rigdomme i Varrer og ikke i klingende Mynt.

I Dmgang havde La Fontaine et affectert, kluntet og enfoldigt Væsen; og denne i sine

Skrifter uforlignelige Fortæller var ikke istand til, mundtlig at beskrive de Gjenstande, han havde seet.

Den store Corneille var kjedelig i Selskaber. Han talte ikke engang Sproget correct, det han dog kjendte bedre end nogen Anden.

Det lidet Kjenkskab som Du Mar sai s havde til hvad Etik og Brug er, og derhos hans udmærkede Genie, gav Fontenelle Anledning til at sige om ham, at han var den enfoldigste Vittige, og den vittigste Døsmer, han havde kjendt.

Marmontel var i Samqvem saa langt fra at være elskværdig, at man sagde: "Jeg læser hans Fortællinger, for derved at holdes skadesløs for Kjedsommeligheden at høre ham tale."

Ingen kan tænkes mere ligegyldig og skjodesløs end Buffon, baade naar han skrev og naar han talte.

Naar i Conversation han talte uforberedt, var hans Sprog, selv i vigtige Materier, at ligne ved en Brændehuggers. Han syntes at trøste sig ved den sublime Stil i hans Skrifter.

Montesquieu derimod var i Samtale ligesaa udmærket som i sine Skrifter.

Fenelon, Fontenelle og Voltaire havde i høj Grad Talent til at tale. (S. 129—130).

Tidernes Forandring.

Der har været den Tid i Frankrig, da den som havde besøgt en Pige, blev, om han end siden giftede sig med den han havde loffet, uden Barns hjertighed hængt, hvis han ikke havde ladet sig vie til hende saa betimelig, at det kunde antages at Barnet havde været avlet før Vielsen. (S. 133).

Rjoretøj.

Under Carl VII vare Gaderne i Paris for snævre til at man kunde have betjent sig af Karetter. Ved de pragtfuldeste Ceremonier kom saas vel Kongen som Dronningen ridende.

Magistratspersoner, Læger, og andre betydelige Folk betjente sig i Gaderne af Mulæsler. Fruentimre saavel som Munke havde Useninder at ride paa.

Til Befordringstøj for Syge havde man Bærestole, et Slags Chaiser, som hvilte paa to Stænger, og som tvende Mulæsler bar paa Ryggen, den ene foran, og den anden bagefter. Undertiden forsynede man dem med Puder og Madraser. Man paastaer, at vore første Karetter, som man kaldte "coches," havde det Navn efter Kotsen, en By i Ungarn. Carl V, naar han

var plaget af Podagra, plejede at rejse i saadanne ungerſke Vogne. Aar 1644 havde Printsſen af Conde en Kareth med Bindver.

Fra 1571 af har man havt offentlige Poſtkarether, ſom gif fra en Kjøbſted til en anden.

Ved Paſ 1680 faldt En paa at have Karether og Hefte til at leje ud. En ſaadan Hyretakareth kaldte man en Fiacre.

I Ludvig den XIVdes Tid kjendte man endnu ikke til Calecher.

De fornemſte Herrer, og Kongen ſelv, naar de vilde ſpadsfere i en Have, brugde Karrioler, ſom de lod Folk trække.

En Berliner har Navn af Berlin, hvorfra den er kommen. Af ſamme Art er de toſædede Karether.

En Landauer bøder godt af for en ſkylende Regn; men den ſeer ikke godt ud.

1789 var der i Paris 900 Fiacrer, 750 Karrioler (Cabriolets) i Byen, og 450 i Omegnen.

(Fortſættes).

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 13.

Løverdagen den 29de Marts 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seibelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

E t o g A n d e t

udaf

Dictionnaire des Proverbes Français.

(Fortsættelse).

Kaffe.

Da Thevenot ved Aar 1638 kom tilbage fra sine Rejser i Orienten, havde han der lært at drikke Kaffe, og i Aaret 1664 gjorde nogle marseillanske Kjøbmænd Brugten af Kaffe mere bekjendt i Frankrig. Men der behøvedes et stærkere Stød for ret at skaffe Kaffen Credit; og en saadan Begivenhed indtraf, da den tyrkiske Ambassadeur Co:

liman Aga i Aaret 1669 kom til Paris, hvor han opholdt sig i 10 Maaneder. Adskillige Fornemme, deriblandt især Damer, besøgte ham af Nysgjerrighed. Han lod dem opvarte med Kaffe og det paa en Maade som kunde friste til Efterlignelse. Den sorte Drik kom frem i magnifike Porcelainskaaler, og prægtig klædte Slaver præsenterte Damerne guldfryndsede Servietter. Hvem der havde faaet Smag paa Kaffen hos Soliman Aga, vilde siden ogsaa have den Nydelse hjemme; og af Storsagtighed vilde Andre at den heller ikke skulde savnes ved deres Taffel. Kaffebonnerne vare dengang sjældne og dyre, og man fik dem blot i Marseille.

1672 oprettede en Armenianer et Kaffehus i Paris. Fire Aar senere var Kaffeekjænkernes Antal saa betydeligt, at Regjeringen fandt sig foranlediget til at forene dem i en Corporation.

Damer med store Bryster.

Saaledes kaldte man Hofdamerne under Kong Frants I, fordi det da var Mode ved Hoffet, at Damerne gik med bare Bryster. Denne Mode vedvarede mange Aar efter.

En Munk i Genf, navnlig Gardeau, som fortrød paa, at han udrettede saa lidet med sine Præ-

dikener imod det Uansfændige i at gaae med blottede Bryster, begyndte en Dag at tiltale Fruentimmerne saaledes: Tildækker Eders Bryster idetmindste naar vi (Munke) ere tilstede; thi J maa betænke, at vi ligesaavel ere af Kjød og Ben som andre Mandfolk. Alle gave sig til at lee, især Fruentimmerne. Han derimod opløstede Stemen sigende: Naar man taler til Eder ansfændig og med forblommede Ord, tilstopper J Eders Ører, og vil ikke høre; naar man saa taler til Eder i rene og tydelige Udtryk, finder J det comist og trække paa Smilebaandet.

Sløjkjole.

Rousseau siger i sin Emil, at det bedste man kan gjøre er at lade Børn beholde Klokker paa saa længe det er muligt. Herved havde Rousseau blot taget Hensyn til de mere frie Bevægelser. En tydsk Lærd, B. C. Faust, kom 1791 frem med den samme Opinion men af en ganske anden Grund. "Det er — siger han — den forskjellige Klædedragt som først gjør Børn opmærksomme paa Forskjellighed af Kjøen. Det er, ved at rejse dette Grændsestjæl imellem smaa Piger og smaa Dreng, at man først gjør Brud paa denne Alders

Ufkyldighed. Drengenes Børneaar kunde man bedst ansætte til 10 Aar, Pigebørns til 8. Saa længe Dreng og Piger intet Kjønn har, skulde man flæde dem accurat eens."

Det er saa langt fra, at Fausts Ønske er gaaet i Opfyldelse, at man tværtimod i de sidste 30 Aar har mere og mere ilet med at tildele Drengene Skjelnemærket paa deres Kjønn. Nuomstunder bier man neppe dermed indtil de ere blevne to Aar gamle.

(S. 238).

Jerusalems Skomager.

Det er en Allegori til at betegne det jødiske Folks Omflakken i alle Jordflodens Lande siden Jerusalems Forstyrrelse. I Bibliotheque des Romans (Julius. 1775) lader man Jerusalems Skomager berette de Forandringer i Sæder og Skikke som have fundet Sted under hans lange Omvandring.

Aar 1820 udkom der i Paris en Pjece under Titel: Histoire du Juif errant etc. 3: Jerusalems Skomagers Historie, skreven af ham selv, indeholdende en fort og sanddru Udsigt over hans lange og uendelige Rejser i 18 Aarhundreder.

(S. 142).

Bryllups ceremonier.

Madame Sevigne har en Fortælling, som, ved at antage Modsetningen deraf, viser hvad Skikkene dengang har været i de højere Cirkler. Om Aftenen (d. 10de Marts 1687) havde Hertug Grammonts Søn Bryllup med Roailles's Datter. Ingen var indbudet, og man havde ikke sagt det til Rogen. Man holdt Bryllup; men Bruden blev ikke udstafferet; Brudeparret blev ikke lagt i Sengen; men det var overladt til Gouvernanten og Kammertjeneren at hjælpe dem i Seng. Morgen derpaa lod man som ingen Ting var. Man plagede dem ikke med bonmots og flane Wittigheder. De stode op; han gik til sine Forretninger; den unge Brud klædte sig paa som sædvanligt, gik med sin Mama ud at gjøre Visiter, og var befriet for at ligge paa Sengen og tage imod den Mængde kjedsommelige Besøg.

Det, som Madame Sevigne finder saa besynderligt og smagløst, er endnu i Brug visse Steder udenfor Paris. Det viser følgende os meddelte Beretning: I Aarene 1813 og 1814 havde flige Skikke endnu Sted i Rochelle, paa Sengen nær, istedenfor hvilken man havde en stadselig Lænestol. I de tre paafølgende Dage efter Bryllupet sidder Bruden paa Parade og tager imod Alle og Enhver.

Blot at man ikke hører til Almueklassen, saa har man Ret til at indfinde sig. For Hver som træder ind, gjør Bruden i fuldeste Stads en dyb Reverents. Damerne omfavne hende, sætte sig ned, sidde et Par Minuter, rejse sig, hilse, og forføje sig bort. Mandfolkene nærme sig, tale om Vejr og Wind, blive staaende, og gaae derpaa bort. Stakkels Manden maa give enhver indkommende Dame Haanden, og følge enhver bortgaaende til Gadedøren o. s. v. (S. 272—273).

P u d d e r e t.

Fra Aaret 1805 af, har der været meget faa Mandfolk som bruge Pudders; og en halv Snes Aar iforvejen havde Fruentimmerne aflagt den Skik at gaae puddrede.

M o d e r.

Narre opfinde Moder, de Kloge følge dem, eller, som La Bruyere siger: En Philosoph lader sig flæde paa af sin Skræder.

Korstogene, som bragde orientalsk Luxus til vore Lande, gave identviisl den første Anledning

til ny Moder. De Franskes Ophold i Italien under Carl VIII og Ludvig XII var den anden Anledning.

Udenlandske Printsesser, som fra deres Hjemstavn bragde nogle Skikke med sig, har ogsaa bidraget til Afveerling. Anne skaffede de tydske Moder Indgang; Catharine af Medicis derimod italienske. Annes, den spanske Kong Philip den II's Datters Giftermaal med Ludvig XIII indførte det spanske Costume, som holdt sig under Ludvig XIV. Den psaltziske Printsesse, som blev forættet med Ludvig XIV's Broder, har vi Palastiner at takke for.

Legemsfejl har ogsaa foranlediget ny Moder; f. Ex., man paa fandt spanske Kraver for derved at skjule en Skramme, Henrik II havde paa Halsen.

Ogsaa Politiken kan skabe Moder. Frants I optog Schveizernes Klædedragt for at smigre denne Nation.

Griseildis Historie.

Det er en af Boccaces Fortællinger. Den blev i det 14de Aarhundrede oversat paa Fransk. Perrault oversatte den paa Vers, og 1749 kom

den atter ud i Prosa med Tillæg. Boccace havde taget denne Fortælling af en gammel fransk Forfatter, men forskjønnede den saavel ved sin behagelige Stil som ved at raade Bod paa nogle Usandsynligheder.

Rogier i hans Histoire de Toulouse paa-
staaer, at Griseldis ikke er nogen opdigtet Person, men at denne Phoenix blandt Røner levede om-
trent ved 1003. Ogsaa Ph. Foresti, en italiensk Historieskriver, antager det ligeledes for en virkelig Begivenhed. (S. 361).

(Fortsættes).

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 14.

Løverdagen den 5te April 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,

Hof- og Universitets-Bogtrykker.

E t o g A n d e t

— u d a f

Dictionnaire des Proverbes Français.

(Fortsættelse).

Mystificering.

At mystificere En, betyder, at lade som man vil betroe En en Hemmelighed, og derved misbruge hans Lettroenhed for at gjøre ham latterlig.

Ordet er et nyt Ord i Fransken. Fordum hed det: at fixere En, at gjøre Nar af En, holde En for Nar o. m. d.

Aar 1734 gjorde en Mystification megen Opfigt i den lærde Verden. Contesse Boisenon havde

ved hyppig Dmgang med Læger, fattet en saa levende Hengivenhed til det medicinske Studium, at hun praktiserte denne Videnskab paa sit Gods. For at gjøre hende latterlig faldt nogle Læger paa at spille hende et Puds. De fik hende til at troe, at hun, paa Grund af sit store Renommee, var bleven valgt til Præsident for det medicinske Collegium i Paris; man udstædte et Patent og tilsendte hende det. For at skaffe Tingen Troværdighed, havde man i nogle Exemplarer af Journal des Savans (i Martiihæftet) omtrykt et Blad, hvori denne formentlige litteraire Nyhed blev indrykket.

Undertiden har Mystificationen faaet et for Bedkommende uheldigt Udfald. Herpaa afgiver følgende Beretning Exempel. En ung smuk og elskværdig Actrice ved Theatre-Français, blev i Aaret 1805 indbudt at spise hos en rig Kjøbmand. Ved Bordet blev hun placeret ved Siden af en prægtig klædt og med Ridderordener behængt Mand, som alle Gjæsterne titulerte Excellence og Printz. Hun iagttog Etiquetten, tiltalte ham med Erbødighed, og gav ham Titel af Deres Højhed. Den foregionne Printz, der ikke manglede Bittighed, spillede sin Rolle fortræffelig; talte om Statsaffairer som om han deri var hjemme, om fyrstelige Personer med en ædel Uvungenhed, om Fornøjelser

med en tærfelig Flygtighed. Han sagde smukke Ting om alle Fruentimmer, og sin dejlige Nabo: erffe gjorde han de mest smigrende Erklæringer. Han bød hende til Desert en udvalgt smuk Solitair, og bad hende modtage og gemme den til hans Erindring. Den unge Actrice tog derimod, i Tanke at det snarere var en Hylding for hendes Talenter end for hendes Person, eftersom den blev hende budt i over en Snes Menneskers Paasyn. Resten af Aftenen gik det muntert og behageligt, og Mystificationen blev godt vedligeholdt saavel af Tyren som af dem der vare indviede i Hemmeligheden. Hun tvivlede heller aldrig noget Djeblik paa, at hendes Cavalier jo var en Herre af højeste Rang, og Diamanten, som hun fra Tid til Tid skottede til, bestyrkede hende i sin Formening.

Dagen derpaa, da hun stod op, modtog hun en Skrivelse. Men hvor blev hun ikke overrasket og ærgerlig, da hun fik at vide, at Printsen, hun ved Bordet havde siddet hos, og som havde sagt hende saa meget forbindtligt, hvorpaa hun ofte havde svaret med for megen Hengivenhed, ikke var andet end en Laps, som heletiden havde holdt sig op over hende; at Kjøbmanden og de andre Gæster havde deltaget i denne ikke artige Spøg; og

at man bad hende, ved Brevets Overbringer at tilbagesende Solitairen.

Saa sagte, mine Herrer! sagde hun, da hun var kommen lidt til selv af sin Forundring. De har moret Dem paa min Bekostning ved at bede mig modtage en Diamant; jeg seer ikke, hvorfor jeg ikke skulde skaffe mig Hævn ved at beholde den. Der er 25 Vidner paa, at De har givet mig den til en Admindelse. Jeg modtog den paa Tro og Love, og den hører nu mig til medrette. Vel forbyder Delicatesse mig at beholde denne usor-
skammede Foræring; men min fornærmede Egen-
fjærlighed og Retfærdighed kræve, at den ikke kom-
mer Dem tilhænde; — jeg giver den til de
Fattige. (S. 313—316).

Petitmaitre.

I sin Ungdom stod den store Conde i
Spidsen for et Parti, som var i Opposition imod
Hoffet, og som bestod af unge Mennesker, der for-
medelst deres Raadhed og Indbildskhed fik Navn
af Smaa h e r r e r.

Navnet vedligeholdte sig, og man brugde det
siden om Lapsler. (S. 374).

Pantalons.

Moden med Pantalons for smaa Pigeboern kom 1789 til os fra Engelland. I Engelland brugde man i Pigeskolerne Springeøvelser, derfor indførte man der den Skik med Pantalons. Fransk Smag forskjønnede denne Klædedragt, og i Foraaet 1789 viste sig nogle Damer dermed. Nogle af dem spadserede paa Boulevarderne andre i Luisieriernes Have. Uagtet deres Kjoler vare lange, og Pantalonnerne ikke saaes meget, slog de dog Djnene ned, eftersom alle Folk saae efter dem.

(S. 351—352).

At leve paa en stor Fod.

Det er at leve højt, eller at spille en stor Rolle. Talemaaden har sin Oprindelse fra et Slags Fodtøj som blev Mode i det 13de Seculum. En Greve af Anjou havde en stor Bevæxt paa Enden af Foden. For at skjule denne Fejl, opfandt han Sko med ombøjjet Spids. Da han forresten var en meget smuk Mand, saa tog man den Mode op efter ham.

(S. 379).

Duellove.

Lovene imod Dueller — siger Greven af Toulouse i et Brev af 1737 — ere vel grundede; men

faa længe indtil man kan finde et Middel til at reddes en Mand's Ære, maa man have Medlidenshed med den som ikke kan undgaae at flaaes.

Ludvig XV udgav 1723 en Forordning imod Dueller, den han fornyede 1729. Det er den seneste hos os udfomne Lov imod Tvekamp. Den Lov hjalp ligesaa lidt som alle de foregaaende.

Tvekampraseriet maatte tilsidst høre op, da man fandt paa de rigtige Raad derimod.

De mest udmærkede Forfattere gjentog idelig og idelig hvor upassende det var at gaae med Raarde i den dybeste Fred, og at bringe Mordinstrumenter med sig derhen, hvor man kom for at søge Fornøjelse. Endelig gav man dem Ret. Det var som om Alle paa eengang vare blevne enige om at lægge deres Raarder; og fra den Tid af saa man ikke mere de improviserte Dueller, som ellers vare Følger af en ubetydelig Fornærmelse eller et hidstigt Ord. Ved denne Tvist mellem Nutid og Fortid udmærkede Pariserinderne sig; de forjog Uniformerne, som kun ere gode ved Re: vuer og i Feldten; de vilde ikke at det skulde siges, at de bevilgede Dragten et Fortrin, der maa for: tjenes paa en behageligere Maade; og nu kom Of: ficiererne ikke i Selskab uden civil klædte.

Saa stort et Onde Tvekamp end er, har

Frygt for samme dog nogle gode Følger; den indskærper nemlig hin Grundfætning for den første Opdragelse, at man Ingen maa fornærme.

(S. 395—400).

Kortspil.

Mabelais kalder et Spil Kort Kongernes Spil, og da Kortfabrikanterne bleve skilte fra Papiirmagerne og fik deres eget Laug, tog de de hellige tre Konger til deres Skytshelgen.

Man har fra Tid til Tid forandret Kortenes Façon, som man erfarer, ved i det kongelige Bibliotheks Kobbersamling at eftersee tvende Folianter, som indeholde lutter Spillekort.

I de Kort man sædvanlig bruger, ere Kongerne David, Alexander, Cæsar, Carl den store. I Houbigants Fabrik fra 1789 af har de været Carl den Store, Ludvig den hellige, Frants I, og Henrik IV.

Menessier paaftaaer (i sin Bibliotheqve curieuse) at Spillekort bleve opfundne for at more Carl VI, da han begyndte at komme sig efter den Sygdom, han faldt i 1392.

Denne Mening er antaget af P. Daniel, af Encyclopedisterne, og af Udgiverne af Art de verifier les dates, af Tressan o. fl.

Bullet (i sine Recherches historiques sur les cartes a jouer) antager, at man maa sætte deres Opfindelse under Carl Vtes Regjering.

Ifølge Abbed Rive (i Notices historiques de deux manuscrits etc.) maa Kortene idetmindste være fra Aaret 1330.

Saa meget er vist, at Kort vare bekendte i Frankrig i Carl den Vtes Tid; thi ved sit Edict af 1369 forbød han Kortspil ligesom andre Spil. Man udfreg dem adskillige Steder i Frankrig, og gav nogle af de maledede Billeder Navne som skulde vække Afsky for dem.

Ved det franske Hof kom de først i Brug under Carl Vtes Efterfølger. Ved at føre dem i Brug befrygtede man endog at saare Belansthændighed, og fandt derfor paa en Prætext: man sagde det var for at more Carl VI i Intervallerne af hans Afstindighed.

(S. 435—437).

(Fortsættes).

Søndagen den 13de April indkommer Hr. Licentiat J. C. Kalls Bidrag.

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 15.

Løverdagen den 12te April 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

E t o g A n d e t

udaf

Dictionnaire des Proverbes Français.

(Slutning).

Parykker.

Ikke blot Gamle men ogsaa Unge gif i for-
rige Lider med Parykker. Unge Mænd, som
enten fik en Dyrighedspost eller et Etablissement,
giftede sig, og toge strax Paryk.

Den Tid gjorde Fruentimmerne meget af
deres Haar.

1795 kom Naden ogsaa til dem at bære Pa-
ryk. Blonde Fruentimmer havde brune, Brunets

ter derimod blonde Parykker. Gretry siger (i sine *Essais sur la Musique Tom. 2* i en Note) "Jeg kjender en Dame som har idetmindste 8 Parykker af forskjellige Farver hængende i sit Forgemaak."

Det var ikke blot i Hovedstaden at Modens Damer fandt Smag i Parykker. Man har i en *Journal* af 1797, en Skrivelse som gaaer ud paa at gjøre Provindsbeboerne latterlige:

"Dit sidste Brev — min Sødeste! — har ganske beroliget mig. Du skriver at i Paris affkjære Damer af Smag deres Haar, for at lade sig gjøre Parykker deraf. Saa meget desbedre; saa vil da det Slags Hovedtøj holde sig i Mode i nogen Tid, da det er uundværligt. Jeg finder at I har gjort klogt i at lade Eder rage; jeg har fulgt Dit Raad og her sender jeg Dig mit Haar. Sig det ikke til Nogen. Jeg vil her kunne overraske med dette herlige Paafund. Hvilken mage- lig Mode! Du veed, jeg er alt for doven til gjerne at give mig af med min Haarpynt."

Omtrent Aar 1799 gif Fruentimmernes Parykker af Brug, og man begyndte at lade Haaret voxte en Smule. Denne ny Mode som man kaldte *a la Titus*, varede til 1808. Da udfom en Pjece under Titel: *Anti-Titus ou Remarques critiques sur la coiffure des femmes au dix-neuvieme*

siecle. Forfatteren anvender overordentlig megen Lærdom for at vise Fruentimmerne, at de, ved at give slip paa deres Haar, skille sig ved en af deres Kjønns fornemste Prydelser. "Eil alle Tider — siger han — har korte Haar været Mandfolkene's Dragt. Frivillig at opofre sit Haar var hos Fruentimmerne et Tegn til Sorg og Græmmelse, eller at man slog sig fra Verden. Naar det kommer an paa hvad der klæder Fruentimmerne godt, skal de da see paa hvad der er mageligt? Ja! det opnaaer de rigtignok ved at lade deres Haar rage af. — Men! hvorledes? ville vore Efterkommere udraabe — at blive skilt ved sit Haar var hos vore gamle Forfædre en Straf for liderlige Fruentimmerne, og det skal siden være bleven en herskende Mode! (S. 453—454).

SUKKER.

Før Sukkeret blev ret almindeligt, brugde man det mest som et Lægemedel. Et Apothek uden Sukker sagde man om et Apothek som ikke var godt forsynet med de behørigte Varer.

Det ældste Document, hvori der tales om Sukker i Frankrig, er af Aar 1633. Raffineret Sukker fik man fra Orienten over Alexandria.

Det blev tilbragt af Italienerne, som ene vare i Besiddelse af Handelen paa Middelhavet. Maaske raffinerede de det ogsaa selv; thi der er mange Bevis for, at Sicilianerne i det 12de Aarhundrede udførte Sukkerrør fra deres Ø.

Da Prinds Henrik af Portugal i Begyndelsen af det 15de Aarhundrede vilde indføre Cultur paa den nylig opdagede Madera, lod han bringe Sukkerrør derhen fra Sicilien. Siden efter bragde Portugiserne dem fra Madera til Brasilien, et Exempel som Spanien fulgte ved at plante dem i Andalusien, Granada, og paa de canariske Øer.

1545 forplantede Ovando, Gouverneur paa St. Domingo, en Quantitet Sukkerrør fra de canariske Øer til sit Landskab. Her var Climetet saa overordentlig passende for dette Product, at det snart blev en af Dens fornemste Handelsartikler.

(S. 469).

B a d e s t u e r.

Dem havde man i alle store Stæder i Frankrig indtil det 16de Seculum, det vil sige, indtil Brugen af Linned var bleven almindelig.

(S. 455).

Fri Mandag.

Den Skik, at Haandverkskvendene svire Dagen efter Hviledagen, finder Sted ikke allene i Frankrig men ogsaa i Italien. (S. 458).

Hexemestere.

Fortællinger om Hexemesternes Magt har man havt her i Landet fra de allercældste Tider. Ved de Tidspunkter, da Oplysningen begyndte at grye frem, saasom under Carl den Store, formindskedes Troen paa dem. Under Ludvig den Hellige var man heller ikke saa lettroende; men under hans Sønner troede man igjen paa Troldom. Under Philip den Smukke bleve Tempelherrerne ansete for Troldmænd. Carl VI's Banvittighed tilskreves Hexeri. Pigen af Orleans blev brændt som en Hex. Under Ludvig var man mere oplyst, og saae da heller ikke saa mange Troldmænd. Henrik den andens Maitresse, Diana fra Poitiers, troede man, kunde en Smule hexe. Catharina af Medicis fremkaldte igjen alle de Eventyrer om Hexemestere, og dem vrimlede der nu af under Carl IX og Henrik III. Den sidstnævnte troede eller lod som om han troede, at han var forhexet af

Printseszen af Conde. Henrik IV var altfor oplyst til at give slige Ideer Medhold; men under Ludvig XIII blev Marschal d'Ancre's ulykkelige Gemalinde fordømt som den der ved Hjælp af Hexeri havde vidst at forskaffe sig den Indflydelse hun havde hos Maria af Medicis. Cardinal Richelieu betjente sig ogsaa af Troen paa Magien, da denne Opinion forledte Dommerne til at dømme Urban Grandier til Baal og Brand. (S. 465—466).

T o b a k.

Da Lægen Jean Nicot 1560 kom tilbage fra et Gesandtskab til Portugal gjorde han først Tobak bekjendt i Frankrig. Denne Plante groede oprindeligt paa den vestindiske O Tabago, hvoraf den har sit Navn.

I Førstningen roste man den umaadelig, men siden blev den forbudt i en Anordning som skadelig for Sundheden. Skik og Brug har underkjendt denne Dom, og der consumeres en umaadelig Hob Tobak, baade i Blade og til Snus.

Ministeren Louvois var den første i Frankrig, som gjorde Parade med en Tobaksdose; den var af et Slags Lak. Siden efter havde man dem af sachs-

sist Porcellain, af Skildpade, Agath, eller Lazursten o. s. v., indfattede i Guld.

Vi forandre nu omstunder ikke Doser til hver Aarstid, som man gjorde i Midten af det 18de Seculum; men imidlertid koster dette lille Meubel dog betydelige Summer, da Moden er saa omstiftelig.

Fiskebensskjorter.

Fra først af var Fiskebensskjorterne ikke andet end Krandsse som vare anbragte under Livstykket til at udspile Skjørtet. Siden brugde man dertil Krandsse af Fiskeben og med Gummi bestrøgen Lærred. Carl IX forbød disse Valker og Puder, men efter et Par Aars Forløb tillod et nyt Rescript Fruentimmerne en Mode, som de uagtet Forbudet slet ikke havde givet slip paa.

Aar 1720 udkom atter et Rescript imod Fiskebensskjorterne; men denne Mode hørte ikke ganske op før ved Revolutionstiden 1789. (S. 474).

Vindvesruder.

Gregorius fra Tours, som skrev i det 7de Aarhundrede, omtaler Vindvesruder i en Kirke i

Tours. Poeten Fortunatus, som levede i Begyndelsen af det 8de Seculum, holder en stor Lovtale over Bindebruderne i Domkirken i Paris. I samme Aarhundrede hentede Engellænderne Glasmestere fra Frankrig, for at indsætte Bindebruder i Kirkerne i Canterbury og i York. I det 10te Seculum fik Abbed Euger megen Berømmelse, fordi han forsynede St. Dionysii Kirke og Kloster med prægtig malede Bindebruder. (S. 508).

Nyerup.

Søndagen den 13de April indkommer Hr. Licentiat
J. C. Kalls Bidrag.

Extract

af

første Kvartals Regnskab 1828,

for

det forenede Understøttelses-Selskab.

I n d t æ g t.

	Sedler og Tegn.		Rb E
	Rbd.	ß.	
Cassebeholdning fra forrige Quartal, Restancer iberegnet	1856	85	579
A. Ugentlige Indkomster for Ugebladets 40de Aargang Nr. 1—13 incl.	493		
B. De Overordentlige Medlemmers Con- tingent for d. A.	121		
C. Renter af nogle af Selskabets Ca- pitaler	223	12	
D. Laans og Forskuds Afbetaling	18	72	90
E. Optaget Laan i Banken	2500		
	Rbd.	5212 73	678

At forestaaende Extract af 1ste Quartals Regnskab for :
er overeensstemmende med Administrationens Co
bevidner

Christensen. Schram. Friedenrei

Lund.
Bogholder.

U d g i v t.

	Sedler og Tegn.		Rede Solv.	
	Rbd.	ß.	Rbd.	ß.
De løbende Udgifter, for Ugebladet ets Trykning, med Papiir, Løn- ninger, Boddenes Indcassations Dalair ic.	314	23	436	54
De aarlige Pensionister i dette Qvar- tal	501	14	81	48
Illægs Pensioner for forrige Aar- ter Repræsentant Beslutning den 1te Februar d. A.	1704	44		
Bratiale, Boddenes iberegnet . . .	1545			
aan til 29 Medlemmer			4550	
Eilfældige Udgifter	22	90		
Restancer for udstedte, men ei endnu indfrieede Laans og Qvartals Qvit- teringer	223	6	1416	
Contant	901	88	302	11
	Rbd.	ß.	Rbd.	ß.
	5212	73	6786	17

Kjøbenhavn den 31te Marts 1828.

M. Bentzen.
Casserer.

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 16.

Løverdagen den 19de April 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seibelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

Paolo og Hermosa.

(Efter Mémoires d'une contemporaine. Tom. V.)

Bianca Capello, gift med Frants, Toskanas Storhertug, havde med sin Gemahls Vidende foregivet et Svangerskab, og villet lade et fremmed Drengbarn gjelde for Prinds. Men Bedrageriet blev opdaget. Da hun siden virkelig blev svanger, holdt hun Alt hemmeligt. Hermosas Fødsel blev ikke gjort bekjendt for den glimrende Festslighed, da Bianca, efter at være blevet Toskanas Storhertuginde, blev af Republiken Venedig adopteret som Datter af St. Marcus. Her

mosa var dengang tre Aar gammel, opdraget langt fra Hoffet, i Val de Chiomo, en yndig Dal imellem Tiberens og Arnos Bredder. Midt under offentlige Fester og Biancas Triumph skulde nu Datteren høitidelig proclameres og vedkjendes som ægtefødt Prindsesse. Men hun var ikke endnu kommet længere end til Poggio Lacco, da en rædsom Hevn nedstødte hendes Forældre fra Tronens Glands til Gravens Mørke.

Vel hvilede Mistanken om denne skjendige Forbrydelse paa Fernando af Medicis, den dræbte Storhertugs Broder og Efterfølger. Men desuagtet flokkede sig om ham alle de, som vare utilfredse med Biancas Dphøielse. Familierne Capponi, Givaloni, Dorsoni og Bichani kom tilbage til Hoffet. Dettets Sværm forogedes desuden ved den elendige Hob af Emigrere, som altid boie sig i Støvet for Magthaverne, og villigen føie alle Laster og Lidenskaber, i Haab om at kunne kiøbe Udmærkelser og Fordele ved Nederdrægtigheder.

Fernando beroligede sig snart i den Formening, at alle Beviser for Hermosas ægte Fødsel vare tilintetgiorte, og i den Forventning: med det Første at faae hende selv i sin Magt. Men imedens Lidenskaberne rasede, og Hevngierrigheden

føgte sit Offer, blev dog eet Hjerte den Ulykkelige tro. Hermosa's Pleiemoder bevarede den faldne Fyrsteflægt sin uforanderlige Hengivenhed. Omringet af en heel Skare Spioner og allehaande Farer undskydede hendes modige Troskab dog alle Efterstræbelser. Hun reddede sig med sit dyrebare Pant til Hertugen af Braccianos District. Der opdrog hun Hermosa til hendes niende Aar, uden at gjøre hende bekjendt med hendes Stand. Ja Udine, saaledes heed Hermosa's Pleiemoder, var endog bestemt paa aldrig at aabenbare denne Hemmelighed: men Skiebnen havde allerede udseet sine Offere, og de skulde ikke undslippe.

Paolo Orsini gik i sit syvende Aar, da Udine med den treaarige Hermosa kom til Bracciano. Naagtet han paa mødrene Side var beslægtet med Medicæerne, havde dog Forholdene saaledes føiet sig, at han, ligesom hun, blev opdraget langt fra Hoffet, og det affides og hemmeligt. I det Huus, som Udine havde valgt til Tilflugtssted, var en lille Pige paa Hermosa's Alder, der allerede deeltog i Paolo's Lege. Da Bianca's Datter kom til, blev hun begge uadskillelige Legefælle. Paolo kunde maale sig med Hermosa i fuldendt Skionhed, og den lille Julies Følgeskab vanzirede ikke det deilige Par.

Lille Julie, svagelig af og til, var fælleds Gjenstand for Hermosa's Kjer tegn og for Paolo's beskyttende Omsorg. Saaledes henglede ni Aar. Men da Paolo var femten og Hermosa tolv Aar, lærte Julies Død deres uskyldige Hjerter at kjende Taarernes Hemmelighed og Adskillelsens Smerte. Knælende vaagede begge ved deres stakkels Venindes Liig. Dette var prydet, efter Egnens Skik, med jomfruelige Blomster, og det lille Hoved var bøiet hen imod Madonnas Billede. Der var det, at Paolo og Hermosa, med Bidnet om en uundgaaelig Opløsning for Die, i det de vendte Tankerne bort fra Jorden, henrevne af en Tølelse, som de endnu ikke kjendte, og bevægede ved Tanken om et bedre Liv, svore hinanden en evig Kjerlighed. "Dig vil jeg tilhøre, min Paolo! eller vorde Dødens Bytte!" sukkede Hermosa, i det hendes Mund halvt lukkedes af Gysen, og hendes Læber udtalede Kjerlighedsløftet med samme dybe Alvor, som Bønnerne for den Døde.

(Fortsettes).

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 17.

Løverdagen den 26de April 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seibelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

Paolo og Hermosa.

(Fortsættelse).

Paolo reiste sig fra sin nedbøiede Stilling, og fæstede sit bevægede Blik først paa den døde, og saa paa den bedende Møe, hvis søde Stemme nys lovede ham saa meget. "Hermosa!" sagde han, Du vorde min, eller vi begge vorde, hvad hun er!" og lagde bekræftende sin Haand paa den allerede visnede Krands, som smykkede Julies kolde Pande. "Det skee!" svarede Hermosa med blid, men fast Stemme; og saaledes skete det.

Ofte fulgte Hermosa med sin Paolo til den landlige Villa, og gjennemvandrede ved hans

Side Haven eller Bærelserne. En Dag gif de sammen igjennem Maleriegalleriet. Hendes Blik fæstede sig paa et qvindeligt Portrait. Det var Bianca Capello, malet i ungdommelig Skjønheds fulde Glands. "Hvor hun er smuk!" udbrød Hermosa. "Du er endnu smukkere!" svarede Paolo. Pludseligt gjennemfoer ham en Tanke: "Men det er jo Hermosa's Træk!" — "Skulde Du vel være Biancas Datter?" — Paolo talte med Udine; og Udine, som saae hans Kjerlighed for Hermosa, aabenbarede ham den hele Hemmelighed, for at vinde i ham en Forfægter af Pleiedatterens arvelige Rettigheder til Thronen.

Storhertug Fernando havde efter sin Broders gruelige Død bestræbt sig for at dække sin Brode ved en priselig Regjering, og under sin Virksomhed for sine Undersaatters Vel havde han vundet Folkets Kjerlighed. Paolo, ligemeget tilskyndet af Kjerlighed og af Vresfølelse, valgte en hæderligere Fremgangsmaade end Oprør eller Intrigue. Han betroede sig til Fernando's Hjerter og til hans Samvittighed. Heri bedrog han sig ikke heller. Hermosa blev kaldet tilbage til sin Farbroders Hof. Storhertugen var dengang endnu ikke gift.

Hvilken Dag for den unge Orsini, da han efter Storhertugens Ordre førte sin Tilbedte tilbage til det hertugelige Slot, for der at indsættes i den Glands, som skyldtes hendes Fødsel!

Hermosa havde en naturlig Tact, som snart udmærkede hende i hendes nye Stilling, og gav hende en Holdning og Værdighed, langt over hendes simple Opdragelse. Førend de reiste sammen til Hertugens Hof syntes Paolo et Dieblif at vagle ved Tanken om den Stillevæg, han opreiste imellem hende og sig. "Hermosa!" sagde han til hende, "da Du var fattig, vilde min Kjærlighed have skjenket Dig al min Formue. Men nu er Du Prindsesse, og nu — —" "Og nu," svarede Hermosa med et sjelfuldt Blik, "nu skjenker Hermosa, Bianca Capellos og Toskanas Beherskers Datter, Dig, sin eneste Ven, sin hele udeelte Omhed! Min Paolo! Jeg vorde Din — eller Dødens Bytte — —".

Saa Timer efter knælede Hermosa for sin Fars broders Throne, omgivet af et Hof, som i det korte Tidrum af to Dage havde seet hendes ulykkelige Moder baade at seire over sine Fiender og at døe. Uvilkaarligt gysede Storhertugen ved at betragte de Træk, som saa fuldkomment gjentaktes ham Bianca i hendes Skionheds Morgenrøde. Men

han fattede sig snart, og modtog Hermosa paa en Maade, der hurtigen tilvendte hende alle Hof- folks Blik og Hylдинг. Hermosa's Die søgte kun Paolos, og hans Blik mødte snart hendes. Hvormeget udtrykte ikke denne tause Beltaalighed! Hvilken Fyrstinde kunde vel rose sig af en villigere Tjener, en mere hengiven Undersaat, end Paolo var! Hvor fuldstændig, hvor henrivende var ikke Paolos Lykke, da Hermosa under Festens Larm søgte og fandt Leilighed til med sin søde Stemme at tilhviſte ham atter: "Jeg vil vorde Din! eller Dødens Bytte, uagtet jeg nu er Prindsesse!" Dog, denne Lykke nærmede sig sin Ende. Storchertugen viiste vel Kjærlighed imod sin Broderdatter; men idet han overøste hende med Beviser paa sin Gunst, syntes han kun at ville overdøve sin Samvittigheds Røst; hans brodefulde Haand formaaede ikke at skabe hendes Lykke.

Paa den her omtalte Tid døde Pietro af Medicis, den regierende Hertugs Broder, sit lastefulde Liv hen ved Philip den Andens Hof. Paaskudet for hans Ophold i Madrid var et Giftermaal med en spansk Prindsesse, som der ikke blev noget af. Nogle Rygter om den Yndest, hvori hans Broderdatter, Bianca's, den forhadte Bianca's Datter, var kommet, kaldte den

Drkesløse hurtigt tilbage til Florents. Ved Synet af Hermosas himmelske Skønhed fattede denne unaturlige Onkels skjendige Sjæl paa engang tvende forbryderiske Anslag: at tragte efter at besidde hende, og at styrte hende i Fordærvelse.

Med Afsky forkastede Hermosa hans Begjeringer. Ja, hun truede endog sin nederdrægtige Frænde med at aabenbare Alt for Storhertugen og for Paolo Orsini. Dermed var Dommen fældet over begge de Elskende.

Orsini kom fra en langvarig Sendelse tilbage til Florents, og fandt der Alt i Sorg og Bestyrrelse. "Hermosa dør! Hermosa er maaskee allerede død i dette Dieblif!" lød det til ham fra alle Sider. Paolo hører intet mere. Han iler til Hertugens Pallads. Igjennem en lang Række af tausere Tjenere trænger han sig frem lige til den Sal, hvor Bianca Capellos Datter allerede var lagt paa Parade. Ude af sig selv styrter han til Jorden ved hendes Kiste. Døds syg bæres han bort.

Hermosas Liigbegjængelse foregik med kongelig Pragt. Hun blev bisat ved Siden af sin Moders Liig, i Gravhvælvingen under det Capel,

som Bianca Capello lod opføre i sine glimrende Dage, da hun beherskede Toscana.

Dette Capel stod aabent for de Andægtiges Bønner. Der saae Man daglig den ulykkelige Paolo hensunken i Bøn. Med vanheldede Træk og taareløst Nie knælede han ved den Gravsteen, bag hvilken Alt var indesluttet, hvad han havde elsket.

En Aften faldt han i Alsmagt, overvældet af sin Smerte. Seent bragte Kjøligheden, der begyndte at stivne hans Lemmer, ham atter til Besindelse. Alt var stille omkring ham. En eenlig Lampe belyste med sit flammende Skin de Bedendes Helligdom. Den brændte foran Madonnas Billede. Hendes Capel stod, ved en hemmelig Gang, i Forbindelse med Biancas Gravhvælving. Paolo kaster sit Blik mod denne Side, og det forekommer ham, som om en stor Skikkelse sniger sig frem i Skyggen. Han lytter: han hører den sagte Raslen af Klæder og Lyden af forsigtige Trin. Pludselig gribes han af Ideen om en rædsom Vanhelligelse. Han styrter hen imod Gitteret, springer over det, ned blandt Eigene, og seer sig tæt ved en Ubekjendt, som med en Kurb i Haanden kom frem i Gravhvælvingen. Paolo kaster sig i Veien for ham, og udbryder med tord-

nende Stemme: "Gravrøver! Hvad søger Du her?" "Ikke den, som jeg finder," svarede den Ubekjendte, en høi Mand med et græsseligt Ansyn, der just oplivedes ved Haabet om en let Seier, i det han grinede vildt, — "men Du være mig velkommen!" I samme Dieblif greb han sin Dolk og stødte efter Paolo. Svagere, men dog mere smidig, end sin Fiende, undveeg Dr sin i Stødet, vristede det dræbende Vaaben af hans Hænder, og strakte ham ved et heldigt Stød død for sine Fodder.

Paolo havde ahnet en Misgjerning. De Levnetsmidler, som faldt ud af Kurven, levnede ham ingen Tvivl mere. Hurtig gennemiler han Gravhøvelvingens Krogveie, og udraaber i frygtelig Angst Hermosa's Navn: "Hermosa!" kalder han, "min Elskede! Vander Du i denne gyselige Hule?" Ved hvert Skridt lytter han. Kun Echo besvarer hans Raab.

Endelig naaer han Bianca Capello's Grav. Der sidder den ulykkelige Hermosa, lænet op til sin Moders Kiste, bleeg, med udslagne Haar, i en Forbryders Dragt; med Nøie hævede hun sig iveiret. Men neppe kastede hun et forfærdet

Blik mod Indgangen og gjenkjendte Paolo, før end hun udraabte: "De Uhyrer! Og saa ham have de nedstødt levende i denne rædsomme Grav!" — "Nei! Jeg kommer for at udfrie Dig af den, min Hermosa!" svarede Paolo med Henrykkelse, i det han trykkede sin Elskede til sit Bryst. "Al Flugt er umulig" sukkede Hermosa. "Intet er umuligt for min Kjærlighed," svarede hendes Elsker. "Din Bøddel maa have haabt en Røgle med sig, for at kunne komme herind!" Han drager Hermosa med sig, og Synet af den Dræbtes Liig lærer hende, hvad der er skeet. Røglen var snart fundet til den udvendige Port. Fra Gravcapellet ledsagede Paolo sin Hermosa paa Omveie til en affides boende Slægtning, og til denne betroer han, hvad der var hændet. Efter kort Overlæg bliver det besluttet, at de Elskende begge skulde flygte, under Forskædning. Liget af den Dræbte, som var blevet liggende i Kirken, og Hermosas Forsvinden maatte vække baade offentlig Undersøgelse og Pietros hemmelige Efterstræbelser.

(Sluttes i næste Nummer).

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 18.

Løverdagen den 3^{die} Mai 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

Paolo og Hermosa.

(Slutning).

I Dagbrækningen befandt de Flygtende sig allerede paa Veien opad den Bjergryg, der skiller det bolognesiske District fra Toscana. Men her svandt Hermosa's Kræfter. Efter tre Maaneders Ophold i den fugtige Grav, var den skarpe Luft paa Bjergene qvælende for hende. Hun maatte søge Tilflugt i en fattig Hyrdes Hytte. Der fortalte hun Paolo om den Sovedrik, som man havde indgivet hende, om hendes Opvaagen i Kisten, om Pietros og hans Medskyl-

diges gyselige Anslag, og om sin Beslutning at søge Døden for at undslippe dem. "Ak!" sukede hun, "Skulde jeg, efter at have lidt saameget, kun gjenfinde Dig, min Paolo! for atter at forlade Dig for steds! Erindringen om Julie omsvæver mig idelig! Den gjenkalder mig den søde, men gyselige Eed: Paolo! Jeg vil vorde Din — eller Dødens Bytte!" Sagte sank den Forsmægtendes skønne Hoved hen imod Paolos omme Bryst.

Fem Dage vare langsomt hengledne under idelig Vængstelse over Hermosas Tilstand. Paolo sad en Aften ved Hyttens Dør, hensunken i Beskuelsen af sin Hermosas tilbedede Træk. Han mærkede ikke de væbnede Forrædere, som listede sig bag paa ham. Snart var han overvældet og bundet. Uden at bevæges af Hermosas Taarer og unyttige Modstræben, satte de ham paa en Hest og toge Veien tilbage til Florents. Hermosa, betaget af Rædsel og Skræk, kunde ikke mere græde. Hun forlod Hytten, og fulgte efter Bolds mændene med vaklende Skridt. Bjergveien nødsagede ogsaa disse til at drage langtsomt affted. De besluttede at overnatte i et halvt forfaldet Capel paa Monte Cavallo. Paolos Bevogtere lukkede ham inde i

Capellet, og lagde ham ned ved Siden af Alteret, efter at have efterseet hans Baand paa ny. Derpaa satte de sig til Vagt under de ved Indgangen plantede Træer. Snart naaede Hermosa dem her. "Det er min Elsker, min eneste Ven," sagde hun med bønfuldende Stemme, "lad mig bede og græde med ham!" Hendes Skjønhed var saa bevægende, hendes Tone og hendes Blik saa vaansdefulde, at hun rørte disse vilde Mænd. De tilode hende at vaage med Paolo, ja! de lovede endog at opsende Bønner til Madonna for dem begge.

Ved Lyden af Hermosas lette Sjed hævede Paolo sit Hoved, og anstrængede sig forgjeves for at udstrække de bundne Arme imod sin Elskede. Hun satte sig ved hans Side paa et af Alterets Trin. Med en Rolighed, som fuldendt Hengivelse i sin Skjebne indgiød hende, tog hun Paolos Hænder mellem sine. "Min Paolo," udbrød hun, "i den lykkelige Aftrog, som saae vor Kjerlighed fødes, bad jeg Dig: lad os blive her i Naturens Skjød, Høiheden har været fordærvelig for min Slægt. Min Moder, beklædt med Thronens Purpur, udaandede sin Sjæl under skrækelige Lidelser. Og nu jeg, min inderligt Elskede! Kan den ymme Kjerlighed, som forener

os, frelse mig fra en Fremtid, som viser mig Diademmet paa den ene Side, medens min Lykke findes paa den anden? Saaledes talte jeg dengang. Du seer det nu. Ophielsen har været os til Fordærvelse, ligesom forhen min Slægt. Men lad os i det mindste følge hinanden! Ingen Adskillelse mere! — — Hør, min Paolo! Skjebnen har udtømt sin Brede over os: men den har lævnet mig en uendelig Lykke: Jeg har seet Dig igjen — — jeg kan døe med Dig! Lad os ikke kæmpe mod dens Domme. Du frelst mig! Jeg vil frelse Dig igjen. — Lad os bedrage vore Sjenders græsfelige Forhaabninger; lad os døe sammen! Jeg har bevæget Dine Bogtere ved Bønner om at maatte bede og græde med Dig. Lad dette Capel see os den sidste Nat paa Jorden! Lad os bringe vore forenede Bønner for den Eviges Throne! Gjør som jeg, Paolo!" Hefligt trykkede hun sin Elfers Hoved mod sin Barm, viiste ham den bevarede Dolk, stødte den i sit Bryst, og rakte den til Paolo med det Udraab: "Jeg vil være Din, min Paolo! eller Dødens Bytte!" —

Da Bogterne kom, for at føre Fangen bort, fandt de kun de kolde Liig af Paolo og af Biancas Datter.

Nær ved Florents, paa Veien til Siena, har Familien Orsini ladet bygge et Gravcapel for de to Elskende. Ved dets Alter fælder manges Vandrer en Taare over deres Kjerlighed og Ulykke.

Nogle Aphorismer.

(Efter Thummel).

1.

Kun den usminkede Sandhed er skion. Men man har saaledes sminket den, og udstafferet den med Kruseduller og Snirklerier, at den derved ofte er kommet til at see ud som en latterlig Maske.

2.

Ofte gjør man sin Lykke, som det hedder, paa Forstandens og Hjertets Bekostning, saa at man trostig kan sige, at der findes Lykkelige blandt dem, som ingen Lykke have gjort.

3.

Høie Vresposter medføre ikke sjelden den besynderlige Fordeel, at vende op og ned paa Sager og Karakterer. En Epidsbube kan blive

en duelig Mand, en Bedrager blive bæret med Navn af Statsmand, og en Nar blive kaldet en Helt, naar kun Lykken fører sig for ham. Mangfoldige Stormænd, som Revolutioner have draget frem, hørte for deres Dphvielse til Menneskeslægtens Udskud. Men efterat de ere komne til Ære og Indflydelse, tale disse skikkelige Folk ikke om mindre, end at lade saadanne Mænd hænge, af hvem de selv kort tilforn kunde have fortjent samme Dom.

4.

Da mangen Stormands Sjæl formodentlig efter hans Død vil være slet logeret, er det billigt, om han holder sig skadesløs ved at skaffe sit Stov et prægtigt Hvilested.

5.

Det er rigtigt af de Storagtige, naar de nægte sig hjemme for fornuftigere Folk, thi de kunde let have Skam af at stilles sammen med saadanne. Det gaaer med dem som med Rifferter, de vise Tingene smukkest i passende Trastand.

6.

Folk, der have en lille Bæxt, ere hyppigen mere fremfusende og gjenstridige end de, der ere vel voxne. De tænke at kunne holde sig skadesløse

for deres uanseelige Udvortes ved en stolt Character, og fordi de ere bange for at andre skulde komme til at træde dem paa Hovedet, søge de at hæve sig over alle andre. Saaledes gjør ogsaa Skarnbassen. Den hæver Hovedet iveiøret for at komme til at stikke.

7.

De skjønneste Valladser pleie at ligne smukke Fuglebure, hvori Vapegvier af alle Farver pluddre og skjendes.

8.

Fyrsterne skulde sætte Emigrerier paa Listen af Contrebande. Imellemstunder kan man lade dem slippe igjennem, men man kan aldrig fæste Liid til dem, som have slikt tilfals.

9.

Imedens tusind Orme krumme sig i een Ost, og tvistes om Pladsen, kommer uforvarendes en Hungrig, og sluger baade Ost og Orme. Den Stærkeres Grunde ere altid de bedste.

10.

Mange Hoffer ligne Svampe, idet de indsuge mere, end de give fra sig, og mange Hofmænd ligne Pomerantser, som man suger Saften af, og derpaa kaster bort.

11.

Man paafiger de Store ofte formeget Ondt. Seer man nøiere til, saa vil man finde, at de tidt nægte en Naadesbeviisning, kun fordi de ikke ere istand til at uddele den, og at de nægte Audients, fordi de virkelig ere beskjefstigede. Mange tale ilde om dem af lutter Værgrelse over, at de ikke selv beklæde deres Plads. Al Magt kommer ovenfra, og den er en slet Borger, som ikke kan taale at være underordnet, men forglemmer sig mod sin Herre. Er det end tilladt at lee, hvis han har noget Latterligt ved sig, saa bør man dog hverken træde hans Stand eller hans Person for nær.

(Fortsættes).

Søndagen den 11te Mai indkommer Hr. Pastor Michelsens Bidrag.

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 19.

Løverdagen den 10de Mai 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seibelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

Nogle Aphorismer.

(Slutning).

12.

Til at være Skribent udfordredes i gamle Dage Kundskaber og Talent. Nu er det ofte et Haandsværk. Man har Manufacturer af Bøger, ligesom af Rattun.

13.

De Lærde have ligesaafuldt Dueller, som de Militaire. Men den sidste Slags er alvorligere end den første. Et Par polemiserende Lærde ligne kæmpende Haner. De anstrænge sig meest til Fornøielse for Tilskuerne.

14.

En vis Skribent siger: Man bør tage en lille Kone, fordi Man af flere Onder bør vælge det mindste. Mange Egtemænd fortryde deres Valg, og mange Koner see sig om efter en anden, eller tredie Mand.

15.

Lægerne ere de største Mirakelmagere. De aabne daglig Himmel og Jord.

16.

Mennesker, som man har betroet en Hemmelighed, ligne tidt et gammelt og forslidt Gevær; neppe har man ladet dette, og spændt Hanen, førend Skuddet gaaer af og Knaldet høres.

17.

Kjerlighed er liig en Sygdom; kan man endog standse Udbrudet paa en Side, saa kommer den dog frem paa en anden. Hvad Munden fortier, forraader dog Diet, eller de blussende Kinder, eller andre uvilkaarlige Handlinger.

18.

Kjerlighed er i vore Tider hos mange en Mynt, som gaaer fra den ene Haand i den anden. Pigen siger til enhver af sine Tilbedere: — og er hun ret paa Moden, saa har hun dem i Dufinviis —

”Dig alene har jeg kjær!” En Elsker siger det samme til enhver af sine Herskerinder; og da de gjøre det paa begge Sider, saa blive ingen af dem bedraget.

19.

Spillere ligne Fugle i Julii. Den ene Dag have de herlige Fjedre, den anden Dag ere de plukkede. Mange Damer spille kun med Kort, fordi de spille med Kjærligheden. Deres Dine gjøre flere Stik i Hjerter, end Hænderne i alle fire Farver.

20.

Fruentimmer ville altid underholdes paa en behagelig Maade. Hvad man gjør til deres sande Gavn, agte de kun lidet; men hvad man gjør for at behage dem, sætte de stor Priis paa.

21.

Frimodighed i Udtryk er Kjendetegnet paa den fortrinlige Skribent, men pleier at mishage Hverdagsmenneskene.

22.

En Favorit ligner et Menneske i sin sidste Stund; han maa til enhver Tid være belavet paa at falde til Jorden.

23.

En graahærdet Oldings Ærgjerrighed er Tegnet paa at han gaaer i Barndom, men Barnets Ærgjerrighed lader haabe, at der kan vorde en Mand af det.

24.

Mange noies med Apostlernes Befordring, men holde et godt Bord. Andre prunke med Heste og Tjenere, men sulte hjemme. Men tilsidst pleier dog Sulten at overvinde Pragtsygen.

25.

Tjenstagtige Folk kan man ikke vente i de høiere Stænder, thi disse kjende bedre de menneskelige Feil, end de menneskelige Dyder.

26.

Man maa have stor Overflodighed af Taarer, eller en meget bevægelig Phantasi, for i et Særgespil at begræde en Helt, der er død for et Par Aartusinder siden.

27.

Den Hovmodige siger: to Børn er nok, ja næsten for meget, et større Antal sommer sig kun for Betlere. Har han ikke Ret? Den ældste Junker skal jo være Minister, og den anden Officer. Hvad skulde han gjøre med den Tredie?

28.

Jeg kjender ingen lykkeligere Mennesker end Narrene. De lee ad Alt hvad de høre og see, omendskjøndt de Intet deraf forstaae De have ingen Misundere, ingen Sorger, og tage al Moerkskab med. Kun de uanseelige Naragtigheder lede til Daarekisten. Med de Galstaber, der ere paa Moden, kan man komme vidt. I mange menneskelige Anliggender er det just de urimeligste og taabeligste Grunde, som giøre Udslaget.

29.

Det er eiendommeligt hos Franskmænd at bringe sig selv paa Skuepladsen. Andre Folk ere for stolte til offentligten at bekjende deres Feil. Men det er klogest at lee først ad sin egen Daarlighed; maaskee forebygges derved Andres Latter.

30.

Krigen er et Lykkespil, hvori kun Tailleuren kan vinde. Men Spillekortene blive iturevne og casserede, i hvormegit de end have indbragt.

31.

Skinsyge, siger man, er et sikkert Tegn paa Kjerlighed, men paa saadan Kjerlighed, som let kan forvandles til Had.

32.

Fruentimmerne paa Moden lee, naar de skulde græde, sladdre, naar de skulde tie, og tie, naar man gjerne vilde høre deres Mening.

33.

Man klager saa ofte over at Personer af lav Herkomst svinge sig iveiret, og forhen ubekjendte Familier komme frem i den store Verden. Men have ikke alle berømte Huse haft en Begyndelse? Menneskene skoves hjem ligesom de fuldvoxne Træer, og svage Qviste voxer frem af et lidet Frøe, for i sin Tid at udfylde disses Plads.

34.

Der gives Lande, hvor Menneskene behandles ligesom mange Frugter, de blive aldrig benyttede i Modenhedens fulde Kraft. Man bruger disse Folk, medens de endnu ere altfor unge, eller først efterat de allerede ere blevne for gamle. Det sikreste Middel til at finde duelige Mænd, er først da at udkaaere dem til Statens Tjeneste, naar deres gode Egenstaber have haft Leilighed til fuldkomment at udvikle sig.

35.

Enhver Tidsalder har sin bestemte Forskjellighed fra den anden. Den nærværendes Sær:

kjende synes at være en meget tidlig Udtømmelse af Legems- og Mandskræfter. Deraf kommer det, at vi ofte handle uden modent Overlæg. Vore Krige, vore Studier, vore Skrifter og vore Tilbøieligheder synes at være Drømme, paakommende en Olding, der hverken hører eller seer. Eller snarere: vi ville gjøre Alt paa Moden og derfor er alt, hvad der udrettes i spøgefulde eller alvorlige, i moralske eller politiske Anliggender, meget forskjelligt fra hvad Forfædrenes Kraft og selvstændige Eiendommelighed bragte tilveie.

36.

Munterhed er for Sjelen det samme, som Skjønhed for Legemet.

37.

Rocheaucault siger meget skarpsindigt: Mange Mennesker vilde aldrig have elsket, hvis de aldrig havde hørt tale om Kjerlighed.

38.

Shakespeare har Ret i at sige, at Mændene ere som April Maaned, naar de frie, og som December, naar de ere blevne Egtmænd. Han kunde have føiet til, at Pigerne ere lutter Mai, saalænge de ere ugifte; men Veirliget forandrer sig efter Brylluppet.

39.

Mange Laster kunne have ligesaafuldt deres Grund deri, at man ikke agter sig selv nok, som deri, at man sætter Næsen altfor høit.

40.

Afholdenhedens Træ har Nøisomhed til Rod, og Sundhed til Frugt.

41.

Publicum holder meget af de gode Menneſker, men endnu mere af dem, som have Magt til at vise sig onde, og dog ikke gjøre det.

42.

Den sande Lykke bestaaer ikke blot i Nydelsen af det Gode, men ogsaa i Befrielsen fra det Onde. Baade i den moralske og i den physiske Verden ere der flere Arter af Lidelser, end af Nydelser, og den største Deel af Ulighederne i de menneskelige Skjebner beroer mere paa Umparten i de første, end paa Udeelagtighed i de sidste.

J. C. Kall.

Søndagen den 11te Mai indkommer Hr. Pastor Michelsens Bidrag.

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang,

Nr. 20.

Løverdagen den 17de Mai 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,

Hof- og Universitets-Bogtrykker.

Hvad jeg foredrager er hverken meer eller mindre end en Spøgelse: Historie. "En Spøgelse: Historie!" hører jeg mine Læsere at udbryde — "som om vi her paa i vor nymodens Literatur og i Menneskelivet lide nogen Mangel!" — Have vi ej Spøgelser nok i vore Digte, vore Taler, ja selv i de religiøse Anskuelse? Gaae ikke mange Spøgelser omkring i Livet og drive vældigen deres Uvæsen? Ganske rigtigt, mine Læsere! Heller ikke kunde det falde mig ind, at forsøge deres Tal, være sig med en ny original eller oversat. Min har dog det Fortrin for mange hine, at den har en vis moralsk Tendens, og foruden at den leverer, som Forfatteren udtrykker sig, en Karakteristik af en vis

Folkeklasse, paaminder den om en vigtig Sandhed, der baade er belærende, advarende og virkelig trøstende — denne: at Straf følger paa enhver Forbrydelse, selv da, naar denne synes at undgaae den jordiske Hevner. Dog — jeg forbeholder mig, i nogle faa Vink, at antyde dette ved Enden af Historien. Altsaa til denne selv, saaledes som den er oversat af a. M.

Spøgelse ved Havet.

(Af algem. Modezeitung).

Ustridigen have hine Sagn og Fortællinger, hvori Spøgelse og overnaturlige Aabenbarelses drive deres Bæsen, for den største Deel af Menneskene en synderlig Interesse. De Fleste bære Præget af noget Overtalende. Paa mangfoldige Maader lokke de deels ved alderdomlige Former, deels ved Gjenstandens aandelige Betydning og levere sædvanligen det sikkerste Beviis for hine Folkeklassers Karakter og Tænkemaade, fra hvis Mund de lode.

Tilfældigen gjorde jeg for nogen Tid siden Bekjendtskab med en alt længe graahaaret Matros, der fortalte mig efterfølgende Begivenhed og langt heller vilde have opgivet Troen paa sit Liv, end paa denne Historie, hvilken han foregav selv at

have oplevet i sin Ungdom. Efter mangen Tale frem og tilbage om affjælede Væsners Uabenbarrelse, hvis Mulighed han med al Bestemthed paa: stod, tillod han sig, til Beviis for sine Ord, at meddele Scenen af eget Liv og begyndte:

Det var i Sommeren 1769, da vi fra Malta stak ud i Søen, for at fortsætte vor Reise. Men neppe vare vi komne vort Maal nogle Timer nærmere, saa overfaldt os en Storm, der saa hastigen tiltog, og rasede med saadan Hæftighed, at vi troede Intet sikkrere, end Alle at finde vor Grav i Bølgerne. Umuligen kan Den, der aldrig har bivaanet en lignende Scene, selv formædelst den troeste Beskrivelse, gjøre sig et tydeligt Begreb om dens Rædsler. Vindens Susen, Bølgernes Brusen, Seglenes Rusken, forbundne med den uophørligen bragende Larm fra de hinanden slaas ende Tong, kan hver Den, der aldrig erfoer Virkeligheden, kun ufuldkomment forestille sig. Desværre blev vor Tilstand, ved Nattens Frembrud, da Mørket forenede sig med de øvrige Rædsler, endnu langt frygteligere. Med rasende Jil blev Skibet ofte milevidt bortrykket, indtil det atter pludseligen slingrede tilbage mod brusende Bølger. Længselfuldt ønskede vi derfor den frembrydende Morgen; men neppe havde vi opnaaet vort Ønske,

for Synet af Skibet ogsaa i og for sig selv allerede var nok til at røve os al videre Trøst.

For længe siden havde vi mistet en Mast og Lougene vare opløste og gangne løse, medens Seilene, revne i lange Stykker, slagrede omkring for Binden. Endnu kun føie Tid syntes nødvendig til dets fuldkomne Undergang; hvorfor Captainen befalede, at holde Baaden i Beredskab. Uopsætteligen blev hans Villie adlydet. Matroser og Reisende trængte sig med ustyrlig Jil til de smaae Fartøier og forlode Skibet, hvilket vi, efter faa Minuter, allerede tabte af Syne, og nu vare vi næsten ganske givne til Pris for de rasende Elementers Barmhertighed.

Kun faa Brædder skillede os fra Oceanet. Stillede blotte for Bindene, Regnen og Bolgerne, havde vi lidet Haab om at undgaae Døden, og det saa meget desto mere, som vort lidet Forraad af Vand var blevet ganske udrikkeligt. — Frygt og Fortvivlelse laae paa hvert Ansigt. Den Ene saae stivt paa den Anden, og gysede over den Forførdelse, som mødte hans Blik. Medens Rogle sadde som forstenede, udstødte Andre de skrækkeligste Klager og saae med vilde, hule Djne ned i Bolgerne, der fra alle Sider trængte sig i Bejret for at opsluge os.

I flere Dage havde allerede Stormen raset med frygtelig Larm, hvorved vi vare saa svækkede og udmattede, at vi neppe mere besadde Kraft nok til at øse Vandet af Baaden. Da opbrusede pludseligen en uhyre stor Bøve imod os, bedækkede den anden Baad, hvilken vi saa længe muligt havde stræbt at holde i vort Rabolaug, og bortrev endog En af vore Folk med sig.

Allerede for længe siden vare vore Fødemidler til Ende; Hungeren tærede derfor paa alle Ansigter. Med den meest rasende Begjerlighed efter Spise, gnavede vi allerede det bløde Læder i vore Skoe, da En af vore Kamerader døde. Som brugeligt, vilde vi kaste ham i Søen; virkeligen grebe og to Matroser Liget, for at vise det den sidste sørgelige Tjeneste. Men paa eengang vaagnede den frygteligste Tanke i deres Sjæle; de holdt inde og saae sig rundt om. Ingen talede, og dog vidste Enhver, hvad de dermed meente. Raad: vilde lagde de Liget atter ned, medens Djnenes skye Bevægelse og en vis, sig Alle meddelende gyselig Følelse trindt om tilkjendegav, hvi man vilde unddrage Liget dets vaade Grav.

Med vældig Stemme, der neppe hørtes for de sridende Elementers Buldren, spurgde endelig Kaptainen, hvi de nølede med at kaste Liget

overbord. "Ville I her see det gaae i Forraads-
 nelse, eller endog stille Hungeren paa Eders Med-
 broders Kjød? — vedblev han, og greb det døde
 Legeme, for, ved en Matroses Hjelp at kaste det
 i Havet, medens Ingen af os var istand til at faae
 en Lyd frem.

Efter de skrækkeligste Scener havde endeligen
 Elementerne udraset, da vi den følgende Morgen
 hilsedes med det Raab: "Land!" — Lynsnart
 grebe vi til Aarene og havde endeligen imod Aften
 med al Nøie landet paa et ufrugtbart, lidet
 lovende Jordstrøg, der størstedelen var fladt, kun
 hist og her sparsomt besat med Klipper, der ragede
 frem af Jorden, eller med forknyttede frugtløse
 Træer. Desuagtet takkede vi Alle Skaberens for
 at være undslupne Boverne, og regnede derfor ikke
 saa nøje med det Sted, hvor vi befandt os.

Først efterat vi noget havde hvilet os, efter
 saa mange uafbrudte Anstrængelser, følede vi os
 paany usædvanligt nedslagne, da vi saa den skal-
 dede Egn udbredt for os. Allerede i hele 4 Dage
 havde vi Intet taget til os, og løbe omkring hist
 og her i det Haab, at finde Næring; desværre!
 var heller ikke det mindste Spor til, at der, for-
 uden os, havde opholdt sig nogensinde en levende
 Skabning paa dette øde Sted.

Lykkeligt nok lønnede nogle Rødder de fortsatte Undersøgelser og stillede paa nogen Maade vor Hunger; men snart blev Mangelen paa Ly saa følelig, at vi atter begave os paa Vejen for at opsoge en lille Plads, der var tjenlig til et Lejested.

Tvende temmeligen høie, over Jordens Overflade fremstaaende Klipper, dannede en Hule, som idetmindste skærmede os fra to Sider. I al Hast stødte derfor nogle af vore Folk Aarer i Jorden og befæstede et stort Stykke Sejldug derover, medens de Andre, ved Hjelp af Pistoler og lidt Krudt tændte tørre Qviste, hvilke de bragte fra Træerne. Lykke Taager stege iverjret trindt om os, dannende en Scene, som virkelig var maalerisk. I uhyre høie Flammer blussede Ilden og kastede sit rødlike Skin over Den; selv Bølgerne farvedes deraf, da den blev større, indtil endeligen en lang, lysrød Stribe drog sig langt ud i Søen, der i den mørke Nat endnu lod os see de dansende Bølgers Spil, medens mine Kamerader, som de vandrede omkring i Skyggen af deres egne Lejermer, lignede spøgelseagtige Væsener, hvilke her i uhyggelig Stilhed forrettede deres hemmelighedsfulde Hæxe-Tjeneste.

Længer Tid tilbragte vi saaledes vort Liv, da paa eengang tildrog sig en Begivenhed, der bragte os ikke lidet ud af Fatning. Med stive Blik, vaklende Knæer og spøgelseblegt Ansigt styrtede en Matros, som havde været fraværende paa en Vandring igjennem den os ubekjendte Deel af Den til vor Hytte, og, med alle Tegns paa den hæftigste Skræk, berettede, at han havde seet et Spøgelse.

Da Søfolk i Almindelighed ere overtroiske, saa saae vi paa hinanden med saa bange, usikre Blik, som om hver havde ventet at see det skaldede Hoved og den blodige Liigdug af et eller andet frygteligt Spøgelse.

(Fortsattes).

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 21.

Løverdagen den 24de Mai 1828.

Forslagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,

Hof- og Universitets-Bogtrykker.

Spøgelse ved Havet.

(Slutning).

Kaptainen ene blev sig selv lig, loe ad vor Frygt og begyndte ubarmhjertigen at gennemhegle Mandes Seeren. Men uden derved at lade sig forstyrre, vedblev Denne sit Udsagn og fortalde, at han ved Kysten af den af os end ikke besøgte Deel af Den var gaaen tankeløs frem, for at opsøge nogle Østers, idet han pludseligen blev skrækket ved en sagte Puslen. Rask saae han op, og blev vaer en Skikkelse af en Mand, der, rasende forfulgt af et qvindeligt Væsen, syntes at glide hen ad Bøl-

gerne. Af alle Kræfter stræbte den spøgelseagtige Mand at undkomme sin Forfølgerinde; men for-gæves; denne Sidste indhentede, greb og slængte ham med frygtelig Haanlatter under Boverne.

Saa forskjellige iførstningen Meningerne om den fortalte Spøgelsehistorie vare blandt vort Selskabs Medlemmer, saa bemestrede sig dog Alle en vis Frygt, der yttrede sig ved saa sagte Hviſken, som om Enhver havde frygtet for at høre sin egen Stemme.

Endog Kaptainen, der for saa Minuter siden endnu ikke frygtede for at gjøre det hele Fore-faldne latterligt, var nu saa foruroliget, at han maatte gjøre al Vold paa sig selv, for at adsprede Frygten, der havde samlet sig paa hans Pande.

For længe siden var Ratten frembrudt, da vi begave os til No. Snart overraskede os den ønskelige og ønske Søvn; desværre! var den blandet med saa frygtelige Indbildninger og urolige Drømme, at det tilfældige Udraab af en, ved noget Lignende, Foruroliget, opskrækkede det hele Selskab og anrettede ualmindelig Forvirring.

Først den livligt frembrydende Morgen forjagede hine fantastiske Billeder, som havde foruro-liget os. Den første Syssel var, at vi fulgte den ommeldte Mand til hiint Sted, hvor han havde

seet Spøgelseerne. Med almindelig Fornøjelse bemærkede vi, foruden nogle Fiske, som laae ved Stranden og vissefælgende vare os velkomne, men Intet til Spøgelse, ikke det Ringeste. Trods Dette meende nogle af vore Folk, at det ikke maatte være ganske rigtigt med disse Fiske, og vovede heller ikke at røre ved dem, medens de Andre, der ikke troede at skylde Hæx og Spøgelse saa megen Agtelse, men maaskee og vare mere hungrige, grebe desto hastigere til.

Utter forløb en Dag, uden at noget Syn: derligt var forefaldet. Endeligen dukkede Solen i Søen og farvede kun endnu Enderne af de lyse Skyer, hvilke omgave Solen. Det var en herlig Aften, een af hine, der ved sin blide Stilhed virker paa Sjælen og vækker saa behagelige Følelser, at Eindet dvæler derved med ublandet Velbehag.

Saa fornøjede, som vor Elendighed tillod det, lejrede vi os tæt ved hine tvende Klipper, hvis Huulhed tjente os til Bolig, paa Jorden. Næsten hele Dagen havde Kaptajnen iagttaget dyb Taus: hed; med Et aabenbarede han os nu, at han troede at være istand til at give os nogen Oplys: ning ihenseende til den forgangne Nats Begivenhed.

Nysgjerrige trængte vi os, den Ene til den Anden, og vare, med forlængede Ansigter og aabne

Munde, beredte til at høre, medens ej sjældent Sidelik til Høire og Venstre faldt over Skuldrene, for endnu til rette Tid at faae Kundskab, ifald Een af de Underjordiske skulde faa Lyst til pludseligen at overraske os.

Ligesom instinktmæssigen lejrede vi os i Kredsen, temmeligen tæt paa hinanden, hvorefter Kaptajnen saa sagte som muligt begyndte:

”Meer end tredive Aar kan det være, siden jeg endnu var Rahytdreng paa Skibet Caroline. Skjøndt Kaptainen behandlede Enhver af os yderst retfærdigen, saa sammenspandtes dog, blandt den største Deel af Skibsmandskabet, en Sammenrottelse, der havde intet Nitzgere til Djemed, end at myrde Kaptajnen og bemægtige sig Skibet.”

”Saavel jeg, som nogle Andre, der ikke havde mærket et Ord af denne skændige Plan, bleve, lige til Udbruddets sidste Djeblik, i total Uvidenhed. Som Lynild bleve vi derpaa overfaldne, og Kaptajnen, efterat have faaet flere dybe Saar ved sit Forsvar, kastet overbord i Havet.”

”Neppe havde Bølgerne opslugt deres Offer, før Kaptajnens Hustru, opskrækket ved Skriget, ilede op paa Dækket. Men neppe faae hin Skurk, der havde udkastet den hele Plan og stiftet Sammenrottelsen hende, før han med elskovglødende

Djæne styrtede løs paa hende og omfavnede hende med begge Arme. Først efter lang Bægning lykkedes det hende at rive sig løs; desværre! snublede hun i Flugten over en Bjelke, faldt og blev atter greben af hin Belysling."

"Kun altfor sikkert saa hun sig nu i den Elendiges Bold, og lovede derfor og, at opfylde hans Billie. Men neppe havde han sluppet hende, før hun rev Skurken til sig og, fast omslyngende ham, styrtede sig med Anstrængelse af alle Livskræfter, over Skibet ud i Søen."

"Omendskjøndt Udaaden lykkedes de Sammensvorne, saa glædede de sig dog ej længe over Frugterne af deres Skændselsid. Allerede inden saa Dage strandede Skibet, hvorved næsten alle hine Forbrydere omkom. Fra denne Tidspunkt af stod Søen paa hiint Sted i Ry, som dreve de Druknedes Aander deres frygtelige Spil paa Bølgerne. Uden Tvivl havde denne hele Scene tildraget sig i Nærheden af denne Ø; men desværre have vi intet Compas hos os, hvorfor jeg og blot kan formode, at det rædsomme Syn staaer i Forbindelse med det, jeg nu fortalte."

Sikkert var det, vi havde hørt, ikke skiftet til at rejse vort Mod. Efter lang Raadførelse

blev endeligen besluttet, at vaage hele Natten igjennem, for at oppebie det uforønskete Besøg.

Timer paa Timer hengik, uden at vi saae det ringeste Mistænkelige, og allerede vilde vi, kjede af den frugtesløse Venten begive os til Ro, da vi pludseligen, langt borte fra os paa Havets Overflade, bleve vaer et Skin, hvilket lidt efter lidt forstørredes, indtil det endeligen udbredte et dæmrende Lys over Bølgerne. Uvilkaarligen rejste sig mine Haar, ligesom det vrede Pindsvins Pigge; i kort Tid antog Gjenstanden en bestemt Form, og virkelig saae vi en Qvindes Skikkelse, der nærmede sig Kysten. Pludseligen begyndte Bølgerne ikke langt fra os at bevæge sig heftigen; hvirvelformigt drejede de sig op, medens en mandlig Skikkelse dukkede op, hvilken, da den blev det qvindelige Spøgelse vaer, paa det Hurtigste tog Flugten og forfulgtes med utrolig Tilfærdighed. Endeligen havde den Første indhentet Flygtningen, og øjeblikkeligen greb det Denne med rasende Harme ved Haarene, for med græsselig Haanlatz ler at kaste ham under Bølgerne.

Som forstenede saae de fleste af mine Kammerader efter den rædsomme Scene, medens Kaptejnen sandsesløs laa paa Jorden.

Rum Tid hengik, inden vi atter havde fattet

os og bragt Kaptajnen igjen tillive; thi dette Op-
trin havde saa stærkt angrebet ham, at han ej
længe kunde komme sig af Følgerne. Med Bes-
stemthed erklærede han, at han tydeligen havde
kjendt Skikkelsernes Ansigtstræk, hvilke havde
fuldkommen Lighed med Heltene i hans Historie.

Hvor naturligt blev Dpholdet paa dette Sted
os fra nu af stedse mere modbydeligt. Fast vare
vi derfor sindede, paany at betroe os paa hin
elendige Baad til Søen, da vi lykkeligviis af en
forbisejlende Skipper bleve optagne og bragte til
Cadix. Saameget kan jeg iøvrigt forsikre, at
jeg endnu dagligen takker Gud for aldrig meer at
have oplevet nogen saa gyselig Scene.

S. X. Sadats.

Vor Spøgelse-Historie er nu endt, og det paalig-
ger mig at tilføie mine Anskuelse, overladende det
til mine Læsers egen Eftertanke videre at udvikle Alt,
hvad der endydermere af den kan udledes. Det første
jeg bemærker er dette: at Udaaden skulde ikke blive
skjult. Den skulde komme til Efterverdenen; stor, som
den var i sig selv, skulde den vanhellige Stedet, oprøre
selve Havet, forsøge de ulykkelige Skibbrudnes Elendig-
hed og forværre deres sorgelige Tilstand. Uden den,
havde de jo havt det ganske taaleligt paa Den; idet:

mindste Ly for Stormene og saamegen Næring, som behøvedes til at stille Naturens allernødvendigste Krav. Alt dette tilintetgjør Forbrydelsen; den gjør de allerede Ulykkelige, uden Brøde Ulykkelige, end ulykkeligere. Dette med Hensyn til Disse. Vende vi nu vort ængstlige Blik til den egenlige Gjerningsmand; hvad see vi da i hans Tilstand? — Ingen No, der, hvor alle Fromme finde den; der, hvor han selv engang fandt Brødet og Lykke i Livet. Det vaade Hjem, vil ej beholde Forbryderen, spyer ham fra sig, stiller ham til fortjent Straf; den maa ej udeblive. Hvilken Advarsel! Ja, vare alle de Spøgelsehistorier, som læses og høres af saadan Art, da vilde vist Mange, nu fjendske og mistroiske mod dem, skjenke dem meer Overbærelse, siden de dog da vilde indeholde noget Lærerigt. Som de nutildags almindeligen ere, tjene de kun til at forvirre Indbildningskraften, fordærve Følelsen og udstrøe en skadelig, giftig Sæd i Unges og Gamles Hjerter! Vort derfor med Disse! Vort med Alt, hvad der forstyrrer den bedre Tro og Overbeviisning! Dog — derved vil mine Læseses Tro aldrig rokke. Thi de vide jo, hvad Ret og Godt og Kristeligt er og skal være.

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 22.

Løverdagen den 31te Mai 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,

Hof- og Universitets-Bogtrykker.

To mærkværdige Undvigelser.

(Af Georg Döring).

Under den liguistiske Krig i Frankrig vidste to anseete Fanger paa en saa findrig Maade at sætte sig i Frihed, at det vel lønner Umagen at vække Efterverdenens Opmærksomhed for saa usædvanlige Begivenheder.

Hertugen af Guise blev i Aaret 1588 hæftet af Gardecapitainen de la Chant i Slottet i Blois og tilligemed flere anseete Liguister ført til Slottet Amboise, hvor en ung Adelsmand, ved Navn Cognac, var Commandant. Denne stod, tillis

gemed Baron de Bellegarde, i stor Gunst hos Kongen og havde hidtil været ham tro og hengiven. Men, da han saae, at den kongelige Raades Bægtfaal heldede til Herr de Bellegardes Side, besluttede han at kaste sig i Armene paa Liguen og at befrie deres Anførere, der vare i hans Hænder. Underhandlingerne herom vare allerede drevne saavidt, at Foretagendet alt den næste Morgen skulde udføres, da pludseligen Legas, Capitain ved Garden og Undercommandant i Amboise, som havde forraadet Kongen Sagen, kom med en Befaling fra Monarchen, hvorefter Overcommandoen og Tropperne skulde betros ham, og Cognac fik sin Afsked. Uden betydelig Anstrengelse lykkedes det nu at forjage de faa Soldater, der vare Cognac hengivne og at bringe de Fangne i fuldkommen Sikkerhed. Men Kongen, som nu bedre vilde bevare det kostbare Bytte, ansaae det for hensigtsmæssigt at fordele de vigtigste Fanger paa forskjellige faste Pladser. Saaledes blev Hertugen af Guise, efterat Monarchen først længe havde ladet ham føre omkring med paa sine Reiser i sit Følge, sat paa det faste Slot i Tours, hvor han bevogtedes af en vis Nouvray, daværende Commandant i Tours.

Da Kong Henrik den Fjerde kom paa Thronen, viste denne milde Herster vel Lyst til at sætte den fangne Hertug i Frihed igjen; men flere Hugonotter, som paa den Tid stode i stor Ansæelse hos Kongen, fraraadede ham det og meente, at Navnet Guise virkede mægtigt paa Folkets Aand, og at det vilde være farligt at give det lignistiske Partie et nyt Overhoved. Hertugen maatte følgeligen sidde henved 3 Aar fangen: adskillige Forsøg paa at sætte sig i Frihed opdagedes, indtil endeligen følgende lykkedes.

Hertugen havde bemærket, at Gouverneuren paa store Festsdage, under Prædikenen og Aftenbønnen, lod Stadens Porte lukke, for at være sikret mod Overfald. Han fattede derfor den Beslutning at iværksætte sin Plan paa Mariæ Himmelfartsdag, og, efterat have forsynet sig med det Nødvendige, underrettede han hemmeligen Herr de la Châtre, lignistisk Gouverneur i Orleans, derom og bad ham, til en bestemt Tid at lade sin Søn vente med noget Rytteri i en liden Skov nærved Tours, og at sende to Soldater med en rask Hest saa nær til Byen som muligt. Alle disse Anordninger bleve punktligen udførte.

Hertugen havde Tilladelse til hver Dag at spadserere omkring i Slottets Indre, ledsaget af

Rouvray og nogle Vægtere. Disse maatte springe og løbe omkap med ham i Gaarden, deels for at vænne dem dertil, deels for at han selv ikke skulde komme ud af Øvelsen. Om Aftenen blev han indspærret i et Kammer, hvortil der førte en Trappe paa hundrede Trin, midt paa Trappen var anbragt en stærk Jerndør, som deelte den i to Halvdeele og udvendigen blev tillukket med en Slaa. Vinduet i Kammeret var forsynet med et tyndt Jerngitter. Hertugen betroede sin Plan til sine to Kammertjenere og til en Page, ved Navn Basanes og, efterat han flere Dage i Forveien havde aftalt det Fornødne med dem, gik han om Morgenen paa den den fastsatte Dag, efter Altergangen tilligemed Rouvray og 4 Vægtere, ned i Slotsgaarden, hvor han begyndte de sædvanlige Legemsøvelser med dem. Men, da Basanes havde givet det fastsatte Signal, og efter Aftale havde stillet sig ved den omtalte Dør, opfordrede Hertugen En af Vægterne, en temmelig corpulent Mand, til følgende Beddemaal: at han (Hertugen) vilde hurtigere hoppe med samlede Fødder opad de hundrede Trin, end Vægteren løbe opad dem, naar han kun vilde give ham 4 Trins Forspring. Vægteren modtog Beddemaalet. Derpaa bad Hertugen Herr de Rouvray at give

Tegn til Beddekampens Begyndelse, og, efterat dette var skeet, hoppede han med sammenfoldede Fødder opad de første 5 Trin, men sprang derpaa gesvindt over de øvrige, medens Bafanes, der ventede ham midt paa Trappen ved Jerndøren, slog denne i efter ham lige for Bægterens Næse. Da disse saae Hertugen løbe, havde de rigtignok fyret tvende Gange efter ham, men uden at ramme. Førend man nu kunde faae den stærke Dør brudt op, fik Hertugen Tid til at bevæbne sig med en Dolk, og igjennem Binduet, hvis Jernstænger allerede om Natten vare gennemfislede, at lade sig glide ved Hjælp af et Tong ned til Bredden af Loire. Derfra løb han til Forstaden la Riche, hvor han med Magt tog Hesten fra en Mand, der just var ifærd med at ride den til Bands, og jog derpaa, idet han brugte Dolken istedetfor Sporer, afsted, indtil han traf de to bestilte Soldater, der gavede ham en dygtig Hest og førte ham til det Sted, hvor de la Châtres ventede ham, hvorpaa Denne, under Folkets Jubelskrig, holdt sit Indtog i Orleans med den befriede Fange.

Et lignende mærkværdigt Foretagende udførte Greven af Soissons. Det er bekjendt, hvilke

Hindringer den gode Kong Henrik den Fjerde, efterat være kommen paa Tronen, havde at overvinde, før han kunde bestyre Regjeringen i Ro og lære sine Undersaatter at kjende sit ædle Hjerter og sin store Aand. Da han nu i Aaret 1589 blev bragt i stor Forlegenhed af Ligue-Armeen, under Anførsel af Hertugen af Dumaine, og havde maattet trække sig tilbage til Dieppe, blev han igjen, ved nogle Hjælpetropper, som Greven af Soissons og nogle Andre bragte ham, sat i Stand til at jage Fjenden paa Flugt og at indtage Parises Forstæder. Derfra sendte Kongen Greven til Provindsen Dumaine for at modsætte sig Hertugen af Mercœur, som havde nogen Fremgang der. Det lykkedes Greven af Soissons, ved Hjælp af nogle af Kongens Venner, at byde Hertugen Spidsen og at trænge ham tilbage paa forskjellige Puncter; men, da den indfaldende Winter nødede Hertugen til at lægge sine Folk i Garnison, bortfjernede ogsaa Grevens Hjælpetropper sig, og hans egne Folk adspredede sig. Greven saae sig altsaa nødsaget til ganske at opløse sin lille Armee og at vende tilbage til Kongen. I en Landsby, kun tre Mile fra la Guerche, forlod hans sidste Mandskab ham. Her vilde han tilbringe Natten. I la Guerche laae en Afdeling af Hertugen af Mercœurs Tropper i Garnison, under Anførsel af en Oberst

Comeronde. Denne fik hemmeligen at vide af de lignistiske Bønder, at Greven af Soisson's opholdt sig i Nærheden, og at det vist vilde være en let Sag at fange ham, da han kun havde 30 Mand hos sig.

Ufortøvet begav Comeronde sig nu med 700 Soldater paa Veien og ankom før Daggrø til den Landsby, hvor Greven befandt sig. Denne blev først Overfaldet vaer, da hans Huus allerede rundtom var omringet af Fjender. I mere end 4 Timer forsvarede han sig uforfærdet mod Overmagten. Men tilsidst, da hans lille Helteskare var sammensmeltet til 6 Mand, saae han sig nødt til at overgive sig.

Comeronde lod ham, escorteret af det hele Regiment, føre til Nantes, hvor Hertugen af Mercœur modtog ham med al den Udmærkelse, som tilkom hans Stand. Det faste Slot i Nantes blev anvist ham til Opholdssted, og en stærk Vagt holdt ham fangen der; dog var Hertugen saa artig, efter hans Anmodning, at tillade, at hans egne Folk maatte opvarte ham. Disse boede i et nærved Slottet liggende Huus, hvorfra de dagligen forsynede Greven med alle Fornødenheder.

Allerede vare flere Maaneder hengangne, og Greven havde ikke givet sine Bevogtere den mindste Anledning til at antage, at han tænkte paa hemmeligen at undvige, førend han virkelig iværk-

satte dette Foretagende paa følgende Maade: Hver Middag bragte hans Folk ham hans Mad i en stor Kurv, som efter Maaltidet igjen blev baaren bort med de tomme Fæde og Dækketoiet. I Begyndelsen undersøgte Slotsvagten den tilbagegaaende Kurv; men da man heri flet ingen Grund fandt til Mistanke, lod man siden Kurven passere ud af Slottet, uden at aabne den. Paa denne Uagtsomhed fra Vagtens Side grundede Greven sin Plan til Flugt. Kurven kunde magesligt rumme et Menneske, uden at vække mindste Mistanke. Allerede en heel Uge før den til Udførelsen bestemte Dag, lod Greven sin Staldmester Cofrène dagligen ride ud med tre Heste, som han havde beholdt. Paa den afgjørende Dag foregav han en Upasselighed, for ikke at blive forstyrret af et eller andet uvelkomment Besøg. Efter at have spist til Middag, lagde han sig i den omtalte Kurv, og blev, uden at her mødte ham nogen Hindring, baaren ind i det Hus, hvor hans Folk boede. Her skiftede han hurtigen Klæder, og kom, forklædt som en smudsig Rokkedreng, der reed paa Landet for at gjøre Indkjøb, paa en med to Kurve behængt Hest, uden Ulempe ud af Staden. Paa et bestemt Sted traf han Cofrène og En af sine Pager med de tre Heste; i Hast kastede Greven sig paa En af dem, og naaede i faa Timer, med begge sine ledsagere, en Kongen hengiven Stad.

Søndagen den 8de Juni indkommer Hr. Professor Thornings Bidrag.

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 23.

Løverdagen den 7de Juni 1828.

Forlagt af Understøttelses = Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,

Hof- og Universitets- Bogtrykker.

Anneldelse.

Mandagen den 16de denne Maaned, om
Eftermiddagen Kl. 5, holdes General = For-
samling paa Prindsens Palais bag Slottet;
til hvilken Tid De Herrer Repræsenteranter
behageligen ville møde.

Administrationen for det forenede Understøttelses =
Selskab.

Christensen. Schram. Friedenreich.

Lund.

Djævelens Magt.

En spansk Novelle.

(Af Georg Döring).

I den gamle spanske Stad Cadix levede i Midten af forrige Aarhundrede en vidtberømt Saarlæge, ved Navn Gonsalvo. Endskjondt Alderdommen allerede havde bedækket hans Hæse med Vinterens Sne, var hans Hjerte dog endnu varmt og opflammedes af fyrig Kjærlighed til hans Niece og Myndling, den attenaarige Isabella. Det skjonne Barn følte just ingen synnderlig Tilboielighed for sin ærværdige Formynders, men desto mere for sin Gjenbo, en ung tydsk Maler, der kaldte sig Edmund, og opholdt sig i Cadix under Paaskud af, paa Kunstens Vegne, at studere de gamle Altar- og Helgen-Billeder. Men hans egentlige Helgenbillede var den deilige Isabella, som da ogsaa snart var villig til at lade sig tilbøde af den unge Kunstner i hemmelige Sammenkomster, naar hendes Drage, mod hvem hun herligt vidste at forstille sig, sad dybt henskunken i Skakspillet hos sin Ven, Apothekereren. Og dette forsømte Gonsalvo aldrig nogen Aften.

Nu begav det sig da engang, at en fornem Herre, som tilbragte Sommermaanederne paa sit Landsted nogle Mile fra Cadix, gjorde et uheldigt Fald med Hesten. Han havde hørt meget tale om Gonsalvos Duelighed, og sendte derfor et Tilbud til ham, som i et hurtigt seilende Fartoi skulde afhente den gamle Saarlæge til det ved Havet liggende Landsted. Budet kom først sildigt paa Aftenen til Cadix, og blev derfor strax henviist af Postskriveren, der kjendte Gonsalvo, til Apothekerens Bolig, hvor han traf den forønskede Esculaps Søn i den sædvanlige Beskæftigelse. Gonsalvo var strax beredt til at følge ham, men maatte dog først endnu engang før sin Afreise begive sig hjem, deels for at tilfredsstille sit elskovsfulde Hjerte, der længtes efter et Par søde Afskedsord fra den hulde Isabella, deels for at lade en Kasse med chirurgiske Instrumenter, som han maaskee kunde have nødig, bære ombord med sig.

Til al Ulykke befandt den skønne Edmund sig just hos den yndige Isabella, da den ilende Formynder heftig trak i Klokken, og, for des snarere at komme ind, raabte høit paa den forfrættede Niece. Hvor skulde hun nu gjøre af den dyrebare Elsker? Intet Sideværelse, ingen frel-

sende Alkove, hvor han med Sikkerhed kunde skjule sig. Allerede vraltede den Gamle, indladt af den tjenstfærdige Pige, opad Trappen. Her vare gode Raad dyre. Lynsnar sprang den opfindsomme Isabella hen til den omtalte Kasse med Dufelens chirurgiske Instrumenter, smed disse i en Krog, jog den forvirrede Edmund ind i det snevre Rum og slog Laaget i efter ham. Alt dette var et Dieblis Bærk, og, da Gonfalso traad ind i Bærelset, fandt han sin elskværdige Myndling, med den uskyldigste Mine af Verden, sidende ved et Bord, fordybet i Bønebogen.

Gonfalso fremførte nogle rørende Tirader om Adskillelse og Kjærlighed, var meget tilfreds med sin Myndlings Andagt, og befalede endelig to indtrædende Tjenere at bære den tunge Kasse til Skibet, hvorpaa han strax fulgte efter selv. Isabella var i den største Urolighed over, hvorledes det vilde gaae hendes Elsker. Imidlertid var det en Lykke for den indspærrede Edmund, at der var anbragt Lufthuller paa hans Fængsel, som skulde bevare de deri gjemte Staal-Instrumenter fra Rust.

Neppe var Skibet, der førte Hr. Gonfalso tilligemed hans Attributer, stukkert i Søen, før der reiste sig en frygtelig Storm, søndersplittede

Seil og Mast og kastede det lette Fartoi fra Ky-
sten langt ud i Havet. Doctoren bad, Matro-
serne bandede, og tilsidst faldt een af disse raae
Bandsmænd paa den ulyksalige Tanke, at den
med alle Slags besynderlige Figurer bemalede
Kiste var forhexet og havde foraarsaget Orkanen.
Eenstemmigen besluttede man at offre den uheld-
svangre Kiste til Neptun, og, trods Gonsal-
vos indstændige Bønner, vilde denne Plan, der
just ikke klang lifligt i den forsærdede Edmunds
Dren, være bleven udført, hvis ikke i det Samme
Stormen havde lagt sig, og en let og gunstig
Vind havde ført Skibet til dets Bestemmelsessted.

For Gonsalvo blev der strax anviist et
Bærelse i den fornemme Syges Huus, som,
udmattet af forrige Dags Tildragelser, endnu laae
i en dyb Søvn. Ubeskjæftiget og uden synderlig
Sovelyst, faaer vor Saarlæge det ulykkelige Ind-
fald, først at ville undersøge sine Instrumenter,
om intet af dem havde lidt Skade eller var ble-
vet ubrugeligt. Han aabner altsaa Laasen med
den sædvanlige Nøgle; men — hvad skeer? —
Laaget vil ikke gaae op, uagtet alle den kraft-
fulde Oldings Anstrengelser. Han udtømmer
sine Kræfter; men forgjæves: Laaget lader sig
ikke rokke. Meget naturligt; thi Edmund holdt

med ungdommelig Styrke indvendig fast paa det. Arrig udbryder endelig den gamle: "Nu vil jeg have det op, om saa Fanden selv sidder deri!" I det Samme lader Edmund Laaget fare, springer ud, griber den overraskede Gamle, som troede at see den livagtige Satan for sig, i Brystet og smider ham behændigt ind i Kassen, som han gesvindt slaer i over ham. Rask iler nu den elskende Yngling tilbage til Cadix, hvor han indtræffer henimod Middag, og overtaler uden stor Vanskelighed sin dyrebare Isabella til Flugt, for paa hiin Side Pyrenæerne, i det kjære tydske Fædreneland, at finde en Lykke, som den yppige Halvø ikke kunde skjenke dem.

Gonsalvo forholdt sig i Begyndelsen ganske roligt sit Fængsel, som han troede, var ham anvist af Djævelens Magt, for ikke at blive endnu værre hjemsogt af Manden med Hestefoden, og, da Herren, for hvis Skyld han var bleven faldet, allerede, ved Hjælp af en anden, i Nærheden boende, duelig Saarlæge, var paa Veien til at komme sig, bekymrede heller ingen af Tjenerne i Huset sig om ham. Endelig den næste Morgen erindrede man ham og befriede den stakfels Doctor ud af hans snevre Fængsel, hvor han tilsidst var bleven utaalmodig og havde givet sig

til at skribe om Hjælp, hvorpaa man forkyndte ham, at man ikke behøvede hans Bistand; han kunde derfor begive sig hjem igjen, hvor han var kommen fra. Gjerne forlod den Bedragne et Huus, som han indbildte sig, stod under Djævelens Herredømme; men, ved sin Ankomst til Cadix, lærte han kun altfor snart sin Djævel at kjende, da han af Pigenes og Raboerskens Beretninger erfarede sin kjære Myndlings Bortførelse.

Superlativer.

Det Tungeste: at en Hovmodig ydmyger sig, og siden ikke tager en Deel af sin Ydmyghed tilbage.

Det Letteste: for en Biis, at dadle sig selv; for en Daare, at rose sig selv.

Det Viseste: mod Gud Redelighed, mod Medmenneskene Kjærlighed og mod Skjæbnen Stolthed.

Det Daarligste: at troe, at kunne vorde lykkeligere, uden at være værdig til den forøgede Lykke, og derfor først for den modtagelig.

Det Sørgeligste: Synet af en Forsamling glade Nyggesløse.

Det Uforbedreligste: et Menneske, der indusfriss tager Samvittigheden i Hænder.

Det Edleste: ægte Mandssord, og ægte Qvindeynde.

Det Fineste: Skjæbnen, thi den vinder de Klogeste om sine Fingre.

Det Prægtigste: Himmelhvælvingen.

Det Yndigste: en halv tildækket Barm, en klog Uskyldighed.

Det Interessanteste: for Forliebte deres Kjærlighed, for Ikkeforliebte Fremtiden.

Det Guddommeligste: Ydmyghed paa den høieste Lands Masyn.

Det Blideste: Jesu Masyn, naar det i Himlen skuer paa hans Moder.

Det Taalmodigste: Døden, thi den bier paa os Alle.

H. C. Michelsen,
Præst ved Holmens Menighed.

Søndagen den 8de Juni indkommer Hr. Professor Thornings Bidrag.

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 24.

Løverdagen den 14de Juni 1828.

Forlagt af Understøttelses = Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,

Hof- og Universitets = Bogtrykker.

Anneldelse.

Mandagen den 16de denne Maaned, om Eftermiddagen Kl. 5, holdes General = Forsamling paa Prindsens Palais bag Slottet, til hvilken Tid De Herrer Repræsenteranter behageligen ville møde.

Administrationen for det forenede Understøttelses = Selskab.

Christensen. Schram. Friedenreich.

Lund.

M a r i a n e

eller:

Hvo ikkun lader Herren raade o. s. v.

En virkelig Tildragelse.

(Fortalt af J. C. Appenzeller).

Det var allerede langt ud paa Aftenen, da der bankedes paa min Dør, og en Ven, ledsaget af et ungt mig aldeles ubekiendt Fruentimmer, traad ind. Den Ulykkelige var næppe i Stand til at holde sig opreist, og Mælet syntes at forgaae hende. Uden at ane det, som foregik i hendes Indre, kunde jeg dog letteligen gjøre den Slutning, at noget Overordenligt maatte paa denne, til Besøg upassende, Tid have bragt hende herhid. Hun var særdeles vel klædt, og havde i sin Ansigts-Dannelse og hele Legems-Holding Noget saa ædelt, saa blidt, at hun strax maatte gjøre Krav paa min fulde Deeltagen. Jeg bad hende sætte sig, og hørde da af hende og hendes Ledfager følgende Meddeeling.

”Hun havde gjort Reisen fra Philadelphia og var kommen Kl. 4, afvigte Dags Morgensfund, for at besøge sine Forældre, dem hun for fem Aar siden, efterlod i Schweiz, og til hvilke

hun adskillige gange havde skrevet, at de skulde komme til hende i Reading — en Stad i Pensylvanien — for der, mindre betyngete med de Sorger, Livet medfører, at opslaae sin Bolig hos hende. Faderen havde svaret hende, at han ikke kunde, deels formedelst Mangel paa Penge, deels formedelst hendes Moders Sygdom, foretage sig denne Reise til et saa fiernt Sted; men hellere ønskede han, Datteren vilde komme tilbage til Europa forat hun hjemme, i sit Fædreland Schweiz, endnu kunde vise sin gamle, meget syge, Moder den sidste Kiærligheds-Tjeneste. Nu, da Datteren var kommen her, erfoer hun til sin Skræk, at hendes Forældre og Barn, hendes Syster og Svoger vare, i Begyndelsen af Mai-Maaned, reiste til Reading for at komme til hende; at de havde taget Veien tilsøes fra Havre de Grace, medens hun var histfra kommen her til over Hamburg. Hendes Tilstand var da nu meget sørgelig saasom hun deels ængstedes af Bekymring over sin Families Skæbne, deels selv ikke befandt sig i Stand til, strax at foretage Tilbagereisen, fordi de dertil nødvendige Penge manglede hende. Hun endte sin Meddeeling dermed, at hun var, med sin ledsager, kommen til mig for at søge Raad om, hvad hun nu, i

denne sin fortvilelsesfulde Stilling, skulde foretage sig."

Fuldeligen følede jeg selv, hvad jeg vilde have at gjøre, hvis det havde staaet i min Magt at følge mit Hjertes Drixt — strax nemlig, at forstrække hende den til Reisen nødvendige Pengesum, for diebliffligen at befordre hende til Havre de Grace, og dersfra over Newyork til Reading, hvor hun da kunde kaste sig i sine Forældres og sin Sønns Arme. Dog, til at udføre dette besad jeg ikke det nødvendige Middel: jeg kunde altsaa blot sige hende, at den Herre, der havde ført hende til mig, og jeg skulde gjøre Alt til hendes Beroligelse, og skaffe hende det, der behøvedes for at reise tilbage til Reading. Ogsaa sagde jeg hende fremdeles, til hendes Trøstelse, at de gode Mennesker, hun selv havde fundet i den fjerne Verdensdeel, vilde ogsaa vise sig velsindede imod hendes Familie, som altsaa maatte der taalmodigen oppebie hendes Tilbagekomst. Efter en Times Forløb forlod hun mig, og næste Morgen reisde jeg bort til Hovedstaden.

Efter min Tilbagekomst fandt jeg hiint Fruentimmer, hvis Navn var Mariane, modtagen af en Dame i vor By, hos hvem hun fandt, tilligemed den hjærteligste Deeltagen, al den

fiærlighedsfulde Trøst og Lindring, hvortil hun, i sin daværende Sindstilstand, faa høiligen trængde. Imidlertid vare mine Benner virksomme, tillige med mig, for at tilveiebringe den nødvendige Sum hos de os bekiendte velgiørende Menneſker. Strax efter gjorde jeg en Reife til Z**. Følgen af denne ſkal ſideneſter blive fortalt.

Mariane var Datter af en duelig Kunſtſnedker og Klaveermager, fra det Württembergſke. For omtrent tredive Aar ſiden erhvervede han ſig Borgerret i Staden Chevreux i Waadt Land, og giftede ſig der med en Pige fra Bern. Han drev ſit Haandværk forſt i Bern og ſiden i Lauſanne, Peterlingen, Zürich, endeligen paany i Bern, og tilſidſt i Biel, udenat det lykkedes ham i den Ene, eller den Anden af diſſe Stæder, at ſkaffe ſig et fra Næringsforger frit Liv. Hans alfor ſtore Godmodighed og hans ubetingete Tiltro til Andre, — hvormed ogſaa forenede ſig en Række af Ulykſtilfælde — havde for ſtørſte Delen aarſaget hans vedvarende trangfulde Tilſtand. Hans eneste Søn forſvandt, i Feldtoget mod Ruſſerne, tilligemed ſaa mange Andre, der aldrig vendte derfra tilbage.

Mariane fik, medens hun endnu vandrede i Livets Baar, Tienefte hos en dydig Enke i Z**.

I sin Uskyldigheds-Tid blev hun, ved kiærlig, blid Danning og ved sit fordringsfri, stille Væsen, udrustet med hiin Ynde, der saaoft, med sit uimodstaaelige Trylleri vinder og fængsler Hjerterne især hos dem, som, ikke ledete blot af de Indtryk, en Genstand gjør paa Sandseligheden, ere langt opvøiete over de gængse Bellyst-Hølelser og fremmede for alle Forforings-Kunster. Enkens Systersøn, der ikke sieldent besøgte denne sin Frende, og ved sliq Leilighed saae Mariane, ja saae hende ofte, var en fortræffelig Yngling af en anseelig Familie og formaaende Slægtstabs-Forhold. Umistænksum og i Tillid til begge de unge Menneskers Dydighed, erfoer Enken forsilde det, der, som Frugten af et ubevogtet Dieblif, blev Folgen af de Elskendes Omgang. Paa et Egteskab var ikke at tænke, forat det skete Feiltrin kunde derved ligesom dækkes; thi frygteligen fremtraad her, som en uoverstigelig Hindring, en saadan Forskiellighed i Stand og Livsforhold, der nu engang, i et sælskabeligen ordnet Liv, finder Sted. Mariane drog til sine Forældre. Hendes Elsker blev, efter faa Aar, et Offer for Græmmelsen og døde i Armene paa sin Farbroder, hvem han kunde medrette kalde sin Ven og Broder.

Nu levede Mariane med sin Søn, Faderens livagtige Billed, stille og eensom. Aldeles

opoffrende sig Omsorgen for sit Barn, sin elskte Carl, kjendte hun ikke anden Glæde end den, at være ham en trofast Moder og sine Forældre en om Datter. Længerhen fortalte ofte hendes Fader mig, hvilket Barn han havde havt i Mariane, og hvorledes hans Hjærte blødede, da hun, ifølge hans eget Raad, var reist bort til America. — Hos Faderen arbeidede nemlig en ung Mand, af Navn Frants Leuw, en Lydsker, der ofte havde Leilighed til at see Mariane, og være Vidne til hendes fordringsfrie Virken. Snart blev han Familiens Fortrolige, og bekiendt med alle dens Slægt:Anliggener. Dreven af en særlig Kiærlighed til den lille Carl, anvendte han paa dette Barn alle sine Fritimer, idet han aldeles opoffrede sig Drengen, ja blev ligesom hans Ven og Fader. Efter fuldendt Dagværk tumlede han Drengen paa sit Skiod, og bragde denne meget, af ham selv forfærdiget, Smaa:Arbeide til morende Legetoi. Ved sin Karakter:Ørlighed vandt han, i saadan Grad, Familiens Tiltro, at han omsider turde aabensbare Mariane's Forældre sin Tilbøielighed for deres Datter, og anmode om deres Samtykke til nærmere Forbindelse med hende. Mariane tog ikke i Betænkning at give Frants Leuw sit Ja,

ligesom hendes Forældre eiheller vegrede sig ved at bekræfte Datterens Lovte. Disse glædede sig endog over at komme i nærmere Forbindelse med denne unge Mand, og end fastere at knytte det Baand, der hidtil havde bundet dem til ham; da han, alle Forestillinger om, at hans Kærester ikke besad Formue, ja endog medbragde hun et Barn, født udenfor lovligt Egteskab, aldeles uagtete, paa det Hvitideligste erklærede, at hans tilkommende Kone aldrig skulde derover høre, fra hans Mund, nogensomhelst Bebreidning, ja, at han meget meer vilde, med inderlig Glæde, være Drengen i Faders Sted og behandle ham som sit eget Barn.

(Fortfætttes).

K r a f t t a l e.

Næppe er nogeninde en Armee tiltalet meer kraftfuldt og kortere, end, da Kong Henrik 4 henvendte sig til sin Krigshær, ved Jvry, medens Fienden stod ligeover for ham, med følgende Ord: Mine Børn! I ere Franskmænd; jeg er Eders Konge; der staaer Fienden

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 25.

Løverdagen den 21de Juni 1828.

Forlagt af Understøttelses = Selskabet.

Trykt hos Andreas Seibelin,
Hof- og Univerſitets = Bogtrykker.

A n m e l d e l s e.

Mandagen den 30te denne Maaned, om
Eftermiddagen Kl. 5, holdes General = For-
samling paa Prindsens Palais bag Slottet,
til hvilken Tid De Herrer Repræsenterer
behageligen ville møde.

Administrationen for det forenede Understøttelses =
Selskab.

Christensen. Schram. Friedenreich.

Lund.

M a r i a n e

eller:

Hvo ikkun lader Herren raade o. s. v.

(Fortsættelse).

Følge disse Forstkringer betænkte hverken Mariane sig paa at indgaae Forbindelsen med Leuw, ei heller dvælede hendes Forældre med at give til denne deres Samtykke: nu syntes altsaa ikke Noget videre at staae tilbage for de Elskende, end at lade sig ved den præstelige Viening indlemme i Ægteskanden. Dog, just ved denne Leilighed var det, hvor de største Hindringer kom i Veien for de Uerfarne. Endeel forskiellige skriftlige Bevillinger, Beviser samt Vidnesbyrd skulde først tilveiebringes — og Lydskerne affloge at opfylde de Betingelser, Waadtland gjorde for at tillade en Borgerinde i Chevreux, at indlade sig i Ægteskab med en fremmed Mandsperson. Paa den anden Side kunde Frants Leuw ikke skaffe sig Borgerret, saasom hans Formue ei var tilstrækkelig til at udrede den Sum Penge, for hvilken man tilkøbde sig hiin. De Elskende saae det altsaa umuligt, strax at

fuldbyrde sin ægtefæbelige Forbindelse, ja mistvilde endog om, at nogenfinde en dertil gunstig Udsigt vilde vise sig. Fra dette Dieblif undgik Leuw, med den ædelste Omhedsfølelse, alfor ofte at see sin elskte Pige. — Saaledes stode Sagerne lige til det Dieblif, da Hr. St***, en fornem Schweizer, fattede den Beslutning, at nedsætte sig ved Kysten af Floden Ohio i Nordamerika, og tage med sig et Antal flinke Folk, der vilde forsøge sin Lykke i den nye Verden, for at anbringe disse som Kolonister rundt om paa den Jordstrækning, han valgde til Nedsætningsplads. Dette skeede i Foraaret 1819.

Da Hr. St***s Beslutning var kommen Leuw for Øren, ansaa han denne Udvandring ligesom et Bink fra Forsynet til, at forene sig med Udvandrerne. Han talede derfor med St***, og aabenbarede ham reentud det Forhold, hvori han stod til Mariane, idet han tillige yttrede, hvorlunde han troede, deri at finde den eneste Udvei til, at komme i Ægtefælsforbindelse med sin elskte Pige, og derved med Et blive hævet over alle de utallige Formaliteter, hans oprindelige Fædreland og Schweiz paalagde ham til Opnaaelsen af hans Hensigt. St*** viisde Leuw Muligheden af at faae sit Ønske

opfyldt, og bestyrkede denne i det Forsæt, at forene sig med ham. Der var nu for den unge Mand ikke noget Andet tilbage, end at bevæge Mariane og hendes Forældre til at give dette Foretagen sit Bifald.

Hvor tungt det nu endogsaa maatte være for de bedagede Gamle, ja for selve Mariane, frivilligen at samtykke i en Skilsmisse, rimeligviis for deres hele øvrige Liv, gjorde man sig dog omsider fortrolig med Tanken om denne, og — Samtykket paafulgde. Dog, idet Afreisefaragen stedse meer og meer nærmede sig, opstode hos Mariane og hendes Forældre mangehaande Betænkeligheder, med Hensyn til den lille Carl. Bedsteforældrene frygtede for, den lille Dreng ikke skulde kunne udholde de Besværligheder, en saa lang Reise fører med sig. De havde hørt Folk tale om Søsnyge; Ulemperne, om de mange Savn, Fremmede, som kom til det fjerne Nordamerica, maatte taale; om den nye Himmelsægnis, og de uvanlige Næremidlers skadende Indflyden paa Sundheden hos dem, der vovede en saadan Didvandring, samt hvad Mere derom kunde siges. Mariane derimod kunde og vilde ikke tiltræde Reisen uden, at have sit Barn med sig; thi allerede blot Forestillingen om, at maatte

Skilles fra dette, satte hende i den mørkeste Sindstemning. Der opstod nu, hos hende, en haard Kamp imellem Kiærlighed til hendes Frants og Omhed for hendes Barn; fra Nu af svømmede hendes Dien i Taarer; No og Søvn flygtede bort fra hende; ja det syntes, som om hun skulde blive et Offer for dræbende Lungesind, der saaofte hjem søger Mennesket, naar dette vakler imellem hellige Pligter og ikke veed, hvilken det skal foretrække.

Imidlertid formaaede Forældrenes venlige og kiærlighedsfulde Tale, deres velmeente Raad og de gjentagne Forsikringer om, at ei alene Intet skulde, naar den lille Carl blev hos dem, mangle ham, men at baade hun selv og de vilde da lettere kunne finde sig i Bortreisen — Saameget hos hende, at hun blev roligere, og tilsidst, rigtignok kun med blødende Hjærte, var tilfreds med at reise uden sin Carl. Mæest virkede dog Faderens Lovte om, at han vilde, hvis det skulde gaae hende godt, og hun monne blive lykkelig i America, komme did med sin øvrige Familie, og da tillige bringe Drengen med sig. Tusendgange, ja endog i det Døies blik, man tog Afsked, gientog Mariane, grædende og med et tungt Suf, det bønlike Spørgs:

maal: "Ikke sandt, Fader og Moder! I komme jo siden og bringe Carl med til Eders Mariane?" Om det Samme bad Frants ligesaa indstændigen, da han, betagen af dunkle Anelser om, at han kanske ikke vilde meer faae dem at see, bestandigen kun gientog: "Ikke sandt, I komme jo til os, hvis det gaaer os vel?"

Ingenlunde formaaer jeg at beskrive Afskeds-timen. Den, der kiender af egen Erfaring deslige Optritt, veed kun alfor vel, at den hele ydre og indre Verden antager, i saadanne Dieblik, en ganske anden Stikkelse, og at saavel de stormende Følelser efterhaanden tabe sig, som Kampen imellem disse omsider endes med, istilhed at give sig Stæbnen i Vold.

Frants og Mariane reisde da først til Amsterdam for, siden derfra at fortsætte Rejsen tilføes. Allerede der, i den gamle Handelsverdens Hovedstad, lykkedes det Hr. St*** at finde en Præst, som var villig til at vie de Forlovede; dog gjorde han dette kun paa den bestemte Betingelse, at det saakaldte Bielsebrev, hvilket han udstedte til Hr. St***, ikke maatte leveres de Nygiorte og af disse ei aabnes, førend de vare komne et vist Stykke ud paa Havet. Ogsaa skeede dette først, da Halvdelen af Weien

til den nye Verden var tilbagelagt. — Det, der siden hændtes ved deres Ankomst til Ohio, ved deres Nedsætning der, ved deres Vortflytten til Reading, samt hvad angik deres Liv og Vandel paa disse Steder, er alfor fuldt af romansagtige Begivenheder, tilat det i denne Meddeleling skulde kunne fremstilles; ja det kunde endog give overflødig Stof til et heelt Værk. Blot Frants's underfulde Død er den eneste dette Tidspunkts Tildragelse, vi ville fremhæve.

Allerede paa det Skib, der bragde de lykkelige Forenede til America, viisde sig hos Frants betænkkelige Kiendemærker paa en langsomt tærende Feber. Tiltagende Magerhed og Svækkelse lode den stakkels Kone befrygte en Svindsot, eller Udtæring hos hendes Mand; dog overlod hun sig til det Haab, at hans Helbreds-tilstand nok vilde, naar han først var paa Landjorden og kunde føre en regelmæssigere Levemaade, blive bedre. Aldrig klagede Frants, og Mariane fordulgte ham stedse sin Bekymring for hans Helbred; ja, naar Modløshed syntes at trykke ham, forsøgte hun alle Opmuntrings-Midler, til hvis Opfindelse Kiærligheden er saa findrig, og paa hvilke den er hartad uudtømmelig. Ofte fordrev hun Skyerne, der mørkede hendes

Mands Pande, ja hun vidste endog at afflokke ham et blidt og haabfuldt Smil; hun forstod at indgyde ham Mod og Tillid, medens hun selv indsluttede i det Indre sin egen Hjemvee, og sin Længsel efter det forladte Barn; stedse underholdt hun sin Mand med det, som kunde opretholde hans Sind, og endogsaa vække hos ham behagelige Udsigter i Fremtiden.

Saaledes fandt Frants, ved sin Kones Hjærte, alt det, som lod ham glemme hans idelige Anelser om den sig nærmende Død; ogsaa hemmeligholdt han for hende sin Tilstand, naar nu og da Forestillingen om en snart forestaaende Skilsmisse overvældede ham. Kun sin Ven, Joseph Winter, der fra Schweiz havde giort Reisen med Egteparret, tilstod han i slige Dieblik den Kummer, der trykkede ham, og da udbrød han ofte med et Suk: "Hvorledes skal det vel blive med min Mariane, naar jeg er død!?" Eller ogsaa han bad og besvor sin Ven, ikke at forlade hans Kone, hvis han skulde døe.

(Fortsættes).

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 26.

Løverdagen den 28de Juni 1828.

Forlagt af Understøttelses = Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,

Hof- og Universitets - Bogtrykker.

A n n e l d e l s e.

Mandagen den 30te denne Maaned, om
Eftermiddagen Kl. 5, holdes General = For-
samling paa Prindsens Palais bag Slottet,
til hvilken Tid De Herrer Repræsenteranter
behageligen ville møde.

Administrationen for det forenede Understøttelses-
Selskab.

Christensen. Schram. Friedenreich.

Lund.

M a r i a n e

eller:

Hvo ikkun lader Herren raade o. s. v.

(Fortsættelse).

Imidlertid svandt kiendeligen Frants's Kræfter, da han var kommen til Reading, og havde der gjort de første Indretninger til sin Haandterings Fremme: det kunde altsaa ikke være skjult for Mariane, hvilken tung Skæbne, der ventede paa hende. Hvormeget nu Frants endog over sine Ewner anstrængede sig, idet han, ligetil faa Dage før sin Død, sysslede med sit Snedker-Haandværk, og altid foretog sig Noget, deels for der ved at adsprede sig, deels for ogsaa at berolige sin Kone: maatte han dog omsider bukke under for Sygdommen, og lægge sig i Sengen, da hans Livskraft var hartad forsvunden, og han derfor moden til Døden. Hans Stemme blev meer og meer svag — den Døendes Kallen indfandt sig — og Lægen, der stedse havde besøgt ham, ja altid behandlet ham med største Omhu, trøstede nu Mariane, som, bestormet af Smertens vilde Heflighed, enaften spurgde ham, hvortlænge vel Frants endnu kunde leve, blot med de Ord: "han

lever kanskee til den frembrydende Morgenstund." Saavel for Joseph Winter, der ikke veeg bort fra sin lidende Vens Leie, som ogsaa for de øvrige Hunsfæller, med hvilke Frants levede i Reading, var nu ei Noget meer magtpaaliggende, end at bortdrage Mariane fra det hjærtetsnussende Syn, Opfølselsen af et dyrebart Menneskes Liv maa være for den sølende Tilskuer. Frugtlose vare ikkedestomindre alle Bønner, alle Forestillinger. "Jeg vil døe med ham!" dette var det stedse gientagne Kiærligheds-Skrig, hun udstødte. Man bevilgede hende omsider det, ingen Magt formaaede at hindre, og lod hende blive hos den Døende. Hun lagde sig ved Siden af Frants paa Sengen; med sin Haand holdt hun hans, og hendes Dien hvilede paa hans. Nu syntes han blideligen at slumre, hvilket hun selv troede, endogsaa, udenat de Omkringstaaende havde forsikret hende derom. Da sagde hun: "siden min Frants sover, vil jeg ogsaa en liden Stund slumre." Man anviisde hende Plads i et andet Bærelse, og troede nu, at have fundet det meest bequemme Dieblif til, paa en passende Maade aldeles at bortfierne hende. Mariane gif. Da hun nu var kommen ind i det Bærelse, hvor hun skulde ligge,

bad hun den, der ledsagede hende, at man maatte lade hende være alene. Dog — da man troede, hun sov, kom hun tilbage og sagde, ganske forstyrret: ”Jeg kan ikke sove; stedse synes det mig, som jeg hører min Mand's Suf og Dødsrallen.” Nu viisde man hende den Slumrende og spurgde, om hun vel hørte Andet, end det lette Aandedrag. Hun svarede Nei, men paastod tillige, at, naar hun atter fiernede sig fra ham, vilde hun igien, som forhen, høre hans Suf og Rallen. Man maatte da paany tillade, at hun satte sig paa sin Mand's Sygeseng, greb hans Haand og holdt denne fast med sin. Snart indslumrede hun, ved Siden af sin Frants, og nød da nogen styrtende No.

Lægens Spaadom gif i Opfyldelse. Tidligen, da Morgenstunden fremgryede, hedenfoer Frants. Mariane saae ham ikke døe; først, da nogle Timer efter hans Død vare forløbne, vaagnede hun op — ved den Dødes Side. Ikke vovede Noget af de Tilstedeværende at sige hende Sandsheden, idet hun slog Øinene op og glædeligen spurgde: har Frants sovet hele Tiden ligesaa roligere — som nu? Først, da de gode Mennesker saae hen til hverandre, og ei Noget af dem vilde svare, hævede hun sig op fra Leiets og bødiede sit

Hoved hen mod Ansigtet af den Hedengangne, der laa fold og bevægningsløs. Pludseligen foer Mariane tilbage. "Min Gud! Frants er jo død!" raabde hun. Dette var Alt, hvad hun formaaede at frembringe. Alle Omkringstaaende fældte hjærtelige Taarer, og følede Sandheden af hine Ord: "see dog, hvor kjær hun havde ham!"

Efter nogle Timers Forløb kom Lægen. Han, samt alle de øvrige Tilstedeværende, hvilke den meest levende Deeltagen havde ført did, bade indstændigen Mariane at fjerne sig fra Liget. Hun syntes ikke at ville høre deres Ønske. Man forsøgte da paa, at skaffe hende bort, men forgjeves. "Lader mig blive! skreeg hun; thi jeg vil ogsaa døe!" Først henimod Middag bragde Joseph det dertil, at hun stod op og tog noget Styrkende til sig. Dette ædle Menneske, der i den lange, tunge Tid havde holdt ud hos de hinanden saa ømt Elskende, og hvem ei noget Offer var for stort, taledede nu Trøstens Ord. Med hartad sønderknust Hjærte sagde han til Mariane: "Jeg har mistet min bedste Ven; J, gode Mariane! Eders Stytte; men saalænge, jeg har at leve og kan arbeide, skal Intet mangle Eder. Fortvil ikke! Gud vil lade det igien blive lyst, ihvor mørkt det endog seer ud for Eder og

mig! Som Barn hørde jeg af min nu salige Moder: Man lade kun den gode Gud raade! — Frants, der var mit Hjærte saa kjær, har det i denne Stund langt bedre, end vi. Han var en oprigtig Mand, en ærlig Siel; hos Gud lever han nu i Salighed. See! først nu er han i den rette nye Verden, i det himmelske Jerusalem, i Guds Stad, og har fundet det, vi endnn først maae søge — Fred!” Saalunde talde Joseph til Mariane og astørrede sine vaade Dien.

Nu gjorde man Anstalter til at skaffe den Døde ud af Bærisset. Lægen selv raadede, at dette maatte skee usfortøvet og paastod tillige, man ikke kunde, uden med Fare for Sundheden, strax bruge de Sengenklæder og Lagner, paa hvilke den Døttode sidst havde ligget. Dog, alt dette virkede ikke paa den vaagne Drømmendes bedøvete Dren, da hun uophørligen skaffede sig Noget at gjøre ved Liget. Snart lagde hun Bagsiden af sine Fingre paa den Dødes blege, indfaldne Kinder; snart ordnede hun Noget ved hans Haar; saa forsøgte hun igjen at lægge hans Hænder sammen, eller at lukke hans aabne Dien. Saaledes drev Mariane det ligetil den følgende Morgen, da man endeligen, med skaansomt Alvor, forkyndte hende, at hun skulde sjerne sig fra Liget, og at

man nødvendigens maatte bringe dette ind i et andet Bærelse. Hun bad imidlertid endnu om Frist til Eftermiddagen. Da vilde hun selv paa Klæde Liget, men da ogsaa blive der, hvor man bragde dette hen, indtil det var begravet. Omfæder tillod man hende, hvad hun ønskede. Saa snart nu den fastsatte Tid nærmede sig, fastede hun sig langs: hen over den Døde, Hoved imod Hoved, Bryst imod Bryst, idet hun omarmede ham med Kiærlighedens fuldeste Hefstighed, holdt ham tæt til sig og ligesom fastflemmede ham til sin Person. Ikke var tilstede Noget, der jo maatte være bleven, paa det Jnderligste, sat i Bevægelse ved denne troe Kiærligheds Magt; ei Noget, der jo havde følet sig dybt rystet ved denne rædselsfulde Omhed.

Da nu dette rystende Optrin syntes de Tilstedeværende, at vare alfor længe, og man derfor meer og meer, med de indstændigste Bønner, skyndte paa Mariane, farer hun baglænds op fra den Døde og skriger, med giennemtrængende Stemme: "Frants!" Den formentlige Døde sidder opreist i Sengen; hans Læber bæve, som svagt berørte Strænge; Dinene bevæge sig; han skuer omkring sig med undringsfulde, stive Blik. Mange, betagne af Forfærdelse, ile ud af

Døren, da Frants — endnu stedse taus — omsider reiser sig op af Sengen, træder ud paa Gulvet og begynder, en halv Fod høiere, end han tilforn var, at vandre i Værelset. Mariane, næsten død af glædefuld Skræk og navnløs Hentykkelse, iler nu hen imod ham, og, idet hun atter og atter kysser ham, omarmer ham, siger hun: ”Har jeg Dig da igien? Er det muligt!? Du igien min!? Men, hvi er Frants bleven saa stor? Mine Læber naae ei meer Dine, saa stor, saa høi er Du bleven. O, sæt Dig ned!”

Hele Naboerskabet omkring Frants's Bolig, derefter hele Gaden, ja endeligen det hele folkerige Reading kom, ved Underretningen om det, som var foregaaet, i megen Bevægelse. Alle strømmede til Huset, men ei nogen meer dristig, dog tillige meer forlegen, end Lægerne, der, efter Optrinnet afvigte Dag, havde, paa mangehaande Maader, underholdt Almenheden i Reading om den til Uffindighed elskende Schweizerinde. Virkeligen var ogsaa Frants, i Ordets sandeste Betydning, opstanden fra de Døde; thi man havde seet paa hans, formentligen affielete, Legeme alle Dødstegn, undtagen den gærende Forraadnelse.

(Fortsættes).

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 27.

Løverdagen den 5^e Juli 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

M a r i a n e

eller:

Hvo ikkun lader Herren raade o. s. v

(Fortsættelse).

Medens nu Alle, saavel udenfor som i Huset, ikke alene vare blevne satte i Forfærdelse og Forundring, men ogsaa lige til Skyerne ophøiede, som med een Mund, Marianes sieldne Rieerlighed og Trostaa, onskede at see hende, at kiende hende, og dog, vakslende imellem Nysgierriighed og Rædsel, formaaede ikke at fatte Beslutning til, at træde ind i det vidunderfulde Huus — medens nu alt dette foregik,

kom Frants saaledes til Kræfter, at han begyndte en Samtale med sin Mariane. Dog, den dybe hule Tone, hvormed Frants talde, var ikke hans vanlige Stemme; ak! den lod kun alfor fremmed for den kære Rones Dren, og Frants's Bebreidnings-Ord til Mariane: "hvi har Du dog gjort dette ved mig!? styrtede hende fra den høieste Henrykkelse ned til den dybeste Kummer. "Jeg havde det saa vel; allerede levede jeg iblandt Guds Udvalgte og Englene i Paradis: hvi skulde jeg da tilbage igien i dette Liv!? O, havde Du seet, hvad jeg saae, hørt, hvad jeg hørde! Du skulde ikke have vaakt mig, da jeg allerede var død! Ja — ja — jeg var død — jeg saae mit Lüg og dine Taarer; men jeg troede mig for Bestandigt befriet fra mit Legemes Baand. Nu, da jeg atter finder mig tilbagegi ven Jordlivet, væmmes jeg ved Alt. Hvad skal jeg nu gjøre med de Høyle, Sauge, Binkelmaal, samt alt det øvrige Værktøi paa Bæggene og Høylebænken? Mariane, Mariane! hvor dog Alt er hist ganske anderledes beskaffent, end vi her tænke os det! Ak, gid Du vidste det og døde tilligemed mig! — thi viid, min Opvækkelse fra Døden er — jeg føler det noksom tydeligen — af kun kort Varighed! Bered Dig paa,

at Du om føie Tid ei seer mig iblandt de Levende! og da, da skal ei Noget meer kunne vække mig. Bevar Dig til Omhu for vor Carl, og trøst dine Forældre i deres Alderdoms-Dage! Hisset sees vi igien." Endnu talede han nogle faa Ord med Joseph, og takkede ham for den Om-
sorg og Kiærlighed, han havde viist ham det faa lange Tidsrum igiennem. "Vær min Mar-
riane's Ven og Fader! Gud vil lønne Dig derfor, Gud, der veed, hvor høit jeg elsker hende! Dog, med al Kiærlighed til dette Bæsen, vilde jeg ikke længer leve herved. Hvor fri, hvor let, hvor ubunden følede jeg mig ikke hist! Alle Eder's Drømme om og Nydelse af jordisk Lyk-
salighed, det lykkeligste og længste Menneskeliv kan omfatte, ere Intet imod en eneste Fryds-
time hisset. Daarer ere I med Eder's Fagen efter den nye Verdens Skatte; ogsaa jeg var en Saadan. Søger ikke Lyksaligheden paa hiin Side Havet — søger den i Eder's eget Hjærte og histoppe over Stierne!"

Nu var Frants's Læge og med ham nogle Andre komne ind i Bærelset. De talede kun Lidet, men opfordrede Frants til at lægge sig i Sengen. Han lagde sig da, og de forlode Bærelset med Deeltagens og Bemods-Hem-

blik paa Mariane. Frants stod dog paany op, ordnede endog Et og Andet, men lagde sig atter i Sengen. Endnu taledede han i afbrudte Sætninger med Mariane. Endeligen syntes han at være indslumret. Dog, ei lysde for ham næste Morgen den opgaaende Sol, og nu saae Mariane paa den Dødes Afsyn Herliggiørelsens Træk, hvilke hun for 24 Timer siden sletikke havde mærket. Ogsaa Joseph ansaa nu Bennen for virkeligen død, og Endeel kom om Morgenen derefter for at see ham. Mariane sad bestandigen, paa Sengen, ved Siden af Liget. Henimod Middag blev dette klædt til at lægges i Ligkisten, og den med Taalmod lidende Mariane tog selv Deel i Alt; ja hun syntes at være bleven et ganske andet Væsen. Til Alt, hvad man foretog sig, gav hun nu villigen sit Samtykke. Med den roligste Sindighed forholdt hun sig ogsaa i det Dieblik, da den Døde skulde, henimod Aften, bringes hen i et andet Bærelse; kun udbad hun sig det, at maatte blive tilbage hos Liget.

Den tredie Morgen efter bar man Frants's Legeme til Graven. Han havde ønsket sig Hvilsted imellem nogle unge Løntæer, i Baggrunden af Haugen, og Joseph paataget sig at opfylde

den Hedengangnes Dnske. Paa Christi Himmelfartsdag, 1820, døde Frants Leuw, ikke fuldt 30 Aar gammel.

Reading's Guvernør, Hr. Hirten, søgde just paa den Tid en Sælskaberinde for sin syge Syster. Hans Datter, Fru Speath, henvendte hans Opmærksomhed paa Mariane, der maaskee, da hun var uden Paarørende og Venner, gierne bestemte sig til at modtage denne Post. Hvormegen Omhyggelighed og Pleie man kunde love sig af hende, lagde saavel den rørende Hengivenhed for hendes Mand, somogsaa den uroklarelige Udholdendhed ved hans Sygeseng noksom klarligen for Dagen. Hirten antog sin Datters Forslag, og gav hende Fuldmagt til at tale om Sagen med Mariane, saasnart Meddeling derom kunde, paa en passende Tid og Maade, gøres hende. Imidlertid udrettede, med sand Broderkiærlighed, Joseph Winter for sin Bens Enke Alt, hvad stod i hans Magt. Heldigviis havde Mariane i sit korte Ægteskab ikke noget Barn; men derfor yttrede sig ogsaa Længselen efter det, i Europa tilbageladte, fortiden saameget heftigere og stærkere, som hun nu meer, end forhen, følede sig alene. Gav man Mariane endog, i hele Reading, mangfoldige og mangehaande Bervi-

fer paa Deeltagen i hendes Ulykke, savnede hun alligevel, kanske endog smerteligere, det, som endnu var hende det kæreſte paa Jorden, ſin Carl, ſine Forældre og ſin Syſter. Trods Alt, hvad Joſeph ſagde til hendes Beroligelse, talede hun dog altid om ſin Carl, om en Tilbagereiſe til Schweiz, eller om det Haab, at hendes Forældre maafkee ſkulde fatte den Beſlutning, at komme til hende. Ligefom Nattegalerne i det kolde Jordſtrøg beſtandigen gientage de ſamme ſorgfulde Toner, ſaaledes gaaer det ogsaa det ſaarete Hjærte, fra hvilket de ſamme Klager ſtedſe paany fremſtrømme.

I denne Tilſtand levede Mariane, da Fru Speath, der allerede tilforn havde givet hende de ſieldneſte Bevifer paa velvilliefuld Opmærkſomhed, omſider kom enaften til hende og ſpurgde, om hun vel kunde have Lyſt til, at være hendes lidende Faſters Sælſkaberinde i Guvernement:Boſtningen. Tillige yttrede Fru Speath, med hvilken uindſkrænket Tillid hendes Fader, Guvernor Hirten, overdrog hende denne Poſt, og hvor lykkelig Familien vilde føle ſig ved, at ſee den Syge betroet hendes Pleie. Med den ommeſte Skaanſomhed gav man hende at forſtaa, hvorlunde hun ſkulde blive behandlet ſom et Lem af Familien; ja man gif endog ſaavidt, at man

sagde hende, hun blot i nogle Uger kunde forsøge, hvorledes en saadan Stilling monne behage hende. Man havde det Haab, at denne Forandring skulde bidrage meget til Marianes Opmuntring; selv Joseph var af den Mening, at det vilde fordelagtigen indvirke paa hende, hvis hun kunde bestemme sig til at modtage hiint Tilbud.

Omstider tiltraad Mariane, i Esteraaret, sin Post hos Guvernørens Syster. Vel besad hun ingenlunde hine en dannet Aands glimrende Egenskab, eller hiin Rigdom af Kundskaber og mangesidig Levnedsviisdom, man almindeligen forudsætter og søger hos Personer, der skulle paatage sig slige Poster; men i deres Sted var hende af Himlen skienket en Gave, der uden tvivl har endog langt høiere Værd, end alle hine lovpriiste Aandsfortrin, som kaste fra sig en saa blændende Glans — et Sind nemlig, rigt paa saadanne Erfarings-Skatte, der fylde det indre Liv med altid friske Yndigheder, med reen, aldrig forsvindende Glæde; i hende rørte sig et troende Hjærte, fuldt af ædel Jævnhed og høi Tillid til Gud, bekiendt med navnlose Salighedsglæder, hvilke det religiøse Sindelag skienker Enhver, der veed at øse af den christelige Viisdoms Kilde.

Det kunde ikke feile, at jo Frøken Hirten, der, udreven fra Selskabslivets larmende Udspredeiser, var, saa at sige, givne tilbage til selv, jo maatte, i Omgang med en Person, som Mariane, modtage en Retning for sin Tænkemaade og sit Aandsliv, hvilken nødvendigen vilde for hende blive høist velgiørende. Hiin gudhengivne Nolighedsaand, hiint Laalmod, der veed at skikke sig i Forsynets helige og udforskelige Ledninger; hiin trofulde Tilbedelse af hans skjulte Raad kiendte E a d y Hirten noksom af den Religionslære, Jesus har forkyndt Menneskerne; dog lærde hun at kiende alt dette langt bedre af Marianes Levned, end af alle Bøger og Skrifter, hun havde læst, og nu blev det hende først ret klart, hvad Verdens Frelser vilde sige med de Ord: "Hver den, som vil være min Discipel, maa ogsaa deri efterfølge mit Fodspor, at han tager Korset paa sig." Den Sindrolighed og den stille Hjærtetfred, der ikke tillade nogen Eidenstak at oprinde, og under hvilken Alt behandles, afgjøres med Blidheds væsen og LivlighedsAand, forvandlede Frøken Hirtens Sygekammer til et HelligdomsTempel.

(Fortsættes).

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 28.

Løverdagen den 12te Juli 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

M a r i a n e

eller:

Hvo ikkun lader Herren raade o. s. v.

(Fortsættelse).

Mariane havde fundet Veien til den Syges Hjærte, og snart blev hun uundværkelig for hende. Ofte, naar de sadde sammen, underholdende hinanden om dette Jordliv og Udsigterne i hiin Verden, da Enhver ved sig Leilighed talede om sine elskte Bortdøde, eller Fraværende, og Mariane saa nævnde sit fierntværende Barn samt sine Forældre, ja endog udlod sig om Muligheden af

et Gienfyn herneben, blev Vitalie — dette var Frøken Hirten's Døbenavn — ved denne sidste Yttring alvorlig og betænkningssfuld. "Du vil dog vel ikke forlade mig? Mariane!" spurgde Frøkenen i en Tone, der udtrykte en smertelig Bekymring over, at hiin kanske endog engang kunde, overvældet af Hjemvee, vende tilbage til Europa. Hvor gierne nu endog Frøken Hirten deeltagende indlod sig paa Alt, hvad Mariane fortalte om sit tidligere Liv i Schweiz, om sine Forældre, sine Endskende, og derpaa igien om Frants: saa bekymret blev hun dog, saasnart Samtalen dreiedes hen paa den elskte Carl. Engang, da der netop blev talet om dette Barn, og Mariane udbrød med en Art Sindssoplivelse: "Havde jeg min Lille hos mig, vilde Intet mangle mig i jordisk Lykke!" lod Vitalie de Ord falde: "lad ham da komme hid!" Idet nu Mariane, ligesom i den Hensigt at føle sig for, spurgde videre: "og mine Forældre?" tilføiede hiin: "Skriv dem til, at de selv maae bringe Drengen! jeg lader Dig aldrig komme fra mig!"

Da begyndte atter ligesom at vaagne hos Mariane, hiin ubeskrivelige Følelse for Livets Behagelighed — en Følelse, der syntes hartad bortdød —.

Saaledes er Mennesket beskaffent; og iblandt de Dødelige gives kun Saa, for hvis Saar Tiden jo bragde, om ikke Helbredelse, saa dog Lindring. Ja, saaledes bør det ogsaa være; thi hvo vilde vel kalde det en Synd mod de Bortdøde, naar vi Mennesker hæve os op fra vort Sorgsind, i den Hensigt, at leve for dem, der tilhøre os, og hvilke vi endnu tilhøre? Hvo glemmer vel, formedelst denne hellige Pligt, Mindet om de Hedengangne?! *O vistnok ei Noget!* Som lysende Stierner i den stille Nat straaler hines forbigangne Liv, det de kiærligen have tilbragt med os i Sorg og Glæde, stedse for vort aandige Blik, og henlyser blideligen for os paa Grændsen af det Liv, vi vandre imøde.

Omsider modtog, i Efteraaret 1822, den gamle Caspar H**g, Klaveermager og Kunstsnedker, der i Aaret 1820 havde bosat sig i Een af Canton Berns Smaastæder, Datteren Mariane's Indbydning til at tage Ophold hos hende i Reading. Dengang laa hans Kone saasynlig af Gigt, at der ikke med Grund kunde haabes nogen Helbredelse. Man maatte løfte og bære hende, hvis Legemslemmer vare aldeles sammentrufne, ligesom et hjælpeløst Barn: altsaa

kunde naturligviis Tanken om Muligheden af en Reise, til et saa fierntliggende Land, ei nogen-
 finde opstaae hos Marianes Forældre. Alles
 rede denne ene Grund var tilstrækkelig til, at
 maatte afflaae Datterens Bøn; ja, om endog
 Moderen havde været aldeles sund, vilde dog de
 gamle Folks fulde Uformuendhed have lagt dem
 Hindring i Veien for Reisen, en Omstændighed,
 hvortil den gode Mariane ikke havde taget
 Hensyn.

Hendes Fader viisde mig det Brev, han
 havde modtaget fra sin Datter. Hun skildrede
 ham deri sin lykkelige Tilstand hos Frøken Hir-
 ten, og hvorlunde der, til hendes Lykkes Fuld-
 kommelse, ei manglede hende Andet, end hendes
 Families, og fornemmeligen hendes Carls Nær-
 værelse; hun sagde fremdeles, at Faderen ikke
 vilde, i Reading, savne Fortieneste, da man
 der havde Mangel paa duelige Kunstsnedkere og
 Klaveermagere; endeligen gjorde hun ham en saare
 tillokkende Meddeling om den daglige Levemaade
 hos de Mennesker, iblandt hvilke hun opholdt sig,
 og især skildrede hun ham, paa en meget rørende
 Maade, den Familie, hun havde at takke for Alt, og
 som vistnok ogsaa vilde anvende Alt for at gjøre

ham Opholdet i Reading behageligt. Igiennem hele Brevet aandede Varnlig: Kiærlighedens høieste Fylde, men ogsaa Datterens inderligste Længsel efter at see sig forenet med Sine. Jeg raadete Faderen ikke strax at svare sin Datter, men at vie endnu en Tid for at see, hvilken Bending hans Kones Sygdom vilde tage. Dog, da Maaneder henrandt, udenat nogen Bedring sporedes, troede Faderen ei længer at burde tilbageholde Svar, og tilskrev Datteren derfor, i Maret 1823, at han, ikke kunde formedelst sin Kones sørgelige Helbreds:Beskaffenhed, opfylde hendes Ønske; at hun befandt sig i den jammerligste Tilstand, og at hun, saavelsom han selv, ikke ønskede Noget inderligere, end at Datteren vilde, saasnart muligt, komme tilbage til dem for, ved sin Nær: værelse og Pleie, at blidne Moderen hendes Livs sidste Dage, og vise hende den sidste Kiærligheds: Tjeneste. Desuden skildrede han Datteren sin trangfulde og kummerlige Forfatning; hvormegen Tid den syge Kones Opvartelse berøvede ham, og hvorledes alt det, han erhvervede sig ved sit Arbeid, maatte anvendes til Læger og Lægemidler. Om den lille Carl skrev Faderen, at denne haabvækkende Dreng var hans eneste Trøst, og at dette Barn opretholdt ham, ved sine uskyl:

dige Yttringer af Deeltagen, hans næsten synker færdige Mod, ja ligesom bevarede ham fra Modfaldenhed og Fortvilelse. Omstændeligen berettede Faderen hende de Fremskridt, den Lille havde gjort i Læsning og Skrivning, ja anførde hende de Bønner og Sange, han allerede havde lært udenad, fort: han undlod ei Noget af det, der, med Hensyn til dette Barn, kunde være for Moderen vigtigt og beroligende.

Den ærlige Fader havde, ved Affattelsen af dette Brev, den velmeente Hensigt, at vise Mariane, hvorlunde der blev hos ham saa godt sørget for hendes Carl, at hun ikke behøvede, med Hensyn til ham, at være bekymret; ja, at han ikke kunde være meer elsket af selve hende, hans egen Moder. Dog, dette Brev havde den modsatte Virkning; thi, da det var kommet til Reading, gjorde Beskrivelsen af Moderens Sygdom, og Faderens Skildring af sin Datter, søn et saadant Indtryk paa Mariane, at hun vilde reise, "forat jeg — saaledes løde hendes Ord — endnu engang kan see min Moder, inden hun dør." Frøken Hirten, Frue Speath og Gubernøren gjorde sig al Umag for, at afholde hende fra et saa overilet Skridt. Især lykkedes det omfider den syge Vitalie, ved velgrundete Fore-

stillinger, at gjøre hende begribeligt, hvorlunde hendes Moder kanskee nu allerede var død, eller dog vistnok i den Tid, medens Mariane gjorde Reisen til Schweiz, vilde døe. Dette og Anmodninger af selve Joseph Winther, hvem Mariane meddelte sin Faders Brev, formaaede endeligen Saameget, at det syntes, som havde hun opgivet Tanken om at reise til Europa. Dog, dette var kun en tilsyneladende Kølighed, lig det Stille, der foregaaer et heftigt Veir, som uformærkt trækker op paa Himlen. Sindsstormen brød heftigere løs, end nogensinde tilforn, da Mariane enmorgen, efter en søvnløs Nat, traad tidligen, vridende sine Hænder, hen for Vitalies Seng, og spurgde med Lidenskabelighed, om hun ikke endog den Dag kunde reise til Philadelphia. "Der er — sagde hun — Noget, som uimodstaaeligen driver mig til mine Forældre; jeg maa afsted! Baade, naar jeg drømmer og er vaagen, svæve de uophørligen for mine Dien; jeg seer, hvorledes min Moder udstrækker sine Arme efter mig; jeg hører endog, hun kalder mig ved Navn — jeg maa bort! — Komme tilbage er mit faste Forsæt, efterat jeg først monne have trøstet mine Forældre, sammentrykt min Moders Dien, naar hun er død, seet min Fader

og trykket min Carl til mit Hjærte" svæiede hun, med hoitidelig Alvors Mine, til sin indstændige Bøn.

Dette Optrin var for Frøken Hirten saa meget meer rystende, som det aldeles uventet fandt Sted. Ikke gjorde man nogen Indvending, ei heller afflog man Mariane's Bøn, uden derfor aldeles at indvillige deri. Ligesom nu ingen somhelst Sindsbevægelse varer ret længe, saaledes oppebiede man ogsaa, ved dette Udbrud af den uimodstaaelige Hjemvee, det Dieblif, da man kunde nærme sig den Lidende med blide Forestillinger. Alle rede derved, at man tillod Sølelsernes Strøm sit Løb, ikke dadlede hendes Attraa, men hørde rolig, og med alle Kiendetegn paa den meest levende Deeltagen, hendes Andrag, var saare Meget vundet. Dagen forgif, udenat Mariane talde videre om Reisen. Guvernøren havde tillige sagt hende, at der den Dag ikke var nogen Leilighed til Philadelphia, "og — tilsvæiede han venliggen — hvor kunde jeg ogsaa lade Dem, uden nogensomhelst Unbefaling, alene tiltræde en saadan Reise?! De maa lægge Mærke til, det ikke er en Spadseretur, man uden nogen Forberedning kan gjøre." (Fortsettes).

Trykfeil i No. 27: S. 208, Lin. 21: hvilken; l. hvilke.

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 29.

Løverdagen den 19de Juli 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,

Hof- og Universitets-Bogtrykker.

Anmeldelse.

Ved den af Selskabets Repræsentanter holdte General-Forsamling den 30te f. M., blev fremlagt dette Aars 1ste Kvartals Regnskab, indført i Ugebladet No. 16.

De i bemeldte Forsamling valgte nye Repræsentanter skulde tilligemed de afgaaede, i sin Tid, naar Valget af alle er antaget blive anmeldt.

Som nye Medlemmer af Selskabet bleve antagne:

- Hr. N. C. Frieß, Krigscancelliesecretair og Contrôleur ved Møleværket
- J. C. Riise, Copist i det danske Cancellie
 - J. H. Bredsdorf, Dr. Phil. og Lector
 - J. C. Kern, Lømmermester
 - H. Hansen, Snedkermester
 - E. F. Belschou, Urtekræmmer
 - M. Brorson, Hørkræmmer
 - J. Carstensen, Hyrekudst
 - J. D. Blume, Skoemagermester
 - A. Dichman, Handelsbogholder
 - J. Vilstrup, Krigssassessor og Kgl. Toldbetjent og Ridder af Dannebrog
 - H. C. F. Kierrungaard, Assistent ved Toldinspektionens Contoiret.

Fomfr. F. L. Schlichting

Hr. L. H. Whister, Overlærer ved St. Nicolai Skole

- J. Frahm, Handelsforvalter
- G. Simonsen, Kjøbmand
- F. Fritsche, Vinhandler
- H. F. Linde, Høker
- L. Nielsen, Høker
- C. F. Grønberg, Gjørtler
- P. E. M. Mehl, Bogbindersvend

Fomfr. A. M. Langsted

- Hr. S. R. Schmidt, Pensionist
 — N. Falck junior, Vandmester
 — B. Andersen, Brændeviinsbrænder
 — S. Nielsen, Bærtshuusholder
 — J. C. Engelmand, Snedkermester
 — N. N. Holmer, Snedkermester
 — M. H. C. Benzen, Sukkerbager og Meel:
 handler
 — Schmidt, Muurmester
 — A. Bøssing, Grovsmedmester
 — D. Berg, Snedkermester
 — J. R. Winterberg, Stud. Chir.
 — J. F. Skeller, Skomagermester
 Mad. A. D. Mers, Marschandiser; Enke
 Hr. A. Josty, Conditor
 Jomfr. A. C. Næboe
 Hr. M. R. Schmidt, Rustmester
 — E. Clausen, Copist
 — J. P. Poulsen, Fuldmægtig i Admiralitetet
 — C. F. L. Plum, Handels-Fuldmægtig
 — J. Christensen, Grovsmedmester
 — A. F. Wolfhechel, Malermester
 — P. Ursin, Bogbindermester
 — A. Carlsen, Overkanoneer i Søe:Etaten
 Jomfr. C. C. Blumenthal
 Hr. E. Levysohn, Cathet

- Hr. C. A. Lowert, Handels-Contoirist
 — J. S. Meyer, Skoemagermester
 — J. C. Mathiesen, Grosserer
 — H. W. Sveimar, Urtekræmmer
 — P. E. Herk, Proviant's-Forvalter
 Mad. J. M. Staahl, Enke efter Havne-Con-
 troleur Staahl
 Hr. J. Ludwigsen, Marschandiser
 — C. F. Henningsen, Silke- og Klædekræmmer
 — H. Eegholm, junior, Urtekræmmer
 — J. G. Lappe, Bogbindermester
 — J. M. Lerche, Guldsmedmester
 — D. Larsen, Bud ved Nationalbanken.

I bemeldte General-Forsamling bleve
 Skræder W. Müller, og Frue Havn, den
 Ældre, ansatte som Pensionister paa det
 Brockske Legat.

Administrationen for det forenede Understøttelses-
 Selskab.

Christensen. Schram. Friedenreich.

M a r i a n e

eller:

Hvo ikkun lader Herren raade o. s. v.

(Fortsættelse).

Da nu Mariane den følgende Morgen vaagne, og Vitalie ønskede hende til Lykke med, at hun havde nydt en blid Slummer, og ikke var bleven forurolet af slemme Drømme, tilføiede hun Følgende. "Kære Mariane! omsider maa jeg dog vel finde mig deri, at Du reiser for at vende tilbage til dine Forældre og dit Barn; men ogsaa beklager jeg Dig hjærteligen. Du, Du, der saa ofte talede til mig om en Christens Hengivenhed, under Menneskets Forelsker af Forsynet; Du, som var min Lærerinde og som hidtil gav mig, ved dit Forhold, et Mønster paa Taalmod og Rolighed — Du synes nu ei meer at være giennemtrængt af hine himmelske Sandheder, hvilke Du, efter din Mand's Død, i al din Udfærd, i alle dine Yttringer lagde for Dagen. Jeg beklager, at denne Kraft til, at hæve Dig over din Skæbne, nu synes at have forladt Dig. Ak, forgieves plager Du Dig med din Uro!

Denne Uro er Moder til dine Dromme og frygtfulde Anelser. Fantasiens Skrækkebilleder ville bortvige, naar Du atter nærer i din Barm den faste Tillid, at Mennesket ikke kan vente af Guds Godhed og Kiærlighed Andet, end det, som tier ner til dets Bedste. Hvor ofte har Du ikke, i Sorgens tunge Dieblif, sagt mig, vi vare i Herrens Haand, og at, hvad Gud gjør, maa være vel giort! Siig mig: hvi kan Du ikke nu anvende alt dette til dit eget Gavn?!"

"Bistnok veed jeg — svarede Mariane, at Gud virker alle vegne, og at vi ikke kunne forandre hans Raadslutninger med Hensyn til os. Vel kan min Moder døe, inden jeg naaer Schweiz; kanskee er hun allerede død, medens jeg taler om hende; men den Uro, der piner mig, er jo ikke mit Bærf. Hvor ofte søgde jeg ikke at overbevise mig om, det vilde være et Ubefindighedsforetagen, at gjøre en saa lang Reise under det uvisse Haab, endnu at træffe min Moder ilive. Forgieves arbeidede jeg mod de mørke Tanker. Altid forekommer det mig dog, somom min Moder kalder ad mig; da nedtrykker mig Tanken om at have forladt hende, og med Hjærtet flyver jeg til hende: — hvad kan jeg da gjøre ved, at jeg er saa ængstelig?!"

Saaledes talede hun stedse, og saaledes blev det ved ligetil henimod Enden af April 1824. Da begyndte nu Frøken Hirten og hendes Broder med Bedrøvelse at iagttage, hvorlunde den beklagelsesværdige Kone hemmeligen græmmede sig, og de befrygtede det Værste med Hensyn til hendes Sundhed. Vel udførde hun Alt med samme Beredvillighed, som tilforn; men hendes hele Væsen, ja selve hendes Sprog havde et ganske andet Anstrøg. Ofte svømmede Dinen i Taarer, udenat hun vilde tilstaae det, der foregik hos hende. Vitalie saae, hvorledes Græmmelsen gnavede paa hendes Livstraad; hun saae hendes blege Kinder, og det mørke Die: sin Formodning aabenbarede hun derfor Broderen, og yttrede, hvorlunde hendes Samvittighed ikke tillod hende, længere at holde Mariane tilbage. "Vi maae lade hende reise — sagde Guvernøren — jeg skal sørge for, at dette skeer, saasnart muligt er."

Da nu Mariane enaften saae, ved Vinduet, paa Solens Nedgang, og dens sidste Straaler henblinkede over hendes vaade Dien, spurgde Vitalie med venligt Alvor: "Vil Du ikke nok igien komme til mig, naar Du har ydet dine Forældre de Pligter, Barmhertighed byder, og naar Du

har fulgt dit Hjertes Krav? Saa reis da i Guds Navn! men tænk paa mig og kom snart tilbage i mine Arme!" Mariane reisde sig og faldt sin Frøken om Halsen. "Ja, jeg kommer igien til Dem!" gientog hun ofte, giennemtrængt af den inderligste Taknemmelighed, og med Henrykkelsens Taarer.

Nu bleve alle Foranstaltninger giorte til Bortreise. Guvernøren forsynede Mariane med de fornødne Unbefalinger til Philadelphia, hvor hun opholdt sig i nogle Dage hos Hamburgs Consul, Grumphan, og blev siden af Ferber, Forretnings-Udfører for Handelshuset, Cæsar Godeffroy i Hamburg — til hvilken Mand hun af Consulen var anbefalet — overantvordet til den tydske Kaptain, Kohler, der førde Skibet, Daphne. Mariane var det eneste Fruentimmer, som paa dette Skib gjorde Reisen med til Europa. Hun kunde sidenefter ikke noksom rose denne ærlige Sømands Menneſkeiærlighed, og forekommende Udfærd imod hende, da han tog hende ind i sin egen Kahyt, og viisde hende al mulig Opmærksomhed. "Som en Fader — sagde hun — har denne Mand sørget for mig." Daphne kom lykkeligen paa Rheden ved Cuxhafen. (Fortsættes).

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 30.

Løverdagen den 26de Juli 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,

Hof- og Universitets-Bogtrykker.

M a r i a n e

eller:

Hvo ikkun lader Herren raade o. s. v.

(Fortsættelse).

I Hamburg viisde Hr. Godeffroy og hans elskværdige Familie megen Godhed imod Mariane, og hun blev derfra forsynet med de fornødne Penge til Reisen viderefrem. Selv yttrede hun sig i den Anledning meget hjærteligen, idet hun sagde til mig: "Hos Hr. Godeffroy boede jeg, som en Fyrstinde; Damer af Rang nedlode sig til at besøge mig, og med Deeltagen at høre For:

tællingen om min Skæbne; aldrig glemmer jeg mit Ophold i dette Huus, og Mindet om Godeffroy's Familie vil ingensinde forsvinde af mit Hjærte."

Efter at have passeret igiennem Hannover, Cassel, Frankfurt am Mayn og Basel kom hun Kl. 4, paa en Søndagmorgen, med Posten til B**, i den Tanke, at hendes Forældre havde der sin Bolig — og hun steg af paa Gæstgiverstedet, Kronen. Udmattet af Reisen og Nattevaagen, lagde hun sig tilfængs, for at kunne, kvæget og styrket, nyde, i fuldeste Maal, Saligheds: Glæden over Gienfynet af sine Forældre og sin Carl. Dog, Længselen efter dette Gienfue forjog al Slummer; thi en Fantasie, oprømt af Glæden over en nærforestaaende Saligheds: Nydelse, tillader lige saalidet, som ængstende Forestilling om en truende Fare, eller en uundgaelig Ulykke, at nyde den velgjørende Søvn. I disse urofulde Dieblif, saa nær Maalet for sine inderligste Ønsker, og ikke anende, hvilke Prøvelser, der endnu ventede hende, endstkvint derfor ei aldeles uden Bekymring over, at Moderen vel end: og kunde være død, besluttede Mariane, at lade sine Forældre vide ved et Sendebud fra Gæstgiverstedet, hvorlunde der var fra America kommen en Person, som skulde give dem Underretning fra deres

Datter. Der opstod da imellem Opvarterstken og Mariane følgende Samtale.

Mar. Boer ikke her i Byen en Klaveer-
mager H**g?

Dpv. Jovist boede han engang hist
henne, ved det røde Taarn; men ikke troer jeg,
han monne opholde sig meer i denne By; thi
jeg har i lang Tid ikke seet disse Folk. Man
siger, de skulle være reiste bort til deres Datter,
som boer meget langt herfra.

Mar. Min Gud! det kan ikke forholde
sig saaledes. Vilde De ikke ihast sende en Per-
son hen for at esterspørge, hvor nu Caspar
H**g boer?

Dpv. Meget gierne; blot De vil have
Taalsmodighed et Dieblif.

I det Opvarterstken havde sagt disse Ord,
forlod hun Mariane, der, betagen af ængstende
Anelser, ikke er i Stand til at holde sig opreist,
og maa derfor sætte sig paa en Sofa, hvor
hun skælvende venter det Svar, der vil bringe
ges hende.

En Dreng, som traf Eieren af det Huus,
hvor H**g havde boet, traad nu ind med Opvar-
terstken, og Tidningen var: "Caspar H**g er,

tilligemed sin hele Familie, i Begyndelsen af Mai, reist til sin Datter i Nordamerica."

Mariane hensank i Bevidstløsheds Tilstand, og kun med Noie bragde man hende igien til fuld Besindelse. Synet af hende rystede alle Tilstedeværende. Uldeles forstyrret i sit Bæsen skreeg hun, næsten som Fortvilende: "Saa bringer mig da til min Syster, der i Følge det, man har skrevet til mig, maa være giwt og boe her!"

"Ogsaa Deres Syster samt hendes Mand ere dragne med til den nye Verden."

"Du, gode Gud! ogsaa endnu dette! Er da ikke en Ene af mine Paarørende her tilbage?" spurgde hun med bævende Stemme.

"Ikke Een, undtagen Deres Svogers Moder, Rose Willard."

Man lod falde denne Rone og hun fortalde Følgende. "Casper H**g fik, for omtrent eet Aar siden, en uventet Arv af nogle hundrede Gylden. En Deel af disse Penge anvendte han strax, ifølge en Læges Raad, paa en Badekuur ved Sundheds-Brønden i Nedre-Baden, for at gjøre det sidste Forsøg til sin, af Gigt sammenstrukne, Kones Helbredelse. Denne Kuur fremvirkede en saa underfuld Helbredelse, at H**gs Rone

kunde igien gaae og udføre sine vanlige Forretninger. Resten af Summen havde H**g strax bestemt at anvende paa en Reise til Nordamerica, og omtrent i den femte Maaned, før Bortreisen, tilmældt sin Datter denne Beslutning — — —”

Mariane afbrød hende pludseligen med de Ord: ”jeg har ikke faaet noget saadant Brev fra min Fader.”

”Det er muligt, sagde Rose; thi Brevet blev ikke bortsendt med Posten, men leveret til en Mand, der boede i vort Nabolag, og udvandrede til Nordamerica, men skal være bleven forsat til en anden, Gud veed hvilken, Egn af denne store Verdensdeel. Mester Caspar H**g besluttede nu at sælge alle sine Huusfager; men det varede længe, inden Alt kunde blive afhændet. Han maatte endog bekvemme sig til, at skille sig ved sit ubetydelige Bohave for ringe Priis; thi ellers vilde han slet ikke være kommen afsted.” Dette meddeelte nu Rose Willard til Oplysning, og det saaes deraf, at Marianes Fader og Familie vare reiste fra B*** samme Dag, som hun havde indskibet sig i Philadelphia.

Alle raadede Mariane, strax at tiltræde Tilbagereisen. Desværre! hun turde ikke tilstaae,

at hendes hele Eiendom bestod kun af nogle Rigsdaler, og at hun derfor ikke kunde benytte deres Raad.

Da jeg sidenefter spurgde hende, hvoraf det kom, at hun havde taget saa faa Penge med sig, sagde hun: "min Gud! jeg undsaa mig ved, at sige Vitalie og hendes Broder Noget derom; men deri handlede jeg urigtigen, især da de adskilligegange spurgde, om de ikke kunde tiene mig med Noget, og om jeg ogsaa var tilstrækkelig forsynet med Penge.

Denne Sondag henlevede Mariane i en høist jammerfuld Tilstand.

Snart blev nu denne sørgelige Begivenhed bekiendt over hele Staden, og Genstanden for Samtalen i alle Sælfskaber denaften. Rose Billard fortalte det til alle dem, hun traf. Iblandt disse til en Mand, hvemt det ikke var nok, blot med Ord, at bevidne sin Deeltagen, men som handlede strax. Han var det, der langt ud paa Aftenen bragde den Ulykkelige til mig. Ligesaa ædelmodigen handlede en Dame, hos hvem den gode Mariane fandt Modtagelse, indtil hendes Skæbne nærmere vilde blive afgjort.

Imidlertid henkaldte adskillige Familie-Anliggender mig til den østlige Deel af Schweiz. Strax

efter min Tilbagekomst detsfra, og endnu næppe
 kommen til 3*** modtog jeg Indbydning til en
 Mand, der boede paa Landet, og som var en Ven
 af Marianes hensovete første Elsker. Det var
 en herlig Aften, da jeg kom til denne Mand's Bo-
 lig, og glædende Forhaabning frydede mit Sind.
 Ogsaa blev jeg der, over al Forventning, tilfreds-
 stillet. "Jeg bestrider Omkostningerne ved Ma-
 rianes Reise til Reading. Her giver jeg Dem
 saamange Penge, hun kan anvende paa Reisen
 til Paris" — sagde den ædle Mand og leverede
 mig otte Napoleondorer. "Her seer De, vedblev
 han, Bexler og Kreditbreve, ved Hjælp af hvilke
 Mariane vil kunne skaffe sig de Penge, hun
 behøver paa Reisen fra Paris til Havre de
 Grace, detsfra til Newyork og fra dette Sted
 til Reading. Hun vil komme til at gjøre Rei-
 sen fra Havre de Grace paa det samme Skib,
 der bringer mine Varer til Newyork. Siig De
 hende, at jeg skal faderligen sørge for hendes
 Søn! Imidlertid maa hun opdrage ham vel og
 danne ham til en dydig Yngling." Derpaa over-
 rakde han mig Bexler og Kreditbreve til Han-
 delshuse i Paris, Havre de Grace og New-
 york. "Nu maa De — tilføiede han, idet han
 trykkede min Haand — bære Omsorg for, at

Mariane reiser saa hurtigen, som muligt." Dette forekom mig alfor Meget! Ogsaa blev derfor min Siel opfyldt af Tak til Gud, og det var mig umuligt at udtrykke de høie og dybe Følelser, der bestormede mig. "Det er Formeget!" udbrød jeg. Marianes Belgiorer smilede dertil, som havde han ikke giort Noget. Denne Mand var Farbroder til Marianes første Elsker; det var hiin broderlige Ven, om hvem der er talet i Begyndelsen af denne Historie; den, i hvis Arme Carls Fader opgav Manden.

I den Mellemtid, da jeg var reist til St. Gallen, havde denne Mand, ved en Paarsørende erfaret af et Brev, jeg skrev til et velgiørende Sælskab, Marianes Skæbne, og næppe var han derom bleven underrettet, førend hans Hjærte kom i fuld Flamme, og han fattede den Beslutning: "Der vil jeg hjælpe." Forstegang i mit Liv saae jeg nu denne Vædle; men jeg omarmede ham, som en gammel Bekjendter, jeg efter mange Aars Forløb igien havde fundet.

(Fortsættes).

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 31.

Løverdagen den 2^{den} August 1828.

Forlagt af Understøttelses- Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Universitets- Bogtrykker.

M a r i a n e

eller:

Hvo ikkun lader Herren raade o. s. v.

(Fortsættelse).

Allerede var Solen gaaet ned; allerede bedækkede Tusmørket den nærliggende Lunds romantiske Egne: ofte tog jeg Afsked fra den Ædle, uden dog at kunne forlade ham. Uforglemmelige Mand! — Som ført af Binger kom jeg tilbage til Staden. Glæden tillod mig ikke at sove om Natten. Da jeg næste Morgen gik til alle de velgjørende Familier, som ved denne Leilighed havde

viist virksom Deeltagen, overstrømmedes mit Hjerter af Glæde; thi ogsaa hos dem laae i Beredskab saamange Penge, som udfordredes til Mariane's Reise. Ikke fortiede jeg, hvad afvigte Aften var hændet mig med Hensyn til hende. Jeg fortalte det, som allerede var giort for hende; alligevel vilde man ikke tage Noget tilbage. Selv Dyrigheden i 3***, tilforn saa forsigtig ifølge Embedsstilling, var nu ikke den Sidste, da det gieldt om Edelmødigheds; Bidrag. Niig som (Erøsus*), reisde jeg nu tilbage til mit Hjem. Og saa der traf mig en, fra en ædel Berner, tilsendt Sum; ikke at tale om det, den Person, der havde ført Mariane til mig, overraskede mig. Tre gange Mere, end der behøvedes, var nu sammenfudt.

Endnu selvsamme Aften, da jeg var kommen tilbage, lod jeg bede Mariane hen til mig. Idet jeg sagde hende, at der nu ikke meer var nogen Hindring for hendes Tilbagereise, saasom Gud havde, ved fortræffelige Menneskers Hjælp, sørget for hende, og da jeg overleverede hende de modtagne Penge, samt Bøxler, Credit; og Unbefa-

*) En Oldtids-Konge, hvem man har tillagt uhyrelig Rigdom.

lings: Breve, styrtede, hun, ude af sig selv for: medelst Glæde, ned for mig; kun ved Laarer og Henrykkelses: Udbrud formaaede hun at tolke det, hun følede. Med Et forvandlede nu hendes Sorg og Bekymring til navnløs Glæde. Hiin inderlige Følelse af Taknemlighed, imod den Høieste, gienvarmede hendes Indrevæsen. Dste udbrød hun: Er det ogsaa muligt?! Store Gud! Er det muligt?! Som hun, maa den være tilmode, der, idet han seer Døden for Die, hører Benaadnings: Ordet, som skienker ham Liv og Frihed.

Ikke havde jeg anseet det for raadeligt, at sige Mariane, hvormange Penge man i det Hele havde sammenfudt til hende, deels fordi jeg ingenlunde vilde gjøre hende sorgløs med Hensyn til Fremtiden, deels fordi jeg ikke fandt det tien: ligt, at medgive hende, der saa tilstræffeligen var forsynet med Bexler og Kreditbreve, alfor mange rede Penge, da hun let kunde, paa Reisen, komme i Fare for ved en eller anden Leilighed at miste disse. Endogsaa paa det Tilfælde, at hendes Fam: ilie muligen kom tilbage, havde jeg belavet mig. Alligevel fik hun til Reisen flere Penge, end hun behøvede. Jeg sagde hende da, at en, ikke ubetydelig, Sum indsamlete Penge endnu var i 3*** bleven tilbage, med Hensyn til hvilken

hun siden, efter lykkelig Ankomst til Amerika, kunde gjøre den fornødne Bestemmelse.

Søndagasten, 7 August, satte hun sig paa Postvognen i B*** for at reise til Belford. Til den Tid havde hun maattet vente paa sit Pas, ved hvis Udfærdigelse i Bern endnu nogle Banfskeligheder vare forbundne. Vi skildes da ad under den Følelse, at vi ikke skulde tiere see hinanden.

Allerede 15 Aug. skrev hun fra Havre de Grace Følgende. "Igaar er jeg lykkeligen ankommen hertil. Længe kunde jeg ikke opholde mig i Paris. Allerede imorgen seer jeg mig i Stand til tage ombord paa Handelskibet Howard, der seiler til Newyork. Hvor lykkelig, overhaands lykkelig er jeg ikke ved, saa strax at kunne reise videre!"

Paa samme Tid indtraf ogsaa, fra Hr. Balguerie og Comp. i Havre de Grace, et Brev, hvori meddeltes følgende. "De har anbefalet os Mad. Mariane H**g. Denne Dame kom her igaar den 14d. M. Ifølge Deres og denne Dames Ønske ilede vi med at bidrage, paa alle mulige Maader, til hendes hastige Videre-*Reise*, og vi have den Fornøielse at kunne mælde Dem, hvorlunde hun strax, den følgende Dag efter Ankomsten hertil, kunde afgaae med Skibet Howard til Newyork. Vi have desuden særde

les anbefalet denne Dame til Skibets Kaptain, og vi ere overbeviste om, at denne Mand vil yde Mad. H**g, paa Overfarten herfra til Amerika, al den Opmærksomhed og Omhu, De kan ønske at maatte vorde den af Dem anbefalede Person til Deel. Foruden at det Skib, hvorpaa hun besinder sig, er en fortræffelig Seiler, nyder hun tillige den fiendne Fordeel under Reisen, at Kaptainen fører med sig sin Kone, der ligeledes har lovet at vise Deres Mad. H**g alle de Tjenester, hun monne ønske sig."

Øvrigheden havde affærdiget, den 11 Mai 1824, til Schweizernes Consul i Newyork et Brev, hvori den udbad sig Underretning om Carl Fredrik, Marianne's bortreiste Søn. Consulen gav derpaa, 23 August s. A., følgende Svar. "For omtrent 6 Uger siden kom hertil, paa Skibet Elisabeth, fra Havre de Grace, en vis Caspar H**g fra Chevreux, ellers bosiddende i B***, samt hans Kone og Datter søn, der kan være henved 9 Aar gammel. Ikke kan jeg troe Andet, end, at det maa være den Dreng, om hvem De ønsker fra mig at indhente Underretning. Denne H**g drog til Reading for at see sin Datter, som i nogle Aar havde opholdt sig der, og var Moder til Drengen. Uheldigviis erfoer H**g ved sin Ankomst, at Datteren var

bortreist fra Philadelphia netop paa samme Dag, som han afgik fra Havre de Grace for at reise over til hende. Saasom han nu havde gjort Regning paa, at Datteren skulde, naar han var kommen her, give ham Middel i Hænder til, at begive sig herfra til Reading, stededes han, da dette Haab slog feil, i ei ringe Forlegenhed. Denne blev saameget større, som en anden Schweizer fra Biel, af Navn Simon, der gjorde Reisen med ham, havde i Havre de Grace forstrakt ham henved 300 Frks., hvilke H**g forbandt sig til at tilbagebetale, saasnart han var kommen hertil, da han havde stolet paa Hjælp fra sin Datter. Hendes Bortreise gjorde det umuligt for H**g, at udrede Betaling til Simon, som derved ligeledes kom i største Betryk. Smidlertid laande jeg H**g 10 Dollars, forat han, ved Hjælp af disse, kunde begive sig, tilligemed sin Kone og Datteren, til Reading, da han haabede der at finde Udkomme ved sin Kunst, og at faae Underretning om sin Datter. Ikke veed jeg, om H**g er lykkelig kommen til sit Bestemmelse-Sted; dog har jeg ikke nogen Grund til at tvile derom. Saasom det dog nu var muligt, at de Breve, han siden har skrevet til sin Datter i Schweiz, ikke kunde være komne denne tilhænde, vilde De gjøre hende en stor

Tieneste, hvis det gunstigen maatte behage Dem, strax at meddele hende denne Underretning, jeg har havt den Ære herved at give Dem.

Newyork den 23 Aug. 1818.

H. C. de Rham,
Schweizer-Staternes Consul i
Newyork.

Denne Skrivelse indtraf først henimod Enden af forrige Aar. Med Utaalmod saae vi nu imøde Brev fra selve Mariane i Reading. Søndagen efter Nyaaardag, 1825, bragde Posten følgende Meddeling fra hende.

Reading 4 Octob. 1824.

Til behagelig Underretning mældes Dem, at Gud forundte mig den uudsigelige Glæde, efter en lykkelig Reise, den 30 Sept. at træffe mine Forældre og mit Barn ved god Sundhed og veltilfredse. Saasnart jeg kom, gik jeg til Fru Speath for at faae vide, hvor mine Forældre vare. Selv hun og hendes Datter førde mig hen til dem for, at være Diensvidne til dette høitidelige og fiærlighedsfulde Optrin. Mine Forældre og jeg udødsde gienfidsigen Glædestaarer, og vi takkede den algode Gud for vor lykkelige Gienforenelse. Min Carl, det gode Barn, bævede som et Løv, da han saae mig, og for:

maaede næsten ikke at tale formedelst Glæde. Jeg trak ham op til min Barm, og han klyngede sig saaledes til mig, at ei Noget kunde denaften faae ham fiernet fra mig. Ingen sinde glemmer jeg disse Dieblif, da den almægtige Gud gienstkienkede mig mine Forældre og mit Barn. Nu er, Gud være lovet! dette mit inderligste Ønske, at kunne see og omfavne disse, mig saa kiære, Menneſker fuldeltigen tilfredsſtillet. Jeg har havt en ſaa hurtig og heldig Reife, at Enhver paa dette Sted undrer ſig derover; thi i 7 Uger, af hvilke jeg tilbragde de Sex paa Søen, blev hele Reifen tilendebragt. Da jeg var kommen til Newyork, gif jeg ſtrax ombord paa et Skib til Philadelphia for, derfra at reife videre til Reading; thi hverken Dag, eller Nat havde jeg nogen Ro, indtil jeg var hos mine Forældre og mit Barn.

(Fortsættes).

Extract

af

andet Kvartals Regnskab 1828,

for

det forenede Understøttelses-Selskab.

I n d t æ g t.

	Sedler og Tegn.		Rebe Eolv.
	Rbd.	ß.	Rbd.
Beholdning fra forrige Kvartal, Restancer iberegnet.....	1124	94	1718
A. Ugentlige Indkomster for Ugebladets 40de Aargang Nr. 14—26.....	465	78	
B. Contingent for de to første Quartaler	1582	84	
C. Renter paa nogle af Selskabets Capitaler			524
D. Laans og Forskuds Afbetaling.....	18	72	1127
E. Berlet 1200 Rbd. r. S.—217 pCt.	1302		
	Rbd.	4494 40	3369

Overensstemmende med den af Administrationen f
Casse: Control,

Christensen. Schram. Friedenreich

Lund.

U d g i v t.

	Sedler og Tegn.		Rebe Solv.	
	Rbd.	ß.	Rbd.	ß.
De løbende Udgifter, for Ugeblads dets Trykning, med Papiir, Løn- ninger ic.	230	74	437	
Pension og Liv-Rente i dette Kvartal	766	24	195	48
Uerholdelige Restancer.....	70		146	
Betlet i Representativer.....			1200	
Afdrag paa Laan i Banken 1800 med Renter.....	1827	75		
Tilfældige Udgifter.....	15	28	3	
Restancer for udstedte, men ei endnu indsfiede Laans og Kvartals Qvit- teringer.....	308	12	1086	
Contant.....	1276	19	302	11
	Rbd.	4494 40	3369	59

Kjøbenhavn den 30te Juni 1828.

M. Bentzen.

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 32.

Løverdagen den 9de August 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

M a r i a n e

eller:

Hvo ikkun lader Herren raade o. s. v.

(Fortsættelse).

I Reading traf jeg Alt langt over min Forventning; thi allerede havde min Fader faaet alt sit Medskab saaledes bragt i Orden, at han, til min store Forundring, kunde ret ordenligen flaae sig igiennem, og min Moder syslede med at strikke Uldstrømper, hvilket bragde hende ikke liden Fortieneste. Min Carl maatte hjælpe sin Bedstemoder i det, han kunde; den øvrige Tid

anvendte han paa at læse og skrive; fort: Alt var i Familien indrettet som efter en Snor, og paa det Sparsomste, hvilket saavel meget behagede, som glædede mig. For min Fader gives der Noks at bestille med, at stemme og istandgiøre Klaverer; ja han har endog allerede et nyt Instru- ment, til billig Priis, under Arbeid. Hans Glæde over, at han dagligen har god Fortieneste, er overhaands stor; Ogsaa trænge vi saa saare til rundelige Indtægter og godt Helbred. Jeg maatte strax forskaffe min Carl nye Klæder; thi den bedste Klædning, han eiede, havde min Moder vadsket, og den var ved Binden ført ud i Havet, saaat den Lille havde kun en simpel Dragt tilbage, der ved daglig Brug var bleven hartad opslidt. Jeg har, isandhed! saare Meget at gjøre, inden det Nødvendigste, der hører til en Huus- holdning, er anskaffet; men med utrættet Iver ville mine Forældre og jeg anstrænge os, forat vi kunne snart bringe vore Sager i Orden."

Efter dette udtømmer hun nu i Brevet sit takfulde Hjærte, og derpaa nævner hun de Personer, "hvilke jeg, siger hun, ingensinde noksom kan takke, — aldrig skal kunne glemme; Mennesker, jeg skylder Alt og hvilke Gud saavel timeligen som evigen velsigne!" Brevet ender hun med den Erklæring: "Taknem-

melighedsfølelserne giennemstrømme saalunde mit Hjerter, at jeg umuligen kan fremføre Alt, hvad jeg ønskede at sige." Til sidst yttre hendes Fader, i en Esterskriovt, de samme Taffølelser. "Ikke er jeg, yttre han, i Stand til at udtrykke med Ord det saare, saare Meget, Herren har gjort imod os, idet han brugde Dem som Redskab til en Hiælp, der kronede alle vore Forhaabninger." Ogsaa hans Hjerter udgyder sig i Belsignelses: Ønsker over alle dem, der toge en saa virksom Deel i hans Datters Skæbne. Tillige fortæller han, idet han udlader sig om den nye Verden, hvor han nu lever, hvilket Indtryk Synet af New York gjorde paa ham. "Denne Stad har, fortæller han, i Løbet af eet Aar, faaet flere, end tusinde nye Bygninger; mange Tusinder af Arbeidere sysselsættes der uafsladeligen; Folke:Antallet er uhyreligen stort; Havnen ligner en Skov af Master; thi derfra gaae, og did komme Skibe, fra og til alle Verdens Kanter." Han ender dermed, at i dette Land behøves ikke noget Øvrigheds: Vidnesbyrd fra Hjemmet, ingen Døbe:, eller Bielse: Seddel, og at det der ikke er ham fornødent at søge nogen anden Borger: Skabsret, end den i Himlen hiisset, efter en møiesfuld Vandring heneden.

Ei blev Noget, ved Modtagelsen af dette Brev, mindre tilfredsstillet og meer sorgmodig, end Rose Billard, hvis Søn var reist med sin Kone, Marianes Syster, i Sælskab med den gamle Caspar H**gs Familie, til Amerika, og om hvilke der i Brevet ikke nævnedes det Mindste. Ogsaa savnede Simons Paarørende Underretning fra sin Broder og Ven. Først efter adskillige Ugers Forløb indtraf fra Paris Breve, af hvilke det viisde sig, at Billard var, tilligemed sin Kone, bleven tilbage i Havre de Grace, fordi de Omkostninger, hele Sælshabets Reise til Newyork udfordrede, ikke kunde bestrides ved Hjælp af den Pengesum, H**g havde med sig. Med Hjerter, sønderknuust af Sorg over, at skilles fra elskte Forældre, og over det feilslaaete Haab, vendte de tilbage til Paris, hvor de fandt hos en Gravør, i Forstaden Antoinne, Arbeid og Fortieneste. Dette blev en Fryds-tidning for den bekymrete Rose Billard, der følede sig inderligen glad ved, at hendes Søn ikke var gaaet over Havet. Om Simons Skæbne veed man hidtil endnu ikke Noget.

(Sluttes i næste Numer).

Søndagen den 17de August indkommer Hr. Professor Nyerups Bidrag.

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 33.

Løverdagen den 16de August 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,

Hof- og Universitets-Bogtrykker.

M a r i a n e

eller:

Hvo ikkun lader Herren raade o. s. v.

(Slutning).

I Marianes Brev taledes ikke det Mindste om, at der skulde tilsendes hende den i 3** efterladte Pengesum. Ikkedestomindre fremkom man, efterat jeg havde meddeelt Indholdet af hendes Brev, med følgende Yttringer i Anledning af disse Penge. "Bedst vilde det under alle Omstændigheder være, hvis man saa hurtigen, muligt var, tilsendte disse brave Folk alle de, i 3**

tilbageblevne, Penge. Ere disse flere, end hine for tiden behøve, da forrente de sig bedre i Amerika. Hastigen ydet Hjælp er ubetalelig; Lidet i rette Tid har større Værd, end mange Penge ibaghaanden, af hvilke man ikke altid, naar det monne behøves, kan giøre Brug.”

Den Tanke, at kanskee Caspar H**gs Gield til Simon endnu ikke var betalt, og denne desaaarsag kunde endnu stedse befinde sig i Forlegenhed, ja vel endog i Trang; fremdeles den Betragtning, at der udfordredes en betydelig Sum til, at nedsætte sig og begynde en Haandtering i Amerika, uagtet endog Fortienesten var god; ja, at vel endog Gield, saasom den til hiin velsindede Consul i Newyork, skulde udredes: alt dette, i Forbindelse med hine Ytringer, bragde til Modenhed den Beslutning, at oversende, til Mariane i Reading, de i 3** efterladte Penge, hvilket ogsaa udførdes i Februar 1825.

Saaledes hjælper Forsynet der, hvor det kortseende Menneske er i Begreb med, at opgive Troen paa en høiere Menneske: Skæbnens Styrelse, og derfor ikke har Kraft til at oppebie Udfaldet af haarde Prøvelser. Tilbedelseværdig er det høieste Væsens Wiisdom, der ad sine hellige og skjulte Veie leder de Dødelige. — Hvis Ma:

riane's Gienforenelse med hendes Forældre i Europa havde fundet Sted, vilde hun aldrig saaledes, som skeet er, have kunnet bidrage til deres Forsorgelse. Amerikas Skatte, efter hvilke Saamange tragte, kom hende ikke til Deel. Først i Schweiz fremblomstrede og bragdes til Modenhed, for hende og Alle med hende, det Fremtids Held, de søgde paa hiin Side af Havet. Saaledes magede Gud det; saaledes belønnede Han Barmhertigheds og Nærighedens hos Mariane, der under den Overbeviisning, at hun var sine Forældre det tungeste Offer skyldig, opgav sin heldigste Stilling, da hun følede, at, uden hendes Forældres Held og deres Velsignelse, ogsaa ikke nogen sand Lykke kunde være for hende i Verden. Vitalie viisde sig noksom ædelmodig til, at lade hende drage bort. Nu, da de igien vare forenede, hvo er i Stand til at skildre deres Lyksalighed!? Fremdeles: hvor ville ikke Pensylvanierne altid, med stille Beundring, tænke paa Schweizerlandets Folk, naar de høre fortælle om, hvilke kærelike og velgiørende Hjerter Mariane atter traf i det Land, hun, hendes Forældre og Familie havde forladt! Mig forekommer det, som hører jeg Joseph Winter, den hedengangne Frants's tro Ven, istemme, med Fader H**g og hans

Familie, under Platanerne, hvor Marianes Elskte sover Fredens Sønn, den herlige Sang: Hvo ikkun lader Herren raade, Han bygger fast paa Klippegrund; Han seer Guds hjælperige Raade, i Sorrigs og i Rædsels Stund.

S a m t a l e

imellem

Baron v. F. og hans Skræder.

(Der bankes udenfra).

Baronen. Kom ind! — Naa, omsider faldt De dog paa at komme, min kiære Mester! I tre Dage ventede jeg forgieves paa Dem, og nu indfinder De Dem just, da jeg, hvilket De seer, staaer paa Springet — —

Skræderen. Det gjør mig meget Ondt, Hr. Baron! men det var mig ikke muligt for at — —

B. Det forstaaer sig, for den, der har det saa travelt, som De, den ypperste Klædningmager i hele Staden, er Liden naturlighviis saare knap.

SF. Jeg takker skyldigst, Hr. Baron!

takker skyldigst! Det er sandt, Forretninger ligge En saaledes paa Halsen, at man næsten ikke læn- ger er i Stand til at holde det ud.

B. Altsaa blot foreløbigen, min kære Mes- ster! Jeg maa nødvendigén have mig en ny Over- fiol, to Par Beenklæder, og tre eller fire Beste. Kunde De ikke tage Maal af mig Kl. henved 10 imorgen?

SE. Det gjør mig ondt, at just dette er min bestemte Frokosttime om Dagen; men befaler De — —

B. Kanskee hellere Kl. 11.

SE. Om Forladelse! da er jeg endnu ikke raseret, og — —

B. Saa Kl. 12 da?

SE. Just paa den Tid spise mine Svende, og som Mester maa jeg, ifølge gammel Skik, være personligen tilstede, om jeg endog ikke selv tager Deel i Maaltidet

B. Kan De da komme Kl. 3 iestermiddag?

SE. Jestermiddag? Meget ærete Hr. Bar- ron! Formedelst min idelige Siddeesysler har Læ- gen forordnet mig daglig Bevægelse: jeg rider da paa den Tid almindeligviis en Tuur, eller jeg fører ud med min Familie, flaaer Regler et Par Timer, eller spiller nogle Partier Billard.

B. Saa kan De dog vel komme Kl. 7 henimod Aften; thi til den Tid har De nok skaffet Dem tilstrækkelig Bevægelse.

SE. Aftenerne tilhøre sletikke mig; thi, som Præsident i vor Borgerklub, maa jeg ikke være derfra borte nogen Aften; men, hvis det var Dem beleiligt — —

B. Dog vel ikke ved Midnatstid?

SE. Gud bevar's! Paa den Tid er jeg desuden ogsaa sielden endnu kommen hjem; men hver Søndag, netop under Kirke-Tiden, befinder jeg mig ganske ledig, og da er jeg til Deres Tjeneste.

A n e k d o t.

Ridder af Strømpebaandet mod sin Willie.

I Frankrige er det almindelig Skik, at paa Bryllupsdagen bliver, ved Høitidelighedens Ende, Strømpebaandet løst af paa den nygifte Brud, og dette Hverv paaligger, efter Reglen, den Fornemste iblandt Gæsterne,

Da Minister Viléles Datter havde Bryllup, var tillige Biskoppen af Hermopolis indbudet: han blev derfor ogsaa opfordret til at

udføre hiin Forretning ved den Nygiivte. Hans Eminence vegrede sig længe med Standhastighed; men der anføres ham mange Exempler endog paa Erkebiskopper, som ikke havde, ved en sliq Leilighed, ladet sig længe opfordres, saaat Biskoppen omsider gav efter. Med lige saa megen Væsenstjinhed, som Præsteværdighed, løsde han Strømpebaandet. Ifølge Forekristen sonder skar han Baandet til Smaastykker, bandt Et af disse i et Knaphul paa sin Riol, og uddeelde de øvrige Baandstykker til de andre Giæster, hvelke ogsaa, ifølge Landets Skik, bandt, ligesom Biskoppen, et Stykke Baand i et Knaphul.

Den følgende Dag gif Hans Eminence til Kongen. Kammertieneren havde rigtignok seet et lille rosenrødt Baand i Et af Biskoppens Knaphuller; men han ansaa det som et ham nyligen forundt Ordenstegn. Huusholdersten var af samme Mening.

Nu havde Biskoppen været allerede een Time hos Kongen, da Hertugen af Angoulême traad ind i Bærelset. Saasnart han blev vaer denne sælsomme Pynt, gjorde han Kongen opmærksom derpaa, og spurgde dernæst Prælaten: Hr. Biskop! Hvorfra har de faaet denne ubekiendte Orden?

Biskoppen rødmede, blev forlegen og talde nogle usammenhængende Ord, i hvilke Navnet, Bilèle, nogle gange forekom. Hertugen giettede det sande Sammenhæng og sagde til Kongen: "Hr. Biskoppen er ogsaa bleven Ridder af Strømspebaandet."

"Hvorledes? Har da min Fætter, Kongen af England, forundt Dem Hofsebaandordenen?"

"Jungelunde — tog Hertugen af Angousleme Ordet — Sagen har sig ganske anderledes." Nu fortalte han Kongen, paa hvilken Maade Biskoppen havde faaet dette Baand i Knaphullet. Ikke lidet loe da Begge derover.

"Sire! — sagde endeligen Biskoppen, efter at have lidt fattet sig — det glæder mig, at jeg har, ved denne mine Folks Ufertænkksomhed, aarsaget Deres Majestæt nogle MunterhedsDieblit; men, tilføiede han — sigtende til Devisen for Ridderne af det blaa Strømspebaand —: hony soit, qui mal y pense! : Skam faae den, som tænker ilde derom!

R. R. Thoring.

Trykfeil i No. 31.

S. 235 Lin. 1: styrtede, hun; l. styrtede hun, og
— 239 — 4: 1818; l. 1824.

Søndagen den 17de August indkommer Hr. Professor Agerups Bidrag.

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 34.

Løverdagen den 23de August 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Univerfitets-Bogtrykker.

A n n e l d e l s e .

Til Efterretning for de af Selskabets Medlemmer, som i indeværende Aar agte at søge Laan eller Gratification, bekjendtgjøres herved følgende, med høfsoiet Bemærkning: at ingen af Selskabets Pensionister, ifølge General-Forsamlingens Beslutning af 11te Februar d. A., maae vente at komme i Betragtning til Gratification, da samme efter den forhøiede Pensions Forandring, herefter aldeles ophører.

Efter Lovens 2det Cap. 20de §. skal enhver Klassifications Repræsentantere undersøge de Ansøgninger, som indkomme fra de Medlemmer, der

henhøre under deres Klassifikation, og om samme indsende de Betænkninger til endelig Bedømmelse ved General-Forsamlingen; for altsaa at sætte Repræsentanterne istand til at bedømme Ansøgningerne, maae enhver Søgende efter Lovens 19de §., med Attester bevise sin Værdighed og Trang.

De, som agte at søge Understøttelse, maae derfor beviislig opgive deres Alder og Helbreds-Tilstand, saaog om de have uopdragne Børn, og hvormange, i Tilfælde at de nyde nogen Hjælp af offentlige Indretninger opgives hvori samme bestaaer, og naar den Søgende er Enke opgiver hun tillige, om hun sidder i sin afdøde Mand's Næringsvei, har nogen anden eller aldeles ingen; saa maae og de Ugifte anføre deres Fædres Navne, Betjening og Stand. De, som efterlade dette eller herom gjøre urigtige Angivelser, skulle enten aldeles tilsidesættes med deres Ansøgninger, eller mindre komme i Betragtning mod dem hvis Ansøgninger indeholde fyldestgjørende og rigtige Oplysninger, ligesom ogsaa de Ansøgende, der anmelde Svagheder, derom skulle lade medfølge Læge-Attest, hvilken maa være udstædt paa den Tid Ansøgningen indgives, da de forhen indleverede Attester ikke ansees gjældende.

I øvrigt skulde Administrationen have samtlige Ansøgende erindrede om at opgive Ejeren af Stedet de beboe, at bilægge Ansøgningen med deres Lovbog, og indlevere samme til Selskabets Bogholder, Lund, boende paa Halmtorvet i Gaarden Nr. 69, første Sal, alle Søndedages Formiddag indtil Kl. 12, forinden Mandagen den 29de September, efter hvilken Tid ingen Ansøgning modtages.

De i General-Forsamlingen den 30te Juni d. A. afgaaede og valgte Repræsentantere ere:

I anden Klassification.

Afgik:	Blev valgt:
Hr. Justitsraad og Revisor Drejer.	Hr. Over-Audit. og Raad- mand Mundt, R. af D.

I tredie Klassification.

Afgik:	Blev valgt:
Hr. Capitain Lykke, Ridder af Dannebrog.	Hr. Capitain Lieutenant F. Paludan, Ridder af Dannebrog.
— Cap.-Lieut. Luren Rid- der af den franske Vres- legions Deden.	— Søe-Prem.-Lieutenant Kruuse.

I fjerde Klassifikation.

Afgik:	Blev valgt:
Hr. Major v. Douscheus.	Hr. Major v. Clementin.
— Premier-Lieutenant v. Ernst	— Artil.-Major v. Prunst, Ridder af Dannebrog.

I femte Klassifikation.

Afgik:	Blev valgt:
Hr. Confessionarius Liebens- berg, død.	Hr. Prof. og Stiftsprovst, Clausen, Ridder af Danneb. og Dannebm.
— Pastor Buschman.	— Pastor Brorson.

I sjette Klassifikation.

Afgik:	Blev valgt:
Hr. Hof-Chirurg Schwarz- koph.	Hr. Professor Myerup Rid- der af Dannebrog.
— Bataill.-Chir. Søht.	— Prof. og Rector Niisen, Ridder af Dannebrog.

I syvende Klassifikation.

Afgik:	Blev valgt:
Hr. Grosserer J. Bøch.	Hr. Grosserer Busch Ridder af Dannebrog.
— Sæbefabr. C. Riis.	— Grosserer Næve.

I ottende Klassifikation.

Afgik:	Blev valgt:
Hr. Klædekræmmer H. H. Schmidt.	Hr. Cap. og Urtekræmmer Friborg.

Hr. Vinhandl. N. S. Hans-
sen.
— Høfkr. S. C. Lange.
— Klædekræmmer C. Jür-
gensen.

Hr. Brændeviinsbr. Brøn-
dum, Dannebrogsmd.
— Cap. og Urtekræmmer
J. F. Meyer.
— Urtekr. N. S. Grave.

I niende Klassification.

Afgik:

Blev valgt:

Hr. Capit., Bødker Hall.
— Capitain, Muurmester
Dahl.

Hr. Capit., Bager Løbeck.
— Capit., Læderhandler
Scheller.

I tiende Klassification.

Afgik:

Blev valgt:

Hr. Grosserer L. J. Can-
tor, jun.
— Grosserer M. J. Adler.

Hr. Grosserer S. J. Can-
tor, sen.
— Kræmmer L. Raphael.

Administrationen for det forenede Understøttelses-
Selskab.

Christensen. Schram. Friedenreich.

Lund.

Vor Herre Christus en afgjort
 Ben af Fornuftens Brug i Re-
 ligationen. En Prædiken holden d.
 3^{die} Søndag i Fasten 1828 i Weimar,
 af Generalsuperintendent, Dr. Joh.
 Fred. Nøhr. Trykt i Neustadt
 a. d. Orla. VI og 23 S. 8vo.

(Oversat paa Dansk).

Forfatterens Forekinding.

Om den efterfølgende Prædiken er intet videre at anmærke, end at adskillige af Jesu tænkende Venner i Forfatterens Menighed holdt den for at være et Ord efter Tidernes Lejlighed, og ønskede derfor, at den blev udbredt i en større Kreds. Forfatteren troede at burde føje sig efter dette Ønske, da den her omtalte Gjenstand visselig for den hele protestantiske Kirke just nu har en højere Interesse end nogensinde, eftersom man mere og mere aabenlyst lægger an paa, at nedværdige Christus til En der hylder Overtro og Mørke, og enten ganske at forbyde Tænkning

og Granskning over hans altoplysende Evangelium eller idetmindste indpæle Tænkningen indenfor visse bestemte uoverstigelige Grænser. Oplyste Læsere behøver Forfatteren ikke at sige, at i denne Prædiken ikke en eneste Paastand er fremsat, der jo ligesvem følger af de citerede Skriftsteder, og som jo kunde bevises ved udførligere Henvisninger til Kirkehistorien og dens Troesanskuelsers successive Fremkomst. Dette sidste stod Forfatteren ogsaa i Betænkning at ville have gjort, men lod det beroe, for ikke ved Anmærkninger at blive vidtløstigere end det for det næste Dje med behøves. Saaledes som den nu er, kan Prædikenen maaske bidrage noget til, at de som ville see, faae Djene op, og at de som ere af modsat Mening kan foranlediges til med uimodsigelige Grunde at godtgjøre sammes Rigtighed. Det bedste disse forresten kunde gjøre, var at bevise: at Christus nogensteds har givet Menneskeheden Forklaring om nogen virkelig Religionshemmelighed, og at de foregivne Religionshemmeligheder, som Kirkelærernes ulyksalige Phantasiespil har

paadigtet hans Evangelium, virkelig findes deri. Saalænge dette Bevis ikke er ført, ere Forsvarerne af et fornuftigt Christendom befojede til at behandle det Historiske i Evangeliet som til Forstandens Gebeet hørende, hvor Alt hvad der stæer, maa med behørig Omhyggelighed og Bessedenhed føres tilbage til sine nærmeste Aarsager.

At forresten Det samme, som her bevises om Jesus, ogsaa kan bevises om hans Apostler, saa meget Ejdommeligt og fra Jesu Lære Afvigende de end har, er for den fordomsfri Kjender af deres Skrifter ingen Evil underkastet. Bestaae end enkelte der forekommende Tidsideer ikke for den fornuftmæssige Prøvelses Domstol, saa er der dog intet egentligt Fornuftstridigt at finde i dem, kun at man renser dem fra hvad Augustinus, Anselmus, og hvem der satte højere Pris paa deres Ord end paa Christi, practicerede ind i dem.

(Fortsættes).

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 35.

Løverdagen den 30te August 1828.

Forlagt af Understøttelses: Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Universitets- Bogtrykker.

A n m e l d e l s e.

Til Efterretning for de af Selskabets Medlemmer, som i indeværende Aar agte at søge Laan eller Gratification, bekendtgjøres herved følgende, med høfsøiet Bemærkning: at ingen af Selskabets Pensionister, ifølge General: Forsamlingens Beslutning af 11te Februar d. A., maae vente at komme i Betragtning til Gratification, da samme efter den forhøiede Pensions Forandring, herefter aldeles ophører.

Efter Lovens 2det Cap. 20de §. skal enhver Klassifications Repræsentantere undersøge de Ansøgninger, som indkomme fra de Medlemmer, der

henhøre under deres Klassifikation, og om samme indsende de Betænkninger til endelig Bedømmelse ved General-Forsamlingen; for altsaa at sætte Repræsentanterne istand til at bedømme Ansøgningerne, maae enhver Søgende efter Lovens 19de §., med Attester bevise sin Værdighed og Trang.

De, som agte at søge Understøttelse, maae derfor beviislig opgive deres Alder og Helbreds-Tilstand, saaog om de have uopdragne Børn, og hvormange, i Tilfælde at de nyde nogen Hjælp af offentlige Indretninger opgives hvori samme bestaaer, og naar den Søgende er Enke opgiver hun tillige, om hun sidder i sin afdøde Mand's Næringsvei, har nogen anden eller aldeles ingen; saa maae og de Ugifte anføre deres Fædres Navne, Betjening og Stand. De, som efterlade dette eller herom gjøre urigtige Angivelser, skulle enten aldeles tilsidesættes med deres Ansøgninger, eller mindre komme i Betragtning mod dem hvis Ansøgninger indeholde fyldestgjørende og rigtige Oplysninger, ligesom ogsaa de Ansøgende, der anmelde Svagheder, derom skulle lade medfølge Læge-Attest, hvilken maa være udstædt paa den Tid Ansøgningen indgives, da de forhen indleverede Attester ikke ansees gjældende.

I øvrigt skulde Administrationen have samtlige Ansøgende erindrede om at opgive Ejeren af Stedet de beboe, at bilægge Ansøgningen med deres Lovbog, og indlevere samme til Selskabets Bogholder, Lund, boende paa Halmtorvet i Gaarden Nr. 69, første Sal, alle Søndedages Formiddag indtil Kl. 12, forinden Mandagen den 29de September, efter hvilken Tid ingen Ansøgning modtages.

Administrationen for det forenede Understøttelses-
Selskab.

Christensen. Schram. Friedenreich.

Lund.

Dr. Köhrs Prædiken om, at Vorherre
Jesus Christus var en afgjort Ven
af Fornuftens Brug i Religionen.

(Fortsættelse).

Dagens Evangelium.

Luc. XI. Vers 14—28.

Dg han uddrev en Dævel, og den var stum, men det skede, der Dævelen var udfaren, talede den Stumme, og Folket forundrede sig.

Men nogle af dem sagde: han uddriver Djævlé ved Beelzebul, Djævlénes Dverste.

Men andre fristede ham, og begjerede Tegne af ham fra Himmelen.

Men der han fornam deres Tanker, sagde han til dem: hvert Rige, som er splidagtigt med sig selv, bliver øde, og et Hus, som er splidagtigt med sig selv, falder.

Men er og Satanas bleven splidagtig med sig selv, hvorledes skal hans Rige da blive bestandigt? Thi I sige, jeg uddriver Djævlé ved Beelzebul.

Men om jeg uddriver Djævlé ved Beelzebul, ved hvem uddrive da Eders Sønner dem? Derfor skulle de være Eders Dommere.

Men dersom jeg uddriver Djævlé ved Guds Finger, da er jo Guds Rige kommet til Eder.

Naar den Stærke bevæbnet vogter sit Pallads, bliver det, han haver, med Fred.

Men naar en stærkere end han, kommer over ham, og overvinder ham, da borttager han hans fulde Rustning, som han forlod sig paa, og uddeler hans Bytte.

Hvo som ikke er med mig, er imod mig; og hvo som ikke sanker med mig, adspreder.

Naar den urene Aand udfarer af Mennesket, vandrer han igjennem tørre Steder, og søger Hvile; og naar han ikke finder den, da siger han: jeg vil vende om til mit Hus, som jeg gik ud af.

Og naar han kommer, finder han det fejet og prydet.

Da gaaer han bort, og tager syv andre Aander med sig, som ere værre end han selv, og naar de komme ind, hve de der; og det sidste blive værre med dette Menneske, end det første.

Men det begav sig, der han sagde disse Ting, opløstede en Kvinde af Folket Røsten, og sagde til ham: saligt er det Liv, som bar dig, og de Bryster, som du døde.

Men han sagde: ja, salige ere de, som høre Guds Ord, og bevare det.

Hvilken haard Kamp vor Frelser havde at kjempe med sit Folks Lidenskaber og Fordomme, derom have vi, mine andægtige Tilhørere! et mærkeligt Vidnesbyrd i Dagens Evangelium. Han har ved den i ham boende Guddoms Kraft givet en Stum sit Mæle, og udrevet ham af Djævelens Magt, af hvem han efter den Tids Fordomme, indtil den Tid havdt været besat; men aldrig saa snart yttrede den omstaaende Mængde sin Beundring over denne Handling, før den af Enkelte blev karakteriseret som et Verk af Djævelen, hvem han stod i Forbund med, og med hvis Hjælp han havde udført dette Mirakel. Han seer sig altsaa nødsaget til at forsvare sig imod denne Bebrejdelse, og det gjør han paa en Maade som er ham værdig. Det var dog — siger han — det højeste Maal af Uffindighed, om Djævelen, som Overhovedet i en Stat af Onde, vilde forlene et Mennecke den Magt at kunne betvinge enkelte af de ham undergivne onde Aander, bekjæmpe ham selv ved at bekjæmpe hans Tjenere, og saaledes reent

tilintetgjøre hans Bælde paa Jorden. Desuden maatte i dette Tilfælde ogsaa De blandt Eder der helbrede det Slags Syge, der staae i den Formening at de ere besatte, de maatte da ogsaa fra ham have erholdt Dulighed og Kraft dertil, hvilket J dog hidtil aldrig har vovet at bebrejde dem. Forresten taler J ogsaa heri ganske imod Eders egen Overbevisning; thi Alt hvad J ellers see og høre om mig, forkynnder Eder tydelig nok, at jeg er en Stifter af Guds Rige hos Eder, og begavet med Guddomskraft til at tilintetgjøre Djævelens Gjerninger, og — som den stærkere Helt gjør ved den svagere — træde ham i Støvet.

Denne Tale havde nu ogsaa hos de Veltænkende af Jesus's Tilhørere den Kraft til at overbevise, at en Kvinde af Folket højt og lydelig bevidnede ham sit Bifald, og, som det kunde passe sig for et Fruentimmer, priste den Moder salig, der havde baaret en saadan Søn under sit Hjerte og næret ham med sine Bryster.

Men hvad var der vel da i Christi Tale, som gjorde saa stærkt et Indtryk paa denne Kvinde? Utabenbar var det sammes Klarhed og det Indlysende deri, den haandgribelige Sandhed, hvormed den for ethvert Menneske med jævn Forstand viste det Modsigende og Taabelige i hans Fienders

Yttringer, det var den sunde Fornufts uimods-
 staaelige Magt, der sejrede over de ham gjorte
 Beskyldningers Ufornuft. Og har vi her ikke
 Nøglen til Forklaring af den mærkværdige Om-
 stændighed overhovedet, at Christus som den der
 foredrog religiøs Sandhed, gjorde paa alle uind-
 tagne Gemytter saa stort et Indtryk, og Ingen
 med fordomsfri Sands kunde høre ham yttre
 sig om goddommelige Ting, uden ved hans Tale
 at føle sig tiltrukken, fængslet, og inderlig bevæ-
 get? Sende de ypperste Præster og Skriftlærde
 Tjenere ud for at fængsle Christus medens han
 lærte i Templet, komme disse tilbage med ufor-
 rettet Sag, og undskyldte sig med: "aldrig haver
 et Menneske talet saaledes som dette Menneske"
 (Johann. Evang. VII. 46). Lærte Jesus paa
 Sabbathen i Skolerne i Capernaum, saa heder
 det om ham: "og de forundrede sig saare over
 hans Lærdom, thi hans Tale var med Myndig-
 hed" (Luc. IV. 32). Gav han paa Bjerget det
 forsamlede Folk Forklaring over sit Riges Be-
 skaffenhed og over dets Borgeres Pligter, saa
 siger Evangelisten: "og der Jesus havde fuldendt
 sin Tale, forundrede Folket sig saare over hans
 Lærdom, thi han lærte dem, som den der havde
 Myndighed og ikke som de Skriftkloge" (Matth.

VII. 28. 29). Udviklede han hellige Memner for sine mere fortrolige Disciple, udraabte disse som i Begejstring: "Herre! til hvem skulle vi gaae hen? du haver det evige Livs Ord" (Joh. VI. 68). Hvoraf, spørger jeg, kom det? hvoraf vel ellers, uden deraf, at hans Tale og Lære paa det stærkeste rørte hans Tilhøreres naturlige Sandhedsfølelse, og ved deres klare fattelige og fornuftige Indhold trængte dem dybt ind i Hjertet.

(Fortfættes).

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 36.

Løverdagen den 6te September 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,

Hof- og Universitets-Bogtrykker.

Dr. Köhrs Prædiken om at Vorherre
Jesus Christus var en afgjort Ven
af Fornuftens Brug i Religionen.

(Fortsættelse).

Det, skulde man rigtignok mene, maatte forstaae sig af sig selv om en virkelig guddommelig Lærer, da hans Ord ikkun under den Betingelse kan bære Frugt hos Tilhørerne. Men som den menneskelige Forkerthed altid og allevegne veed at fordreje det Jævne og Simple, saa skete det ligeledes ogsaa her. Thi lige fra den Tid man gjorde Christi ejendommelige Lære til en Gjensstand for nærmere Undersøgelse, har der og været

de som har forsvaret den Fordom, at der mellem den og den menneskelige Fornuft ikke fandt nogen fuldkommen Overensstemmelse Sted men snarere ikke liden Modsigelse, og at hvad der gav og giver Christi Ord deres væsentlige Kraft og Herlighed, gaaer over al menneskelig Fornuft og Forstand. Hvo der iagttager vor Tids Begivenheder, veed, at bemeldte Fordom nu omstunder med særdeles Iver fornyes og vedligeholdes fra mange Kanter; at man vil have Fornuft og Christendom betragtede som rene Modsætninger; og at de som forfægte Fornuftens Rettigheder i religiøse Materier, blive bagvaskede som om de vare Fiender af Christendommen. Om sliq Udfærd ville vi kunne fælde en sikker Dom, naar vi af Dagens Evangelium, som i et enkelt og bestemt Tilfælde viser os Frelseren som en afgjort Ben af Fornuften i det Religiøse, tage Anledning til nøjere at betragte denne hans Ejendommelighed. Det vil vi da med Guds Hjælp gjøre! Lader os da stille os Vor Herre Christus som en erklæret Ben af Fornuften i Religions-sager, for Dine, og hvad vi da blive var hos ham, det tjene os som Norm og til Berigtigelse af vor Anskuelse af Forholdet mellem Fornuft og Christendom! —

At Christus i Religionsfager var en afgjort Ven af Fornuften, er aldeles klart af den hos Evangelisterne tilstrækkelig documenterte Kjendsgjerning; at han som Lærer af religiøs Sandhed stedse kun foredrog det Fornuftmæssige. Thi ihvor meget Nytt og fra de da gjængse religiøse Anskuelser Afvigende han end meddelte af sin himmelske Viddoms Skat, saa kan dog deriblandt ikke opvises en eneste Lære- og Troessætning, der strider imod den menneskelige Fornufts Udsagn eller mod den naturlige Sandhedsfands, hvormed Mennesket dommer om Gjenstande af en oversandselig Verden. Ja, netop det Urimelige og Galne, der foresandtes i Hedningernes og hans eget Folks religiøse Tro, det vilde Jesus rent udrydde, og hvad han satte isteden derfor, skulde ganske ejendommelig udmærke sig ved den allernøjeste Overeensstemmelse med det, som Enhvers egen Eftertanke over religiøse og moralske Forhold antog for ubetvivelig Sandhed. Som f. Ex.:

Salte han om Guds Væsen og Egenstaber Matth. VI. 26 o. f.) saa vare hans Ord den rene Gjenlyd af den Stemme, som alle fornuftige Væsener ved Synet af Guds Værker fornemme hos sig. Erklærte han sig over den ham, som

den højeste Aand tilkommende Tilbedelse i Aand og Sandhed (Joh. IV. 24) saa maatte ethvert Menneſke med ſund Forſtand finde ſig fuldkommmn overbevist om hans Yttrings Rigtighed. Skildrede han ham ſom alle Levendes kjærlige Fader og diſſe hans Børn (Matth. VI. 8) var Sandheden af dette Forhold indlyſende for alle Tænkende og Følende.

Fremſtillede han ſig ſelv ſom hans Søn, og ſin Forbindelse med ham ſaa inderlig ſom det er muligt et Menneſke kan ſtaa i med Gud (Joh. X. 30 og 36) ſaa bar Ingen af dem der var Vidne til hans guddommelige Sind og Jdræt, allermindſte Tvivl derom. Fandt han, at den menneſkelige Natur fra ſin ſandſelige Side er moralſt: ſvag og Fejl underkaſtet, men fra den fornuſtige Side for at være iſtand til med Guds Aands Biſtand at ville og fuldføre hvad Ret er (Joh. III. 6. Matth. XII. 35) ſaa var ethvert ufordærvet Menneſkes Selvbevidſthed Borgen for, at det forholdt ſig ſaaledes. Dpfordrede han paa Grund heraf alle ſine Brødre at forlade det Ondes Vej og at blive varagtige i det Gode, da de blot paa den Naade kunde have Udgang til Guds Naade og trøſte ſig med deres Synders Forladelse (Luc. V. 32. XV. 11. og følg.)

saa fandt denne Opfordring sin naturlige Anerkjendelse hos ethvert ikke forhærdet Gemyt. Lagde han Menneskene paa Hjertet at de burde adlyde Gud, elske deres Næste, redelig virke til almen Vel og ærlig vogte deres Kald paa Jorden (Matth. V. 40—48) saa følte Alle, at det var Love, der vare skrevne i alle Menneskers Hjerter (Rom. 11. 14.) Viste han dem Udsigten til et tilkommende Liv, som en af den højeste Dommer bestemt Gjengjeldelsestilstand for Godt og Ondt (Matt. XXV. 31 o. f.) var deri, for dem, der troede paa Dommeren i deres eget Bryst, intet Usikkert eller Tvivlsomt. Kortelig — hvilkensomhelst religiøs Sandhed der kom over Jesu Læber, stemmede altid overeens med hans Tilhøreres egen Indsigt og Skjønsonhed, og ingen af hans Lærdomme om guddommelige Ting — naar man fradrager den Indflødning, hvorved han lempede sig efter sine Samtidiges Forestilling og Tænkemaade — havde Noget ved sig, der jo ved forstandig Prøvelse vil være et uimodsigeligt Resultat af almindelig Menneskeforstand. Vistnok talte han om visse Lærdomme som han kaldte Himmeriges og Riges Hemmeligheder (Matt. XIII. 11.) men disse angaae blot saadanne Forhold og Gjenstande, hvis Evidendommelighed hans Nation og Discipler først

da, naar de vare blevne mere øvede i at tænke, mere fri for Fordomme, og mere fortrolige med hans guddommelige Planer til Verdens Frelse, fuldkommen vilde kunne fatte, og hvis nærmere Erkjendelse maatte overlades til Tiden (Joh. XVI. 12). De derimod fra disse midlertidige Hemmeligheder aldeles forskjellige, ubetingede Religionshemmeligheder, Hemmelighederne som angaae Verdens Skabelse og Styrelse, Menneskets aandige og physiske Natur, Tilstanden efter dette Liv, fort sagt, alt hvad i religiøse Anliggender engang for alle overskrider den menneskelige Fornufts Stranker, og som, saalænge vi vandre her i Støvet, ligefrem maa troes men ikke kan begribes, det lod Frelseren fuldkommen staa ved sit Værd, gjorde dem aldrig til Gjenstand for unyttig Gransken og Grublen, men erklærede ligefrem, at dem — ligesom alle tilfældige Begivenheder i Livet — vidste hverken Englene i Himlen, ikke heller Sønnen, men Faderen alene. (Marc. XIII. 32), og at han, som hans Gesandt, havde kun at foredrage saadanne Sandheder, som falde i alle Menneskers Synsfreds, og hvis klare Erkjendelse Ingen, med Hensyn til moralske Handlinger og glade Forhaabninger, kan undvære. Deraf kommer da

ogsaa een Omstændighed, der betegner ham som en afgjort Ven af fornuftig Religiositet, den Omstændighed, at han som Lærer af religiøs Sandhed bestemte kun foretog hvad der var fornuftsmæssigt; thi det der enten var imod eller over Fornuften kunde ikke tjene ham i hans Plan, som var ved Religion at oplyse, forædle, lykkeligjøre Menneskene.

Som afgjort Ven af fornuftig Religiositet viste sig Jesus end videre derved, at han hos dem der hørte ham, stedse søgte at forskaffe sin Lære Indgang ved fornuftige Grunde. Det som han i Religionsanliggender selv holdt for at være sandt, var det ikke hans Skik lige frem at paatrænge Andre som pur Sandhed der var ophøjet over alle Tvivl; tværtimod skulde det være Gjenstand for deres egen selvvirksomme Overbevisning, og anbefale sig hos dem som Resultat af egen fordomsfri fornuftige Prøvelse. Derfor saaledes som han her i Dagens Evangelium, ved Gjendrivelsen af den Bebrejdelse, at han uddrev Djævlene ved den øverste af Djævlene, henvendte sig til de Omkringstaaendes sunde Menneskeforstand, og gjorde dem det Urimelige og Meningsløse i deres Beskyldning anskueligt; saaledes ogsaa allevegne hvor det kom an paa at

belære Folket om hellige Materier, fik han deres naturlige Tænke- og Dømmekraft i Spillet med, og foreholdt dem de Grunde, hvorfor det ikke kunde være anderledes. Vilde han indprente dem Troen paa Guds altformaaende Forsyn ialmindelighed og paa hans Omhu for Menneskene isærdeleshed, saa viste han dem til den Ende hen til Blomsternes Pragt paa Marken og Fuglenes Næring under Himmelen, og lod dem deraf fornuftigvis selv slutte sig til, hvormeget mere de, som vare meget højere Væsener, kunde gjøre Regning paa Guds Forsorg (Matth. VI. 25 o. følg.).

(Fortsættes).

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 37.

Løverdagen den 13de September 1828.

Forslagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seibelin,

Hof- og Universitets-Bogtrykker.

Dr. Køhrs Prædiken om at Vorherre
Jesus Christus var en afgjort Ven
af Fornuftens Brug i Religionen.

(Fortsættelse).

Var det ham om at gjøre, at indskærpe dem
den Forpligtelse, at vise Velvillie imod alle Men-
nesker og selv at elske sine Fiender, saa beraabte
han sig paa den himmelske Faders Exempel, der
lader sin Sol opgaae over Onde og
Gode og lader regne over Retfærdige
og Uretfærdige, for at føre dem til Gemytte
hvad de skyldte deres Medmennesker (Matth. V.
44 o. f.). Kom det an paa at bestyrke deres For-

haabning om et evigt Liv efter dette, gjorde han dem begribeligt, at al Tilværelses evige Ophav ifkun lod sig tænke som de Levendes Gud og ikke som de Dødes (Luc. XX. 38) og at sølgelig intet at ham skabt Væsen kunde igjen vende tilbage og blive til Intet. Kom det an paa at undervise Enkelte, saa henstillede han det ligeledes til deres egen Overvejelse, for at de ret kunde faae sikker Bæfjed om det de ønskede at vide rede til. Saaledes gjorde han den Skriftekloge, der vilde vide hvem der var hans Næste, paa en Naade til sin egen Lærer idet han ved Fortællingen om Samaritaneren lagde ham Svaret i Munden: Den der gjorde Barmhertighed imod ham (Luc. X. 37). Ligeledes, da En bespurgte sig hos ham, hvad der var det fornemste Bud i Loven, fik han ham i en Samtale til, selv at gjøre Forklaring derover, og da hans Svar var fornuftigt, sagde han til ham: Du er ikke langt fra Guds Rige (Marc. XII. 28 o. f.).

Saaledes bekjæmpede han alle Bildfarelser og Fordomme, alle Tvivl og Indvendinger, hvormed hans Modstandere modsatte sig de af ham udtrede religiøse Anskuelser og Grundsætninger, dem bekjæmpede han med Grunde, hvis Vægt var

indlysende for alle Fornuftige, og hvorved de følte sig beskjæmmede og forvirrede. (Matt. XXII. 22—46). Og havde hans idelige Henvisninger til Sprog og Exempler i den hellige Skrift (Luc. XIII. 34) som han i sine Taler til Folket betjente sig af, vel noget andet Hjemed, end det at vække deres Tænke- og Dømmekraft, at forhjælpe de Fattige i Landen til Selvvirksomhed i deres helligste Anliggender, ved at beraabe sig paa sandfælige Gjenstande og Forhold at skaffe dem Begreb om det Oversandselige, og at bane sin Lære Vej igjennem Forstanden til deres Hjerte (Matth. XIII. 10—13). Af sine Tilhørere forlangte han, at de skulde troe hans Ord, men ikke at de blindt hen skulde troe paa hans Ord. Han overlod til de phariseiske Skriftkloge at være de Blindes blinde Vejledere (Matth. XV. 14). Hans Hverv var at vorde Verdens Lys (Joh. 1. 9), eller hos det menneskelige Kjønn at udbrede en oplyst, paa klar, betænksom Selvovertøisning grundet Religionskundskab. Derfor tilraabte han dem: Jeg er kommen et Lys til Verden, at hver den som troer paa mig, ikke skal blive i Mørket (Joh. XII. 46) og: Troer paa Lyset, medens I have det, at I kunne blive Lysets Børn (Vers 36). Men for at de Alle

kunde blive Lysets Børn, formanede han dem stedse til forstandig at overveje hans Lære, idet han sagde: Hvo der haver Øren at høre med, han høre! (Luc. VIII. 8), og: Seer til hvorledes I høre (Vers 18) og hvad I høre (Marc. IV. 24); paalagde dem at bedømme det Oversandsfelige med samme Agtpaagivenhed, hvor: med de skuede Himmelenes Skikkelser (Luc. XII. 57); gjorde dem begribeligt, at Lysen i dem, denne Guds gave, Fornuften, ikke maatte være Mørke, ikke gvoles, eller formørkes, eftersom aandeligt Mørke er ligesaa slemt som legemligt (Matth. VI. 22): anbefalede dem at ransage Skriften, og stedse at trænge dybere og dybere ind i sammes guddommelige Indhold (Joh. V. 39); opfordrede dem til, frit og upartisk at prøve hans Lære, for at erfare om den var fra Gud (Joh. VII. 16); opmuntrede dem til stedse at gaa videre i den erkjendte Sandhed, for ved den at blive fri for ethvert Slags religiøs Fordom (Joh. VIII. 32); og da han lovede sine Disciple især Guds Land, der skulde lede dem i al Sandhed (Cap. XIV. 16 o. f.) saa indgød han sine Bekjendtere uden Forskjel den Tillid, at de paa deres Bøn skulde de ikke savne denne Land (XI. 13), men at den skulde fremme deres Væxt

i religiøs Kundskab, saaat de Alle bleve som oplærte af Gud (Joh. VI. 45).

Hvo kan vel nu efter alt dette et eneste Djeblik tvivle paa, om Jesus er en afgjort Ven af Fornuften i Religionsanliggender? At han var det, udviste han ikke alene ved sin Læres fornuftmæssige Indhold, men ogsaa ved sammes fornuftmæssige Foredrag.

Hvad følger nu af alt dette med Hensyn til at bestemme og berigtige vore Anskuelse af det imellem Fornuft og Christendom stedfindende Forhold? For det første følger dette:

At, naar fornuftstridige Troeslærdomme forelægges os som udgives for christelige, det da visse ikke er Christi ægte Lære, med idel Mennesketant.

Hvor tidlig deslige menneskelige Meninger bleve indblandede i Christi Lære, bevidne Apostlerne noksom i deres Skrifter. Thi neppe havde de begyndt at udbrede Herrens Ord før der fra alle Kanter opstode jødiske og hedenske Bise som sammes Fortolkere, om hvem det gjaldt: De have fra uskromtet Tro vendt sig til forfængelig Snak; de ville være Lovlærere, og forstaae dog ikke, hverken hvad de sige eller hvorom de Noget

stadfæste (1 Timoth. 1. 6) og som fik den Advarsel: "Dersom Noget lærer anderledes, og holder sig ikke til vor Herres Jesu Christi sunde Ord, han er opblæst og veed Intet, men er syg for Spørgsmaal og Ordkrig, hvoraf opstaaer Trætte og forvædte Handlinger af Mennesker, som ere fordærvede i Sindet og Sandheden berøvede" (Cap. VI. 3 o. f.). Men efter Apostlernes Tid fik menneskelig Daarskab endnu mere travelt med at fordreje Jesu himmelske Visdom, og Paulus spaaede rigtig, da han skrev: "Den Tid skal komme, da de ikke skulle fordrage den sunde Lærdom, men efter deres egne Begjeringer tage sig selv Lærere efter hvad der kildrer deres Øren, og de skulde vende Ørene fra Sandheden, men henvende sig til Fabler" (2 Timoth. IV. 3. 4.) Thi visse gik det saaledes i de paafølgende Aarhundreder, at en christelig Lærer søgte at overgaae den anden i den raske Bestræbelse, ved konstante og fornuftstridige Spidsfindigheder at vanske Jusu Læres simple fornuftige Indhold; med næsviss Nysgjerrighed at grandstke og fremføre de Fornuften overstigende Religionshemmeligheder, som Frelseren ikke havde berørt eller afgjort; paa Grund af visse forudfattede Yndlingsmeninger at paadigte de Ord og Udtryk,

hvori Christus og hans Apostle havde om gud: dommelige Ting udtrykt sig paa en for deres Tid passende Tænke- og Talemaade, at paa: digte dem en falsk og forkert Betydning; hvad der i hine Lære kun angik dens Datids Bekjenderes Forhold og Liv, at anvende det paa en bagvendt Maade paa de Christne til alle Tider, og derved stille det i et aldeles falsk Lys; at forqvæle Jesu rene Religionsbegreb ved at blande dem med de mindre fuldkomne i det gamle Testamente; ja endelig tilsidst gandske at fratage Christi Bekjendere hans oprindelige Ord, og sætte idel menneskelig Tant isteden, med tilføjet Befasling blindthen at troe derpaa.

Først i den herlige Tid, da Gud anden Gang lod sit Lys opgaae for den christne Verden, og i Luther og hans Medhjelpere sendte den nye Apostler, fik man igjen Christi egne Ord at høre, og sammes fornuftmæssige Indhold blev rensset fra fornuftstridige Menneskepaafund; men da da denne Luttring ved disse hellige Mænd ikkun kunde begyndes men ikke fuldføres; da religiøse Bildfarelsers og Fordømmes Herredømme ved sin lange Vedvarenhed var bleven altfor stærk befæstet til, at den paa eengang skulde vige Pladsen for den opnaaede bedre Indsigt; og da

desuden Menneskernes indbildske Visdom ikke endnu vilde skjønne paa at lade Christus alene afgjøre, hvad der er virkelig christelig Lære; saa har denne Lære endnu den Dag i Dag en Tilfætning af Meget, der ved sin Fornuftstridighed ligefrem er den imod. Hvad der af den Art møder os, det er ogsaa altid antichristeligt; thi aldrig gjorde Christus sig skyldig i den Gudsbespottelse, at udgive noget Fornuftstridigt for at være en Aabenbaring fra den rene og højeste Fornuft.

Hans Lære er det ikke, naar christelig Laabelighed vil ved Formler uden Sands og Mening fremstille Guds indre forborgne Væsen nærmere for de Troendes aandelige Øjne; thi Christus giver over hans Egenskaber og hans Forhold til Verden saadanne Oplysninger, der fuldkommen stemme overeens med Tingenes Natur og Fornuftens Udsagn.

(Fortsættes).

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 38.

Løverdagen den 20de September 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Univerfitets-Bogtrykker.

Dr. Kohrs Prædiken om at Vorherre
Jesus Christus var en afgjort Ven
af Fornuftens Brug i Religionen.

(Slutning).

Christi Lære er det ikke, naar menneskelig Hjer-
nespind taler om Jesu Forbindelse med Gud og
hans personlige Værdighed i Udtryk, som føre
til christelig Afguderie; thi i hin Lære heder han
blot Faderens eenbaarne Søn, og der siges
udtryffeligt, at Faderen er større end han
(Joh. XIV. 28).

Hans Lære er det ikke, naar vilkaarlig Sko-
lastik tillægger det af ham udførte Forløsnings-

verk saadanne Virkninger, der staae i Modsigelse med alle værdige Begreb om Gud og Sagens Natur; thi den skildrer samme, paa en for Gud værdig Maade, som et Foretagende at befrie Menneskene fra al den aandelige Elendighed, som de ved Bilsfarelser, Synd, og Laster ere udsatte for. (Joh. 111. 16. X. 11).

Hans Lære er det ikke, naar tofsset Overtro tillægger en Djævel, som Guds Modstander og Menneskenes Fordærver, personlig Selvstændighed; thi den behandler, som vi see i Dagens Evangelium, Troen paa ham som en uoplyst Tidsalders ynkelig Fordom, og viser, at menneskelig Fordærvelse har sin Rod i Menneskenes Hjerter. (Matth. XV. 19).

Hans Lære er det ikke, naar gudelige Drømmere bildte sig ind, at Opstandelsen og den yderste Dom skulde forstaaes aldeles sandselig; thi hin siger det tydelig nok, at alle om den Sag brugte Billeder og Lignelser ikkun skulde være Indklædning af aandelig Mening.

Vil man, uagtet alt dette, anbefale os fornuftstridige Troesfætninger som christelige, og vil man endog overtale os til at antage, at i dem bestaaer Christendommens Ejendommelighed; da driver visselig menneskelig Laabelighed gjæk

med os, og vi har da grundet Aarsag til, at forlade dens bedragelige Paafund og tye til den jævne fornuftige Sandhed, at Kristus vilde forløse Verden fra Bildfarelser og Overtro. Med ham betragte vi alle aldeles ubegribelige Religionsætninger som hellige Hemmeligheder, og lade dem staae ved deres Værd, da de ikke ere nyttige til Lærdom, til Overbevisning, til Rettelse, til Optugtelse i Retfærdighed (1 Timothy. 111. 16). Men viste vor Herre Kristus sig som Ven af fornuftig Religiositet ved sin fornuftige Læremethode, saa lære vi deraf:

At en fornuftig Undervisning i Christendom til alle Tider er den christeligste og hensigtsmæssigste; thi, frævede Guds Hellige selv, uagtet han taledede i den himmelske Faders Navn og som hans Gesandt, dog ikke blind Tro paa sit Ord, men søgde snarere at skaffe det Indgang ved fuldkommen Afspasning efter Tilhørernes naturlige Sandhedsfølelse; tilraabte Apostlerne ogsaa deres Tilhængere: Prøver alle Ting og beholder det Bedste (1 Thessal. V. 21. Eph. V. 10) dømmer selv det vi sige (1 Cor. X. 15); og: troer ikke enhver Mand, men prøver Manderne, om de ere af Gud; thi mange falske Propheter ere udgangue i Verden (1 Joh. IV. 1.);

formanede dem til: ikke at vorde Børn i Forstand (1 Cor. XIV. 20), men at voxer i Guds Erkjendelse (Coloss. 4. 10. 11. Petri 111. 18.) og blive stadige og grundfæstede i Troen — saa kunde jo Intet tænkes at være mere lige imod Christendommens Aand, end en saadan Undervisning i sammes Sandheder, der ikke var beregnet paa dens Bekjenderes Tænke- og Dømmekraft, men istedenfor derfor søgte Hjemmel i dens Ophavsmands og første Forkynderes Anseelse.

Denne Art af Religionsundervisning passede kun paa de Tider, da Christi Aand saagodt som ganske var vegen fra hans Kirke, da herskende syge Præsters personlige Fordel krævede, at Menigheden, som ved Guds Raade var sat i hans Søns Rige, paany blev underkastet Mørkets Fyrstes Magt, og de som med Christo vare afdøde fra Verdens Børnelærddm, igjen besværedes med samme (Col. 11. 20.), og saaledes i deres Aands Fattigdom have sikker Borgen for blind Tro paa Menneskebud og Lære.

Skal derimod Unge og Gamle erholde en ægte christelig Undervisning i Troens Sager, saa maa De som meddele samme, betænke, at de, ligesom Jesu Apostle, skulde være Verdens Lys og Jordens Salt (Matth. V. 13 o. f.), anvende

al Flid paa, at sammenknytte den evangeliske Sandhed med Tilhørernes egne Indsigter; ved ethvert Udsagn af Jesus og hans Disciple gjøre dem opmærksomme paa de Grunde, som i deres Fornuft og Samvittighed tale derfor, lære dem i Religionen at adstille det Sande fra det Falske, og lede dem til den Overbevisning, at den christelige Troes Gebeet aldeles Intet har den mindste Værd og Vigtighed, som strider imod Jesu Læres fornuftige Indhold og deres egen indvortes Sandhedsfølelse. Og kan en anderledes beskaffen Religionsundervisning gjøre Paastand paa at kaldes hensigtsmæssig og tjene til Religionens Fremme? Bevise ikke Historie og Erfaring noksom, at Christendommen i Menneskenes Dine næsten tabte al Værd, saa snart man udpyntede dem med Ufornuft; at hos Nationer som hos Enkelte har den rene Christendoms Banskabning med ufornuftig Dvertro aabnet Dørren for den frækfeste Bantro, og at Tusinde ringeagtede, foragtede, forkastede og spottede den himmelsendte Sandhed, hvorved Herren lykfsaliggjorde Jorden, fordi man forelagde den dem i en Skikkelse, som deres Fornuft oprørte sig imod? Nej, kun da bemægtiger sig Herrens Ord Hjerterne med uimodstaaelig Magt, og ansees som et ubedrageligt

Gudsord, naar det forkyndes dem i Christi Aand; naar det ved sit fornuftmæssige Indhold og en fornuftig Læremethode afsnøder dem som fornuftige Væsener uvilkaarlig Tro og Bifald; naar Enhver hører Guds Stemme i Jesu Mund give Gjenklang i hans Jnderste, og efter Overvejelse af de Grunde, som tale for dets Sandhed, maa gjøre den Tilstaaelse, at det Evangelium han nedbragde fra Himmelen, har, hvad Grundtrækene angaaer, været skrevet paa hans eget Hjertes Tavler. Gid derfor Christus ogsaa heri være det udelukkende Forbillede for dem, der i den Menighed, som han med sit Blod erhvervede, ere satte til Husholdere over Guds Hemmeligheder; og gid Lysets Fader, der gjorde os som fornuftige Væsener bequemme for Lys og Sandhed, afværge den Forblindelse, som antager Fornuft og Evangelium som fiendtlige mod hinanden, og lade denne fordærvelige Fordom bestrides med Iver og Kraft, paa det at, hvad Christus lærte, stedse tydeligere kan blive erkjendt, og derhos agtet og æret som en ubrødelig Rettesnor for Menneskenes Tænken og Handlen! Men os Alle give han Forstands oplyste Dine og Bisdoms og Aabenbarelsens Aand til hans Kundskab (Ephes. 1. 17—18) og gjøre, at vi hige efter

den aandelige usorfalskede Melk, at vi kunne vore ved den (1 Petri 11. 2), og igjennem al Bedrags og Fordommes Taager, der formørke Aanden, forderve Hjertet, og ængste Sjælen, trænge igjennem til fuldkommen Anskuelse af den, der kaldte os fra Mørket til sit beundringsværdige Lys (1 Petri 11. 9). Amen.

Barbari af en gandske egen Art.

(Extraheret af Blätter für literarische Unterhaltung, 1828, 28de og 29de Julii *).

Magistraten i Staden Nürnberg har nylig udstædt en Bekjendtgjørelse om et ungt Menneske, der fra sin spæde Barndom har været holdt indespærret af en endnu ubekjendt Person, hvis Opførsel vidner om en Raahed eller Nederdrægtighed, der synes fast utrolig, og som den desaaarsag ønsker at komme paa Spor efter. Omstændighederne fortælles i bemeldte Bekjendtgjørelse saaledes:

*) En anden Extract udaf samme Blade om samme Sag læses under Overtskrift: "Den fremmede Dreng i Nürnberg," i Flyveposten No. 85. 86.

En Borger i Nürnberg traf anden Pintsedag paa Gaden et ungt Menneske, der spurgte ham om Vejen til en vis Gade i Byen, og viste ham et Brev, adresseret til en Ditmester, der boede i samme Gade. Borgeren ledsagede ham lige til Stedet, og søgte paa Vejen at indlade sig i Samtale med ham, men maatte opgive det, fordi dette unge Menneske manglede alle, endog de allerfædvanligste Begreber. Brevet, som er skrevet i det ynkeligste Pludervelsk, uden Angivelse af Navn og Opholdssted, havde til Indhold, at dette unge Menneske var et Hittébarn, henlagt for Brevskriverens Dør i 1812, som havde givet ham en christelig Opdragelse, og at han nu gierne ønskede at tjene sin Konge som Rytter. Det endte saaledes: "Er hat Kein Kreüzergeld nicht bey ihm weil ich selber nichts habe wen Sie im nicht Kalten so müssen Sie im abschlagen oder in Kaufang auf hengen".

(Fortsættes).

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 39.

Løverdagen den 27de September 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

Barbari af en gandske egen Art.

(Slutning).

Derindeni laae et andet Brev, der skulde see ud, som om det var skrevet af Barnets Moder i Aaret 1812, og angav at han var døbt Caspar, at hans Fader havde været Rytter men var død, og hun selv en stakkels Tjenestepige, som ikke havde Raad til at opfostre ham; men Alt viste tydeligt, at dette Brev var skrevet af samme Person, som det andet, og altsaa opdigtet. Da Ritzmesteren ikke kunde forstaae sig paa dette gaadesfulde Brev, og ikke heller af Knøsen faae nogen nærmere Oplysning, overgav han ham til Byens

Magistrat. Denne lod optage et Forhør over ham, der dog ikke bragte til noget andet Resultat, end at han hverken kjendte sit Fødested eller sin Herkomst, og at han af den Ubekjendte, hos hvem han altid havde været, var bleven ledsaget til den store Landsby (Nürnberg), hvor han var bleven overladt til sig selv. Lægen, til hvis Undersøgelse han blev overgivet, erklærede: "at der intet Spor var hos ham til Forrykthed, men at det var tydeligt, at han paa det Uforsvarligste var holdt tilbage fra al menneskelig og selskabelig Dannelselse, opfostret som en Halvvild, og ikke engang at formaae til at nyde ordentlig Føde, men levede blot af Grovbrød og Vand". Om Sandheden af dette Udsagn overbeviste Magistraten sig ogsaa ved et nyt Forhør, der viste, at han ingen Forestilling havde enten om Mennesker eller Dyr, og at han slet Intet kjendte undtagen "die Buben", hvorved han forstod sig selv og sin Pleiefader, og "die Koffe", to Heste af Træ, som han havde havt at lege med. Denne Mangel paa Begreber, der stod i en oprørende Modsigelse med hans Videbegjerlighed, overordentlige Hukommelse og øvrige herlige Naturanlæg, bestemte Magistraten til at lade alle formelige Forhør fare, og istedet derfor at indlade sig i fortrolig Samtale med ham,

saavel som at tilstæde fornuftige Mennesker af alle Stænder fri Udgang til ham. Af utallige Samtaler, som paa denne Maade ere førte med ham, er man kommen til Visshed om følgende Punkter af hans foregaaende Liv:

Kaspar Hauser — saa kalder han sig — befandt sig, saa langt han kan huske tilbage, stedse indespærret og gandske allene i et lille, snævert, lavt Lukas med Jordgulv og to smaa langagtige Vinduer, der dog vare tilspærrede med Brændestabler, saaledes, at kun et gandske svagt Lys trængte sig derigjennem, og han levede i stedsevarrende Skumring. Hans eneste Beklædning var et Par Buxer og en Skjorte, som engang imellem, han veed ikke hvorledes, blev omskiftet med en renere; hans eneste Føde Grovbrød og Vand, som han hver Morgen fandt indsat hos sig, naar det forrige var fortæret; hans eneste Husgeraad en Slags Natstol, som han hver Morgen fandt rensset, og en Straasæk, der tjente ham til Seng; hans eneste Beskjæftigelse at sidde paa Gulvet — thi gaae og staae kunde han af Mangel paa Dvælsel ikke — og lege med to smaa Heste og en Hund, alt af Træ, med hvilke han da ogsaa førte Samtale, saavidt hans Mangel paa Begreber tillod det. Saaledes havde han levet i lang, lang Tid —

men hvor længe veed han ikke, da han intet Begreb har om Tidens Inddeling — havde aldrig seet enten Sol eller Maane eller noget levende Væsen, aldrig hørt nogen Lyd af menneskelig Stemme eller af noget Dyr, ikke engang et Fodtrin. Engang aabnedes endelig Døren til hans Fængsel, og den Ubekjendte, som siden førte ham indtil Nürnberg, traadte ind, barfodet og næsten ligesaa tarveligt klædt som han selv, med bukket Legeme, fordi Kammeret var for lavt til deri at staae oprejst, og tilkjendegav sig for ham som den, der hidtil hver Dag havde bragt ham Brød og Vand, og foræret ham Hestene. Han bragte ham tillige nogle Bøger (af ascetisk Indhold), sagde ham, at han nu skulde lære at læse og skrive, og derpaa bringes til sin Fader, der havde været Nytteløs, hvilket han ogsaa selv skulde blive. Ved hans fortrinlige Anlæg, der uagtet hans langvarige Indspærring ikke vare sløvede, lærte han, — som han selv siger, og som ifølge hans nuværende tjendelige Fremskridt let staaer til Troende — hurtigt og let at læse nogenlunde og at skrive sit Navn. Den Ubekjendte kom kun til ham hver femte Dag, altid i samme Dragt som første Gang, og saa tyst, at Hausser ikke hørte Noget til ham før han stod ved hans Side. For at forsøge hans

Lærelyst havde han lovet ham, at han maatte faae Lov at kjøre omkring med Hestene i sit Uflukke naar han lærte godt; men endnu beklager det unge Menneſke sig bitterligt over, at han, da han havde opfyldt denne Betingelse, og nu vilde kjøre omkring, blev tugtet med en Stok, hvoraf han endnu bar Spor paa den ene Albue. Ogsaa blev det ham alvorligt indſkjærpet, ikke at forsøge paa at komme ud af Døren, fordi der "over ham var en Himmel, og deri en Gud, som vilde blive vred paa ham, og slaae ham, naar han prøvede paa at komme ud."

Saaledes foregik igjen en rum Tid, dog, efter hans Mening, ikke længere end den han nu havde tilbragt i Nürnberg. Da blev han pludselig vækket en Nat. Den Ubekjendte stod for ham, og erklærede ham, at han nu vilde bringe ham bort. Han gav sig da til at græde, men lod sig snart igjen berolige ved Forestillingen om, at han skulde blive Rytter ligesom hans Fader. Den Ubekjendte, som nu havde iført sig Støvler, Jakke og Hat, tog Caspar Hauser, ligesom han var, paa Ryggen, bar ham ud af Fængslet, og blev saaledes ved at gaae med ham, opad et høit Bjerg, indtil det blev Dag. Han var imidlertid sovet ind, og vaagnede først da han blev sat ned

paa Jorden. Nu lærte den Ubekjendte ham at gaae, hvilket faldt ham saa meget mere vanskeligt, som han var barfodet, og Fodballerne, af Mangel paa Dvelse, særdeles kildne. Han maatte derfor ofte hvile sig; men tilsidst kom han dog nogenlunde efter det, og saaledes indtraadte den anden Nat. De lagde sig ned paa den bare Jord, og uagtet det regnede heftigt, saa at han frøs meget, sov han dog ind. Med Dagens Anbrud fortsatte de deres Reise paa samme Maade. Det var blevet ham lettere at gaae, men han følede stærk Smerte i Laar og Ben. Ogsaa den næste Nat maatte han tilbringe paa den bare Jord, og Dagen derpaa fortsætte Reisen barfodet; men da de kom noget nærmere henimod Nürnberg, isørte hans Ledfager ham ordentlige Klæder, Støvler og Hat, som han til den Hensigt havde ført med sig, lærte ham at bede Fadervor og endnu en anden Bøn efter en Rosentrands, som han forærede ham, og underholdt ham hele Vejen igiennem med Fortællingen om, at han nu skulde komme til sin Fader, og blive Rytter ligesom han. De kom paa deres Reise aldrig ind i noget Huus — Vand og Brød førte de selv med sig — men vel forbi Huse og Mennesker; og da formanede den Ubekjendte ham altid, kun

at hefte Dinene til sine Fødder, for at kunne gaae ordentlig, rimeligviis endnu mere af den Grund, at han ikke skulde opfange noget Indtryk af hvad der omgav ham, og saaledes maaskee kjende Stedet igjen. Hausser udførte Befalingen punktlig. Da de endelig nærmede sig Nürnberg, tog den Gamle det ovenomtalte Brev op af Lommen, og leverede det til ham, med den Anvisning, at han skulde tage det med sig ind i den store Landsby, og vise det til en "Bube" der kunde bringe ham videre frem. Hans betegnede ham ofte og nøje den Vej han havde at gaae, naar han blev allene, og lovede ham, da Hausser nødtigt vilde skilles fra ham, at komme snart bagefter. Hausser gik da, som det var ham sagt, ligefrem, ind af Byens Port, og traf rimeligviis strax derpaa den Borger der viste ham Vej.

Af den Beskrivelse, der i samme Indberetning gjøres over dette unge Menneske, seer man, at han efter rimelig Formodning kan være 16 til 18 Aar gammel, at han er velvoren, med en høj, bred Pande, rent og aabent Djeskast, sund Ansigtssfarve og behagelig Ansigtssform; at han endnu stedse vedbliver kun at nyde Brød og Vand, ja endogsaa har den største Modbydelighed for enhver anden Føde; at hans Legemskraft er som et spædt

Barns, hans Gang langsom og vaklende, hans Nerver saa omfindtlige, at Alt afficerer ham paa det stærkeste, især Sollystet, den fri Natur, Mængde af Mennesker; at han med al sin Mangel paa Begreber og Udtryk for disse dog har den største baade Lyst og Evne til at lære, og derfor i kort Tid har betydeligen forøget sit Ordforraad, der i Begyndelsen kun indskrænkede sig til omtrent 50 Ord; at han har særdeles Fortjærlighed for Musik og Tegning, hvori han ved sin Lyst og Duelighed snart vil gjøre Fremskridt; at han besidder en ubeskrivelig Blidhed og Godmodighed, Hengivenhed til dem, som vise ham Venkskab, Tillid til alle andre, Modbydelighed for hvad der kan foraarsage enten Mennesker eller Dyr den ringeste Fortræd, Tilbøjelighed til at gjøre hvad der kan være Andre behageligt, Frisshed for enhver lastværdig Tilbøjelighed, forbunden med Ahnelse om hvad der er Uret og Ondt. Kort sagt, den Skildring, som gjøres over dette Naturmenneske — thi saaledes kan man vel benevne ham, uagtet han ikke har kjendt til Andet af Naturen, end hvad der bevægede sig i ham selv — er saa tiltrækkende, at man ikke kan andet end ønske, saavel at faae nøjere Oplysning om den rette Sammenhæng i denne saa romanagtigt udseende Begivenhed, som fortsat Underretning om det unge Menneskes fremskridende Uddannelse og endelige Skjebne.

Søndagen den 28de September indkommer Hr. Licentiat J. C. Kalls Bidrag.

Borger = Vennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 40.

Løverdagen den 4de October 1828.

Forslagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,

Hof- og Universitets-Bogtrykker.

Kongen af Achim.

(Af S. Schøffe).

(Udgewählte Schriften 3 Th. Karau 1825 S. 285 ff.)

Ved Afrikas vestlige Kyster, under Solens brændende Straaler, men beskygget af Mangotræer, Palmer, Cedre og Gummiskove, udbreder sig et vidtstrakt Land. Man kalder det Guinea. Negerne havde det fra Oldtiden i Besiddelse, og leve der endnu, under egne Konger, i forskjellige særskilt benævnte Riger. Men de kloge Europæere brøde sig, da de første Gang saae Landet, kun lidet om Mohrernes Geographie: de dannede sig paa Stedet en ny. Guinea, det Land,

hvor de fandt Guldstøvet til deres Guineer, inddeelte de strax paa en original Maade, og gavede Distrikterne Navne efter Gjenstandene for Begjærighed og Havesyge, som der søgte Tilfredsstillelse. Saaledes opstode de endnu gængse Benævnelser paa de europæiske Korter over Afrika, f. Ex. Neberkyst, Elphenbeenskyst, Slavekyst, Guldkyst, o. s. v. Europas Kræmmerfolk havde gjerne gjort hele Verden til en Krambod, og hver Verdensdeel til en Vareliste.

En stor Deel af Guldkysten indtager Kongeriget Achim. Men lykkeligviis ligger det vel maalt halvhundrede Miil fra Søekysten. Derfor kunde de fromme og vise Europæere ikke saa snart ødelægge det, og gjøre det ulykkelig.

Imidlertid havde Kongen af Achim, Fremgang ved Navn, dog ogsaa faaet noget at høre om de hvide Søehyrers Tilsyneladelse. Saaledes kaldte de uvidende Negerer hvist usforskammede og elskelige Europæere. Disse fulsorte Patroner, med krusede Udhoveder à la Titus istedet for vore lange sorte, brune eller gyldne Lokker, kaldte os Søehyrer! — Der seer man Banens Tryllemagt. De sorte Herrer og Damer i Guinea finde Intet saa yndigt, som en fin Floiels Hund, mørk som Ibenholt. Man veed jo, hvor

ledes det gif de reisende Englændere Adamson og Mungo Park. Naar de vandrede gennem afrikanske Landsbyer, hvor man ikke endnu havde haft Leilighed til at beundre den europæiske Anstand og Skjønhed, flygtede Negerbørnene med Hylen og Skrigen bort ved Synet af de hvidhudede Mænd. Mohrerkongen Ali's Koner vilde ogsaa gjerne tage Mungo Park i Diesyn — thi Koner og Piger i Afrika ere meget nysgjerrige — og holdt ikke op med at bønfalde og plage den fjere Gemahl, førend Ali foreviste dem Englænderen. Ali lod ellers ikke gjerne sine Skjønne faae saunkke Mænd at see. Men at vise dem det hvide Uhyre — det vovede han uden Skinsyge. Han bad dem blot at gjøre sig fattede paa det allerrædsomste Syn, og ikke at blive altfor forsærdede. Og alligevel — da de nydelige sorte Piger fik Die paa den reisende Hvide, vare nogle nær ved at falde i Usmagt, og det sikkerlig ikke af Henrykkelse. Thi ogsaa de meest Behjertede bleve stedse, saa ofte de vilde nærme sig Mungo Park, skræmmede tilbage af uvilkaarlig og uimodstaaelig Rædsel. — Hvad vilde der ikke blive af, hvis en af vore yndige, blaaviede Glutter viiste sig i en Negerkonges Pallads: en Pige med tykke Guldløkker som krusede eller flettede Solstraaler, med en

Hænder, Barm og Nakke, hvide som den nys faldne Snee, med rosenlødende Kinder, med Hænder og Arme som Alabaster, gjennemvirkede af himmelblaae Aarer? Ak Himmel! denne Pige, som man hos os uden Betænkning vilde kalde en Engel: for hvem de europæiske Siegvarter og Berthere uden Omstændigheder vilde lade sig skyde sønder og sammen, og for hvem Oder og Hymner i dusinviis vilde blive sammensmeddede, — om hende vilde Negerne fuldt og fast formene, at man havde flaaet det stakkels Barn lyslevende.

Forresten ansee Negerne i deres Uvidenhed os heelt vel istand til saaledes at trække Skindet af Folk. Thi nogle holde os uden videre for Mennekkædere, og give os i deres raae Sprog en Benævnelse, som paa Dansk omtrent hedder "kjødædende Diæble". Jeg kan ret vel tænke mig, hvoraf den affkyelige Benævnelse er kommet. Naar nemlig de Stakler, som fra det Indre af Afrika blive slæbte ombord paa de europæiske Skibe, blive undersøgte paa det nøiagtigste, for at man kan forviise sig om deres Sundhed og Værdie, saa maae de Uvidende naturligviis forundre sig over at man giennemgaaer og beføler alle Lemmer, hvilket efter deres indskrænkede Begreber ansees

for at være høist uforskammet, og i al Fald kun sømmeligt for Slagtere, der kjøbe Slagtesæe. De stode derfor i den Indbildning, at de bleve kjøbte for at slagtes og fortæres.

For at sige Sandhed maa vi dog ogsaa tilstaae, at vi Europæere fordum heller ikke ansaae de Sorte for at være rigtige Mennesker, men holdt dem for et Slags Dyr, som stod midt imellem Ubeslægten og Menneskerne. Vore Lærde have jo beviist os i udødelige Bærker, riigt udstyrede med Kobberer, at de Sorte, allerede paa Grund af deres Knoffelbygning, have langt mindre Forstand end andre ærlige Folk. Men siden Negerer og Negerpiger have begyndt at skrive ret smukke Brevs, fuldføre indviklede Beregninger i Hovedet, holde Prædikener og anføre Tropper i europæisk Tjeneste, ja paa Haiti endog have oprettet Republikker og Kongeriger, hvor de have Skoler, Fabriker, Skibsværfter, Kanonstøberier, ja Love, og en Forfatning, som en og anden ganske forstandig Mand kunde tage til takke med i sit europæiske Fædreland, — siden dette er blevet bekjendt, have Meningerne om Negernes Hjerne forandret sig, og de store Lærdes udødelige Grandskninger begynde at blive mistænkte for en god Portion Uforstand.

Men jeg glemmer Kongen af Uchim. Det var om ham og hans første Sammentkomst med de Hvide, jeg vilde fortælle.

Som sagt, Kongen havde hørt tale om de hvide Søenhyrer, som vare komne over Havet, og krøbne op paa Land fra en stor Trækasse. Reisende, som havde seet disse Væsener med egne Dine, paastode, at disse Udyr havde stor og paa: faldende Liighed med Mennesker, da de gik opreist paa to Been, og havde en Stemme, hvormed de kunde give alskjønns Toner fra sig, hvilket gav Grund til at formode, at de ved Hjælp deraf kunde, ligesom Mennesker, gjøre sig forstaaelige for hinanden. Men de vare ikke alle eens skabte; heller ikke alle af een Farve. Bel vare de alle græsfelig hvide i Ansigtet, men paa Kroppen for det meste lodne og spraglede, røde, blaae, gule, o. s. v. Andre Reisende forsikrede, og bandede paa, at de Dyr, som vare krøbne i Land, ikke vare Mennesker, men en Art af Svædievle. De bemærkede, at mange af dem havde lange Haar under Næsen, at deres kjereste Drik var et Slags Vand, som intet Menneske kunde taale: thi naar man blot fik et Par Draaber i Munden, brændte den som Ild: endelig havde disse Djevle bragt en Art Koller med sig, hvori laae Torden og Lynild.

Naar man rettede en saadan Kulle imod en Fugl i Luften, saa styrtede denne strax død ned, som om den var truffet af en Piiil, saasnart Kullen havde knaldet.

Kongen af Uchim, en meget forstandig Mand, var i høi Grad forundret over disse Beretninger. Meget deraf ansaae han vel ligefrem for Overdrivelse og Usandhed; imidlertid bekræftede Efterretningerne sig mere og mere. Hans Forbauselse naaede den høieste Grad, da tilsidst en af hans egne Undersaatter, en meget agtet og for sin Forstand meget anset Mand, kom tilbage fra en Handelsreise til Søekysten. Ogsaa han havde seet Havdyrene med egne Øine, og erklærede Kongen, sin Herre, at han ganske bestemt antog disse Væsener at være Mennesker fra den anden Verden. Bevist herfor førte han paa en indlysende Maade ved Hjælp af følgende Kjendsgjerninger, som han med Opmærksomhed og Skarpsind havde iagttaget.

"Der gives," sagde han, "paa Kysten nogle af vort eget Folk, som have lært hine Væseners Sprog; ja endog kunne tale med dem. Denne Erfaring har man endnu aldrig gjort med nogen anden Dyrerart, følgelig maa det virkelig være Mennesker. Men om de af Gud ere begavede med Fornuft i

samme Grad, som vi Sorte, det veed jeg ikke; dog skulde jeg næsten tvivle derom. Thi de bære sig vel undertiden temmelig fornuftigt ad, men meget ofte vise de sig paa en aldeles modsat Maade. Deres største Fornøielse er at drikke af deres brændende Vand; derefter blive de reent tosfede, lee og skrige, tumle omkring, kunne ikke staae paa Benene, omarme snart hverandre, snart slaae hinanden til Blods, og derpaa hoppe og springe de, indtil de falde i Søvn. Naar de atter vaagne, saa synes de at være fornuftige igjen.

”De have ogsaa Smag for Dands. Jeg har lagt Mærke til, at naar En af dem, med en Bue med Haar paa, stryger paa et huult Stykke Træ, hvorpaa man har spændt smaa tørrede og sammensnoede Dyretarme, saa fare, ved den Lyd, som Tarmene give fra sig, Trækninger i Benene paa de andre. Nogle gaae omkring med afmaalte Skridt, andre hoppe omkring til høire og venstre, snart paa det ene, snart paa det andet Been, indtil de segne om af Mæthed.

(Fortsættes).

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 41.

Løverdagen den 11te October 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,

Hof- og Universitets-Bogtrykker.

Kongen af Achim.

(Fortsættelse).

”Dernæst har jeg bemærket, at de have et Slags forhexede Sedler, med hvilke de ere meget beskæftigede. To, tre eller flere Personer sætte sig sammen, tage en Slump saadanne brogede Sedler, der alle ere ligestore, blande dem, og dele dem imellem sig. Derpaa stirrer enhver af dem paa sine Sedler med den største Opmærksomhed. Men pludselig yttres Rogleriet sin Virkning. Nogle blive meget alvorlige og stille; andre juble høit med skadefroe Miner; nogle sine glindse af Glæde, som om en stor Lykke var dem veder-

faret, og andre blive tilsidst saa fortvivlede, som om de havde mistet det kjæreste i Verden.”

”Jeg nægter ikke, at det undertiden forekom mig, at de omtalte Bæfener havde en Slags Religion, hvilket man ikke forhen har mærket hos Dyr. Men deres religiøse Skikke ere, som man let kan tænke, meget raae. Man seer een iblandt dem, som er ganske sort og lodden paa Kroppen, men forresten skabt som de andre. Omkring ham samles de øvrige. Derpaa begynde de alle stærkt at hyle, dog paa en Maade, som har nogen Liighed med vor Sang. Naar de have skreget sig trætte, saa snakker den Sorte ganske alene en Times Tid eller mere, peger ofte op imod Skyerne, slaaer omkring med Hænderne, som om han opmuntrede til Slag, og skriger dertil saa heftigt, som om alle de andre vare døde. De andre sidde, knæle eller staae imidlertid rundt omkring. Nogle synes at høre efter hvad den Sorte siger, andre hviske imellem sig; nogle sove og snorke, andre græde; atter andre fordreie Næbne i Hovedet, som om de vare isærd med at opgive Landen. Men saasnart den Sorte holder op at skrig, blive de allesammen muntre igjen, skraale ligesom forhen, og gaae derpaa een efter anden hen til den Sorte, som giver dem Spise og Drikke.”

Kongen af Uchim rystede ved denne Beretning paa Hovedet, saaledes som man pleier at gjøre ved at høre besynderlige eller utroelige Ting, som man dog ikke ganske og aldeles forkaster. Hans Nysgjerrighed efter at faae et af disse Sædyr at see, om muligt et levende Exemplar, steeg til det høieste. Thi alt hvad man havde berettet ham, var fuldt af Modsigelser.

Han sammenkaldte nu sine meest erfarne og kundskabsrige Raadsherrer og Tjenere, og forlangte at vide deres Mening. En af de Ældste af dem traadte frem og sagde: "Frempong, Du vor mægtige Konge og store Helt! vogt Dig for at bringe noget af hine Naturens Misfostre ind i vort lykkelige Land! Vi have god Grund til at befrygte Ulykke deraf. Havde det ikke været en let Sag for vore fremfarne Konger, Dine mægtige Forfædre, og for Din egen Bælde, at udvide Kongeriget til den beboede Jords yderste Grændser? Men vort vise Folk vogtede sig vel for at udstrække vort Land til det store Hav, hvilket Gud har anvist Uhyrerne til Bolig. Lad længe nok Solen hver Aften dykke derned, for at bade og styrke sig, for at kunne, bag de blaae Bjerger, komme frem til os i ny Kraft — for os bringer Havet ingen Lykke; Thi

Solen gjennemgløder det store Salthav med sin Jld. Derfra komme Uveirskyerne og de ødelæggende Storme, Tordenen og Jldsluerne i Regntiden. Derfra ere ogsaa hine menneskeartede Uhyrer opstegne, som føre Lynet og Tordenen i deres Røller, og drikke brændende Jld istedetfor Vand."

Dermed vare de Ældste i Raadet enige. Men de Yngre, ligesaa nysgjerrige som Kongen selv, meente: "at det var aldeles sømmeligt for en Konge og hans Raad at undersøge alle Ting paa det nøieste, for at erfare om det er gavnligt eller skadeligt, og derefter at kunne belære Folket. Fremfor alt maatte man forskaffe sig Visshed, om hine Væsener, som Salthavet havde opkastet, vare virkelige Mennesker, eller ikke."

Som det sædvanligt gaaer ved de europæiske Hoffer, saaledes gif det ogsaa ved Hoffet i Achim. — Frempong fortalte sin Elskede, en nydelig, neppe femtenaarig Mandingopige, hvad der var passeret i det hemmelige Statsraad. Hun blev nu paa Stedet betaget af den heftigste Begjærighed efter at udvide sine Kundskaber i Naturhistorien ved at tage de underlige Væsener fra det store Hav i Diesyn. Hun kjelede for Kongen, og bad ham, dog endelig at lade nogle af dem hente til Achim.

Efter den Beskrivelse, man har givet over denne unge Mandingo, maae hun have været en sand Neger: Venus. Hendes Huudfarve var en Blanding af Ibenholt og Roser. Igjennem det klare Sorte skinnede en sød Rødme, ligesom Morgenrøden i den dunkle Nat, eller et mildt Lyn igjennem Tordenskyen. Af hendes deilige sorte Dine straaede Omhed og Kjerlighed. Hendes lille Mund, som ved hvert Smil viiste tvende blændende hvide Perlerader, syntes kun at udaande Belyst. Man lægge nu hertil et nydeligt lille ovalt Hoved, en lige, skøn Hals, fiintafrundede Skuldre og en fyldig Barm — og man vil finde det begribeligt, at Kongen af Achim ikke kunde modstaae saa blændende Yndigheder, men hellere vilde lade sit Liv, end nægte den elskværdige Mandingo Opfyldelsen af hendes Begjering.

Han sendte altsaa en udvalgt Skare af sine tappreste Krigere som Gesandter til Havkysten, for at indbyde Havets Sønner, dersom de virkeligen vare fornuftbegavede Dødelige, til at sende en Deputation til Hoffet, eller, hvis Erfaring maatte vise, at det kun var Dyr af en hidtil ubekjendt Art, da at fange et levende Exemplar, og bringe ham det.

Gesandtskabet reiste afsted, ankom til Kysten,

og fandt der Europæerne i en Landsby, i fredelig og venkabeligt Samkvem med Negerne. I det Fjerne saae man paa Havet et stort Skib med mange Mastes og Vimpler. Det var Danske, som vare landede der, i den Hensigt at bringe nyt Liv i et Handelsetablisement paa Guldskysten, i Kongeriget Afrika. Disse horte med megen Fornøielse, at en Konge i det Indre af Afrika ønskede at knytte Forbindelse og Bekjendtskab med dem. Deres Indbildningskraft foregjøgledede dem strax tusinde behagelige Mueligheder. Guldskov, Gummi, Elphenbeen, Diamanter, mangfoldige andre ubekjendte Skatte, og Slaver oveni kjøbet, ventede de at faae i Mængde. Som en Folge heraf blev en af de vigtigste Embedsmænd ved Expeditionen, Bogholder Kamp, udvalgt til, med en Tolk, at reise til Achim tilligemed Gesandtshabet.

Han naaede uden Vanskelighed til Frempong's Hovedstad. Allerede Dagen efter Ankomsten blev ham tilfagt den Ære at forestilles Monarchen. Hr. Bogholderen, en ærbar og forstandig Mand, iførte sig sin Høitidsdragt, og gik til Hove.

Frempong, hvilende paa en Trone af fine Hynder, og omringet af sin hele Hofstat, ventede

paa ham der, ikke uden Hjertebanken. Paa hvire og venstre Side af Audientsſalen stode mere end hundrede smukke Negerinder fulde af Forventning og Begjerlighed efter at see Havmanden. Endelig kom han ind. Saa snart man fik Die paa Hr. Bogholderen, iført en stadselig Kjole, Silkestrømper, sorte Skoe med Sølvspænder, og en hvid, puddret Vidſkeparyk paa Hovedet — overfaldt en Gysen den hele Forsamling. Vel havde enhver forud gjort sig en phantastisk Førestilling om det lille Uhyre, men noget saa monstroſt havde dog ingen tænkt sig. Enhver af de Tilstedeværende troede nemlig i al Uſkyldighed, at Kjole og Best, Buxer og Strømper, Skoe og Paryk, vare Lemmer af Bogholderen, og ham medfødt, ligesom Gud lader Haar og Fjær voxe frem paa andre Dyr.

Under denne Forudsætning gjorde hiin nu rigtignok i sin danske Stadsdragt omtrent en ligesaa komisk Modſætning til de nøgne, slanke og kraftige Negeres Legemer, som en fransk Dandsemeſter ved Siden af Apoll fra Belvedere, eller som en Frederik den Store, med stor trekantet Hat, Uniform med Opſlager, Buxer og Ridestøvler ved Siden af en Achilles.

Men Hoffolkene i Achim glemte snart den

Latter, hvortil nogle smukke Viger, og fornemmelig den deilige Mandingo, i Begyndelsen følte sig stærkt oplagte. Thi Havmanden gif strax lige løb paa Kongen, som derved just ikke blev synsderlig vel tilmode.

Den gode, ærlige, danske Bogholder, som i Europa altid havde gjeldet for en Mand, som forstod sig paa sin Levemaade og gode Sæder, vilde ved en stor afrikansk Konges Hof ikke sætte noget til af sit gode Navn og Rygte. Saasnart han var kommet Majestæten paa ti Skridt nær, gjorde han derfor en meget høflig Compliment, i det han paa det ærbødigste skræbede ud. Men Kongen forstod denne Manøvre af den franske Dandskunst aldeles bagvendt. Da han saae, hvorledes Havmanden boiede sig og skræbede ud, troede han, at Dyret vilde tage Fart, og springe ham lige i Hovedet. Strax nemlig, da Hr. Kamp traadte ind, og havde seet sig om til begge Sider, var Kongen blevet den Pidsk vaer, som hang ham i Nakken. Frem paa gjorde deraf uden Betænkning den Slutning, at Dyret hørte til en ubekjendt Art af store langsvandsede Uiber. Saasnart derfor Hr. Bogholderen gjorde den ovenomtalte Bevægelse, kastede Kongen sig siebliklig paa Maven, i den Forventning, at Havmanden da vilde springe over ham, uden at gjøre den tilsigtede Skade. Derhos kaldte Kongen sine Krigsmænd til Hjelp.

(Fortsættes).

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 42.

Løverdagen den 18de October 1828.

Forlagt af Understøttelses: Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,

Hof- og Universitets- Bogtrykker.

Kongen af Achim.

(Slutning).

Den danske Mand begreep strax, at en ulykkelig Misforstaaelse her maatte ligge til Grund. Han henvendte sig derfor til Tolken, og erfoer Kongens Feiltagelse og Grunden til hans Frygt. Han gjorde derfor den underdanige Bemærkning, at hvad der var skeet, var foretaget i den frederligste Hensigt, og kun skulde være en europæisk Uvesbeviisning. Frempong, glad over, saaledes at være sluppen med Forstrækkelsen, erklærede imidlertid med megen Alvorlighed, at han for Fremtiden skulde have sig frabedt deslige Beviser paa bogholderisk Uerbødighed.

Gesandten vilde nu benytte den atter lykkelige tilveiebragte gode Forstaaelse, til, i Erinde fra den kongelige danske Gouverneur paa Fortet Christiansborg, at forebringe Ønsket om Stiftelsen af gjensidigen fordeelagtige Handelsforbindelser. Til den Ende havde han ladet sig bringe til Audientskahlen en Kiste med allehaande Foræringer for Kongen. Men forinden han overrakte disse, holdt han først en pyntelig og vel indstuderet Tale, som Tolken skulde oversætte paa Negersproget.

Men han blev paa en høist ærgerlig Maade afbrudt i sin Tale. Imedens nemlig hele Hofset med største Opmærksomhed betragtede den underlige Person fra Havet, og hørte paa hans uforstaaelige Snakken, faldt det en af de kongelige Raadsherrer ind at prøve paa, om dette besynderlige Dyr rigtigt kunde bide, og hvad Fare man derved kunde udsætte sig for. Han tog altsaa en lang hvid Træstav, og stak den henimod Hr. Bogholderens veltalende Mund. Da denne ikke derved lod sig forstyrre, blev Raadsheren, som ogsaa gjerne vilde udvide sine naturhistoriske Kundskaber, mere og mere dristig, svingede Staven frem og tilbage, og søgte at tirre hiin til at bide, ved at raabe: Snrr! Snrr! Ja, da Hr. Kamp engang, under Berømmelsen af sit Fædres

lands Magt, luffede Munden temmelig høit op, stak den gode Raadsherre endog Staven lige ind i Munden paa ham.

Denne Uforskammenhed bragte vor stakkels Bogholder reent fra Tekten. Dog fattede han sig, og anmodede Tolken om, forteligen at forklare Kongen hvad han havde sagt. Kongen hørte imidlertid slet ikke efter; men da han nu var overtydet om, at Havmanden ikke var vild eller bidst af sig, men tværtimod ganske tam, saa gif han selv hen til ham og befalte ham, eller, retsere sagt, hans Klæder. Meest opvakte Parvildheden imidlertid hans og det hele Hof's Forsundring. Thi hele Hoffet antog, at det var en Hale, som var voxet fast i Dyrets Nakke, istes derfor at andre Aber have den paa et andet Sted. Tolken maatte forsikre saa meget han vilde, at denne Hale ikke var groet fast, men endog kunde tages af, tilligemed den hele Hovedprydelse: Ingen fæstede Lid til hans Ord. Endelig forlangte Kongen, at den Fremmede skulde selv forsøge paa at tage Haarene af sig, dersom han kunde.

Denne Anmodning forekom den danske Gesandt høist forunderlig, og det var ikke langt fra, at han blev ganske fortrydelig derover. Han betænkte sig et Dieblif paa, hvad han skulde

gjøre, og tog sig en Priis Contenance af sin Tobakksdaase. Med høieste Forbauselse bemærkede Hoffolkene, at Havmanden tog en lille Daase ud af sin Krop, meget pathetisk tog noget sort Sand deraf, og puttede sig det i Næsen. Hele Forsamlingen udbrød i en Skoggerlatter ved dette Syn. Især kunde de unge Piger slet ikke holde op igjen. De fandt, at det ret var løierligt gjort af den langhalede Ubekat, og de havde givet meget til, at han vilde have gjort det nok engang.

Imidlertid var det langt fra Bogholderens Tanker, at disse Naturmennesker loe over bemeldte Akt af hans europæiske Cultur. Han havde derimod grundigen overveiet sin vanskelige Stilling, og erindret, at Gesandter ved fremmede Hoffer undertiden maae underkaste sig mange personlige Uleiligheder for at opnaae deres Sendelses Hensigt. Han indrømmede altsaa den præliminære Punkt om Parykkens Aftagelse, siden Kongen endelig paastod den.

Da han nu med Tømmelfingeren og Pegefingeren greb fat i Toppen af sin Paryk, blev der en Dødsstilhed i hele Salsen. Alle stode forventningsfulde — og fik nu at see, hvad de havde anseet for aldeles umuligt. Parykken gav efter: Haaret løste sig fra Hovedet, og Vidsten fra

Rakken. Et dybt Forundringsfuld lod fra alle Læber.

Men da nu Bogholderen saae sig rundt omkring med rolig Mine, og Tilskuerne deraf erfarede, at han ikke engang væsentlig var beskædiget, end lige ganske creperet ved den iværksatte Flaening, en Folge, som Regerne havde ventet paa: saa brød atter en Latter frem i Sahlen, saa heftig, vedholdende og gjennemtrængende, saa at den vel endnu ikke havde hørt sin Mage i Afrika.

Kongen især fandt overmaade megen Fornøielse i dette Skuespil, og lod derfor det underlige Utsyke fra Havet indstændigen anmode om, ogsaa at tage den anden Halvdeel af sin Krop af sig, nemlig Armene og Benene. Thi efter hvad Kongen alt havde seet, holdt han Intet længere for umuligt. Den ærbare Bogholder kom ved denne nye Anmodning i ikke ringe Forlegenhed. Især var det ham en saare bedrøvelig Opdagelse, at man ikke ansaae ham for en fornuftig Skabning, men kun for et hoist mærkværdigt Dyr. Under saadanne Omstændigheder kunde han nemlig aldeles ikke vente at faae nogen Handelstraktat bragt istand.

Han gjorde sig derfor al muelig Umage for at godtgjøre, at han virkelig var et Medlem

af det menneskelige Selskab: at han med Undtagelse af Farve og Haar var skabt aldeles som Negerne: at Klæderne, som han havde paa, vel kunde trækkes af og paa: men ingenlunde saaledes de Lemmer, hvormed Skaberens havde forsynet hans bogholderiske Krop.

Fremgang lod endnu til at være i Ubished. Han forlangte, at Hr. Kamp skulde fuldende sin Beviisførelse derved, at han ganske aflagde alle sine Klæder, og saaledes viiste sig i en virkelig menneskelig Skikkelse. Bogholderen maatte føie sig efter Omstændighederne; men han afflog reent ud det Forlangende, at han skulde aflæde sig i over hundrede smukke Fruentimmers Nærværelse: det vilde være en altfor grov Bukt imod den tilbørlige sine Levemaade. Negerinderne kunde ikke ret faae dette i deres Hoveder, og vare meget utilfredse med at han ikke vilde lade dem see, hvorledes han, ligesom en gammel Slange, kunde stryge Hammen af sig. Naar han var et virkelig Menneske, meente de, havde han jo ikke nødig at skamme sig. Tvertimod vilde det være en høist latterlig Modsigelse, at han uden Betænkelighed turde føre dem alle bag Lysen ved at vise sig i en aldeles falsk, og forvendt Skikkelse; men snakkede om god Levemaade, og vilde gjøre

Indvendinger imod at vise sig saadan, som han virkelig var skabt: og det uagtet han jo i dette Tilfælde slet ikke vilde see anderledes ud, end Messagerinderne og de andre Tilskuere i Salsen.

Men Hr. Kamp havde meget for sine Begreber om Anstændighed til at give efter i dette Stykke. Han afviiiste paa det bestemteste, end: skøndt i de høfligste Udtryk, de uskyldige og tro: hjertede sorte Skjønnes gjentagne Anmodninger. Frem: pungen gjorde Ende paa Sagen: et Vink, og Fruentimmerne maatte forsvie sig bort.

Bogholderen holdt nu Ord, og afslagde alle sine Klæder. Kongen betragtede denne Operation med stigende Forundring. Til: sidst saae han et hvidt Menneske for sig istedetfor Uhyret. Med Frygt og Rædsel befalte han det ene af hans Lem: mer efter det andet, saae bestandig med en Slags Af: skye og Uvillie paa Hudens Farve, og brød endelig ud i det Ud: raab: "Ja! det er sandt! Du er et Menneske, men hvid som Fanden!"

A n e k d o t.

(Af Samme).

Den "guddommelige Comedies" Digter, Dante Alighieri, havde, som saa mange andre vittige

Hoveder, det Uheld at være vittig til urette Tid, Men maaskee man altid er det til urette Tid, naar Vittigheden tillige er Sandhed.

Da Florentinerne i deres republikanske Tver havde sloifet deres berømte Medborgers Huus, drog Dante til Verona. Der blev han paa en meget smigrende Naade modtaget ved Fyrsten della Scalas Hof. Man holdt der dengang meget af aandrige og store Lærde, fordi man dog med dem kunde underholde sig i kjedsommelige Dieblikke, og kunde have Haab om, for godt Kjøb, at dele deres Navns Udødelighed.

En Dag stod Fyrsten ved Siden af Dante, imedens Hoffolkene overøste en lystig Færter eller Hofnar, som stod i temmelig Gunst hos Fyrsten, med tomme Smigrerier. Fyrsten rystede paa Hovedet af dette. "Hvoraf mon det dog kommer" sagde han til Dante, "at en Mand af Mand og Kundskaber, som De, ikke er ligesaa afholdt, som den stakkels Nar der?" — "Jh! nu," svarede Dante, "enhver moerer sig helst med sin Eigemand."

Dette Ord blev hans Ulykke. Man bragte ham i Unaade ved Hoffet; og han maatte atter vandre i Landflygtighed.

Søndagen den 26de October indkommer Hr. Pastor Michelsens Bidrag.

Extract

af

tredie Kvartals Regnskab 1828,

for

det forenede Understøttelses-Selskab.

I n d t æ g t.

	Sedler og Tegn.		R
	Rbd.	p.	Rbd
Beholdning fra forrige Kvartal, Restancer iberegnet.....	1584	31	138
A. Ugentlige Indkomster for Ugebladets 40de Aargang Nr. 27—39.....	511	72	
B. Laans og Forskuds Afbetaling.....	18	72	107
C. Berlet 150 Rbd. r. S. à 217 pCt.	162	72	
	Rbd.	2277	55
		2277	245

Overensstemmende med den af Administrationen
Casse: Control.

Christensen. Schram. Friedenre

Lund.

U d g i v t.

	Sedler og Legn.		Rede Guld.	
	Rbd.	ß.	Rbd.	ß.
De løbende Udgifter, for Ugeblads ets Trykning, med Papiir, Løn- inger ic.	182		355	
Reduktioner for dette Kvartal.....	745		156	48
Rest af Selskabets Laan i Banken, med Renter.....	701	81		
Betalt mod Representativer.....			150	
Ubehøvede Contingenter ic.....	11	4		
Restancer for udstedte, men ei endnu indfrieede Laans og Kvartals Qvit- teringer.....	184	8	1155	
Restant.....	453	58	643	11
	Rbd.	ß.	Rbd.	ß.
	2277	55	2459	59

Kjøbenhavn den 30te September 1828.

M. Wentzen.

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 43.

Løverdagen den 25de October 1828.

Forslagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,

Hof- og Universitets-Bogtrykker.

A n e k d o t e r.

K e i s e r p r ø v e n.

(Af 3schokke).

Keiser Alexander Severus tog Sagerne paa en alvorligere Fod end den godmodige Marcus Aurelius, og forlangte endeel mere af sig selv, som et stort Folks Behersker, og af sine Embedsmænd, end de vare vante til. Ulius Lampridius har blandt andet opbevaret følgende Træk af ham.

En vis romersk Senator, Dvinius Cassillus, havde den største Lyst til Keiserværdigheden, og var ikke fri for at spille Cabaler imod

Alexander. Han var libertin i høieste Grad; men riig, og af en af de første romerske Familier. Derpaa stode han.

Neppe fik Alexander at vide, at den blodagtige Herre gav sig af med Sammensværgelser og oprørske Planer, før han lod ham kalde for sig. Han takkede nu Dvinius paa det forbindtligste, fordi han havde besluttet sig til, frivillig at overtage Kronens svære Byrder, hvortil man forhen ikkun med Magt havde kunnet formaae retskafne Mænd; derpaa tog han ham med i Senatet, og erklærede ham der uden videre for sin Medregent og Thronarving.

Dvinius, som i Begyndelsen havde svævet i dødelig Angst over Opdagelsen af hans Sammensværgelse, fandt dette Udfald af Sagen ret artigt, og lod sig den nye Bopæl paa Slottet, de keiserlige Prydelser, de udbortes Gæstbeviisninger og mere saadant, meget vel behage. Men Keiser Alexander overvældede ham derhos tillige saaledes med alle Slags Forretninger, at den gode Medregent neppe kunde drage Ande. Denne Levemaade fandt han kun liden Smag i: hverken Gilder eller Drickelag levedes der ham Tid til. Til Lykke udbrød en Krig. Dvinius tænkte nu at kunne drage frisk Luft, og lægge Regjer-

ringens Sorger paa Hylben, imedens han med sine Rjækkenvogne fulgte bagefter Armeen. Han foreslog derfor, at han vilde drage med i Feldten. "Ja vel" svarede Alexander, "det sømmer sig en Keiser, at forsvare sit Rige mod Barbarerne! Vi ville begge gaae i Kampen!"

Alexander, som i Almindelighed marscherede til Fods med Soldaterne, anmodede Dvinius om, som god Soldat, ligeledes at underkaste sig denne lille Ubequemmelighed, for det gode Exempels Skyld. Dvinius havde gjerne gjort Indvendinger; men hans Forsængelighed afholdt ham derfra: han vilde ikke staae tilbage for sin Medkeiser, da han vidste, at de romerske Soldater satte megen Priis paa sligt. Han gav sig altsaa paa Veien. Men efter at have tilbagelagt en halv snees Mile, kunde han ikke længere. Alexander lod ham nu stige til Hest — men, kun to Dagmarscher til, og han var atter færdig. Nu gik det altsaa videre til Vogns. Men det var en evindelig Kjørsel, Dag og Nat, og Nat og Dag: Rapporter fra alle Sider, Befalinger at uddele i alle Retninger. Nu var Fienden i Nærheden. Dvinius og Alexander bestandig forud.

Den stakkels Dvinius kunde ikke længere holde det ud. Frygten for Fienden plagede ham

værre, end Døden selv. Og dertil de uendelige Besværligheder. Nei, hellere en Tiggerpose i god Sikkerhed, end en Keiserkrone under Vold og Drab. Til sidst erklærede han reent ud, at han hellere vilde døe strax, end blive længere paa Thronen. Alexander loe, og tilstod ham den sidste Begjering. Han sendte ham under god Bedækning tilbage til Italien, hvor da D'vinius, som Privatmand, paa sine Landgodser, og paa de bløde Hynder i Roms Paladser, glemte sin Nød som Keiser, og kun nu og da i svære Drømme havde lidt Efterveer af sin overstandne Ulykke med Rigets høieste Værdighed. Dermed havde ogsaa alle videre Sammenrottelser for ham en Ende.

Da Keiser Joseph den Anden ophævede det franske Theater i Wien, beklagede den franske Gesandt Breteuil sig derover og sagde: "Nu har jeg slet ingen Fornøielse mere, hvad skal jeg nu tage mig fore!" — "Det samme som min Gesandt i Paris," svarede Keiseren, "han har lært Fransk!"

J. C. Kall.

Søndagen den 26de October indkommer Hr. Pastor Michelsens Bidrag.

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 44.

Løverdagen den 1ste November 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

I Anledning

af

Deres kongelige Høiheders

Prinds Frederik Carl Christians

og

Prindsesse Wilhelmine Maries

høitidelige Formæling.

Fra Stad og Bye, fra stolte Borg og ringe Hytte
 Dpftiger nu et enigt Fryderaab,
 Og Ønftet: "o, at Kjærlighedens Gud beskytte
 Det høie Fyrstepar, vort store Haab!"
 Den gamle, glade, fædrelandske Borgerven
 Kan ikke tavst den høie Jubel høre,
 Som hæver stærkt og festligt sig mod Himmelen,
 Og festligt naaer hans agtpaagivne Dre.
 Han maa og folde sine Hænder fro;
 Hans Bøn maa op til Pagtens Fader stige:
 "Bevar, o Gud, den skjønne Egtetro,
 Til Hæld og Fryd og Lyst for Danmarks Rige."

Parabler.

(Af Zollikoffer. Oversatte).

Begge Fyrrene.

Tvende ranke Fyrre, der knejsede lige saa høje, som Guds Palmer, mod Skyerne, stode ved hinanden, saa at deres Grene vekselsviis kysfede hinanden. Men nogle andre Stammer, der stode eensomt omkring disse, saae nidske derpaa og sagde blandt hverandre: Lad kun Stormen komme, den vil nok rive deres Grene fra hinanden. Men da Orkanen brusede mod den forreste Fyr, bøiede den endnu mere sin Top til den bageste, saa at deres Grene snoede sig i hinanden og de, forenede, modstode dens frygtelige Magt, medens den ene efter den anden af de Øvrige med Bragen kastedes til Jorden.

*

*

*

Ulykken drager det ægte Venkabs Baand, istædet for at sønderrive det, endnu nærmere sammen.

De to Egetræer.

Vil Du ikke lægge dine Blade paa Nordvindens Binger? See, hele Naturen trindt om klæder sig i Vinterdragt — saaledes raabte en Eeg,

uden Løv til dens Nabo, der endnu glindsede i sin rødlige Prydelse. Nei! svarede Denne: jeg vil beholde mine tørre Blade, indtil i den tilbagesvendende Vaar Luftens Sangere forkynde Glædens Tid, til mit unge Løv fremspirer og fortrænger det tørre. Jeg vil ikke en Tidlang staae ganske nøgen og bar, et Tegns paa Himlens Forsømmelse.

*

*

*

Saaledes aflægger En iblandt Oldinger alle sine jordiske Forhaabninger og Ønsker allerede i dette Liv; men en Anden beholder dem hos sig til Evighedens Vaar begynder.

Landmanden og Æbletræet.

Betyngtet med Frugt stod et Træ i en Egn. Under Vægten af de rødlige Æbler truede Grenene at brække. Da Godsejeren kom for at skille det ved dets Overflod, udraabte han: "Hvilken Pragt! Hvilken Fylde staaer her for mig! Sandeligen dette Træ, har det end næste Aar ikke et eneste Æble — kunde jeg være saa ubillig at knurre ved saadan nuværende overflødig Betsignelse? Det følgende Aar kom. Ormene havde i Foraaret opædt Bladene, Uvejrstorme afrevet Grenene, Insecter aade de faae Frugter. Landmanden traadde

foran Ebletræet; hans Dienbryne droge sig sammen, hans Blik blev mørkt. Ufrugtbare! knurrede han det imøde: Intet høster jeg af Dig!

*

*

*

Et Menneske, der sidder i Lykkens Skjød, tænker maaskee: Tor Du knurre, naar Ulykke siden rammer Dig, efterat Du nu har nydt saadan Lykkens Syld. Men naar Ulykken nu virkelig nærmer sig — Hvo blandt de Millioner foreholder sig da een eneste Tanke?

Kometen og Planeten.

”Du kommer vel langt fra”, raabde en Planet til en Komet, der just nærmede sig Solen. ”Du vilde vel ogsaa atter engang see vor Dronning; vel gjort af Dig! — men hvi styrter Du Dig allerede igjen tilbage i det uendelige mørke Rum! vil Du ikke heller, ligesom vi, i regelmæssige Baner svinge Dig om i hendes saliggjørende Nærhed?” ”Jeg kan ikke taale hendes Afsyns Majestæt”, raabte Kometen, idet den flygtede. Men Planeten svingede sig glad trindtom den evige Dronning.

*

*

*

Den Gode skuer ufravendt Sandhedens Aasyn, men den Onde, der nærmer sig Den, skjælver for den, og styrter sig ilende tilbage i Selvbedrageriets Nat.

M u s l i n g e n .

En Musling i Havet havde ingen Perler. Den blev syg og trætteses derom med sin Skaber. Men under dens Lidelser avledes stille i den en kostbar Perle, klar som Himlens Dugdraaber, hvilken, dragen frem af Havets mørke Dyb for Sollyset, og trukken paa en Snor ved Siden af dens Søstre, forhøiede Persiens ædleste Fyrstindes Halsprydelse.

*

*

*

Den Alkjærlige sender ofte den letsindige Syn: der en Sygdom, for at han kan gribe tænkende i sin Barm og erholde Dydens Klenodie.

V i o l e n .

En Viol blomstrede i et Bildnis. Af en Hændelse fandt en Vandrer den, som sagde: Du skal ikke dufte her saa skjult; Mange skulle fryde sig ved din Ynde. "Jeg blomstrer ikke her forgjæves", svarede Violen ham, "snart plukker mig en

Engel, og indfletter mig i en af de Blomsterfrandsse, der hænge om Guds Trone." Men Vandrerens agtede ikke denne Lisper, men udgrov den med Jorden, og hensatte den ved Landeveien. Her tilføiede Støv den; Regnskyl rensede den igjen; Blomsternes Engel kom og plukkede den.

*

*

*

Et stille, dybt Sind fordærves af Verden, Lidelser forklare det; Dødens Engel plukker det for Himmelen.

Violbusken og Egen.

Flere blaae Violser stode ubemærkede i Skyggen af en stolt Eg, omtrent tolv Viollængder fra Stammen. Enhver Vandrer udraabde: see hvilken mægtig stor Eg! og idet han, skuende op til den, gik forbi, blev han ikke de Violser vaer, der blomstrede ved hans Fødder. En Orkan rev Egen med dens Rødder udaf Jordbunden; Jord blev hængende ved den. Højt oppe i Luften duftede nu vore Violser ved Dagens klare Lys. Endnu taledes Man om den mægtige faldne Eg og om den yndige Violbusk, der blomstrede ovenpaa de sønderrevne Rødder.

*

*

*

I Revolutioner og Skrækkens Tider komme
ellers ubemærkede skjulte Dyder, saasom Troskab,
Standhaftighed, Høimodighed og Selvopoffrelse,
for Dagen.

Magneten og Metallerne.

Det er ikke godt, at jeg er ene, sagde en Magnet til sig selv; jeg vil udkaare mig et Metal, og for evigt formæle mig med det! da udbrød Guldet: "vælg mig!" — Din Glans er altfor forførrisk, svarede Magneten, og hvo der letteligen fører Andre, bliver selv let forført. Sølvet raabde: "men vælg da mig!" — Ingenlunde, Din Farve er Dagens, min Mattens. Bedre parrer sig Lige med Lige. Da sagde Kobberet: "saa vælg da mig!" Men da flød det foragteligt fra Magnets stenens Læber: Bort fra mig! Din Røst er Gift, som Falskhedens Stemme! Paa Dig, beskedne Jern, falder mit Balg; thi Du er Fasthed.

*

*

*

Huld er Skjønhed, behagelig Ynde; men Troskab er det Første.

(Fortsættes).

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 45.

Løverdagen den 8de November 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

Parabler.

(Slutning).

Suldmaanen og Dammen.

Sølvhvid spejlede sig Suldmaanens Afsyn med sit Lys og sin Skygge, sine Bjerger og Dale i Dammens rolige Klarhed. Men Dagen efter rejste Stormen sig, og udbredde sine sorte Binger mellem Himmel og Jord. Først efter flere Regndage og Skynætter glindsede atter Jordens Led: sagerinde ned paa den. Hvad maa jeg blive vaer? tilraabte den vredagtigt Dammen, hvi affpejler Du ikke mit Billede mere i sin hele fuldendte Rund:

hed og Fylde, som tifforn? — ”Fremstil først atter ganske denne Rundhed hos dig selv, var Dammens Svar.

*

*

*

Hvo der, efter Afskeden fra sin Ven, har tabt Noget af Sjælens Storhed, bebrejder ham gjerne, ved Gjensynet, at Han har tabt den.

De tvende Rejsestokke.

En Mand havde 2 Rejsestokke; den Ene bruun, knortet og stærk; den lod han Nar ud og Nar ind staae i et støvet Hjørne bag Hyliden; den Anden svag, drejet og smukt lakeret, der stedse maatte være i hans Hænder, følge ham paa alle hans Spaseregange, og hvis Skjønhed det var hans Fornøjelse at lade beundre. Dette Menneske skulde nu engang tiltræde en stor og lang Reise — hvilken af Stokkene tog han med? Den i Krogen.

*

*

*

Saaledes beundrer Man et talentfuldt, men udydigt Menneske, meer end en jævn Redelig. Men er Man nødt til at skjænke Noget sin Fortrolighed, saa gaaer Man til den Sidste.

Skuggen og Mennesket.

Følger jeg Dig ikke stadig, sagde Skuggen til et Menneske; efteraber jeg ikke alle dine Bevægelser? Er jeg ikke din troeste Ven? Ja, det er sandt, svarede Mennesket, jeg erkjender det, jeg erkjender det, jeg har prøvet Dig; Hvo var det, som, da jeg hist sprang over en rivende Strøm, ikke forlod mig, men hoppede troligen efter mig? Hvo veg ikke fra min Side, da Røvere anfaldt mig, og hjalp mig at slaae dem paa Flugten? Det var Du min Kjære! Jeg skal aldrig glemme Dig det! En Sky nærmede sig nu Solen, utydelig blev Skuggen, den traadte foran den, og borte var Skuggen. Kun een eneste Ven i Lykken! udraabte den Skuffede.

Faarene og Ulvene.

Faarene kom engang sammen og beklagede sig over Ulvenes Blodgjerrighed. Da optraadde Et iblandt dem og sagde: Jeg vil gaae hen og prædike Omvendelse for dem! Det kom i Skoven; dog, førend det endnu aabnede Munden, blev det opslugt.

Derpaa sagde et Andet af Faarene: lader mig forsøge deres Forbedring! Det ifordte sig en

Ulvhund, løb i Skoven og tudede med Ulvene. Da en Ulv engang sønderrev et Faar, traadte den Formummede hen til den og skammede den ud fremfor alle Andre: Hvor kan Du, Feige! anfælde en saa elendig, svag Skabning, som et Faar! Anfald heller det vilde Sviin, om Du har Mod, hvis Kjød er langt bedre og hvis Kamp hæderligere! og alle Ulve opløstede et Hyl, vor Kammerat har Ret! vi ville for Fremtiden anfælde det vilde Sviin, og lade det svage Faar løbe!

*

*

*

Hvo der vil omvende Onde, maa stille sig lige med Diøse, dog bevare sig selv ubesmattet.

R e g n b u e n .

See kjære Fader! raabte Emil, hvilken herlig Regnbue der er udspændt over vor Gade; naar gaae vi ind under den? Strax, svarede Faderen. Med funklende Dine saae Drengen stedse op til dette Naturspil. Varer det endnu længe inden vi gaae under den, spurgte han atter efter et Dieblif. Nei! ikke længe svarede Faderen, Du maa kun imidlertid gaae kjønt fremad, og see Dig for, at din Fod ikke glider over en Steen, medens Du seer op til Farverne. Regnbuen tog lidt efter lidt af

og forsvandt omsider. Ak! sukkede Drengen: Vi ere komne for sildigt; men Faderen opløstede sit Blik til Skyerne, og sagde: Først i Evigheden gaaer den Edle under sin Dyds Triumfbue, her paa Jorden ikke.

Vi gjøre kun Religionen slet Tjeneste, naar vi mene at forherlige den ved at agte Fornuften ringe.

(En Reliquie af Dr. J. G. Mazzoll).

”Da Jesus saae, at han svarede fornuftigt, sagde han til ham: Du er ikke langt fra Guds Rige!”
 Marc. 12, 34.

Et af de daarligste og meest hensigtsfærdige Midler, hvormed Man søger at ophjælpe Religionens Sag, naar denne synes enten virkelig eller tilsyneladende at gaae i Forfald, anvendes af dem, der ville nedværdige Fornuften og selv ingen Stemme tilstaae den i religiøse Anliggender. Man erklærer, at den ikke er istand til at erkjende og begribe det Hellige; Man fremstiller den, som Kilden til Vantro; Man holder den uforenelig med Christendom:

men. Saadan Forblindelse vilde ikke lade sig tænke mulig, hvis ikke Historien gav os derfor det uimodsigeligste Beviis og viste os de sørgeligste Følger deraf; men desværre er Historiens Lærdomme og Advarslar uden Nytte hos saare mange Mennesker, og de Fejl, Man i de henrundne Aarhundreder har gjort sig skyldig i, begaaes stedse paany. Ja, at Man i den forgangne raar og mørke Tid, hvor det dybeste Barbari og Uvidenhed herskede, var daarlig nok til at foragte og undertrykke Fornuften, at Man, til Ære for den blinde Tro, holdt dens Udsagn og Grundsætninger for farlige, at Man indbildte sig, at gjøre Gud en Tjeneste dermed; det lader sig begribe og forklare af Omstændighederne. Men at Man selv i vore Dage endnu stedse vedbliver, eller meget mere begynder paany, at føre det samme Sprog og gjøre de samme Fordringer; det er en Erfaring, som i hver Henseende fortjener vor Opmærksomhed. Og hvad er nu da derved vundet, at man søger at nedværdige Fornuften snart paa denne, snart paa hiin Maade, ved disse, eller ved andre Midler? Hvad kan det gavne, at Man gjør sig den usalige Umage at formindste dens Kræfter, at gjøre dens Virkninger mistænkelige? Hvortil skal det tjene, at endnu stedse saamange offentlige eller hemmelige, listige

eller skuffede Lovtaler over det Ufornuftige optræde, for at gjøre Sværmeriet og Overtroen Tjeneste? Sværmeriets Tid, Overtroens Rige nærme sig nu engang deres Ende, i hvormange Dyrkere de endnu stedse monne have. Man kan nu kun bedrage de Eenfoldige, kun forvirre de Svage, kun vinde de i Henseende til Forstand Forsømte; men, Man kan ligesaa let standse Solens Lys, som Fornuftens Fremskridt. Er denne kun først sat i Virksomhed — og det gjelder ogsaa aabenbart om de Dage, hvori vi leve — saa forsvarer den sine Rettigheder og bruger sine Kræfter. De Kloge forsøge deres Vel, uden at være bange for Blændværk og Skyggebilleder; Mennesker af de cultiverede Stænder høre og læse Saameget, der aabner Dinene paa dem; og, hvor Herrens skaberste Stemme fra Himmelen raaber dens Mægtige: "vorde Lys", der forsvinder Bildfarelsens Laage for Sandhedens Straaler. — Imidlertid kan Man ikke bedre antage sig Fornuftens, deels miskjendte, deels forulykkede, gode Sag, end naar Man opmuntrer Christne til, at høre Jesus selv tale derom. Da han saae, saa fortæller os Evangelisten Marcus, at den Skriftlærde svarede fornuftigt, sagde han til ham: Du er ikke langt fra Guds Rige; Du giver Haab

om, at vorde et viist og retskaffent Menneske. Og altsaa er Fornuften, efter vor Herres Udsagn, Vejen til Guds Rige, den Vej, der fører os til Sandhed og Dyd og til vor Bestemmelses Maal. Dømmer altsaa selv, om det er christeligt eller uchristeligt at paastaae det Modsatte: om Fornuften kan kaldes en Fjende af Religionen; om Man skal holde denne Guds ædle Gave i Ære, eller nedværdige den, uddanne eller forsomme den, bruge den eller nægte dens Brug.

Dog denne Gjenstand fortjener for sin Vigtigheds Skyld en nøjere Betragtning; og Denne skal lede os til den Overbeviisning: at vi kun gjøre Religionens Sag slet Tjeneste, naar vi mene, at forherlige den ved at ringeagte Fornuften.

(Fortsættes).

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 46.

Løverdagen den 15de November 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

Vi gjøre kun Religionen et Tjeneste, naar vi mene at forherlige Den ved at agte Fornuften ringe.

(Fortsættelse).

Betænker Man nemlig, ved hvilke Paastande Man søger at nedværdige Fornuften, saa er det klart, at Fornuften derved ikke kan vinde, men kun tabe. Men det er ufri-
digen Ringeagt for Fornuften, naar Man i Almin-
delighed paaستاer, at den har hverken den
Evne eller den Ret, at dømme om Gjen-
stande for Religion; thi ved denne Paastand
nægter Man Den Det, som Den aabenbart tilkom:

mer. Den er det jo, som gjør os skikkede til Religion; Den er det, som leder os til Begrebet om et høieste Væsen og til den Tanke, at vi skyldte Dette Tilbedelse; Den er det, igjennem hvis Stemme Gud fornemmeligen taler til os. Uden Den, vilde vi ikke have noget Begreb om Pligt og Ret, nogen Forestilling om Sandhed og Dyd, nogen Anelse om det Tilkommende og om vor Bestemmelse i Samme. Uden Den vilde vi hverken finde eller tilbede Herren, hverken ære hans Røst i Naturen eller i Aabenbaringen. Hvilket Menneske med sund Forstand kan bestride Dette? Hvo maa ikke uden videre Beviis allerede tilstaae det, fordi han seer sig tvungen dertil ved sin indre Sands, ligesom ved en udbortes Erfaring? Men, lade vi nu den opstillede Sætning gjelde, som Sandhed, saa maae vi ogsaa lade Det gjelde, der umiddelbart og nødvendigt følger af Samme. Kunne vi ikke nægte at det er Fornuften, der gjør os skicket til Religion; saa bekjende vi jo, at Fornuft og Religion forholde sig til hinanden, som Uarsag og Virkning; saa tør vi jo ikke forvise Fornuften og dens Udsagn fra religiøse Anliggender; saa maa jo vel Fornuften have Evne og Ret til at dømme om Gjenstande for Religion! saa maa jo vel Dennes Keenhed og Værdighed hænge af Hiins

frie og uhindrede Brug. Hvo der altsaa endnu ikke har fornægtet sin egen Fornuft, kan umuligt ville adskille Fornuft og Religion, der saa synligen vandrer Haand i Haand, fra hinanden.

Imidlertid begribe viſt og de fleſte Sjender af Fornuften, at de maae mere indſkrænke deres Angreb paa Den, og tilſtaa Den i det Mindſte nogen Andeel i Religionens Sag. De gjøre altsaa blot Undtagelser, men Undtagelser, der ere ſaa vigtige og betydende og ſætte den tænkende Aand ſaa ſnævre Grændſer, at Den inden for Samme umuligen kan tilfredsſtille ſin Drift til at grandſke. De paaſtaa nemlig — ſom en anden Ringegagteſe af Fornuften — de paaſtaa, at Samme i ſær er aldeles uformuende til at underviſe os om Religionens Troeſlærdomme; thi om hvilke Troeſlærdomme ſkal dette vovelige Udfagn gjelde? Skal dermed menes de begribelige eller de ubegribelige, de forſtaaelige Sandheder eller de ſaakaldede Hemmeligheder? Det er indlyſende, at Alt hvad der er begribeligt og ſkal begribes, kun kan begribes med Fornuften; det behøver intet Beviis, at Sandheder, Man kan erkjende, lade ſig kun erkjende ved Eſtertænke, og hvad Fornuften formaar at begribe og erkjende, derom kan Den og underviſe os, derpaa maa Den ogsaa nødvendigviis

have Indskydelse, derom kan Den sige os Beskeed og bør af os spørges tilraads. — Og saa blive da nu kun de ubegribelige Troeslærdomme, kun de saakaldte Hemmeligheder tilbage, paa hvilke hiin Dom kunde gaae ud; og vistnok befinder Fornuften sig her i en Egn som er den aldeles fremmed; men betænk vi vel og hvad vi sige, naar vi tale om ubegribelige Troeslærdomme? kan Det virkeligen læres, kan Det tilbringes Menneskene, kan Det sættes af Fornuften, der ikke lader sig begribe? kan Religionen, der skal vise os Veejn til Guds Velbehag, indeholde Hemmeligheder i Ordets falske, misbrugte Forstand, hvori det saaoft tages? Thi naar Skriften taler om en Hemmelighed, om Guds og Christi Hemmelighed, saa hen tyder Dette paa noget ganske Andet, saa maa man derunder forstaae Guds Raadslutning til Menneskenes Salighed ved Jesum, fordi denne Raadslutning forhen hemmelig, ubekjendt for Verden, nu først ved Jesum, ved hans Lære og ved hans Bærk, er bleven aabenbaret Menneskene paa Jorden. — Og sandeligen, hvad Christendommen siger os om Guds almindelige Fadertjærlighed, om Hans Forsyn og Verdensregjering, om vore Forhold og Pligter mod Ham, og om vore derpaa grundede Forhaabninger, hvad Den foreskriver os, som

Betingelse, under hvilken Velgjerningen af Jesu Forløsning kan komme os til Deel, hvad der hører til det Væsentlige, til Hovedsagen i Samme, og altsaa indeholder de egentlige, virkelige Troessandheder, det er ikke en ubegribelig Hemmelighed, men Sandheder, som kunne erkjendes; det er Gjenstand for Eftertanke, Gjenstand for Prøvelse, Gjenstand for Fornuften, som derom formaar at undervise os. — Og at nægte Dette er det Samme som at vanære Den, det Samme som at krænke Dens Ret og antaste Dens Værdighed.

Saaledes er det ogsaa Ringeagt for Fornuften, naar der paastaes, at Den er meget forsvag til at opmuntre os til Dyd. Man giver Den da kun den Forretning, at lære Dyd; Man venter blot af Den, at Den skal fremsætte os vore Pligter og vise os den Art og Maade hvorpaa vi skulle udøve dem; Man overdrager Den blot, nøie og fuldstændigen at udvikle og bringe i en vis Sammenhæng Det, vi skulle gjøre og lade, fordi Man vel indseer, at Religionen meddeler os kun almindelige moralske Forskrifter, hvis Anvendelse paa særdeles Tilfælde maa bestemmes ved Fornuftens Dom. Men Man frasiger Den den Evne, at gjøre os villige og duelige til at adlyde disse Love; Man taler om Bevæggrunde til Dyd, der

ligge udenfor Fornuftens Grændse, der skulle komme andenstedsfra og virke med usædvanlig Kraft paa os. Og dog ere alle Forestillinger, hvorved Jesu Religion formaner os til Opsyldelsen af vore Pligter, hvist fornustrigtige; dog er det unægteligt, at Den aldeles ikke forkaster de naturlige, af Sagen selv udledede, Grunde til et retskaffent Levnet, hvilke ganske egenligen ere Fornuftens Værk, men meget mere forudsætter Samme og betjener sig af dem; dog forlanger Den udtrykkeligen, at vi skulle estertænke og efterstræbe, alt Det, som er retfærdigt, ærbart, dydsk, roesværdigt, priseligt og dydigt, — at vi skulle opmuntre hinanden ved Dydens Skjønhed og Ærværdighed til at hædre Den, at vi ved Dens Buds Hellighed, og ikke ved lave Bihensigter, skulle lade os bevæge til Lydighed. — Og naar Christendommen forbinder denne Tilbøjelighed til det Gode endnu med Andre; naar den lader os i Samvittighedens Stemme fornemme vor Overherres; naar den foreholder os Guds Kjærlighed for at opmuntre os til Gjentjærlighed; naar Den byder os, at være fuldkomne som vor Fader i Himlen er fuldkommen; naar Den henviser os til Jesum, hvist Forbillede vi skulle worde lige; naar Den forbinder Tiden med Evighe-

den og giver os den Forsikkring, at vi engang skulle faae, hvad vi her have høstet: saa er alt Dette saalidet over Fornuften, at vi meget mere maae betragte Den ogsaa heri som den beføjede Talsmand og Udlægger. Eller skulle vi maaſtee i en saa vigtig Sag, som Dyden er, forlade os paa dunkle Følelser? Skulle vi haabe paa Guddommens overnaturlige Indvirkninger, som ingenſteds ere os lovede? Skulle vi betroe os til en ophidset Phantasies usikre Vejledning og udsætte os for Sværmeriets Farer; og skulle vi ikke dette, er det da ikke at ringeagte Fornuften, naar vi tale saa nedværdigende om Den. Lader os altsaa fordomsfrit undersøge, hvortil denne Ringeagt for Fornuften leder; og det vil blive os indlysende, at vi dermed gjøre Religionens Sag kun slet Tjeneste.

Ringeagt for Fornuften er Forsyndelse mod Religionen. Eller staar det da maaſtee saa slet til med samme at den skulde have Aarsag til at frygte Fornuftens Dom? Ere da Religionens Troeslærdomme blot ubeviste Meninger, som ikke udholde nogen streng Prøvelse? Ere da de Bevægrunde til Dyd, Christendommen foreholder os saa, svage og usikre, at de ikke bør undersøges nøjere? Finder da en mundgaaelig Modsigelse Sted imellem

Religion og Fornuft? Og naar dette ikke forholdes sig saaledes; naar Religionen paa ingen Maade har Fornuften at frygte, og Denne ikke kan undvære Hiin, hvi da saameget at ivre mod Fornuftens Indflydelse, og derved gjøre Religionen selv mistænkelig? Hvi vække den Mistanke, at Fornuft og Religion ikke lade sig forene med hinanden? Hvi sætte Fornuftens Benner i Splid med Religionen, og Religionens Tilbedere med Fornuftens? Hvi paa denne Maade at medvirke til Religionens Ringeaagt, hvilken Man dog egentligen vil forebygge? — Ja, at nedværdige Fornuften, nægte dens Brug i Religionsfager, opstille Læresætninger, der stride imod Sammes Grundsaetninger; det har fra Arilds Tid været den frugtbareste Kilde til Sværmeri og Overtro og bliver det endnu stedse. Thi hvad har hidtil skadet Religionen meest? Hvad har fjernet saamangt et tænkende Hoved og saa mangt et velvilligt Hjerter fra Den? Hvorpaa beroe de sædvanlige Indvendinger hvilke i Almindelighed forebringes derimod? Angaae de Religionen selv, Dens Væsen og Dens Hovedsag? Nej, de avles blot deraf, vedligeholdes og forplantes blot derved, at Man sætter Fornuft og Religion imod hinanden, at Man har budet: at troe eller befalet at gjøre Ting, der stride mod den sunde Fornufts Grundsaetninger.

(Fortsættes).

Søndagen den 23de November indkommer Hr. Professor Thorings Bidrag.

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 47.

Løverdagen den 22de November 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Drykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

Vi gjøre kun Religionen sit Tjeneste, naar vi mene at forherlige den ved at agte Fornuften ringe.

(Slutning).

Fornuft og Religion dele saaledes Binding og Lab, Lykke og Ulykke, Ere og Skam, naar Hiin udvider sit Rige, saa befæster Denne sit Herredomme og hvo der gjør Hiin mistænkelig, berøver Denne al Sikkerhed og alt Sammenhold.

Ringeagt for Fornuften er Nedværdigelse af Bibelen; fordi Man vil udlede Fordommelsesdommen over Fornuften af en Befaling af Apostelen. Thi vistnok, naar Man vil udrive visse

Skriftens Steder af deres Sammenhæng, eller blot holde os til den ordrette, ofte ganske forfejlede, Oversættelse af dem; saa kunne vi deraf bevise Meget. Efter Ordene siger vistnok Apostelen: "Vi tage al Fornuft fangen under Christi Lydighed; men i det Sprog, hvori Paulus har skrevet, er her ikke Taler om Fornuften, men om fiendtligt Sindelag, hvoraf Christendommens Modstandere ere besjælede. Saaledes forsikkrer den samme Apostel paa et andet Sted, at han har forkyndt Evangeliet ikke med flygtige Ord, ikke med menneskelig Wiisdoms fornuftige Taler, og vil dermed sige, han har ikke betjent sig af nogle falske Slutninger, nogle Svingrunde, nogle listige Overtalelseskunster, for at bevæge Menneskene til Christendommens Antagelse: Nej, Apostelen var en stor Ven af Fornuften, og har ofte og eftertryffeligen anbefalet os Sammes omhyggelige Brug; thi naar han giver de Christne den Regel: "Prøver Alt og beholder det Gode"; naar han i et af sine Breve skriver: "Jeg taler som med Forstandige, dømmer selv, hvad jeg siger; naar han fordrer, at Jesu Bekjendere skulle være et Lys i Herren, og have Forstands oplyste Dine; saa tør vi ei tiltroe ham at han taler den

blinde Troes Sag. Ogsaa vilde det da, til Ære for Christendommen, være meget at ønske, at Man lærte først ret at forstaae Bibelen, før Man søger deraf at bevise sine antagne Sætninger. Det er jo desværre kun altfor sandt, at den Fornuftens Nedværdigelse til Ære for Religionen, hvortil Man troer at finde Grunden i Bibelen, har bidraget uendeligen Meget til Ringeagt for Bibelen og til Spotterier over Samme. Thi denne saa ærværdige Bog kan umuligt sees af Menneskene i sin fulde Ærværdighed, naar Man lader den sige Ting, hvorpaa dens Forfattere aldrig havde tænkt.

Ringeagt for Fornuften er Utafnemmelighed imod Gud, der forundte os den. Eller hvad? har da den naadige Skaber gjort os en saa farlig Gave med Fornuften, at vi maatte afholde os fra Den, just da, naar det kommer an paa Sjæleens Salighed? Har da den Alwise saa ganske forfejlet sit Djemed, ved Fornuft at lede os til sin Tilbedelse, at vi havde nødig at advare hinanden for Fornuften? Kan da Dens Besiddelse, der opløfter os til Guds Billede, til Lighed og Samfund med Ham, sjerne os fra Gud? Er det da altsaa ikke Bagtalelse mod Fornuften, er det ikke Utafnemmelighed mod Gud, der gav os Den, naar vi paaftaae, at Den af Naturen er fjendsk?

findet imod Ham? Er det ikke at vanære den Høieste, naar vi paadigte ham saadanne Modsigelser, naar vi troe, at han har bestemt os til Religion og dog forundt os et Fortrin, der hindrer Religionen?

Ja, Ringeagt for Fornuften er Fornægtelse af vor Værdighed; thi Denne beroer paa Hiin, der giver Menneskeheden sin Adel og opløfter Den over den hele synlige Skabning. Og Religionen vil, at vi skulle forsvare vor Værdighed; den vil altsaa ogsaa, at vi tilbørligen skulle bruge vor Fornuft, ved Dens Hjælp forhverve os rigtige Begreber om Gud og guddommelige Ting og ved det Lys, Den antænder os, undgaae Vanstroens og Dvertroens Afveje. Vi handle altsaa imod Religionens Bud, naar vi ringeagte Fornuften og, hvo der er indtaget imod Den, hvo der efterlader Dens pligtrigtige Brug, hvo der ikke upartist prøver, ikke frimodigen tænker, men blindt hen holder enhver Bildfarelse for hellig, enhver Fordom for Sandhed, Den vil aldrig naae til ægte christelig Viisdom og Gudsfrøgt.

Ifølge heraf er det altsaa afgjort, at vi kun gjøre Religionen slet Tjeneste dermed, at vi ville forvise Fornuften fra Dens Enemærker; og Forblindelse er det, ej at bemærke den paafaldende

Modsigelse, i hvilken vi derved gjøre os skyldige. Vi kalde Den, der ikke tilbørligen anvender sin Fornuft i det almindelige Livs Anliggender i Ting, der høre til hans Stand og Kald, ved sine hunselige og borgerlige Sykler, et letsindigt eller ubetænksomt Menneske; og det medrette; og vi ville dog paastaae at Man ikke tørde betjene sig af just denne Fornuft, netop i Religionen, netop der, hvor Den er saa uendelig vigtig for os? Vi fordre Fornuft af Christnen, paa det han kan erkjende sine Pligter i enhver Stilling og ville dog lægge ham det til Last, naar han spørger just denne Fornuft tilraads ogsaa der, hvor han skal troe og styrke sig til sine Pligters Jagttagelse? Vi opbyde alle Fornuftens Kræfter for at bevise de Sætninger, der tjener Religionen til Grundlag, og skulle dog ikke have den Tilladelse, at bringe Religionens Lærdomme selv i Overensstemmelse med Fornuften?

Og saa være det da langt fra os at nedværdige Fornuften, for derved at forherlige Religionen! thi Christendommen selv er den høieste Fornuft og jo omhyggeligere vi uddanne vor Egen, jo troligere vi anvende Den; jo alvorligere vi forske efter Sandhed: desto vislere have vi Deel i Guds Rige!!

C o e l i b a t.

Åarsag til dets Indførelse.

(Af M. Luther).

Hvi krybe Munkene ind i Klostrene? Derfor, fordi de kunne være frie for den Ulyst og Nøje, som den hele Verden er fuld af. Og dette har just og været Paven's Mening, idet han har udvalgt og oprettet Coelibatet og den ugifte Stand. — Hvorvel han og med denne Indretning har havt til Hensigt, at Man af den Åarsag skulde holde ham og hans Cleresi for hellige. Men Man skulde ikke flye den Ulyst og de Besværligheder, hvilke Gud, for Syndens Skyld, har paalagt Menneskene! Man skulde derimod betragte det guddommelige Ords skjønne Glands, hvormed Gud har prydet Huus og Verdens Regimentet, saavel som og Kirken; deraf følger, at vi ej skulle forarge os over eller lade os anfægte af den Ulyst og Skade eller det Uheld, hvilke vist ej vare i Paradis, men ere nødvendige i Verden, for derved at tæmme Naturen. Og maae Munkene, da de flye Verden, vel finde dobbelt af Dette i Klostrene; thi Dævelen boer og i Ørkenerne. Derfor betænk, og lad Dig det være fornemmeligt magtpaaliggende og befalet, at Du er i en saadan Stand, om hvil-

ken Du i Sandhed kan sige, at den er anordnet af Gud, hvilket ingen Munk kan sige om sit Munskeliv og ingen Papist om sit ugifte Levnet.

Sandfærdig Tildragelse i Hamborg.

I Marts tildrog sig her Noget, der i mangfoldig Henseende har vakt Opsigt. I den herværende Bleggang (Bleichergange) levede i nogen Tid et ungt Menneske hos sin ældgamle Moder uden Beskæftigelse, men læste meget omhyggeligen i de bekjendte religiøse Smaa-Tractater, hvilke i nogle Aar ere blevne i tusindviis udeelte i derværende Egne og navnlig i Hamborg og dens Omgivelser af "det nedersachsiske Selskab til Udbredelse af religiøse Opbyggelseskrifter." Det unge Menneske blev, over denne Lektüre, hvortil endnu kom den stillesiddende Levemaade (han havde tilforn tjent som Matros), lidt efter lidt ganske forrykt og fik nu og da Tilfælde, hvori han med vild Fjervredrog sin religiøse Afstandighed i usammenhængende Taler og hæslige Declamationer. Et saadant Anfald fik han da og en Aften, da hans Moder havde en 72aarig, retskaffen Naboerke i Besøg hos sig; han henvendte sine mystiske Phraser

især til Denne. I sin Forvirring greb han hende endeligen med den Erklæring: han vilde befordre hende ind i det himmelske Rige og saaledes gøre hende lykkeligere. kastede hende overende og søndertraadde hende Hovedet med nogle Fodtrin! Den Ulykkelige døde paa Stedet. Morderen forholdt sig nu ganske rolig, syntes endog tilfreds med at have udøvet en Himmelen velbehagelig Handling, og havde maaskee tiltænkt sin stakkels Moder en lige Skjebne, da Denne gjorde Larm, kaldede Naboerne til Hjælp og efter nogen Tid udvirkede hans Paagribelse ved Politibetjenter. Han er foreløbigen bleven henbragt i det almindelige Sygehuus.

Man finder — i Forbigaaende være det sagt — overhovedet, nu i religiøs Henseende tvende Extremener i de større Steder. En Deel af Folket er irreligiøs og troer slet Intet; den anden Deel er Mystikismens Tilhængere. I Hamborg tællede Man i forrige Aar henimod 60 Selvmordere, hvoriblandt Drengene mellem 15 og 16 Aar.

H. C. Michelsen.

Søndagen den 23de November indkommer Hr. Professor Thorings Bidrag.

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 48.

Løverdagen den 29de November 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

E n U g e

af en fattig Landsbypræst Liv i England.

Jo større Nød, jo nærmere Gud.

Richard Steele havde, i 10 Aar, været Vicarius for den rige Doktor Smart, der var i Besiddelse af et *Sinecure* (o: et Embede, som medfører saare faa Forretninger, men betydelige Indkomster) med en aarlig Indtægt af 600 Pund Sterling, forde et magligt Liv i en Provinsstad, satte aldrig Foden i sit Præstegield, og betalte sin Vicarius hvert Aar — 20 Pund Sterling *). For en saadan Lønning

*) d. e. henved 200 Rbd. r. S.

maaſte Denne præke, hver Søndag, i fire Kirker og udføre alle de Forretninger, der paaligge en Landsbypræst. Steele, fød i Fattigdom, var god og opdragen til Gudsſrygt. Ved Hjælp af en riig Adelsmand, hvem hans Fader havde, under Krigen mod Nordamericanerne, viist Tjenester, var det blevet ham muligt at studere. Han kom først paa Latinskolen i Eaton; dernæst drog han til Univerſitetet i Cambridge for, der at fortsætte ſine Studeringer.

Efterat Steele havde duelliggiort ſig til Embede, forlod han Univerſitetet. Længe ſøgte han forgieves om Anſættelſe, indtil omſider Dr. Smart, deels i Betragtning af ſaavel hans gode Kundſkaber, ſom af hans udmærkende Forhold, deels af Medlidendhed med hans Fattigdom, antog ham til Vicarius med en Lønning af 20 P. St. aarligen. De 10 Aar, i hvilke Steele forrettede Præſter Embedet, ſom Vicarius for Smart, var den haardeſte, men tillige den for ham meeſt gavnlige Tid i hans hele Liv; thi da lærde han den vanſkelige Kunſt at gjøre Godt, endog medens han ſelv leed Mangel, og at agte Forſynets Veie. Da han ſidenefter fik et bedre Kald, ihukom han ofte, med indertig Nørelſe, den Tid, han var Vicarius. Til varigt Minde om denne nedſkrev han Tildragelſe

ferne i den mærkværdigste Uge af sit Liv — dette pleiede han at kalde den — saaledes, som de Dag efter Dag vare indtrufne. Denne Uge afgjorde nemlig, paa en høist uventet Maade, hans Skæbne, om hvis Bedrøvelse han allerede næsten mistvilede.

Den mærkværdigste Uge i R. Steeles Liv.

(Beskrevet af ham selv).

M a n d a g.

I dag har jeg modtaget af min Præst, Dr. Enart — min halvaarlige Vikarius Lønning med 10 P. St. Som sædvanligt maatte jeg hente hos ham selv, 11 Mile *) herfra, denne Ubetydelighed. Efterat jeg var kommen til Hr. Doktorens Bolig, lod man mig staae 3 Timer i hans Forværelse. Næsten var jeg færdig til, af Træthed at synke i Knæerne. Endeligen aabnedes Døren til Doktorens Stue. Meget slem modtog han mig, ja bød mig ikke engang en Stol, eller lidt Forfriskning, uagtet han vidste, hvor lang Vej jeg alt havde gaaet i den stærke Dagshede, og hvorlænge jeg havde maattet staae i Forværelset. Med en ærgrelig Mine tiltællede han mig de 10 P. St.,

*) Englands-Mile, hvoraf Een udgjør en Fierdedel = Mil i Danmark.

fandt Lønnen for høi og yttrede, at han kunde faae en anden Vicarius for 15 P. St. aarligen. Jeg modtog Blodpengene og forlod Doktoren med et saaret Hjerter. Under Hjemreisen forsøgte jeg paa alle mulige Maader at forklare mig, hvorlunde vel 5 P. St. kunde giøre den rige Dr. Snart end rigere; men ikke formaaede jeg at opløse denne Gaade

T i r s d a g.

Syv P. St. har jeg udbetalt til ni Personer, hvilke jeg var bleven denne Sum skyldig. Resten af Pengene strakke ikke til Anskaffelsen af et Par nye Beenflæder, dem jeg høiligen behøvede. Skrædder C u b e y havde rigtignok til Salg et Par Beenflæder, der vel vare brugte, men alligevel ret gode og passede mig særdeles vel. Ifkedestomindre maatte jeg give Slip ogsaa paa disse, da min Kone trængde saa saare til en Kjøl, og hver af mine Døttre til et Par Skoe. For mig selv blev der altsaa ei Noget af Pengene tilovers.

D n s d a g.

Kjøl og Skoe ere nu kjøbte. Uheldigviis tabde min Kone en halv Guinee, hun havde puttet i en Lomme, paa hvilken der var et Hul. Et sørgeligt Tilfælde! Nu havde vi kun en halv

Krone *) tilbage, og ved Hjælp af denne skulde 4 Personer leve i et halvt Aar. Jeg trøstede min Kone, der var yderst nedslagen; jeg indgød hende Mod og Tillid til Forsynet.

T o r s d a g.

Idag fik jeg fra Værtshuset en Seddel, udfærdiget med en mig ukiendt Haandskrift. Deri bad man mig at komme didhen, i Anledning af et saare vigtigt Anliggen. Jeg gik til Værtshuset, hvor jeg traf en Skuespiller, hvis Videre-Reise Værten havde standset, fordi hiin ikke var i Stand til at betale 7 Pence **) for det, han havde fortæret. I denne Fremmedes Ansigt laa noget Edelt, der trak mig til ham. Han bad, jeg vilde redde ham ud af den Forlegenhed, hvori han var stedt. Høbenhjertigen tilstod jeg, at min Tilstand ei var stort bedre, end hans; men tillige gav jeg ham den Forsikkring, jeg skulde sørge for, næste Dag at frie ham ud af Værtens Hænder.

T o r s d a g ; A f t e n.

Pludseligen opsagde idag den Bager, af hvem jeg hidtil havde kjøbt Brød, og stedse redeligen

*) En halv Krone, omtrent 1 Rbd. 1 Mk. r. S.

**) En Pence, henved 4 Sk. r. S.

betalt, mig Kredit ifremtiden, og lod mig vide, jeg maatte sørge for at faae Brød hos en anden Bager. Slagteren var artigere. Han sendte nemlig sin Kone, og tilkjendegav mig ved hende, hvorlunde det var kommet ham for Dren, at Dr. Snart vilde tage sig en anden Vicarius: jeg maatte derfor her efter kibe den Smule Kiød, jeg behøvede, hos Mester Plamb. Denne Plamb var en gierrig Dævel, og boede desuden ved den anden Ende af Landsbyen. Jeg overlod mig nu til harmfulde Betragtninger over den afskyelige Haardhjertedhed, og Sjælseløshed hos Menneskerne, der behandle hverandre ikke som Brødre, men som Fjender. Dog, snart skammede jeg mig ved mit Mismod, overlod min Skæbne i Forsynets Hænder, lagde mig og sov roligere.

F r e d a g.

Strax imorges lob jeg hen paa Bærtshuset, betalde Bærten for Skuespillerens Fortæring, og gav ham ovenikøbet en Shilling *) med paa Rejsen. Han takkede mig meget og syntes rørt, da han tog Afskæed fra mig. Mig forekom det stedse, som havde vi To tilforn etsteds seet hinanden. Da jeg kom hjem, var mit hele Pengesforraad med:

*) En Shilling, omtrent 2 Mk. 12 Sk. r. S.

gaaet; thi jeg havde givet Skuespilleren min sidste Shilling til Reisepenge. Min Middagsspise var derfor saare ussel, eller rettere: jeg spiiisde sletikke tilmiddag for, ei at berøve min Kone og mine Børn Noget af det smule Brød, vi havde tilbage. Jes- termiddag fortalde jeg min Kone Tildragelsen med Skuespilleren, og at jeg havde givet ham en Shilling. Denne ædle, dydige Siel var rørt af det stakkels Mennekses Nød og rosde det, jeg havde gjort, som Noget, Mennekesfærligheds-Pligt fordrede. Og samme Dieblik gjorde jeg det Løfte, ifremtiden altid at føie mig efter min dyrebare Ledfagerindes Billie. Hendes skionne Siel, hendes fiieldne Hengivenhed i Forsynets Billie, og hendes Taalmod under Banskæbnen udslittede fuldeligen alle de Smaafeil, hvori hun nu og da maatte have gjort sig skyldig, idet hun stundum overskred Klogskabs-Reglerne, og blot fulgde det, hendes fortræffelige Hjærte tilsagde hende.

L s v e r d a g.

I dag udarbeidede jeg min Præken for den kommende Søndag. Jeg skal foredrage den for fire Menigheder, i hvilke jeg udfører Præstens Forretninger. Den handler om Overdaad og om den Fare, der følger af Overflod. Jeg haaber, den skal gjøre et godt Indtryk.

S o n d a g = A f t e n .

Træt og hungrig er jeg iaften kommen hjem fra min Reise til Menighederne. Jeg bad min Kone om et Stykke Brød. Grædende forsikrede hun mig, at hun ikke havde en Smule Brød i Huset. Saa godt, muligt var, søgde jeg at trøste hende, og forlangde isvrigt ikke Noget. Alligevel var jeg ilde tilmode; thi hele mit Liv igiennem havde jeg ikke følet en saa heftig Hunger, som i dette Dieblif. Vi eiede nu kun to og en halv Pence. Jeg bad min Kone strax næste Morgen, at kiøbe for disse Penge noget Brød, og give Børnene en Deel med sig.

(Fortsættes).

S t r o t a n k e r .

Brugen er ofte Laabelighedens Beskytter.

Utafnemmelighed er en bedragerisk Bankerot.

Beskedenhed er Fiolen i Livets Blomsterbed.

Godhed er Hjærtets Fornuft.

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 49.

Løverdagen den 6te December 1828.

Forlagt af Understøttelses = Selskabet.

Brykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Universitets = Bogtrykker.

A n m e l d e l s e.

Mandagen den 15de denne Maaned, om
Eftermiddagen Kl. 5, holdes General = For-
samling paa Prindsens Palais bag Slottet,
til hvilken Tid Dhr. Repræsentanter beha-
geligen ville møde.

Administrationen for det forenede Understøttelses =
Selskab.

Christensen. Schram. Friedenreich.

Lund.

E n U g e

af en fattig Landsbypreest Liv i England.

(Slutning).

M a n d a g.

Med tungt Hjærte vaagnede jeg idagmorges. Ikke troede jeg at overleve denne Dag; thi Elendigheden nedtryfde mig saa saare. Dog, Skæbnen forandrede sig til det Bedre; thi — paa den meest skyfulde Morgen fulgde den klareste og skønneste Dag i mit Liv. Kl. 9 om Morgenen kom en Skæse kiørende til min Bolig. Indenat jeg retteligen kunde faae at see, hvem det monne være, stod lige for mine Dier den ankomne Fremmede, i min Stue. Det var den Skuespiller, jeg afvigte Fredag havde befriet fra Bærtens Magt. Nu var han i en ganske anden Dragt end sidst, ja havde endog to Lienere med sig. I første Dieblik vidste jeg ikke, hvad jeg skulde sige. Han rev mig ud af Forlegenheden, idet han kaldte mig ved mit Navn, og rakde mig Haanden med de Ord: "Ei, Richard! kiender Du mig da ikke meer?!" "Sir! først fra sidste Torsdag af har jeg haft den Ære at kiende Dem." "Kiender Du da ikke meer din gamle Skolefælle, Oliver Stewart?" Med Et

faldt Taagen mig fra Dinene. Jeg erindrede nu, at allerede itorsdags vare Udskillige af den Fremmedes Ansigtstræk forekomne mig som noie bekjendte, og løsde da Oliver's Tiltale, ligesom i et Nu, den mig hidtil uforklarlige Gaade. Rigtignok havde vi i hele atten Aar ikke seet hinanden; kun saameget vidste jeg, at Oliver var gaaet i Krigstienesten og havde gjort Feldttoget med i Indien. Hvorledes det siden var gaaet ham, vidste jeg sletikke, da jeg i min landlige Eensomhed ikke fik vide det, som foregik i den store, Verden udenfor mig; thi ikke havde jeg Øyne til, at skaffe mig Tidninger; Læsning. Min Ungdomsfælle var bleven 18 Aar ældre, og Indiens Solhede, i Forbindelse med de Ulemper, en Krig i hiin Egn fører med sig, havde forandret hans Ansigtstræk. Nu erfarede jeg af Oliver Stewart, at han var, efter sin Faders Død, bleven indviklet i en ubehagelig Uretstrid, der nødte ham til at flygte. For at blive ukiendt havde han forenet sig med et Skuespillersælfskab, som drog omkring i Provinserne. Imidlertid blev Profes anlagt mod ham, og just paa den Fredag, da jeg reddede ham ud af Bærtshuset, fældedes Dommen til Fordeel for ham. Han fik tilbage sine Godser, paa hvilke man havde lagt Beslag; ja han torde igien vise sig som Søn og Arving af John

Stewart. Nu var det hans første Forretning, at opsoge den fattige Vicarius i Southey, han strax kiendte for at være hans' fordums Ungdomsven. Noie havde han udkundskabet min hele Tilstand, førend han traad ind i mit Huus. "Jeg kommer, sagde han, for at besøge en gammel Ven, og afbetale Noget paa en gammel Gjeld." Derefter nødte han mig til at modtage af ham en Pung med 50 P. St. Ikke formaaede jeg at svare formedelst Forundring og Glæde. Laarer baade fra mig og min Kone, der forundrede sig ikke mindre, end jeg, maatte være vore Følelsers og vor Taknemmeligheds Tolk.

Efter et Ophold af 2 Timer forlod Oliver mig, med den Erklæring: "at jeg skulde imorgen høre Mere fra ham." Virkeligen kom allerede næste Dag et Sendebud med Brev, hvori han mældte, at han havde skaffet mig et Præstekald med en Indkomst af 300 P. St. Snart tiltraad jeg dette Embede, og takkede Dr. Snart for den Lon, han hidtil havde forundt mig. Denne min Forsømmelse glædede saa saare Doktoren, fordi — han derved kunde spare 5 P. St. aarligen.

Tildragelserne i denne mærkværdigste Uge af mit Liv har jeg opskrevet saavel til Erindring, somogsaa til gavnende Lærdom for mine Børn, forat jeg selv

ingensinde skal glemme, hvad jeg har været, og de altid skulle betænke, hvorlunde de bør opføre sig for, at vorde værdige den Lykke, som nu er bleven deres Faders Lod.

Mariotto og Gianozza.

En gammel italiisk Novelle.

Kiærligheds Baand binde fastere, end Døden.

I et Sælskab yndige Damer fortalte en fornem Sienefer (o: en Mandsperson i Staden Siena i Italien), at ikke forlængesiden levede i hans Fædrestad en ung Mandsperson, af Navn Mariotto Mignanelli. Denne Ungling, velopdragen, smuk og af god Familie, havde inderlig forelsket sig i en smuk Pige, Frøken Gianozza, Datter af en anseet og adelig Statsborger, af Huset Saraceni. Han erfoer i Tidens Længde, at han ligesaa høit blev elsket af hende. Efterat de nu længe havde møttet Dinene ved Skuet af Kiærlighedens fortryllende Blomster, ønskede de Begge at kunne nyde dens søde Frugter; men forgieves tænkte de efter for at udfinde en Wei, paa hvilken

de, uden Skade for sig selv, kunde opnaae dette. Omfider besluttede *Gianozza*, ikke mindre flog end skion, hemmeligen at giøte sig med sin Elsker, for at have et Skiul, hvormed hun kunde bedække sit giorte Feiltrin, hvis Banskæbuen skulde adskille dem. Til denne Hensigts Opnaaelse bestak hun en Augustiner-Munk med Penge. Efterat de Elskende nu vare, ved dennes Bistand, blevne hemmeligen forbundne, og deres Onsker paa denne Maade af Kirken helligete, saae de Begge, med lige Henrykkelse, deres inderligste Attraa opfyldt. Dog vilde deres venlige Stierne, at straxefter et Uheld skulde tildrage sig, hvilket forstyrrede alle deres Forhaabninger. Det skede endag, at *Mariotto* kom i Ordstrid med en anden agtet Borger. Fra Ord gif det saalunde til Gierning, at hiin tilsidst slog denne med en Stok paa Hovedet, saaat han kortefter døde af Saaret. *Mariotto*, der af den Aarsag skiulede sig, eftersøgdes af Retten med stor Iver. Da han nu ei fandtes, blev han af Statens Politie-Ovrighed og Fyrsten dømt til Landforviselse, og til Dødsstraf, ifald han nogensinde kom tilbage. Ei kan Nogen, der ikke har været i lignende Tilstand, skionne, hvor gruelig Smerten var hos de to ulykkelige Elskende, og hvor bittre deres Taarer fløde over en — hvilket de maatte troe — stedsevar-

rende Skilsmisse. Saa heftige viisde sig de smertesfulde Følelser, at, ved sidste Skilsmisse, den Ene blev i den Andens Arme længe anseet for Død. Kun den Tanke, at Tilbagekomst maaskee kunde medtiden, ved hiint eller dette Tilfælde, forundes Mariotto, bragde dem omsider til at holde Maade i deres Fortvilelse. Med Gianozza's Samtykke fattede da Mariotto den Beslutning, at forlade ikke alene Toscana, men hele Italien, og drage til Alexandria i Egypten, i hvilken Stad han havde en Farbroder, der hed Nicolo Mignanelli, en Mand, som havde vidtudbredte Handelsforretninger, og, hvilket hans Breve viisde, var meget besteden i sine Fordringer. Under en Strøm af hede Laarer adskildes Elskovsparret.

Førend den stakkels Mariotto reisde bort, gjorde han Broderen bekendt med sin Hemmelighed og besvor denne ved Alt, hvad helligt var, bestandigen at give ham Underretning om ethvert Tilfælde med hans Gianozza. Efter at have faaet Lovte om, at hiint skulde skee, tiltraad han Reisen til Alexandria, hvor han kom paa den Tid, han havde ønsket, blev glædeligen og fiærlighedsfuldt imodtagen af sin Farbroder, og aabensbaredede ham sin hele Tilstand. Hiin hørde, med ikke liden Mishag, den begangne Mordgjerning og

hvorlunde hans Brodersøn derved havde giort sig skyldig i Fornærmelse mod en saa mægtig Familie. Dog, da han, som forstandig Mand, indsaa, at Daddel ikke kunde gjøre det engang Giorte ugiort, tilgav han Brodersønnen og, tænkte paa et Middel til, medtiden at udsone de Fortørnete. Nu overdrog han da til Brodersønnen en Deel af sine Forretninger, og beholdt ham, hensunken i dybeste Kummer og næsten altid badende sine Dien i Taarer, længe hos sig, medens der ei forløb nogen Maaned, i hvilken han jo havde faaet Brev fra sin *Gianozza*, eller fra sin Broder, hvilket var, i denne bedrøvelsesfulde Tilstand og i en saa lang Fraastand, for Begge den eneste Trøst.

(Fortsættes).

S t r ø t a n k e r.

Ryde og lade Ryde, uden at tilføie Andre Meen, er Indbegrebet af hele Moralens.

Naturen siger ikke: vær ei fattig! endnu mindre: vær riig; men den tilraaber af alle Kræfter Enhver: vær uafhængig.

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang,

Nr. 50.

Løverdagen den 13de December 1828.

Forlagt af Understøttelses- Selskaber.

Trykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Universitets- Bogtrykker.

A n m e l d e l s e.

Mandagen den 15de denne Maaned, om
Eftermiddagen Kl. 5, holdes General-For-
samling paa Prindsens Palais bag Slottet,
til hvilken Tid Dhr. Repræsenter beha-
geligen ville møde.

Administrationen for det forenede Understøttelses-
Selskab.

Christensen. Schram. Friedenreich.

Lund.

Mariotto og Gianozza.

(Fortættelse).

Saaledes skode nu Sagerne, da det skeede, at Gianozza's Fader, ifølge mange og indstændige Bønner om at bortgive sin Datter, medens hun, under alskens Paaskud, forkastede ethvert Tilbud, omsider selv foreslog hende en Mand og erklærede, at han ei længer antog nogen Begring fra hendes Side for gyldig. Denne haarde Fordring gjorde hendes sorgfulde Sind saalunde nedslaget, at hun hellere ønskede Døden, end at leve i denne Tilstand. Da nu desuden alt Haab om hendes elskte, med hende hemmeligen forenede, Mand's Tilbagekomst var tilintetgjort, og hun tillige vel vidste, det ikke hjalp hende, at aabenbare Sandheden for sin Fader, men at Saadant vilde kun endmeer opbringe ham: besluttede hun, at udfrie sig af denne pinefulde Tilstand paa en ikke alene ualmindelig, men endog farlig, ja gruelig og paa enhver Tid uhørt Maade, idet hun satte sin Ære og sit Liv paa Spil. Efterat hun, skjulende sin Hensigt, havde svoret Faderen, at hun vilde underkaste sig Alt, hvad han med Hensyn til hende monne ville beslutte, sendte hun Bud efter Augustiner: Munken, der i hvert Tilfælde havde været hendes Fortrolige, aaben:

barede ham, med stor Forsigtighed, det, hun havde foresat sig at gjøre, og bad, at han derved vilde understytte hende med sin Bistand. Da han hørde om det Overordenlige, hun havde ifinde, blev han, efter sin Stands Viis, modfalden og seen til at ville yde Hjælp. Hun derimod gjorde ham snart, saavel ved sit Exempel som ved sine indstændige Bønner, dristig og bevægede ham til, modigen at understytte hendes Forvovenheds-foretagen. Efter at hun gientagne gange havde opfordret Munken til at ile, lagde han strax Haanden paa Værket, og tilberedte selv, da han var forfaren i saadanne Kunster, ved Sammensættelse af forskiellige Bestanddele, en Saft, der havde den Virkning, at den, som nød deraf, ikke alene sov hele 3 Dage igiennem, men ogsaa maatte blive af Enhver anseet som Død. Af denne Saft gav han *Gianozza* en Deel. Saasnart hun nu først havde, ved eget Sendebud, fuldstændigen underrettet sin *Mariotto* om alt det, hun vilde foretage sig, og Munken sagt hende, hvad hun skulde gjøre, drak hun med stor Fornøielse hiin Saft, og ei længe efter paafaldt der hende en saadan Dorskhed, at hun styrtede som død til Jorden.

Det heftige Strig *Gianozza*s Opvarterstergave fra sig, aarsagede, at hendes gamle Fader

kom, tilligemed mange andre hendes Venner, ilende til hendes Børelse. Da han nu fandt sin eneste og af ham høit elskte Datter død, lod han, giennemtrængt af den meest uudsigelige Smerte, paa det Hurtigste Lægen hentes, der skulde forsøge alle Kunstens Midler for at kalde hende tilbage til Livet. I det nu alle Bestræbninger bleve frugtløse, antoges almindeligen, at et Nerveslag havde truffet *Gianozza*, og pludseligen revet hende ud af Verden. Hele denne Dag og den følgende Nat vaagede man, med yderste Omhyggelighed, over hende hjemme. Næste Dag, da man nu saae kun idel Dødstegn paa hende, blev hun, til uendelig Sorg for den bedrøvede Fader, og under Venners, Naarsørendes, ja alle Sienerfernes Laarer og Beeflager, pragtfuldt begravet i et kostbart indrettet Gravkapel i Kirken, *Santo Augustino*. Ved Minatid bragdes hun derpaa af den ærværdige Pater, ved en Vens Hjælp, efter skeet Aftale ud af Begravelsesstedet ind i hans Celle. Saasnart nu Timen, paa hvilken Driften maatte have udvirket, var nær, bragde Pateren hende, ved Hjælp af Opvarmelse og andre Midler, med Nøie til Livet. Efterat hun var kommen til fuld Bevidsthed, opholdt hun sig hos ham i nogle Dage. Derpaa begav hun sig, forklædt som Munk, med den gode Geistlige til Hav:

nen ved Pisa, hvor de Skibe, der fore paa Alexandria, maatte lægge ind, og paa Et af disse indskibede hun sig tilligemed Munken. Ligesom nu Søreiser ofte pleie, snart formedelst ugunstig Veir, snart af andre Aarsager, at vare meget længere, end de Reisende ønske, saaledes skeede det ogsaa ved denne Leilighed, at disse Skibe bleve, formedelst forskjellige Aarsager, tilbageholdte over den bestemte Tid, ja der gik endog flere Maaneder hen, indenat de vare fuldt færdige til Bortreise.

Gargano, Mariotto's Broder, havde imidlertid ifølge det Hverv, der var ham af hans Broder overdraget, strax ved adskillige Breve, bortskikkete ved Kiobmands-Leilighed, med den inderligste Bedrøvelse, paa det Noieste, underrettet den ulykkelige Mariotto om hans Gianozza's pludselige Død; hvor og hvorledes hun var bleven begravet, samt at derefter ogsaa hendes gamle, kære Fader havde af Græmmelse forladt det Timelige. Vanskabnen viisde sig gunstigere med Hensyn til disse Meddelinger, end imod den sorgfulde Gianozza's Sendebud; kanskee blev, fordi den bitre og sorgelige Død, der rammede de to Elskende, var dem bestemt, Gianozza's Budskabsbringer, værende ombord paa en Caravelle, (s: en Art Handelskib), som under Overfarten til Alexan

dria, optoges af en Sørover, dræbt af denne, saaat
 M a r i o t t o ikke fik nogen anden Underretning, end
 Broderens, om hvis Rigtighed han ikke tvilede.
 Bistnok maa Du, kiære Læser! giennemtrænges af
 Medlidendheds; Følelse, naar Du forestiller Dig,
 hvor pinende og smertelig denne bittere Nyhed maatte
 være for ham. Ikke at leve længere var derfor
 hans faste Beslutning, den hverken hans elskte Far:
 broders Bønner, eller Trøstegrunde kunde gjøre vak:
 flende. Efter langvarige og bitterlige Klager besluts:
 tede han, forklædt at vende tilbage til S i e n a for der,
 hvis Lykken dog i nogetsomhelst Foretagen vilde saa:
 lunde begunstige ham, at hans Tilbagekomst did
 ikke blev bekiendt, saalænge ved Foden af den Grav:
 høi, under hvilken man havde, saavidt han vidste,
 lagt hans dyrebare G i a n o z z a s; jordiske Levninger
 til Hvile, at græde, indtil hans Dage vare endte.
 Skulde han nu endog, ifølge sin Banskæbnes Bud,
 strax blive kiendt, vilde han ansee det som en Lykke
 at henrettes for den begangne Mordgierning, da
 han troede, at den, han elskede høiere, end sig selv,
 og af hvem han paa lige Maade var bleven elsket,
 maatte være død.

Fast i dette Forsæt ventede M a r i o t t o kun
 paa de venetianske Galeiers Vortseilen, indskibede
 sig omfider paa En af disse og gif, med største

Glæde, den bestemte Død imøde. Om søie Tid kom han til Neapel, hvorfra han saa hurtigen, han kunde, begav sig, forklædt som Pilegrim, til Toscana, og kom, ikke kjendt af Noget, til Siena.

Han drog ind i et lidet bekiendt Værtshuus, besøgte, uden at give sine Paarørende den mindste Underretning om sig, paa passende Tid Kirken, i hvilke hans Gianozza skulde være begravet, og fældede bittre Taarer ved hendes Grav. Gierne vilde han, hvis det havde været muligt, selv have trængt sig ind i Graven for stedse at være, idet mindste i de Dødes Bolig, forenet med det ham saa kiære Legeme, han her i Livet havde maattet miste, og altid tænkte han paa, hvorlunde han kunde udføre dette. Ikke efterlod han, at indfinde sig i Kirken for at græde og klage. Omfider forsynede han sig med Brækkejern, og, da han enaften, efter Vesperen (d. e. Aftenmessen), havde skjult sig i Kirken, arbeidede han den følgende Nat med en saadan Anstrængelse, at han fik Dækket over Graven opstillet under en Stytte. Idet han nu just vilde trænge ind i Graven, hændtes det, at Sakristanen (d. e. Kirketieneren), der ringede til Morgenmesse, hørde en Pudslen inde i Kirken. Han gik da ind for at eftersee, hvad dette vel monne

være. Da han nu saae en Mand sykle med at aabne en Grav, troede han, det maatte være en Tyv, der plyndrede Gravene, og skreeg derfor saa høit, han formaaede: "Tyv! Tyv!" Alle de ærværdige Fædre ilede til, aabnede Døren og gik ind tilligemed Mange af Stadens Borgere. De traf den ulykkelige Elsker, der, skjønt indhyllet i de maadeligste Pialter, alligevel strax kiendtes for at være Mariotto Mignanelli, og blev sat fast. Endnu inden det dagedes, havde Rygtet om denne besønderlige Tildragelse udbredet sig over hele Siena. Da Underretning derom var bleven meddelt Fyrsten, paalagdes det Politie:Ovrigheden at fængsle Mariotto og udføre det, Loven fordrede. Saaledes paagreben og fængslet blev han ført til Politie:Ovrighedens Palats, og der lagt paa Pinebænken.

(Fortsættes).

Trykfeil i Numer 49.

- Side 374, Lin. 12: venlige; læs: nvenlige
 — 376, — 19: vær riig; l. vær riig!
 — — — 20: vær uafhængig; l. vær uafhængig!

Borger = Bennen.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 51.

Løverdagen den 20de December 1828.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

Mariotto og Gianozza.

(Slutning).

Ikke længe lod Mariotto sig martres, inden han bekjendte, uden at fordølge nogensomhelst Omstændighed, saavel alt det, han allerede havde giort, somogsaa det, han fremdeles vilde have giort, hvilket maatte hos Enhver vække den inderligste Medlidendheds-Følelse. Derfor fældede især Fruentimrene, for hans Skyld, mange salte Taarer, idet de tillige yttrede, at han alene fortiende at kaldes en sand Elsker; ja Enhver vilde gierne have, med sit eget Blod, reddet ham fra den truende Fare. Alligevel domdes han af Retten til,

næste Dag at miste, ifølge Lovens Bud, sit Hoved ved Boddelens Slag. Ogsaa blev han virkelig, udenat Benner's og Paarørendes Forbønner kunde udrette Noget, paa den bestemte Tid offentlig henrettet.

Den ulykkelige *Gianozza*, ledsaget af ovenomtalte Augustiner-Munk, kom, efter adskillige Maaneders Forløb og efter mange Farer, omsider til *Alexandria*, hvor hun begav sig til Hr. *Nicolo Mignanelli*, for hvem hun gav sig tilkiende og sagde, i hvilken Hensigt hun var kommen, samt alt det, der havde mødt hende, saaat hos denne Mand strax rorde sig Beundringens og Deeltagningens Følelser. Efter at have hæderligen modtaget hende, ladet hende iføres Klæder, overensstemmende med hendes Stand, samt givet Munken Afsked, sagde han den Ulykkelige, hvorlunde hendes *Mariotto* var, under den høieste Fortvilelse over Underretningen om hendes Død, reist bort uden hans Viden og Billie; ja, at han allerede maatte begræde ham som død, da han vidste, at hans Frende var gaaet bort kun for at søge Døden. Hvor stor den Smerte var, der ved denne Tidning betog *Gianozza*, kan blot den føle, der med Deeltagen har læst om den Elskendes forudgangne Lidelser. Med Ord at skildre hine smertefulde Følelser synes umuligt.

Da hun nu lidet igien var kommen til sig selv, og havde raadført sig med sin nye Fader, besluttede hun og Hr. Nicolo, efterat de længe havde talet om denne Sag, og G i a n o z z a badet sine Kinder med mange varme Laarer, i al Til at drage til Siena for, hvadenten de fandt Mariotto død, eller levende, idetmindste at redde Hans Ære, Noget, der, i denne yderste Nød, alene var tilbage. Nicolo bragde derfor saa godt, han formaaede, sine Sager i Orden, og gav Damen Mandsdragt. De gik derefter ombord, naaede ved Hjælp af gunstig Vind snart Toscanas Kyst, stege iland ved Piombino, og begave sig derfra, i al Hemmelighed, til et Landsted, Hr. Nicolo eiede i Nærheden af Siena. Da de nu søgde nøiere Underretning om Mariotto, fik de vide, at han for tre Dage siden var bleven henrettet.

Hvilken Virkning denne gruelige Tidning, omend skönt de allerede iforveien havde formodet en Saa dan, gjorde paa dem Begge og paa Hver især, vilde kun den, der ikke havde nogen Forestilling om et slikt Sorgens Budskab, forsøge at beskrive. Saa hede vare G i a n o z z a s Laarer og saa bittere hendes lydelige Klager, at de maatte have rørt endog et Steenhjærte til Medlidendhed. Dog, da hun bestandigen trøstedes af Hr. Nicolo, fattede Begge

den Beslutning, i denne Jammer kun ikke at lade affyne deres fornemme Families Ære og sørge for, at den stakkels Pige kunde hemmeligen blive indsluttet i et kirkeligt Kloster og der begræde, saalænge Livet forundtes hende, sin Ulykke, sin dyrebare Elskers og sine egne Lidelser. Dette blev, med største Forsigtighed, sat i værk. Indenfor Klosters Mure endte da *Gianozza*, uden at give sig tilkiende for nogen Anden, end Abbedissen, under dyb Rummer, med liden Næring og i søvnløse Nætter, efter kort Tids Forløb sine jammerfulde Dage, idet hun uophørligen raabde paa sin elskte *Mariots* to Æ Navn.

Udtog af en mærkværdig Hest's Livs-Historie.

Denne Hest, der bærer Navnet *Adam*, nedstammer fra en gallicisk Hesteflægt og blev, Aar 1804, bragt, iblandt Erstatnings-Hestene, til det daværende anspach-baireuthske Dragon-Regiment. Dengang var den i sit femte Aar: den er altsaa fortiden 28 Aar gammel, dog endnu aldeles feilsfri, ja kraftig, og kan, om eet Aar,

høitideligholde sit femogtyveaarige Tjeneste-Jubilæum. I sin lange Tjenestetid har den egenligen havt kun to Ryttere, og ingen Anden, end dens Herre, turde og tør endnu røre ved den. At tæmme dette Dyr var saare vanskeligt, og først efter mange, ja ofte farefulde, Bestræbninger var det omsider lykket Dragonen Brûsche, at indynde sig saaledes hos den gode Adam, at denne lod sig af ham strigles, sadles og bidles. Under Tilridningen blev denne Brûsche flere gange kastet af Hesten, og overhoved paadrog hele denne Oplærelsestid Dragonen en Række yderst farlige Tilfælder, indtil endeligen hans Haardnakkedhed besejrede Dyrets Trodsen og medfødtte Bildhed. Iøvrigt havde Adams Betæmmer selv en stem og halsstarrig Karakter: han vilde derfor engang, hvilket vistnok ikke sieldent pleier at skee ved Kavalleriet, lade Virkningen af den Harmes, en Foresats alvorlige Frettesætning havde vaakt hos ham, gaae ud over det stakkels Dyr, hvilken Forholdsmaade naturligviis paadrog ham en endnu skarpere Tugtelse. Derover lige til Rasendhed opbragt gav han nu Hesten af Sporen, og styrtede galopperende ned i Rega-Floden, ved hvis Bredde Dragon-Troppen befandt sig, saaat han der kunde drukne tilligemed Adam. Dog den unaturlige Behandlingsmaade,

da Rytteren vilde, uagtet Hesten svømmede, aldeles trykke den ned under Vandet, opflammede kun end meer dette ædle Dyr til Selvhjælp: det fastede derfor sin barbariske Herre af Ryggen og svømmede til Flodbredden, saaat Dragonen ifkun med Noie redede af sine Krigsfæller. Dette skeede efter en syvaarig Tienestetid, og Følgen deraf var, at Adam fik en anden Herre, der sletikke kunde foretage sig Noget med den. Omfider blev den given sin nuværende Rytter, Dragon Zach, der forstod fuldkomment at erhverve sig Dyrets Gunst. Zach er et saare blødt og godmodigt Menneske, som har vidst, ved utrættelig Omhu og venlig Behandling, at gjøre sig fortrolig med Hesten, der ogsaa snart blev ham saa hengiven, at den fulgde ham, som en Hund sin Herre, og kom, hvor langt den end var borte, siebliffeligen hen til ham, saasnart han kaldte. Iøvrigt viser den mod enhver Anden sin tidlige ubændige Vildhed, ja bider og flaaer endnu, naar nogen Fremmed blot vil røre den. Især hader den Enhversomhelst, der synes den at være en Smed, fordi man engang paa en Zilmarsch, da den var kommen tilskade paa en Hov, tvang den til at beslaaes. Efter den Tid lader den ikke nogen Smed komme den nær, og har eiheller sidenestet baaret Jern paa Hoven. I Feldttogene fra

1812 til 15 gjorde den væsenlig Tjeneste ved sin, hartad utrolige, Hurtigfoddedhed, Smidighed og sit Mod, da den engang, ved et Overfald i Meaux, kæmpende baade med Forsødder og Bagfødder, befriede sin næsten omringete Rytter og dennes Krigsfæller. — I Skrivtet, hvoraf Ovenmeddeelte er et Udtog, findes adskillige morende Anekdoter om dette mærkværdige Dyr, fra den preussiske Hærs sidste Krigsperiode. Hestens og Rytterens, i Steensmukt stukne, Billeder ere værdige at ophænges til Skue i enhver Heste-Elsters Børelse. De ere begge endnu i Berlin. Ligesaa lidt den Første, der har tient 30 Aar, som den Sidste, hvis Tjenesteaar ere 24, have Lyst til at udsættes af sin militære Løbebane.

En Hunds Troskab.

I den preussiske Stad, Königsberg, have Slagterne, i de forskjellige Stads kvarterer, særegne Slagtehusse, hvor Kvæget føres ind for at slagtes. For omtrent 10 Aar siden blev hver Nat saare Meget af det, der bevarete, Riød bortstiaalet, udenat man kunde formode, hvem Tyven vel monne være.

Paa den ene Bredde af den Flod, der giennemstrømmer Rønigsberg, ligger den gamle Stads-Slagtegaard, fra hvis Indre et næsten mandstykt Rør fører ned til Vandet, forat Blodet og Ureenlighederne derigennem kunne have Udløb i Floden. Just ved den modsatte Flodbredde boede Slagtemester Schørke, hvis Gaardsrum stodte, paa den ene Side, tæt op til Floden. De ovennævnte Tyverier ophørde ikke: nogle Mestere besluttede derfor at vaage en Nat igiennem for, at opdage Gierningsmanden. Klokken slaaer 12. Nu fornemme de vagthavende Personer en Pladsken i Floden. * Pustende slæber en Skabning sig op igiennem Menselses-Røret, og, see! ud af dets Abning fremhæver sig en engelst Dogges tykke Hoved. Den kryber aldeles ud af Røret og knurrer, idet den lugter fremmede Personer.

(Fortsattes).

Søndagen den 28de December indkommer Hr. Professor Agerups Bidrag.

Borger = B e n n e n.

Fyrgetyvende Aargang.

Nr. 52.

Løverdagen den 27de December 1828.

Forlagt af Understøttelses- Selskabet.

Trykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Universitets- Bogtrykker.

A n m e l d e l s e.

I General-Forsamlingen den 15de denne Maaned blev fremlagt Extract af General-Regnskabet for Aaret 1827 med Revisionens Bemærkninger tillige med sammes Besvarelser, som derpaa af General-Forsamlingen efter Lovens 4de Kapitel 57 §. blev quitteret.

Ligeledes blev fremlagt Kassereens Extract af dette Aars 3die Kvartals Regnskab, der findes meddeelt i Ugebladet No. 43. Endvidere fremlagdes Ballance over det Brockske Legats-Regnskab, forsynet med Hvi- og Belædle Magistratens Qvit-

tering for rigtig Anvendelse af Legatets Renter for Aaret 1827.

Da min, Christensens, Administrationstid ved Aarets Udgang udløber, blev efter Lovens 4de Kapitel 55 §. foretaget Valg, ifølge hvilket Hr. Etatsraad og Borgemeester Bentley, Ridder af Dannebrog, blev ved det engere Valg, efter de fleste Stemmer, valgt til Administrator. Etatsraaden var selv tilstede og behagede at modtage Valget.

Efter Lovens 4de Kapitel 48 §., bleve i Anledning heraf, d. Hr. Professor Brorson, Ridder af Dannebrog, Grosserer H. Kirketerp, og Amtsprovst Dillgaard, Ridder af Dannebrog, anmodede om at overvære Eftersynet og Overleveringen af Selskabets Activer og Dokumenter med videre; hvilket bemeldte Herrer godhedsfuld lovede.

General-Forsamlingen biefaldt, at det Forslag om en Ravnelistes Trykning over Selskabets Medlemmer, maatte bortfalde, da Subscriptionsskufferten ei havde tilveiebragt $\frac{2}{3}$ Deel af det nødvendige Antal til Omkostningernes Bestridelse.

Ligeledes blev i bemeldte General-Forsamling besluttet, at foruden de enkelte Medlemmer, der for flere Aars Restance med Contingent bleve udslettede af Selskabet, Enhver, som stod til Restance

og om sammes Afgiørelse, saavel mundtlig som skriftlig var paamindet, og ikke inden den 31te Januar næste Aar, betalte samme, skulde efter Lovens 1ste Kapitel 12 §. udsettes af Selskabet.

De i denne Forsamling antagne nye Medlemmer skulde nærmere vorde anmeldte.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab.

Christensen. Schram. Friedenreich.

Lund.

En Hunds Troskab.

(Slutning).

Da nu disse forholde sig stille, gaaer Doggen hen til den Side, hvor Riøddet hang, river en slagtet Kalb ned fra Sømmet, og skynder sig derpaa, idet den har ladet hiin glide hen foran sig igiennem Røret, tilbage ad samme Vej. De Tilstedeværende, der fige ud igiennem Vinduet, see da Hunden, med Kalven i Flabben, svømme over Floden for at stige iland paa Slagtemesterens Gaard ligeoverfor. Næste Morgen forsoie sig Slagterne, der entidlang vare

blevne bestiaalete, hen til Schørke, og fortælle ham Tildragelsen. Nu bliver det denne klart, hvorledes de mange Been og Riødstumper ere komne i hans Gaard. Hans Lænkehund, Tyrk, der gik løs om Natten, havde udøvet Tyveriet. Schørke maatte da betale, til Skadeløsholdelse, de Bestiaalne en betydelig Sum Penge.

Forbittret formedelst dette Tab affiger hannen Dødsdom over Hunden, og anmoder en Bekjendter, der just er hos ham, om at skyde Tyven. Hiin viser sig strax beredvillig, hænger Flinten over Skuldren, fører Tyrk med sig i en Line, og gaaer uden for En af Stadens Porte i den Hensigt at udføre Dommen. Der møde ham nogle Polakkere. En af dem spørger, hvor han vil hen med den Hund, og tilbyder ham, da han hører, den skal skydes, 3 Rdlr. for Dyret. De blive enige om Handelen: Polakkeren faaer Hunden; den, der skulde udføre Dommen, modtager Pengene og vender tilbage med den Underretning, at Misgierningsmanden har faaet sin fortiente Løn. Snartefter vakdes Medlidendhedsfølelsen hos Schørke; thi Hunden var af fortrinlig Art, og havde altid været sin Herre meget hengiven. Saa saare vrede des han da paa sig selv, fordi han saalunde havde miskiendt sit Huus's tro Bevogter. Dog skeete

Ting lade sig ikke forandres, og han maa være tilfreds med det, han har gjort.

Efter et Aars Forløb foretager Schörke sig en Reise ind i Pohlen, for der at tilhandle sig fedt Stagtekvæg. Natten overfalder ham paa et Sted, to Mil borte fra Grændsen, og nær ved den lille Stad, Wishten. Det var mod Enden af Februar-Maaneden, Veiret slet, og Schörke vaad lige til Skindet: han drager derfor ind i en affides liggende Kro. Der træder han ind i Gæstestuen, som vidner om Eierens Ureenlighed, og han finder kun Bærten samt hans Kone, som de eneste Beboere i Huset. Efterat nu Schörke havde, med megen Noie, faaet sig et tarveligt Aftensmaaltid, beder han, man vilde anvise ham hans Sovested. Portakkeren, der lysde for ham med en tændt Grantræspaan, fører ham opad en Stige til et Loftkammer, hvori stod en Seng. Efter nu at have ønsket sin Gæst en god rolig Nat, forlader Bærten ham. Schörke befinder sig da alene, tænder Tobakken i sin Pibe, vandrer derefter frem og tilbage i Værelset. Idet han nu overtænker det, som den Dag var mødt ham, syntes det ham uanfaldende, at Bærten og Bærtinden inde i Skienkestuen havde ofte, under hemmelighedsfuld Hviisken, kastet rovgierrige Blikken paa det Pengebælte, der var spændt om hans

Liv. Saavel dette, som den stammende Værts Lumskheds-Masyn, og Husets affidige Beliggendhed lader ham, Alt tilhobe, ane Uraad, og han er paa sin Post. Han undersøger Bærelset og finder da, at Døren ikke har Slaa, Laasen ikke Nøgel. Han beseer Sengen, undersøger Pladsen, hvorpaa den staaer, og finder — Blodpletter. Hans Anelse om, at han maa være falden i en Mordergrube, bliver til Visshed. Han vil forsøge at redde sig ved Flugten; men Binduet er ham for lidet til, at kunne slippe derigiennem: nu bliver for ham da ei andet Middell tilbage, end at forlade sig paa sine stærke Næver og sin Kniv. Han sammenvikler nu en Hovedpude, beklæder denne foroven med sin Nathue, lægger derpaa Bylten i Sengen, udspredder over denne, noget uordenligen, Sengen-Dverdynen, og gaaer derpaa, med Kniven i Haanden, hen til Binduet, beder indstændigen til Gud om at frie ham ud af denne Nød, og, skulde end paa dette Sted hans Blod worde udøst ved Morderhaand, da at tage hans Kone og Børn i sin Baretægt. Styrket ved denne Andægtigheds-Handling venter han kun paa det, som vil skee.

Maanen kaster Tid efter Tid sit matte Lys igiennem Skyerne; Regn og Sne pidske paa Vinduerne. Ved den mindste Lyd holder han Kniven

end fastere med Ræven. Klokken omtrent eet hører han en sagte Bevægelse paa Stigen. Han stiller sig bagved Døren, og Bærten træder ind, bevæbnet med en Flint. Han lister sig hen til Sengen; bedragen ved Nattens Mørke og Slagterens Foranstaltning, troer han, Personen selv ligger i Sengen. Han trykker løs, og Geværret gaaer af. Nu springer Schørke frem. Begge angribe hinanden og brydes heftigen; men efterhaanden svinder Slagterens Kræfter. Tag ham, tag ham! raaber Polakkeren. Ifølge dette Raab kommer en stor Hund springende igiennem Døren, og farer med eet Sæt hen paa Schørke, for at rive ham omkuld; men pludseligen styrter nu Hunden sig, under en forfærdende Gioen, hen paa Polakkeren, kaster denne til Gulvet, og, idet den stiller sig hen over ham med gnistrende og rullende Dien, holder Dyret den Dumstyrte tilbage ved at sætte Forlabberne paa hans Skuldre. Gladeligen logrer den med Hallet og udstøder et Frydshyl; thi — Tyrk har gienfundet sin Herre. Schørke gienkiendte da sin fordums troe Hund, hvem han havde bestemt til Døden, og som nu reddede hans Liv. Polakkeren, truet af den rasende Hund og Slagterens Kniv, laa stille uden at røre sig. Snart gryede det ad Dag. Rejsende nærmede sig Bærtshuset. Schørke raabde

nd fra Vinduet om Hjælp. Man kom op, og Bærten fik siden, efter Sagens retlige Undersøgelse, Løn for det Myrderi, hvori han allerede forhen havde gjort sig skyldig.

Schürke er for nogle Aar siden død. Tyrk derimod levede endnu forfortsiden hos en Søn af hiin, og blev af ham pleiet saa omhyggelig, som den ved sin Troskab havde fortient.

En Tankespaan (af Tzschirner).

Er Vantro et stort Onde, da viser sig Overtro som et end større Onde. Hiin gjør Hjertet koldt, tillukker Trostens Kilde og udsletter Drivten til det Gode. Denne derimod opfylder Hjertet med fiendsk Lidenskab og kvælende Frygt, ja driver Mennesket, ved Had og Hofmod, til groveligen at synde.

R. R. Thoring.

Trykfeil i Numer 51.

Side 389, Lin. 25: saaat, læs: forat
 — 391, — 11: ere, l.: leve

Søndagen den 28de December indkommer Hr. Professor Agerups Bidrag.